

Straffeloven
&
straffuldbyrdelsesloven
m.v.

Straffeloven
&
straffuldbyrdelsesloven
m.v.

– med henvisninger og sagregister

ved

JØRN VESTERGAARD

17. reviderede udgave

III KARNOV
GROUP

Jørn Vestergaard

Straffeloven & straffuldbyrdsloven m.v.

– med henvisninger og sagregister

17. udgave/1. oplag

© Jørn Vestergaard & Karnov Group Denmark A/S,
København 2012

ISBN 978-87-619-3289-1

Omslag: Birger Gregers mDD, Frederiksberg

Grafisk tilrettelæggelse: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats: Narayana Press, Gylling

Tryk: Narayana Press, Gylling

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse

af denne bog eller dele af den er ikke tilladt

ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsfortegnelse

Almindelig del

1. kap.	Indledende bestemmelser	§§	1-2
2. –	Almindelige betingelser for strafferetlige bestemmelers anvendelse.	§§	3-12
3. –	Strafbarhedsbetingelser	§§	13-20
4. –	Forsøg og medvirken.	§§	21-24
5. –	Strafansvar for juridiske personer	§§	25-30
6. –	Straffene	§§	31-55
7. –	Betingede domme	§§	56-61 a
8. –	Samfundstjeneste.	§§	62-67
9. –	Andre retsfølger af den strafbare handling	§§	68-79
10. –	Straffens fastsættelse.	§§	80-91
11. –	Ophør af den strafbare handlings retsfølger	§§	92-97 c

Særlig del

12. kap.	Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed	§§	98-110 f
13. –	Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder m.v.	§§	111-118 b
14. –	Forbrydelser mod den offentlige myndighed m.v.	§§	119-132 a
15. –	Forbrydelser mod den offentlige orden og fred	§§	133-143
16. –	Forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv m.v.	§§	144-157
17. –	Falsk forklaring og falsk anklage	§§	158-165
18. –	Forbrydelser vedrørende penge.	§§	166-170
19. –	Forbrydelser vedrørende bevismidler	§§	171-179
20. –	Almenfarlige forbrydelser.	§§	180-192 a
21. –	Forskellige almenfarlige handlinger.	§§	193-196
22. –	Betleri og skadelig erhversvirksomhed.	§§	197-207
23. –	Forbrydelser i familieforhold	§§	208-215
24. –	Forbrydelser mod kønssædeligheden	§§	216-236
25. –	Forbrydelser mod liv og legeme	§§	237-259
26. –	Forbrydelser mod den personlige frihed	§§	260-262 a
27. –	Freds- og ærekrænkelser	§§	263-275 a
28. –	Formueforbrydelser	§§	276-305
29. –	Særlige bestemmelser om juridiske personer	§	306

Indholdsfortegnelse

Lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m.....	s. 228
Lov om fuldbyrdelse af straf m.v.....	s. 232
Sagregister til straffeloven	s. 302

Forord

Bogen henvender sig til praktikere og studerende og giver i komprimeret form en systematisk oversigt over dansk og international lovgivning af strafferetlig betydning. Den trækker forbindelseslinier mellem straffelovens enkelte bestemmelser og fra disse til relevante bestemmelser i den øvrige lovgivning, dels med et gennemgribende noteapparat, dels med et udførligt sagregister til straffeloven.

Denne udgave af værket omfatter teksten til straffeloven, ikrafttrædelsesloven til straffeloven samt straffuldbyrdsloven.

I tilknytning til notestoffet er en del særlovsbestemmelser gengivet; disse kan findes gennem sagregistret, bl.a. under stikordet »Særlove«.

Det er i princippet tilstræbt at gøre henvisningerne til relevante særlovsbestemmelser fuldstændige. I visse henseender ville fuldstændighed imidlertid indebære uoverskuelighed og brug af for megen plads, idet et meget stort antal særlove f.eks. indeholder bestemmelser om bødeansvar for juridiske personer, strafansvar for afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller for hindring af myndigheders adgang til visse lokaliteter uden retskendelse. På sådanne områder er kun et udvalg af centrale eller typiske henvisninger anført. Af pladshensyn er også visse meget specielle særlove udeladt i notehenvisningerne.

Siden 16. udgave er der i straffeloven foretaget ændringer med følgende love:

- ¹⁾ lov 527, 2007 (kriminalisering af at besidde mobiltelefoner i fængsler m.v.),
- ²⁾ lov 316, 2008 (skærpelse af straffen for ulovlig tvang i forbindelse med indgåelse af ægteskab),
- ³⁾ lov 490, 2008 (dansk straffemyndighed),
- ⁴⁾ lov 494, 2008 (strafskærpelse for tortur),
- ⁵⁾ lov 498, 2008 (skærpede sanktioner for flugtbilister),
- ⁶⁾ lov 500, 2008 (styrkelse af indsatsen mod ulovlige skydevåben og knive på offentligt tilgængelige steder),
- ⁷⁾ lov 501, 2008 (strafskærpelse for visse sager om seksuelt misbrug af børn),
- ⁸⁾ lov 1404, 2008 (styrket indsats mod piratkopiering m.v.),
- ⁹⁾ lov 319, 2009 (gennemførelse af Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug m.v.),
- ¹⁰⁾ lov 501, 2009 (styrket indsats mod bandekriminalitet m.v.),

- ¹¹⁾ lov 1107, 2009 (styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.),
- ¹²⁾ lov 650, 2010 samt lov 573, 2012 (ændring af revisionsbestemmelse i antiterrorpakkerne 1 og 2),
- ¹³⁾ lov 711, 2010 samt lov 573, 2012 (ungdomskriminalitet),
- ¹⁴⁾ lov 716, 2010 (skærpet indsats mod vanvidskørsel, indførelse af alkoholåbning og udvidet mulighed for udenretlig vedtagelse af førerretsfrakendelse m.v.),
- ¹⁵⁾ lov 718, 2010 (ændring af konkursloven og forskellige andre love),
- ¹⁶⁾ lov 1549, 2010 (skærpede straffe for hæleri og etablering af tæt samarbejde om udveksling af oplysninger mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet i forbindelse med dømtes løsladelse (KSP-samarbejdet)),
- ¹⁷⁾ lov 1552, 2010 (sporing af skjult udbytte og andre aktiver, forældelse af konfiskationskrav, hemmelig beslaglæggelse m.v.),
- ¹⁸⁾ lov 611, 2011 (udvidelse af »noget for noget-ordningen« om tidlig prøveløsladelse af dømte m.v.),
- ¹⁹⁾ lov 760, 2011 (skærpede straffe for hjemmerøveri og organiseret indbrudskriminalitet),
- ²⁰⁾ lov 112, 2012 (tilhold, opholdsforbud og bortvisning),
- ²¹⁾ lov 157, 2012 (gennemførelse af revideret bilag til Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme),
- ²²⁾ lov 158, 2012 (forhøjelse af den kriminelle lavalder),
- ²³⁾ lov 159, 2012 (udvidet anvendelse af betingede domme med vilkår om samfundstjeneste m.v.),
- ²⁴⁾ lov 275, 2012 (udvidet definition af menneskehandel m.v.) samt
- ²⁵⁾ lov 431, 2012 (midlertidig nedsættelse af straffen for overtrædelse af skatte- og afgiftslovgivningen vedrørende midler på udenlandske konti m.v.).

Henvisninger til særlovgivning, administrative forskrifter og internationale retsakter er ført ajour til august 2012.

Forslag til forbedringer og andre bemærkninger til udgivelsen modtages gerne.

August 2012,

Jørn Vestergaard
Det Juridiske Fakultet
jv@jur.ku.dk

www.jura.ku.dk/jv

Forkortelser

Administrationslov: se *Bemyndigelseslov*.

Aktie- og anpartsselskabslov: se *Selskabslov*.

Arbejdsmiljølov: lbk. 1072, 7. september 2010, senest ændret ved lov 597, 2011.

Arvelov: lov 515, 6. juni 2007, senest ændret ved lov 221, 2011.

Autorisationslov, sundhedspersoner: lov om autorisations af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lbk. 877, 4. august 2011.

Bkg.: bekendtgørelse.

Bemyndigelseslov: lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landsbrugsvarer m.v., lbk. 635, 9. juni 2011.

Dyreværnslov: lbk. 1343, 4. december 2007, senest ændret ved lov 717, 2010.

EU-charter: Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, C 83/349, 30. marts 2010.

Fiskerilov: lbk. 978, 26. september 2008, senest ændret ved lov 446, 2012.

Forræderilov: straffelovstillæg angående forræderi og anden landsskadelig virksomhed, lbk. 368, 6. juli 1946, senest ændret ved lov 1097, 1993.

Forvaltningslov: lbk. 1365, 7. december 2007, senest ændret ved lov 503, 2009.

Færdselslov: lbk. 1047, 24. oktober 2011, senest ændret ved lov 570, 2012.

Fødevarerlov: lbk. 820, 1. juli 2011.

Grl.: Danmarks Riges Grundlov, lov 169, 5. juni 1953.

Hvidvasklov: lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af udbytte og finansiering af terrorisme, lbk. 353, 20. april 2012.

Ikrafttrl.: lov om straffelovens ikrafttræden, lbk. 608, 6. september 1986, senest ændret ved lov 280, 2001.

Jagtlov: lov om jagt og vildtforvaltning, lbk. 930, 24. september 2009, senest ændret ved lov 580, 2012.

Kasinolov: lov om spillekasinoer, lbk. 861 af 10. oktober 1994, senest ændret ved lov 223, 2011.

Luftfartslov: lbk. 959, 12. september 2011.

Markedsføringslov: lbk. 58, 20. januar 2012.

Medieansvarslov: lbk. 85, 9. februar 1998, senest ændret ved lov 1404, 2005.

Mil. strl.: militær straffelov, lov 530, 24. juni 2005, senest ændret ved lov 494, 2008.

Miljølov: lov om miljøbeskyttelse, lbk. 879, 26. juni 2010, senest ændret ved lov 580, 2012.

Forkortelser

- Ministeransvarlighedslov*: lov om ministres ansvarlighed 117, 15. april 1964, ændret ved lov 433, 2000.
- Ophavsretslov*: lbk. 202, 20. februar 2010.
- Ordensbkg.* (ordensbekendtgørelsen): bkg. 511, 20. juni 2005 om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed m.v., samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger, senest ændret ved bkg. 373, 2011.
- Politilov*: lov 444, 9. juni 2004, senest ændret ved lov 249, 2011.
- Psykiatrilov*: lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, lbk. 1729, 2. december 2010.
- Restaurationslov*: lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., lbk. 135, 18. januar 2010, senest ændret ved lov 249, 2011.
- RM*: Rigsadvokatens meddelelser.
- Rpl.*: lov om rettens pleje, lbk. 1063, 17. november 2011, senest ændret ved lov 600, 2012.
- Selskabslov*: lov om aktie- og anpartsselskaber, lbk. 322, 11. april 2011.
- Sfbl.*: straffuldbyrdeelsesloven, lov om fuldbyrdelse af straf m.v., lbk. 435, 2012.
- Skattekontrollov*: lbk. 819, 27. juni 2011, senest ændret ved lov 593, 2012.
- Social servicelov*: lov om social service, lbk. 904, 18. august 2011, senest ændret ved lov 599, 2012.
- Strl.*: straffeloven, lbk. 1062, 17. november 2011, senest ændret ved lov 431, 2012.
- Sundhedslov*: lbk. 913, 13. juli 2010, senest ændret ved lov 603, 2012.
- Sølov*: lbk. 856, 1. juli 2010, senest ændret ved lov 249, 2012.
- Søikkerhedslov*: lbk. 903, 12. juli 2007, senest ændret ved lov 249, 2012.
- TEUF*: Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde C 83/47, 30. marts 2010.
- Toldlov*: lbk. 867, 13. september 2005, senest ændret ved lov 1558, 2010.
- Udleveringslov*: lov om udlevering af lovovertrædere, lbk. 833, 25. august 2005, senest ændret ved lov 271, 2011.
- Udlændingelov*; lbk. 947, 24. august 2011, senest ændret ved lov 572, 2012.
- Våbenlov*: lov om våben og eksplosivstoffer, lbk. 704, 22. juni 2009, senest ændret ved lov 564, 2012.

I øvrigt er love, bekendtgørelser, cirkulærer m.v. normalt anført ved nummer og årstal, love tillige ved (evt. forkortet) titel.

*Straffeloven¹
lov 126 af 15. april 1930
med senere ændringer²*

STRAFFELOVEN³

Almindelig del⁴

¹⁾ *Titlen som affattet ved lov 6, 1992.*

²⁾ Straffeloven er senest bekendtgjort ved lbk. 1062, 2011.

³⁾ Jf. kriminallov for Grønland 306, 2008. – Mil. strl. – Rpl. 4. bog: Strafferetsplejen (§§ 683 ff.).

⁴⁾ §§ 1-97 c.

1. kapitel

Indledende bestemmelser

§ 1¹

Straf kan kun pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov²⁻⁵, eller som ganske må ligestilles⁶ med et sådant. Med hensyn til de i kapitel 9 nævnte retsfølger gælder en tilsvarende regel.

¹⁾ *Som ændret ved lov 320, 1973.*

²⁾ Lov om Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (lbk.) 750, 1998; EMRK art. 7. – EU-charter art. 49. – Lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 1, stk. 2, nr. 2; Statut for ICC art. 9 og 23, se bilag til lov 342, 2001.

³⁾ Eksempler på *definitioner i loven* findes i § 99, stk. 2 (besættelse), § 169 a, stk. 2 (falske elektroniske penge), § 171, stk. 2 og 3 (dokumentfalsk).

⁴⁾ Eksempler på *hjemmel til straf for overtrædelse af administrative bestemmelser* udstedt i medfør af loven kan findes i færdselslov § 118, stk. 7; våbenlov § 10, stk. 4; arbejdsmiljølov § 84; miljølov § 110, stk. 3; jagtlov § 54, stk. 3; fiskerilov § 130, stk. 2; restaurationslov § 37, stk. 4; toldlov § 79 a. – Om straffebestemmelser i bekendtgørelser, se Justitsministeriets vejl. om udarbejdelse af administrative forskrifter 153, 1987, smh. cirk. om bemærkninger i lovforslag m.v. 159, 1998 § 3.

⁵⁾ Om hjemmel til straf for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter fastsat af Det Europæiske Fællesskab, se f.eks. færdselslov § 118, stk. 7, 2. pkt. (køre- og hviletid).

⁶⁾ Gerningsindhold beskrevet med ord som »sideslilles« findes i § 216 og § 276; mil. strl. § 28, nr. 9 (»gør sig skyldig i noget forhold, der må sideslilles med et af de nævnte«). Udtrykket »eller lignende« er f.eks. anvendt i § 102, § 118, § 124, § 134 b, § 135, § 184, § 185, § 196, § 219, § 230 samt § 235, og »lignende måde« forekommer i § 283, stk. 1, nr. 3, og § 290 og § 303.

§ 2^{1,2}

Denne lovs kapitler 1-11 finder, for så vidt ikke andet er bestemt³, anvendelse på alle strafbare forhold.

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992.

²⁾ Jf. ministeransvarlighedslov § 2.

³⁾ § 19, § 50, stk. 1, § 51, § 93, stk. 2. – Medieansvarslov kap. 3 (se ndf. efter § 23), smh. samme lovs § 25 og § 27.

2. kapitel

Almindelige betingelser for strafferetlige bestemmelser anvendelse

§ 3¹

Er den ved en handlings påkendelse gældende straffelovgivning forskellig fra den, der gjaldt ved handlingens foretagelse², afgøres spørgsmålet om strafbarhed og straf efter den senere lov, dog at afgørelsen ikke derved må blive strengere end efter den ældre lov³. Beror ophøret af lovens gyldighed på ydre, strafskylden uvedkommende forhold, bliver handlingen at bedømme efter den ældre lov.

Stk. 2.⁴ Bortfalder uden for sidstnævnte tilfælde ved lov en handlings strafbarhed, bortfalder⁵ også den for sådan handling idømte, men ikke fuldbyrdede straf. Den dømte kan forlange, at spørgsmålet om straffens bortfald ved påtalemyndighedens foranstaltning indbringes for den ret, der har påkendt sagen i første instans.⁶ Afgørelsen træffes ved kendelse.

¹⁾ Jf. lovtidendelov (lbk.) 608, 2008 § 3; bkg. 1395, 2007; cirk. 4, 1966. – Ikraftttl. §§ 1-11. – EMRK art. 7. – EU-charter art. 49. – Statut for Den Internationale Straffedomstol art. 24, bilag til lov 342, 2001.

²⁾ Cf. § 9.

³⁾ Cf. færdselslov § 133 b. – Cf. forræderilov § 1.

⁴⁾ Jf. § 4, stk. 3.

⁵⁾ Jf. om strafbortfald § 83, note 2.

⁶⁾ Jf. om senere ændringer af retsfølger: a) afgørelsen henlagt til retten: § 40, stk. 1, § 42, § 59, § 60, stk. 2, § 61, § 65, § 66, stk. 4, § 67, § 72, stk. 2, § 74 a, stk. 2, § 78, stk. 3, § 79, stk. 3, § 89 a, § 97 b, stk. 2, § 236, stk. 3; b) afgørelsen henlagt til justitsministeren: § 38, § 39, § 40, stk. 2 og 3, § 40 a, § 41; jf. § 78, stk. 3 (vedkommende myndighed); c) benådning: § 43, § 97 c samt sfbl. kap. 5; d) afgørelsen henlagt til den straffuldbyrdende myndighed: §§ 53-55 (bødeforvandling) samt straffuldbyrdsloven.

§ 4¹

Hvorvidt den straffbare handling skal medføre retsfølger af sådan art som i §§ 56-61, 62-70, 73 og 79 nævnt, afgøres efter den ved handlingens påkendelse gældende lovgivning.

Stk. 2. Andre retsfølger² af handlingen indtræder, for så vidt intet modsat er bestemt, kun, når dette var hjemlet også ved den ved handlingens foretagelse gældende lovgivning.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 3, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på andre retsfølger af handlingen end straf, hvis deres indtræden var betinget af handlingens strafbarhed.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 320, 1973 og lov 274, 1997.

²⁾ Jf. § 74 a, § 75, § 164, stk. 4, § 236, § 273. – Smh. § 68 a note 2, § 69 a note 2 og § 72 note 2. – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel)

§ 5

Hvor forhøjet straf eller andre retsfølger er foreskrevet i gentagelsestilfælde¹, kommer afgørelser², der er truffet i henhold til tidligere ret, i betragtning efter deres indhold lige med afgørelser efter den lov, i henhold til hvilken den foreliggende handling bedømmes³.

¹⁾ Jf. § 84.

²⁾ Jf. rpl. § 832 (bødeforelæg m.v.) og § 899 (indenretlig vedtagelse af bøde eller konfiskation).

³⁾ Jf. § 3 og § 4.

§ 6^{1,2}

Under dansk straffemyndighed³ hører handlinger, som foretages⁴

1) i den danske stat,⁵

- 2) på dansk fartøj, som befinder sig inden for et fremmed myndighedsområde, af en person, der hører til fartøjet eller som rejsende følger med dette,⁶ eller
- 3) på dansk fartøj, som befinder sig uden for et myndighedsområde.⁷

¹⁾ Som ændret ved lov 385, 1992 og lov 490, 2008.

²⁾ Jf. § 7 og § 10 b. – Cf. § 12. – Mil. strl. § 5. – Rpl. kap. 63 (værneting). – Medieansvarslov § 2, stk. 2, § 5, stk. 1, § 8. – Fiskerilov § 2. – RM 3, 2002 (dansk område). – Udleveringslov § 10 f (udlevering til EU-medlemsstat, udelukket for handlinger foretaget straffrit her i landet m.v.). – Europarådets konvention 24, 1957 om udlevering med tillægsprotokoller; Europarådets konvention 52, 1964 om straf for færdselsforseelser; bki. 57, 1972. – Lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 1 og § 2. – Se i øvrigt note 3 ad § 8 og note 3 ad § 183 a.

³⁾ Smh. EU-rammeafgørelse om forebyggelse og bilæggelse af konflikter om udøvelse af jurisdiktion L 328/42 2009.

⁴⁾ Smh. § 9.

⁵⁾ Sml. kriminallov for Grønland 306, 2008 §§ 4 ff. – Lov om kontinental-soklen (lbk.) 1101, 2005 § 3. – Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 1, stk. 1, sml. stk. 3 § 3, stk. 1.

⁶⁾ Jf. § 94, stk. 3.

⁷⁾ Jf. § 7, stk. 1, nr. 1 og stk. 2; § 8, stk. 1, nr. 2 og 3; § 94, stk. 3. – Sølov § 1. – Luftfartslov § 17 (dansk registrering). – Lov 823, 1998 om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«. – Lov 200, 1999 om afgrænsning af søterritoriet, bkg. 242, 1999; Geneve-konventionen af 1963 om den kontinentale sokkel, bki. 16, 1963; Geneve-konventionen af 1968 om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone, bki. 50, 1969; Geneve-konventionen af 1968 om det åbne hav, bki. 51, 1969.

§ 7^{1,2}

Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages inden for et fremmed myndighedsområde af en person, der på tidspunktet for sigtelsen har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, hvis

- 1) handlingen også er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet (dobbel strafbarhed)³ eller
- 2) gerningsmanden også på gerningstidspunktet har den nævnte tilknytning her til landet og handlingen
 - a) omfatter seksuel udnyttelse af børn, menneskehandel eller kvindelig omskæring⁴ eller

b) er rettet mod nogen, der på gerningstidspunktet har den nævnte tilknytning her til landet.

Stk. 2. Under dansk straffemyndighed hører endvidere handlinger, som foretages uden for et myndighedsområde⁵ af en person, der på tidspunktet for sigtelsen har den i stk. 1 nævnte tilknytning her til landet, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder.⁶

Stk. 3.⁷ Stk. 1, nr. 1, og stk. 2 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til handlinger foretaget af en person, som på tidspunktet for sigtelsen har indfødsret eller er bosat i Finland, Island, Norge eller Sverige, og som opholder sig her i landet.

¹⁾ Som ændret ved lov 138, 1960, lov 433, 2000, lov 386, 2003, lov 540, 2006, lov 490, 2008 samt lov 275, 2012.

²⁾ Jf. § 10, stk. 2; cf. § 12. – Færdselslov § 134 (forseelser begået i udlandet); sml. straffelovens § 10, stk. 1. – Lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien 1099, 1994 § 4, stk. 1 og 4, som ændret ved lov 436, 2000. – Se tillige note 2 og 3 ad § 6 og note 2 ad § 10 a.

³⁾ Jf. § 10, stk. 2, og § 10 a. – Vejl. 72, 1988 om tilvejebringelse af oplysninger om fremmed ret.

⁴⁾ Smh. § 94, stk. 4.

⁵⁾ Jf. § 6, stk. 1, nr. 2. – Mil. strl. § 3 (»i og uden for den danske stat«), § 5, stk. 1 og 2 (»uden for den danske stat«), § 23, stk. 2 (forstyrrelse i udlandet af den offentlige orden). – Lov 823, 1998 om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«.

⁶⁾ Sml. § 8, nr. 3, § 21, stk. 3, § 23, stk. 3.

⁷⁾ Om *nordisk strafferetligt samarbejde*, se lov 27, 1960 om *udlevering af lovovertrædere* til Finland, Island, Norge og Sverige, senest ændret ved lov 538, 2006 og lov 394, 2007 (bestemmelser om nordisk arrestordre endnu ikke trådt i kraft), bkg. 322, 1960, cirk. 195, 1960; lov 555, 2011 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige ang. *fuldbyrdelse af straf m.v.*, cirk. 220, 1963, som ændret ved cirk. 148, 1994, cirk.skriv. 11400, 1974; lov 498, 1970 om *udlevering til andet nordisk land i anledning af visse beslutninger om forsorg eller behandling*, bkg. 500, 1970.

§ 7 a¹

Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages inden for et fremmed myndighedsområde, og som er rettet mod nogen, der på gerningstidspunktet har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, hvis handlingen også er strafbar efter lovgivningen på

gerningsstedet (dobbel strafbarhed)² og efter dansk lovgivning kan medføre straf af fængsel i mindst 6 år.

Stk. 2. Dansk straffemyndighed efter stk. 1 er betinget af, at handlingen omfatter

- 1) forsætligt drab,
- 2) grov vold, frihedsberøvelse eller røveri,
- 3) en almenfarlig forbrydelse,
- 4) en forbrydelse mod kønssædeligheden eller incest eller
- 5) kvindelig omskæring³.

Stk. 3. Under dansk straffemyndighed hører endvidere handlinger, som foretages uden for et myndighedsområde, og som er rettet mod nogen, der på gerningstidspunktet har den i stk. 1 nævnte tilknytning her til landet, hvis handlinger af den pågældende art kan medføre højere straf end fængsel i 4 måneder.

¹⁾ *Indsat ved lov 490, 2008.*

²⁾ Jf. § 10, stk. 2, og § 10 a. – Vejl. 72, 1988 om tilvejebringelse af oplysninger om fremmed ret. – Om juridiske personer, se § 7 b. – Se tillige note 2 og 3 ad § 6 og note 2 ad § 10 a.

³⁾ Smh. § 94, stk. 4.

§ 7 b¹

Når dansk straffemyndighed over for en juridisk person er betinget af dobbelt strafbarhed, omfatter det ikke et krav om, at lovgivningen på gerningsstedet hjemler strafansvar for en juridisk person.

¹⁾ *Indsat ved lov 490, 2008.*

§ 8^{1, 2, 3}

Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages uden for den danske stat, uden hensyn til hvor gerningsmanden hører hjemme, når

- 1) handlingen krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning⁴ eller offentlige myndigheder⁵ eller en embedspligt mod staten⁶,
- 2) handlingen krænker interesser, hvis retsbeskyttelse i den danske stat forudsætter en særlig tilknytning til denne,⁷
- 3) når handlingen krænker en forpligtelse, som det ifølge lov påhviler gerningsmanden at iagttage i udlandet,
- 4) handlingen krænker en tjenesteplicht, som påhviler gerningsmanden over for dansk fartøj,⁸

- 5) handlingen er omfattet af en international bestemmelse, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at have straffemyndighed,⁹ eller
- 6) udlevering af sigtede til retsforfølgning i et andet land afslås, og handlingen, for så vidt den er foretaget inden for et fremmed myndighedsområde, er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet (dobbelt strafbarhed) og handlingen efter dansk lovgivning kan medføre straf af fængsel i mindst 1 år¹⁰.

¹⁾ Som ændret ved lov 95, 1972, lov 538, 1972, lov 268, 1975, lov 191, 1978, lov 322, 1986, lov 385, 1992, lov 433, 2000 samt lov 490, 2008.

²⁾ Jf. § 10, stk. 1, § 10 a og § 10 b; cf. § 12. – Mil. strl. § 3 (»i og uden for den danske stat«) og § 5, stk. 1 og 2 (»uden for den danske stat«).

³⁾ Lov 342, 2001 om Den Internationale Straffedomstol § 1 og § 2. – FN-konvention af 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 (bilag med liste over tidligere indgåede internationale aftaler). – Geneve-konventioner af 1949 om beskyttelse af civile personer i krigstid m.v., bki. 26, 1951 art. 3. – II. tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter, bki. 27, 1983 art. 4 og 13. – Folkedråbslov 132, 1955; FN-konvention af 1948 om folkedrab, bkbi. 21, 1952. – FN-konvention af 1984 mod tortur m.v., bki. 88, 1987, protokol af 2002, bki. 38, 2009. – Se tillige note 2 og 3 ad § 6, note 2 ad § 10 a samt note 3 ad § 183 a.

⁴⁾ Jf. kap. 12-13.

⁵⁾ Jf. kap. 13-14.

⁶⁾ Jf. kap. 16.

⁷⁾ Se kap. 12-14 og visse bestemmelser i kap. 16 samt § 165, § 170, § 197, § 203, § 204, § 296, § 297, § 302, § 304.

⁸⁾ Jf. § 94, stk. 3. – Smh. sølov; søsikkerhedslov kap. 12; sømandslov (lbk.) 742, 2005.

⁹⁾ Lov om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af krigsforbrydelser i det tidligere Jugoslavien 1099, 1994, som ændret ved lov 436, 2000, bkg. om strafforfølgning ved det internationale tribunal til pådømmelse af folkedrab og andre alvorlige overtrædelser af international humanitær ret begået i Rwanda m.v. 832, 1995. – Se også note 3.

¹⁰⁾ Smh. § 7, stk. 1. – Udleveringslov; vejl. 9498, 2003 om behandlingen af anmodninger om udlevering på grundlag af en europæisk arrestordre; cirk.skriv. 9678, 2004. – Europarådets konvention 24, 1957 om udlevering; bki. 36, 1963 og bki. 24, 2003, tillægsprotokoller 86, 1975, 98, 1978 samt 209, 2011, bki. 106 og 108, 1986. – Lov 27, 1960 om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige, senest ændret ved lov

538, 2006 og lov 394, 2007 (bestemmelser om nordisk arrestordre endnu ikke trådt i kraft), bkg. 322, 1960, cirk. 195, 1960. – EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre L 190/1, 2002. – Regional samarbejdsaftale af 2004 om bekæmpelse af pirateri og væbnede overfald på skibe i Asien art. 12, bki. 11, 2011.

§ 8 a¹

Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages uden for den danske stat,² når handlinger af den pågældende art er omfattet af statuten for Den Internationale Straffedomstol,³ hvis handlingen er foretaget af en person, der på tidspunktet for sigtelsen

- 1) har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet eller
- 2) befinder sig her i landet.

¹) *Indsat ved lov 490, 2008.*

²) Se note 2 ad § 8.

³) Statut for Den Internationale Straffedomstol, bilag til lov 342, 2001.

§ 8 b¹

Under dansk straffemyndighed hører handlinger, som foretages uden for den danske stat,¹ når handlingen er omfattet af § 183 a og er foretaget af en person, der på tidspunktet for sigtelsen

- 1) har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet eller
- 2) befinder sig her i landet.

Stk. 2. Retsforfølgning for handlinger omfattet af stk. 1 kan tillige omfatte overtrædelser af §§ 237 og 244-248, som er begået i forbindelse med overtrædelser af § 183 a.

¹) *Indsat ved lov 490, 2008.*

²) Se note 2 ad § 8.

§ 9^{1, 2}

Handlinger anses for foretaget, hvor gerningsmanden befandt sig ved handlingens foretagelse. For så vidt angår juridiske personer, anses handlinger for foretaget, hvor den eller de handlinger, som medfører ansvar for den juridiske person, er foretaget.

Stk. 2. Hvis en handlingens strafbarhed afhænger af eller påvirkes af en indtråd eller tilsigtet følge,³ anses handlingen tillige⁴

for foretaget, hvor virkningen er indtrådt, eller hvor gerningsmanden har forsæt til, at virkningen skulle indtræde⁵.

Stk. 3. Forsøgs- og medvirkenshandlinger anses for foretaget i den danske stat, hvis gerningsmanden befandt sig her i landet ved handlingens foretagelse, uanset om lovovertrædelsen fuldbyrdes eller tilsigtes fuldbyrdet uden for den danske stat.

Stk. 4. Når en del af en lovovertrædelse er begået i den danske stat, anses lovovertrædelsen i sin helhed for at være begået her i landet.

¹⁾ Som ændret ved lov 490, 2008.

²⁾ Jf. § 9 a.

³⁾ Cf. som eksempel på »objektive strafbarhedsbetingelser«: §141, stk. 1 («hvis forbrydelsen bliver begået eller forsøgt»). – Sml. § 20, § 94, stk. 2.

⁴⁾ Jf. §§ 6-8 b («handlinger, som foretages i den danske stat« etc.). – Rpl. § 243 (stedlig kompetence i private straffesager). – Lov om offentlige indsamlinger og pyramidespil (Ibk.) 555, 2006 § 6, stk. 3 (pyramidespil, udbud i udlandet af og til personer bosat i Danmark).

⁵⁾ Jf. udlændingelov § 51, stk. 2 (udvisning af udlænding dømt i udlandet for »en lovovertrædelse, der har haft eller må antages at skulle have haft virkning her i landet«). – Om fremrykket fuldbyrdelsesmoment, se note 2 ad § 21.

§ 9 a¹

En lovovertrædelse, der vedrører tekst-, lyd- eller billedmateriale m.v., som ved handlinger i udlandet er gjort alment tilgængeligt her i landet gennem internettet eller et lignende system til spredning af information, anses for begået i den danske stat, hvis materialet har særlig relation her til landet.

¹⁾ Indsat ved lov 490, 2008.

§ 10¹

Når en handling retsforfølges her i landet, skal afgørelsen om såvel straf som andre retsfølger af handlingen træffes efter dansk lovgivning.²

Stk. 2. Når dansk straffemyndighed er betinget af dobbelt strafbarhed,³ kan der ikke idømmes strengere straf end hjemlet ved lovgivningen på gerningsstedet.

¹⁾ Som ændret ved lov 519, 1970, lov 386, 2003, lov 540, 2006 samt lov 490, 2008.

²⁾ Cf. færdselslov § 134, stk. 2 og 3. – Smh. lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 1, stk. 2, nr. 2.

³⁾ Smh. § 7, § 7 a, § 7 b og § 8, nr. 6.

§ 10 a¹

En person, over for hvem der uden for den danske stat er afsagt en straffedom, kan ikke² retsforfølges her i landet for den samme handling, når dette er udelukket ifølge Danmarks internationale forpligtelser om anerkendelse af straffedommes retskraft.^{3,4}

Stk. 2. I andre tilfælde kan en person, over for hvem der uden for den danske stat er afsagt en straffedom, ikke retsforfølges her i landet for den samme handling, hvis

- 1) personen er endeligt frifundet,⁵
- 2)⁶ den idømte sanktion er fuldbyrdet, er under fuldbyrdelse eller er bortfaldet efter lovgivningen i domslandet eller
- 3)⁷ personen er fundet skyldig, uden at der er fastsat nogen sanktion.

Stk. 3.⁸ Stk. 2 gælder ikke, når

- 1) den udenlandske straffedom vedrører handlinger, der
 - a) anses for foretaget i den danske stat i medfør af § 9 eller § 9 a eller
 - b) er omfattet af § 7, stk. 1, nr. 2, eller § 8, nr. 1 eller 2,
- 2) retsforfølgning her i landet finder sted i medfør af retsplejelovens § 985 a eller
- 3) anerkendelse af den udenlandske straffedom vil være åbenbart uforenelig med danske retsprincipper.

Stk. 4. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 3, nr. 1, kan retsforfølgning her i landet ikke ske, når retsforfølgning i domslandet er sket efter anmodning fra den danske anklagemyndighed.

¹⁾ *Indsat ved lov 519, 1970, ændret ved lov 268, 1975, lov 322, 1986, lov 280, 2001 samt lov 490, 2008.*

²⁾ Cf. stk. 2.

³⁾ Europarådets konvention 70, 1970; bki. 64, 1975; lov 740, 2005. – Om straffedommes retskraft (*ne bis in idem*) m.v., se bl.a. FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder 1966 art. 14, stk. 7; Europarådets konvention 70, 1970; tillægsprotokol 7 til EMRK 117, 1984 art. 4, bki. 41, 1989; tillægsprotokol til Europarådets konvention 86, 1975 om udlevering art. 2; EF konvention af 1987 om forbud mod dobbelt strafforfølgning, bki. 77, 1991; EU-charter art. 50; EU-rammeafgørelse om hensyntagen til domme afsagt i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med en ny straffesag L 220/32, 2008; Schengen-gennemførelseskonvention

L 239, 2000 art. 54, 55 og 58; EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre L 190/1, 2002 art. 3 og 4 samt udleveringslov § 8 og § 10 d; nordisk udleveringslov 27, 1960 §§ 5-6, som ændret ved lov 251, 1975; svigskonvention C 316/48, 1995 art. 7 og tillægsprotokol C 313/1, 1996; bestikkelseskonvention C 195/1, 1997 art. 10.

⁴⁾ Om *overførelse til andet land af retsforfølgning i straffesager*, se lov 252, 1975, senest ændret ved lov 490, 2008; RM 11, 1982 (mindre narkotikasager). – EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union L 327/27 2008. – Europarådets konvention 112, 1985 om overførelse af domfældte, bki. 30, 1987, tillægsprotokol 167, 1997, bki. 33, 2006; lov om international fuldbyrdelse af straf (Ibk.) 740, 2005. – Schengen-konvention art. 67-69. – Om nordisk samarbejde, se § 7, note 7. – Statut for Den Internationale Straffedomstol art. 20 og lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 4. – Udlændingelov § 51, stk. 1 (afgørelse om udvisning ved overførelse af strafforfølgning).

⁵⁾ Sml. § 271, stk. 1.

⁶⁾ Jf. § 84, stk. 2. – § 56, stk. 2. – § 3, stk. 2.

⁷⁾ Jf. § 84, stk. 2. – § 56, stk. 2.

⁸⁾ Jf. § 10 b.

§ 10 b^{1,2}

Sker der retsforfølgning mod en person, som uden for den danske stat er pålagt en sanktion for samme handling,³ skal den sanktion, der pålægges her i landet, nedsættes, i det omfang den udenlandske sanktion er fuldbyrdet.

¹⁾ *Indsat ved lov 519, 1970 og ændret ved lov 490, 2008.*

²⁾ Sml. § 86, stk. 4, § 89, stk. 1. – Jf. rpl. § 722, stk. 1, nr. 4 (tiltalefrafald). – Rpl. § 86 a (nævninge deltager ikke i afgørelser vedrørende jurisdiktion).

³⁾ Jf. § 10 a, stk. 2.

§ 11¹

Er en person, der har dansk indfødsret, er bosat i den danske stat eller har lignende fast ophold her i landet, i en fremmed stat straffet for en handling, der efter dansk ret kan medføre frakendelse eller fortabelse af kald eller erhverv² eller anden rettighed³, kan frakendelse heraf ske efter offentlig påtale her i landet.

¹⁾ *Som ændret ved lov 88, 1939, lov 385, 1992 samt lov 490, 2008.*

²⁾ Jf. § 79, stk. 1.

³⁾ Jf. færdselslov § 134, luftfartslov § 150, stk. 4. – Udlændingelov § 51, stk. 1 (afgørelse om udvisning ved overførelse af strafforfølgning).

§ 12^{1,2}

Anvendelsen af §§ 6-11 begrænses ved de i folkeretten anerkendte undtagelser.^{2,3}

¹⁾ *Som ændret ved lov 490, 2008.*

²⁾ Om statsretligt begrundede undtagelser, se grl. § 13, lov om regeringens førelse i tilfælde af kongens umyndighed, sygdom eller fraværelse 25, 1871 § 7. – Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU § 7, stk. 1, nr. 3 (beslaglæggelse), § 20, stk. 1, nr. 3 (bøder), § 33, stk. 1, nr. 3 (konfiskation), senest ændret ved lov 1375, 2011.

³⁾ Lov 567, 1983 (rettigheder og immuniteter for internationale organisationer). – Mange internationale aftaler og danske love indeholder regler om immuniteter, se f.eks. bekendtgørelse af aftale af 9. september 2002 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Straffedomstol, bki. 17, 2006. – Om retsstillingen for styrker tilhørende deltagerne i NATO eller Partnerskab for Fred m.v., se lov 143, 1955 som ændret ved lov 201, 1999 samt de underliggende mellemstatslige overenskomster.

3. kapitel Strafbarhedsbetingelser

§ 13¹

Handlinger foretagne i nødværge er straffri, for så vidt de har været nødvendige for at modstå eller afværge et påbegyndt eller overhængende uretmæssigt angreb og ikke åbenbart går ud over, hvad der under hensyn til angrebets farlighed, angriberens person og det angrebne retsgodes betydning er forsvarligt.

Stk. 2. Overskrider nogen grænserne for lovligt nødværge, bliver han dog straffri, hvis overskridelsen er rimeligt begrundet i den ved angrebet fremkaldte skræk eller ophidselse².

Stk. 3.³ Tilsvarende regler finder anvendelse på handlinger, som er nødvendige for på retmæssig måde at skaffe lovlige påbud adlydt, iværksætte en lovlig pågribelse eller hindre en fanges eller tvangsanbragt⁴ persons rømning⁵.

¹⁾ Jf. om private forebyggelse af forbrydelser, privat retshåndhævelse m.v.: §§ 141-142, § 294. – Smh. rpl. kap. 69 (anholdelse), herunder § 755, stk. 2

(privates anholdelsesbeføjelse); § 807 a (privates beslaglæggelsesbeføjelse). – Politilov kap. 4 og bkg. 978, 2004 (magtanvendelse). – Rigspolitechefens kundgørelser cirk. 10704, 1998 (politihund), cirk. 10677, 1998 (stav), cirk. 10703, 1998 og skriv. 11425, 1980 (skydevåben). – Mark- og vejfredslov (lbk.) 61, 2007 § 14; jagtlov § 32.

²⁾ Om *overskridelse af nødværgeretten*, se § 82, nr. 3, og § 83. – Smh. § 248.

³⁾ Mil. strl. § 7 (»handling, som er nødvendige for at tilvejebringe lydighed eller opretholde orden«). – Sfbl. kap. 10 om magtindgreb over for den indsatte. – Luftfartslov §§ 43-45 (magtanvendelse m.v.). – Sømandslov (lbk.) 742, 2005 § 66, nr. 1 a. – Jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 21 (udsætte fra jernbanevirksomheds område m.v.). – Jagtlov § 32. – Social servicelov §§ 123 ff., magtanvendelsesbkg. 1093, 2010, senest ændret ved bkg. 1183, 2011 (børn og unge), vejl. 11, 2011 om særlig støtte til børn og unge; magtanvendelsesbkg. 688, 2010 og vejl. 8, 2011 (voksne). – Bkg. om god orden i folkeskolen 320, 2010. – Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (lbk.) 70, 2010 § 9 (magtanvendelse), bkg. 101, 2008, vejl. 10, 2008. – Om psykiatrilov, se note ad § 14. – EMRK art. 1 og 3. – EU-charter art. 4.

⁴⁾ Jf. §§ 68-70, § 74 a.

⁵⁾ Jf. ang. undvigelse: § 124, stk. 1 og 2, § 125, § 149; social servicelov §§ 156-157.

§ 14^{1,2}

En handling, der ellers ville være strafbar, straffes ikke, når den var nødvendig til afværgelse af truende skade på person eller gods, og lovovertrædelsen måtte anses for at være af forholdsvist underordnet betydning.³

¹⁾ Om *overskridelse af nødretten*, se § 82, nr. 3, og § 83. – Om nøds- og afhængighedssituationer o. lign.: § 82, nr. 9 og 10, samt § 83, § 125, stk. 2, § 141, stk. 2, § 142, § 159, § 185, § 238, § 253, § 264 c, § 269, stk. 1. – Politilov §§ 10-13 (svage og udsatte persongrupper), § 22 (selvhjælps-handlinger); bkg. 988, 2004 (detentionsanbringelse); Rigspolitechefens kundgørelse cirk.skriv. 12051, 2001 om detentionsanbringelse af berusede personer. – Sundhedslov kap. 25 (svangerskabsafbrydelse) (gengivet efter § 242). – Færdselslov § 7 (udrykningskørsel m.v.), § 30 (standsning foretaget ved vejarbejde eller af politi, redningskøretøj m.v.), § 31, stk. 2, og § 47 (uheld, motorfejl m.v.). – Luftfartslov §§ 44-45 og § 47 (magtanvendelse m.v.). – Jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 20, stk. 4: »Nødbremsen i tog må kun benyttes, når virkelig fare foreligger«. – Om tjenstlig befaling, se mil. strl. § 9.

²⁾ Psykiatrilov § 5, § 10, § 10 a, § 12, § 14, § 17, § 17 a, § 18 a.

³⁾ Cf. § 13.

§ 15¹⁻⁷

Handlinger foretagne af børn under 15 år straffes ikke.

¹⁾ *Ændret ved lov 711, 2010 og lov 158, 2012.*

²⁾ Om den strafferetlige betydning af gerningsmandens unge alder, se § 82, nr. 1, med henvisninger.

³⁾ Om den strafferetlige beskyttelse af børn og unge, se § 81, nr. 10, § 93, stk. 3, § 94, stk. 4, § 210, stk. 1, § 213, § 215, § 220, §§ 222-226, § 228, stk. 2, § 230, § 234, § 235, § 236, § 262 a, stk. 2. – Lov 520, 2005, senest ændret ved lov 444, 2012, om indhentelse af *børneattest* i forbindelse med ansættelse af personale m.v. samt et antal dertil knyttede bekendtgørelser – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet, bki. 12, 2007. – EU-direktiv om *bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi* L 335/1, 2011, jf. rammeafgørelse L 13/44, 2004. – FN-børnekonvention, bki. 6, 1992 art. 37 og art. 40.

⁴⁾ Om *beskyttelse i særlovgivningen*, se f.eks. en række bestemmelser i færdselsloven. – Restaurationslov § 12, nr. 5, § 27, § 29, § 31, stk. 1. – Lov 213, 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år, jf. RM 6, 2007. – Kasinolov § 8 og § 10. – Arbejdsmiljølov kap. 10 samt § 82, stk. 5, § 83, stk. 2, og § 87. – Søsikkerhedslov § 32, stk. 6, og bkg. 9269, 2003 § 18, stk. 3 (behandling af blindpassagerer), bkg. 1084, 2011 § 13, stk. 3 (forebyggelse af pirateri); lov om skibes besætning (lbk.) 112, 2012 § 28, stk. 2, nr. 1; lov om dykkerarbejde og dykkermateriel m.v. (lbk.) 18, 2000 § 24, stk. 4.

⁵⁾ Om særlig støtte til kriminalitetstruede børn og unge m.v., se social servicelov kap. 11, særligt § 57 a (forældrepålæg), § 57 b (ungepålæg), § 57 c (kriminalitetstruede børn og unge), §§ 58 ff. (anbringelse uden samtykke); Socialministeriets vejl. 11, 2011; smh. Socialministeriets bkg. 1466, 2010 om *underretningspligt over for kommunen*. – Om *afhøring af børn m.v.* rpl. § 29, stk. 3, nr. 1, og § 29 b, stk. 2 (*dørlukning*), § 30, nr. 1, og § 30 a, stk. 2 (*referatforbud*), § 183, stk. 3 (*afhøring af børn som vidner*), § 845 (ad hovedforhandling); § 752, stk. 2, og bkg. 803, 2010 (*underretning af kommunen om politiafhøring m.v.*); Socialministeriets bkg. 79, 1998 om kommunens bistand til børn og unge i forbindelse med uden- og indenretlig afhøring, senest ændret ved bkg. 827, 2010.

⁶⁾ Rpl. kap. 75 b (*indgreb over for børn*). – Rpl. § 770 c, stk. 5, og § 770 d, stk. 2 (*isolationsfængsling*). – Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i *kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen)*; vejl. 22, 2012. – Social servicelov § 52 (foranstaltninger), §§ 123 ff. (*magtanvendelse og andre indgreb*); magtanvendelsesbkg. 1093, 2010,

senest ændret ved bkg. 1183, 2011. – Om *videregivelse af oplysninger* vedrørende forhold begået mod et barn under 15 år, se bkg. 218, 2001 kap 7 (behandlingen af oplysninger i Det Centrale Kriminalregister), senest ændret ved bkg. 507, 2012.

⁷⁾ Om *forældres og andres ansvar for handlinger begået af børn*, se § 197, ordensbkg. § 10, dyreværnslov § 30, arbejdsmiljølov § 87. – Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 6 (skadevolder under 15 år).

§ 16¹⁻⁶

Personer, der på gerningstiden⁷ var utilregnelige på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles hermed, straffes ikke.⁸ Tilsvarende gælder personer, der var mentalt retarderede i højere grad.⁹ Befandt gerningsmanden sig som følge af indtagelse af alkohol¹⁰ eller andre rusmidler¹¹ forbigående i en tilstand af sindssygdom eller i en tilstand, der må ligestilles hermed, kan straf dog pålægges, når særlige omstændigheder taler derfor.

Stk. 2. Personer, der på gerningstiden var mentalt retarderede i lettere grad, straffes ikke,¹² medmindre særlige omstændigheder taler for at pålægge straf. Tilsvarende gælder personer, der befandt sig i en tilstand, som ganske må ligestilles med mental retardering.

¹⁾ Som ændret ved lov 268, 1975 og lov 274, 1997.

²⁾ Jf. § 13, stk. 2, § 57, stk. 1, nr. 4-6, § 63, stk. 3, §§ 68-73, § 82, nr. 5 og § 83; §§ 218, 219; § 254; § 261, stk. 2. – Færdselslov § 54 (gengivet efter § 138). – Sfb. § 78 (alternativ afsoning). – Rpl. § 809 (mentalundersøgelse, se nedenfor efter noterne). – Rpl. § 891, stk. 2, og § 894, stk. 4 (spørgsmål i nævningesager). – RM 3, 2000 pkt. 7 (seksualforbrydelser), RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.). – Lov om retslægerådet 60, 1961, jf. bkg. 1068, 2001 om forretningsorden.

³⁾ Psykiatrilov samt forskrifter i tilknytning dertil, herunder vedr. tvangsindlæggelser, tvangsbehandling, fiksering, tvangsprotokoller, klageadgang, behandlingsplaner og personer indlagt på psykiatrisk afdeling i henhold til strafferetlig afgørelse (retslige patienter). – Lov 123, 1913 om opførelse af et sindssygehospital og en dertil knyttet sikringsanstalt på Sjælland, jf. regulativ af 1. juni 1994. – Lov 1396, 2005 om retspsykiatrisk behandling m.v.; bkg. 62, 2010 (ret til sygehusbehandling m.v.). – Sundhedslov § 86 (begrænsninger i frit sygehusvalg).

⁴⁾ Sundhedslov afsnit VIII (sterilisation og kastration), cirk. 24, 2006 og vejl. 26, 2006.

⁵⁾ Udlændingelov § 10, stk. 2, nr. 5 (udelukkelse fra opholdstilladelse ved alvorligere sjælelig forstyrrelse og fare eller væsentlige ulemper).

⁶⁾ Udleveringslov § 10 i (udlevering til EU-medlemsstat, udsættes ved humanitære hensyn).

⁷⁾ Cf. § 73 («efter dennes foretagelse»).

⁸⁾ Jf. §§ 68-68 a, sml. om andre tilstande §§ 69-69 a. – Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 6 (skadevolder utilregnelig).

⁹⁾ Cf. stk. 2 (udtrykket »utilregnelige« ikke anvendt).

¹⁰⁾ Jf. ang. beruselse og drikfældighed § 39, stk. 2, § 49, stk. 2, § 57, stk. 1, nr. 3-5, § 68, § 69, § 138, § 254. – Mil. strl. §§ 20-23. – Færdselslov §§ 53-55 og § 117 (gengivet efter § 138) samt kap. 17-18 (§ 118 a gengivet foran § 52). – Ordensbkg. § 3, stk. 3. – Restaurationslov § 24 (forbud mod udlevering af stærke drikke fra forretningslokaler), jf. RM 6, 2007.

¹¹⁾ Jf. § 191 med noter.

¹²⁾ Jf. §§ 68-68 a.

Retsplejelov §§ 808 og 809-811

Personundersøgelser

§ 808

Der skal tilvejebringes sådanne oplysninger om sigtedes personlige forhold, som må antages at være af betydning for sagens afgørelse vedrørende straf-fastsættelse eller anvendelse af anden retsfølge end straf.

Stk. 2. En nærmere undersøgelse vedrørende sigtedes personlige forhold, herunder navnlig hans tidligere og nuværende forhold i hjem, skole og arbejde samt hans legemlige og åndelige tilstand, skal i almindelighed foretages, når der kan blive spørgsmål om anvendelse af

- 1) betinget dom
- 2) tiltalefrafald på andre vilkår end vedtagelse af bøde og betaling af erstatning,
- 3) retsfølger, der træder i stedet for straf.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om, i hvilke sager der i øvrigt skal foretages undersøgelser af den i stk. 2 omhandlede beskaffenhed.

§ 809

Sigtede skal underkastes mentalundersøgelse, når dette findes at være af betydning for sagens afgørelse. Hvis han ikke udtrykkeligt samtykker i undersøgelsen, kan denne kun finde sted efter retskendelse. Er sigtede fængslet, kan han ikke mentalundersøges uden rettens bestemmelse.

Stk. 2. Findes det påkrævet, at sigtede indlægges til mentalundersøgelse på hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psy-

kiske handicap eller i anden egnet institution, træffer retten ved kendelse bestemmelse herom.

§ 810

Såfremt sigtede ikke samtykker i, at der søges tilvejebragt oplysninger om hans personlige forhold ved henvendelse til hans pårørende eller andre privatpersoner, kan dette kun ske, hvis retten finder det af væsentlig betydning for sagens afgørelse og ved kendelse træffer bestemmelse herom.

§ 811

Justitsministeren fastsætter nærmere regler om foretagelsen af personundersøgelser.

§§ 17-18¹

¹) *Ophævet ved lov 268, 1975.*

§ 19¹

Uagtsomhed straffes ved de i denne² lov omhandlede lovovertrædelser kun, når det er særlig³ hjemlet.⁴ På andre lovovertrædelser er de pågældende straffebud anvendelige, også når lovovertrædelser er begået af uagtsomhed, medmindre det modsatte har særlig hjemmel.⁵⁻⁷

¹) Jf. om uagtsomme følger § 20, om uagtsom medvirken § 23, stk. 3. – Jf. ministeransvarlighedslov § 2, § 5, § 6.

²) Cf. § 2.

³) Jf. § 1.

⁴) Jf. om uagtsomhed (i visse tilfælde grov uagtsomhed) § 103, stk. 2, § 109, stk. 2, § 110, stk. 2, § 110 a, § 110 c, § 114, § 132, § 138, § 148, § 157, § 160, § 182, § 183, stk. 3, § 184, stk. 2, § 186, stk. 2, § 187, stk. 2, § 188, stk. 2, § 189, stk. 2, § 190, § 192, § 192 a, § 192 b, § 193, § 208, stk. 2, § 213, § 226, § 241, § 249, § 254, § 261, stk. 2, § 291, stk. 3, § 296, stk. 2, § 297, stk. 2, § 300, § 300 a, § 300 c, § 302, stk. 2, § 303. – Se endv. § 20. – Jf. § 76, stk. 4 (konfiskation hos uagtsom erhverver).

⁵) En række love indeholder bestemmelser om forhold »begået med forsæt til at unddrage det offentlige« skat, afgift, bidrag, ydelser m.v., se f.eks. skattekontrollov § 13, stk. 1, § 13 A, stk. 1, § 15, § 16, stk. 3; momslov 966, 2005 § 81, stk. 3; kildeskattelov (lbk.) 1403, 2010 § 74, stk. 2. – Krav om forsæt findes f.eks. også i arbejdsmiljølov § 87 (forældres viden); sundhedslov § 269, stk. 5 (svangerskabsafbrydelse) (gengivet efter § 242); lov om forbud mod forskelsbehandling, 626, 1987 § 2 (gengivet efter § 266 b); medieansvarslov § 5, stk. 4, 2. pkt., § 13 og § 21 (gengivet efter § 23).

⁶⁾ Et *skærpet forsætskrav* findes f.eks. i kildeskattelov § 75, stk. 1, nr. 1 (»lader sig udbetale A-indkomst vidende om, at der ikke i indkomsten er indeholdt A-skat som påbudt«), dyreværnslov § 30, stk. 1 (viden om et barns lovovertrædelse uden at søge denne forhindret), luftfartslov § 149, stk. 13 (formidling af befordring i erhvervsmæssigt øjemed med viden om, at befordringen udføres i strid med visse vilkår), mil. strl. § 33 (viden om, at krigsforræderi, mytteri o.lign. tilsigtes begået, uden at søge dette forhindret).

⁷⁾ Om *ansvar uden de sædvanlige skyldbetingelser*, se §§ 25-27 samt f.eks. færdselslov § 118, stk. 8 (overlæs: »ejer eller brugeren«); luftfartslov § 149, stk. 4 (»arbejdsgiver«), 9 (»en ejer af en enkeltmandsvirksomhed«) og 10 (»arbejdsgiver«); restaurationslov § 37, stk. 6 (»restauratører, hotelværter, kantineindehavere og disses bestyrere«); toldlov § 74 (særlig bevisregel, gengivet efter § 289) og § 75, 2. pkt. (»ejer«); arbejdsmiljølov §§ 83 og 84 (»arbejdsgiver«); medieansvarslov kapitel 3 (gengivet efter § 23); bemyndigelseslov (administration af markedsordninger) § 26 (»en virksomheds ejer eller bruger«). – Cf. arbejdsmiljølov § 85 om ansvarsgrundlaget for virksomhedsledere.

§ 20

Hvor straf eller forhøjet straf betinges af, at en forsætlig lovovertrædelse har en bestemt uforsætlig følge¹, indtræder denne straf dog kun, når sådan følge kan tilregnes gerningsmanden som uagtsom, eller han har undladt² efter evne at afværge den, efter at han er blevet opmærksom på faren.

¹⁾ Jf. § 138, § 146, stk. 2, § 245, stk. 1, 2. pkt., § 246, § 250, § 298, nr. 1. – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

²⁾ Jf. som eksempler på strafbar undladelse § 120, § 133, stk. 2, § 134, § 141, § 142, § 156, § 164 a, § 185, § 213, § 253, § 264, stk. 1, nr. 2, § 296, § 302. – Færdselslov § 9 (gengivet efter § 253). – Social retssikkerhedslov (lbk.) 656, 2011 § 12 b (straf for uagtsom svig, gengivet efter § 279).

4. kapitel Forsøg og medvirken

§ 21^{1,2}

Handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg.³

Stk. 2. Den for lovovertrædelsen foreskrevne straf kan ved forsøg nedsættes, navnlig når forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i det forbryderske forsæt.⁴

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt⁵, straffes forsøg kun, når der for lovovertrædelsen kan idømmes en straf, der overstiger fængsel i 4 måneder.⁶

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Cf. som eksempler på bestemmelser med krav om subjektivt overskud (*fremrykket fuldbyrdelsesmoment*): § 98, § 111, § 112, § 114 ff., § 117, nr. 2, § 119, stk. 1 og 2, § 122, § 137, stk. 1, § 146, stk. 2, § 151, § 152, stk. 2, § 164, § 166, § 169 a, § 171, §§ 173-179, § 180, 2. led, § 181, stk. 2, § 183, § 191, stk. 2, § 192 b, stk. 2, § 230, § 263, stk. 3, § 264, stk. 2, § 266 a, § 266 b, § 276, § 277-283, § 289, § 289 a, § 301, § 304 a. – Uden for straffeloven se f.eks. færdselslov §§ 53-54 (»fører eller forsøger at føre«); markedsføringslov § 19 (gengivet efter § 264); skattekontrollov afsnit III, lov 307, 2008 om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder § 9, stk. 3 (forsøg på overtrædelse af karantæne m.v.). – Sml. arvelov § 48, stk. 2 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

³⁾ Jf. § 84, stk. 1, om gentagelsesvirkning.

⁴⁾ Sml. § 23, stk. 1, 2. pkt. – Om tilbagetræden, se §§ 22 og 24. – Om strafbortfald ved forsøg, se § 238, stk. 2. – Se om strafudmåling §§ 80 ff.

⁵⁾ Jf. f.eks. § 287, stk. 2. – Momslov (lbk.) 966, 2005 § 81, stk. 1, nr. 6 (»overdrager, erhverver, tilegner sig eller anvender varer eller ydelser, hvoraf der ikke er betalt afgift, som skulle have været betalt efter denne lov, eller forsøger herpå«), samt tilsvarende en række afgiftslove og nogle landsbrugslove (tilsidesætter vilkår eller »forsøger herpå« m.v.). – Toldlov § 79, stk. 1, nr. 3 og 4. – Se også jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 22, stk. 5 (»forsøger at skaffe sig befordring med ugyldig billet eller kort«).

⁶⁾ Om forsøgsansvar for juridiske personer, se § 27, stk. 1, 2. pkt.

§ 22¹

Forsøg² straffes ikke, når gerningsmanden frivillig og ikke på grund af tilfældige hindringer for gerningens udførelse eller for opnåelsen af det ved denne tilsigtede øjemed afstår fra iværksættelsen eller hindrer fuldbyrdelsen eller foretager handlinger, som ville have hindret fuldbyrdelsen, hvis denne ikke, ham uafvidende, var mislykkedes eller ad anden vej var afværget.

¹⁾ Om tilbagetræden o.lign. efter forbrydelsens fuldbyrdelse, se § 82, nr. 8 og 9, samt § 83. – Om tilbagetræden ved medvirken, se § 24.

²⁾ Jf. § 21.

§ 23^{1,2}

Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har³ medvirket^{4,7} til gerningen. Straffen kan nedsættes⁸ for den, der kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når forbrydelsen ikke er fuldført, eller en tilsigtet medvirken er mislykkedes.

Stk. 2. Straffen kan ligeledes nedsættes for den, der medvirker til krænkelser af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette⁹.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, kan straf for medvirken ved lovovertrædelser, der ikke straffes med højere straf end fængsel i 4 måneder, bortfalde, når den medvirkende kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når hans medvirken skyldes uagtsomhed.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. som eksempler på bestemmelser med *særskilt hjemmel for en medvirkendes ansvar*: § 98, stk. 2, §§ 114 b-114 g, § 120, § 122, § 124, stk. 2, § 127, § 131, stk. 2, § 132 a, § 133, stk. 3, § 134, § 134 a, § 136, § 151, § 197, § 203, stk. 1, § 208, stk. 3, § 228, § 238, § 240, § 266 a, § 300 c. – Skattekontrollov § 13, stk. 1, 2. pkt.; kildeskattelov (lbk.) 1403, 2010 § 75, stk. 1, nr. 1 (»lader sig udbetale A-indkomst vidende om, at der ikke i indkomsten er indeholdt A-skat som påbudt«). – Ministeransvarlighedslov §§ 3-4 (gengivet efter noterne); sundhedslov § 269, stk. 4 (svangerskabsafbrydelse, gengivet efter § 242); adoptionslov (lbk.) 928, 2004 § 34, stk. 2 (»som mellemmand yder vederlag for at opnå samtykke til adoption«); udlændingelov § 59, stk. 2-5 (bistand til grænseoverløbere m.v.), jf. RM 7, 2006; færdselslov § 54, stk. 4, og § 65, stk. 2 (overladelse af føringen) samt § 54, stk. 5 (serveringspersonales ansvar); lov 213, 2004 om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år § 5 (»butiksindehaveren, restauratøren, hotelværten, kantineindehaveren m.v.«). – Jf. medieansvarslov § 25 og § 27, men cf. §§ 9-24, (gengivet nedenfor foran 5. kapitel).

³⁾ Om *efterfølgende medvirken*, se § 264 c, § 290, § 300 c, § 303. – Toldlov § 73, stk. 3.

⁴⁾ *Særlige betingelser for den medvirkendes ansvar*: § 283, stk. 2, jf. ang. *concursum necessarium*, hvor straffebestemmelsen ikke omfatter partneren: § 122, cf. § 144; § 128; § 208, stk. 1, cf. stk. 3.

⁵⁾ Som eksempler på *specialregler* se restaurationslov § 32, stk. 2 (pligt til at påtale forstyrrende forhold m.v.), § 37, stk. 3 (»nyder, køber eller på anden måde skaffer sig spise- eller drikkevarer i strid med loven«); arbejdsmiljølov § 82, stk. 1, nr. 2 (lader arbejde udføre, leder eller fører tilsyn);

ophavsretslov § 78; lov om kunstig befrugtning (lbk.) 923, 2006 §§ 12-13 og § 29, stk. 2 (gengivet nedenfor efter noter); lov om andelsboligforeninger og andre boligfællesskaber (lbk.) 1716, 2010 § 15 (ulovlig overdragelse, se særligt stk. 5 om mæglere og rådgivere); lov om midlertidig regulering af boligforholdene (lbk.) 962, 2010 § 16 (ulovlig høj leje eller byrdefulde lejevilkår); lejelov (lbk.) 963, 2010 § 6 (ulovlig dusør).

⁶⁾ Om *skærpede regler for fleres samvirken*, se § 81, nr. 2, og § 286, stk. 1. - Om *straffri deltagelse*, se f.eks. § 125, stk. 2, § 189, § 283, stk. 2. - Mil. strl. § 8 (ansvar forudsætter hjemmel til fængsel i 4 år eller derover) og § 12 (mytteri). - Om *gentagelsesvirkning*, se § 84. - Om *forældres ansvar for børn*, se note ad § 15. - Rpl. §§ 754 a-754 e (agentvirksomhed).

⁷⁾ Om bekæmpelse af *organiseret kriminalitet* inden for EU, se TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering) og en række retsakter, herunder rammeafgørelse L 300/42, 2008. - FN-konvention af 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (Palermo-konventionen) med tilhørende protokoller; bki 3, 2004, bki. 11, 2004 og bki. 35, 2008.

⁸⁾ Rpl. § 881, stk. 2 (afstemning i nævningesager).

⁹⁾ Jf. § 127, kap. 16, § 158, § 175, § 208, § 210, § 213, § 219, § 223, § 297, § 300, § 302. - Cf. § 238 samt mil. strl. § 8.

Ministeransvarlighedslov §§ 3 og 4

§ 3

Ved anvendelsen af borgerlig straffelovs regler om ansvar for medvirken til en lovovertredelse skal en minister anses for medvirkende til en underordnet handling, når

- 1) han har været bekendt med, at den pågældende handling ville blive foretaget, og har undladt at søge dette hindret.
- 2) handlingen har været et nødvendigt eller naturligt middel til gennemførelse af en beslutning, for hvilken ministeren er ansvarlig.
- 3) han har fremmet handlingens udførelse ved ikke i rimeligt omfang at føre tilsyn og fastsætte instrukser.

§ 4

Ansvar for en af kongen underskrevet beslutning påhviler såvel enhver minister, der har medunderskrevet, som ministre, der på anden måde har medvirket til beslutningens tilblivelse.

Medieansvarslov §§ 9-24*Strafansvar for mediernes indhold
Indenlandske periodiske skrifter*

§ 9

Strafansvar for indholdet af et indenlandsk periodisk skrift kan kun pålægges forfatteren til en artikel i skriftet, redaktøren og udgiveren, jf. dog §§ 14, 25 og 27.

Stk. 2. Reglerne om ansvaret for artikler finder tilsvarende anvendelse på billeder og lignende fremstillinger.

Stk. 3. Løbesedler, plakater og opslag m.v. anses for bestanddele af det skrift, hvortil de henviser, eller hvorfra de hidrører.

§ 10

Forfatteren til en navngiven artikel i skriftet er ansvarlig for indholdet af artiklen efter lovgivningens almindelige regler.

Stk. 2. En artikel anses for navngiven, såfremt den med forfatterens samtykke offentliggøres under dennes eget navn eller billede. Det samme gælder, når artiklen offentliggøres under forfatterens pseudonym eller mærke og det er alment kendt, hvilken person der anvender det pågældende pseudonym eller mærke.

Stk. 3. Er der angivet flere forfattere til en navngiven artikel, uden at det fremgår, hvilken del de hver især er forfatter af, er de alle ansvarlige for artiklens indhold efter lovgivningens almindelige regler.

Stk. 4. Er forfatteren til en navngiven artikel et selskab, en forening, en selvejende institution eller lignende, er den pågældende juridiske persons ledelse ansvarlig for artiklens indhold efter lovgivningens almindelige regler.

Stk. 5. I de i stk. 4 nævnte tilfælde kan ansvar pålægges den juridiske person som sådan som bødeansvar.

Stk. 6. En tekst, der offentliggøres med angivelse af et nyhedsbureau som kilde, anses ikke for at være navngiven.

§ 11

Redaktøren er ansvarlig for indholdet af en unavngiven artikel i skriftet, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

Stk. 2. Redaktøren er tillige ansvarlig for indholdet af en navngiven artikel i skriftet, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod forfatteren efter § 10 på grund af den pågældendes manglende tilknytning til riget, eller fordi den pågældende mangler den til pådragelse af strafansvar fornødne tilregnelighed. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

§ 12

Redaktøren er endvidere ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i redaktørens skrift. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom. Hvis forfatteren har givet sit samtykke til gengivelsen, omfattes artiklen eller udtalelsen af reglerne i §§ 10 og 14.

§ 13

Redaktøren er medansvarlig for indholdet af en navngiven artikel i skriftet, hvis den med redaktørens vidende er skrevet af en fast medarbejder ved skriftet, hvis den er skrevet efter opfordring af eller under anden medvirken af redaktøren, eller hvis redaktøren vidste, at indholdet var urigtigt eller indebar en krænkelse af privatlivets fred.

§ 14

Den, der i en artikel citeres for en navngiven udtalelse, er medansvarlig for udtalelsens indhold efter lovgivningens almindelige regler, såfremt udtalelsen er gengivet korrekt og den pågældende har godkendt, at udtalelsen gives navngiven.

§ 15

Udgiveren er ansvarlig for skriftets indhold, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod redaktøren efter §§ 11-13 enten på grund af manglende eller ukorrekt angivelse af redaktøren eller på grund af redaktørens manglende tilknytning til riget eller manglende tilregnelighed. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes udgiveren som forsætlig eller uagtsom.

Stk. 2. Er udgiveren et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan det i stk. 1 nævnte ansvar pålægges den juridiske person som sådan som bødeansvar. Er udgiveren staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Radio- og fjernsynsudsendelser

§ 16

Strafansvar for indholdet af radio- og fjernsynsudsendelser som nævnt i § 1, nr. 2, kan kun pålægges forfatteren til en tekst, den, der fremsætter en udtalelse, redaktøren og radio- eller fjernsynsforetagendet, jf. dog § 20, stk. 2, § 25 og § 27.

Stk. 2. Reglerne om ansvaret for tekster og udtalelser finder tilsvarende anvendelse på film, billeder og lignende.

§ 17

Forfatteren til en tekst, der udsendes, er ansvarlig for indholdet efter lovgivningens almindelige regler, såfremt den pågældende har givet samtykke til tekstens udsendelse. Dette gælder dog ikke, når der er givet forfatteren tilsagn om anonymitet, jf. dog § 20, stk. 2.

Stk. 2. I det i stk. 1, 2. pkt., nævnte tilfælde er redaktøren ansvarlig for tekstens indhold, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

Stk. 3. I forskudte udsendelser er redaktøren endvidere ansvarlig for indholdet af en tekst, såfremt forfatteren ikke har givet samtykke til, at teksten udsendes, eller ansvar ikke kan gøres gældende mod forfatteren på grund af dennes urigtige oplysninger om sin identitet, manglende tilknytning til riget eller manglende tilregnelighed. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

§ 18

Den, der fremsætter en udtalelse i en forskudt udsendelse, er ansvarlig for udtalelsens indhold efter lovgivningens almindelige regler, medmindre

- 1) den pågældendes identitet ikke fremgår af udsendelsen eller
- 2) den pågældende ikke har givet samtykke til, at udtalelsen udsendes, eller
- 3) der er givet den pågældende tilsagn om at medvirke uden at kunne identificeres og der er truffet rimelige foranstaltninger til sikring heraf.

Stk. 2. I de i stk. 1, nr. 1-3, nævnte tilfælde er redaktøren ansvarlig for udtalelsens indhold, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom. Det samme gælder, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod den, der har fremsat udtalelsen, på grund af den pågældendes urigtige oplysninger om sin identitet, manglende tilknytning til riget eller manglende tilregnelighed.

§ 19

Redaktøren er endvidere ansvarlig for indholdet af en tekst eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i en udsendelse fra det pågældende radio- eller fjernsynsforetagende. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom. Hvis forfatteren eller den, der har fremsat udtalelsen, har givet sit samtykke til gengivelsen, omfattes den pågældende af reglerne i §§ 17, 18 og 20. En tekst, der offentliggøres med angivelse af et nyhedsbureau som kilde, anses ikke for at være navngiven.

§ 20

Den, der fremsætter en udtalelse i en direkte udsendelse, er ansvarlig for udtalelsens indhold efter lovgivningens almindelige regler, medmindre der

er givet den pågældende tilsagn om at medvirke uden at kunne identificeres og der er truffet rimelige foranstaltninger til sikring heraf. I dette tilfælde er redaktøren ansvarlig for udtalelsens indhold, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom. Det samme gælder, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod den, der fremsætter en udtalelse, på grund af dennes urigtige oplysninger om sin identitet, manglende tilknytning til riget eller manglende tilregnelighed.

Stk. 2. Strafansvar for indholdet af tekster eller udtalelser, der fremføres eller fremsættes i direkte transmissioner i radio og fjernsyn af offentlige møder eller andre aktuelle begivenheder, ifaldes efter lovgivningens almindelige regler.

§ 21

Redaktøren er medansvarlig for indholdet af en tekst eller en udtalelse som nævnt i § 17, stk. 1, § 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, hvis

- 1) den med redaktørens vidende er forfattet eller fremsat af en fast medarbejder ved radio- eller fjernsynsforetagendet, eller
- 2) hvis den er forfattet eller fremsat efter opfordring af eller under anden medvirken af redaktøren, eller
- 3) hvis redaktøren vidste, at indholdet var urigtigt eller indebar en krænkelse af privatlivets fred, samt ved direkte udsendelser vidste, at teksten ville blive udsendt eller udtalelsen ville blive fremsat.

Stk. 2. Redaktøren er endvidere medansvarlig for indholdet af en tekst eller en udtalelse, hvis der trods tilsagn om anonymitet som nævnt i § 18, stk. 1, og § 20, stk. 1, ikke er truffet rimelige foranstaltninger til sikring heraf. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes redaktøren som forsætlig eller uagtsom.

§ 22

Den, der oplæser eller på anden måde formidler en tekst eller udtalelse, er ikke ansvarlig for tekstens eller udtalelsens indhold.

§ 23

Radio- eller fjernsynsforetagendet som sådant er ansvarlig for indholdet af en tekst eller en udtalelse, såfremt ansvar ikke kan gøres gældende mod redaktøren på grund af manglende eller ukorrekt angivelse af denne eller på grund af redaktørens manglende tilknytning til riget eller manglende tilregnelighed. Dette gælder, selv om lovovertrædelsen ikke kan tilregnes radio- eller fjernsynsforetagendet som forsætlig eller uagtsom.

Stk. 2. Er radio- eller fjernsynsforetagendet et selskab, en forening, en selvejende institution, en fond eller lignende, kan det i stk. 1 nævnte ansvar pålægges den juridiske person som sådan som bødeansvar. Er radio- eller fjernsynsforetagendet staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf.

§ 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

Andre massemedier

§ 24

Strafansvar for indholdet af de massemedier, der er nævnt i § 1, nr. 3, ifaldes efter reglerne i §§ 9-15 eller §§ 16-23 afhængig af massemediets karakter.

Lov om kunstig befrugtning m.v. § 12, § 13 og § 29, stk. 2

§ 12

Det er ikke tilladt at sælge, formidle salg eller på anden måde medvirke til salg af ubefrugtede eller befrugtede menneskelige æg.

§ 13

Kunstig befrugtning må ikke finde sted, når der foreligger en aftale mellem den kvinde, hvor graviditetet søges etableret, og en anden om, at kvinden skal føde et barn til denne (surrogatmoderskab).

§ 29

Stk. 2. Den, der donerer sæd eller æg, og det par, der samtykker i en kunstig befrugtning, kan ikke straffes efter denne lov. Det samme gælder den kvinde, der overdrager æg, medmindre overdragelsen er i strid med § 12.

§ 24

Den medvirkende straffes ikke, hvis han under de i § 22 angivne betingelser hindrer fuldbyrdelsen eller foretager handlinger, som ville have hindret fuldbyrdelsen, hvis denne ikke, ham uafvidende, var mislykkedes eller ad anden vej var afværget.

5. kapitel

Strafansvar for juridiske personer¹⁻³

¹⁾ Som affattet ved lov 474, 1996.

²⁾ Om strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelser af straffeloven, se § 306. – En lang række andre love indeholder bestemmelser, der svarer til den efter noterne til § 27 gengivne miljølov § 110, stk. 4.

³⁾ Tidligere bestemmelser ophævet ved lov 163, 1961. – Indtil da indeholdt §§ 25-30 regler om påtale. Se nu rpl. kap. 65. – Smh. § 96 (forældelse

af påtaleret). – Bkg. 621, 2001 om statsadvokaternes og politimestrenes beføjelse til at fratage tiltale; RM 5, 1999 (valg af ansvarssubjekt).

§ 25^{1,2,3}

En juridisk person kan straffes med bøde, når det er bestemt ved eller i medfør af lov.

¹⁾ *Indsat ved lov 474, 1996.*

²⁾ Se noter ad kapiteloverskrift. – Smh. § 19, § 26, § 27, § 54, stk. 3 (ingen forvandlingsstraf fastsættes), § 76, stk. 1, § 94, stk. 5, 2. pkt. (afbrydelse af forældelsesfrist), § 306.

³⁾ Pligt til regler om strafansvar for juridiske personer følger bl.a. af en række EU-retsakter, se således rammeafgørelserne L 140/1, 2000 art. 8 og 9 (falskmønteri); L 149/1, 2001 art. 7 og 8; 568, 2002 (bestikkelse i den private sektor) L 192/54, 2002 art. 5 og 6 (svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter); L 203/1, 2002 art. 4 og 5, smh. direktiv L 101/1 2011 (menneskehandel); 328/1, 2002 art. 2 og 3, jf. direktiv 328/17, 2002 (hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold); L 164/3, 2002 art. 7 og 8 (terrorisme); L 29/55, 2003 art. 6 og 7 (strafferetlig beskyttelse af miljøet); L 335/8, 2004 art. 6 og 7 (narkotika-handel); L 69/67, 2005 art. 10 (angreb på informationssystemer); L 13/44, 2004 art. 6 og 7, smh. direktiv L 335/1 2011 (seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi); L 255/164, 2005 artikel 5 og 6, smh. direktiv L 255/11, 2005 (forurening fra skibe); L 300/42, 2008 (organiseret kriminalitet). – Om konventionsforpligtelser, se f.eks. Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 12, bki. 12, 2007.

§ 26^{1,2}

Bestemmelser om strafansvar for selskaber m.v. omfatter, medmindre andet er bestemt, enhver juridisk person, herunder aktie-, anparts- og andelsselskaber, interessentskaber, foreninger, fonde, boer, kommuner og statslige myndigheder.

Stk. 2. Endvidere omfatter sådanne bestemmelser enkeltmandsvirksomheder, for så vidt disse navnlig under hensyn til deres størrelse og organisation kan sidestilles med de i stk. 1 nævnte selskaber.

¹⁾ *Indsat ved lov 474, 1996.*

²⁾ Jf. konkurslov (lbk.) 117, 2011 kap. 10, især § 98, nr. 2 (konkursordenen).

§ 27¹

Strafansvar for en juridisk person forudsætter, at der inden for dens virksomhed er begået en overtrædelse, der kan tilregnes en eller flere til den juridiske person knyttede personer² eller den juridiske person som sådan. For så vidt angår straf for forsøg, finder § 21, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Statslige myndigheder og kommuner⁴ kan alene straffes i anledning af overtrædelser, der begås ved udøvelse af virksomhed, der svarer til eller kan sidestilles med virksomhed udøvet af private⁵.

¹) *Indsat ved lov 474, 1996 og ændret ved lov 378, 2002.*

²) § 94, stk. 5, 2. pkt. – Rpl. § 722, stk. 1, nr. 7, jf. bkg. 621, 2001 om politimestrenes og statsadvokaternes adgang til at fratage påtale § 1, nr. 4 (tiltalefratagelse i sager mod enkeltpersoner inden for en virksomhed). – RM 5, 1999 (valg af ansvarssubjekt), RM 8, 2008 (miljøsager), vejl. om håndhævelse af miljøloven 14012, 1992.

³) Jf. de ved § 25 i note 2 nævnte love, samt en række nyere bestemmelser i jordbrugslove, miljøsikringslove, formueretlige love m.v.

⁴) Smh. § 156.

Miljølov § 110, stk. 4

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§§ 28-30¹

¹) *Ophævet ved lov 163, 1961.*

6. kapitel

Straffene¹⁻⁴

¹) EMRK art. 3; tillægsprotokol 6 til EMRK 114, 1983, bki. 72, 1985 og tillægsprotokol 13 til EMRK 187, 2002 (afskaffelse af dødsstraf); lov 1097, 1993 om ændring af forræderilov og lov om straf for krigsforbrydelser (afskaffelse af dødsstraf). – EU-charter art. 2, stk. 2 (forbud mod dødsstraf), art. 4 (forbud mod umenneskelig eller nedværdigende straf), art. 19, stk. 2 (forbud mod udsendelse, udvisning eller udlevering med alvorlig risiko for dødsstraf, tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende straf). – FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder, bki. 30, 1976 art. 7 og 10. – FN-børnekonvention, bki. 6, 1992 art. 37 og art. 40.

²⁾ Smh. straffuldbyrdelseslov. – Ombudsmandslov.

³⁾ Bkg. om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister 218, 2001, senest ændret ved bkg. 507, 2012; cirk. om det centrale kriminalregister 147, 1978 (se bl.a. § 28 om ældre bestemmelser).

⁴⁾ Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 3.

§ 31¹

De almindelige² straffe³ er fængsel⁴ og bøde⁵.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Sml. lov om forsvarrets personel (lbk.) 667, 2006 § 4, stk. 4 (eftertjeneste som følge af strafafsoning, hjemsendelse med henblik på fornyet indkaldelse).

³⁾ Cf. kap. 9: »Andre retsfølger af den strafbare handling«. – Om *betingede domme*, se kap. 7; om *samfundstjeneste*, se kap. 8; om *tiltalefrafald*, se rpl. §§ 722-723; om *indenretlig advarsel* i politisager, se rpl. § 900; om *udvisning*, se udlændingelov kap. 4; om *frakendelse af kørekort*, se færdselslov kap. 18; om *standsings- og parkeringsafgifter*, se færdselslov §§ 121-122 a; om div. *kontrol- og tillægsafgifter*, se note 4 ad § 298. – Om *sanktioner i EU-retten*, se TEUF art. 103 og en række forordninger, f.eks. svigsforordning L 312/1, 1995. – Paslov (lbk.) 900, 2008 § 2, stk. 1, nr. 2 (nægte udstedelse af pas eller inddragelse af allerede udstedt pas, hvis idømt frihedsstraf ikke er afsonet eller pålagt bøde ikke er erlagt m.v.).

⁴⁾ § 33, §§ 38-40, §§ 41-42. – Sfbl. afsnit I, II og VI. – Udlændingelov § 11 a, stk. 2 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse efter ubetinget frihedsstraf).

⁵⁾ §§ 50-55, § 58, stk. 2, § 93, § 97 a. – Sfbl. afsnit I, III og VI.

§ 32¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 433, 2000. – Se nu § 33, stk. 3.*

§ 33^{1,2}

Fængsel idømmes på livstid³ eller på tid, ikke under 7 dage⁴ og ikke over 16 år⁵.

Stk. 2. I tilfælde, hvor der er hjemmel til at forhøje den straf, der er foreskrevet for en lovovertrædelse, kan der dog idømmes fængsel indtil 20 år.

*Stk. 3.*⁶ En gerningsmand, der ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført, kan ikke idømmes fængsel på livstid.

Stk. 4. Når fængsel idømmes for kortere tid end 3 måneder, fastsættes straffen i dage, ellers i måneder og år.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965, lov 433, 2000, lov 218, 2004 og lov 711, 2010.

²⁾ Smh. sfb. med henvisninger. – EMRK art. 4 og art. 5.

³⁾ Jf. §§ 41-42. – Om fængsel på livstid, se § 98, § 99, § 102, stk. 3, § 107, stk. 2, § 111, § 112, § 113, § 114, § 180, § 183, stk. 2, § 183 a, § 192 b, stk. 3, § 237. – Jf. § 93, stk. 1, nr. 4. – Folkedrabslov 132, 1955 § 1. – Mil. strl. § 12, stk. 2 (mytteri, væbnet konflikt), § 28 (krigsforræderi), § 29 (spionage), § 30, stk. 3 (unyttiggørelse af krigsmateriel, væbnet konflikt), § 31, stk. 3 (desertering eller overgivelse m.v., befalingsmand under væbnet konflikt), § 32 (røbelse af militær hemmelighed), § 36 (misbrug af kendetegn m.v.).

⁴⁾ Se dog § 54, stk. 1, § 89, stk. 1; jf. også § 86. – Om strafferammer med forhøjet minimum for fængsel se § 112 og § 237 samt forræderilov § 8.

⁵⁾ Se dog stk. 2. – Jf. § 93, note 3.

⁶⁾ Jf. § 15 med henvisninger.

§ 34¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfb. § 33 om adgang til fællesskab med andre indsatte.

§ 35¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfb. §§ 38-42 om arbejde og uddannelse.

§ 36¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfb. §§ 46-50 om udgang.

§ 37¹

¹⁾ Ophævet ved lov 320, 1973.

§ 38^{1, 2}

Når to tredjedele³ af straffetiden, dog mindst 2 måneder⁴, er udstået⁵, afgør justitsministeren⁶ eller den, han bemyndiger dertil, om den dømte skal løslades på prøve.

Stk. 2. Løsladelse på prøve kan ske tidligere, når særlige omstændigheder taler derfor, og den dømte har udstået halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder. Bestemmelse herom træffes af justitsministeren eller den, som han med hensyn til bestemte grupper af sager bemyndiger dertil⁷.

Stk. 3. Prøveløsladelse kan i almindelighed ikke ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage.

Stk. 4.⁸ Prøveløsladelse kan ikke ske med hensyn til den ubetingede del af en dom efter § 58, stk. 1.

Stk. 5. Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelsen utilrådelig,⁹ at der er sikret ham passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at han erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter § 39, stk. 2.

¹⁾ Som ændret ved lov 120, 1956, lov 212, 1965 og lov 239, 1982.

²⁾ Jf. § 40, stk. 6 (prøveløsladelse efter genindsættelse). – Sfb. kap. 14 om løsladelse; kap. 6 om beregning af straffetiden; § 112, nr. 6, om domstolsprøvelse.

³⁾ Cf. stk. 2 og § 40, stk. 6.

⁴⁾ Jf. stk. 2; cf. § 40 a.

⁵⁾ Jf. § 86.

⁶⁾ Cf. § 72, stk. 1 (retten); jf. § 3, note 6. – Sml. § 58 om delvis betinget dom.

⁷⁾ Smh. § 40 a. – Løsladelsesbkg. 318, 2006; cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012.

⁸⁾ Jf. § 40 a, stk. 7. – Smh. § 64, 1. pkt. – Bkg. 365, 2001 § 12, stk. 4 (straffetidsberegning).

⁹⁾ Smh. § 40 a, stk. 6.

§ 39^{1,2}

Løsladelse betinges af, at den pågældende ikke i prøvetiden begår strafbart forhold. Prøvetiden³ kan ikke overstige 3 år. Hvis den resterende straffetid overstiger 3 år, kan der dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

Stk. 2.⁴ Det kan⁵ fastsættes som vilkår for løsladelsen, at den pågældende i hele prøvetiden eller en del af denne undergives tilsyn.⁶ Yderligere vilkår kan fastsættes efter reglerne i § 57. Vilkår om ophold i hjem, hospital eller anden institution har ikke gyldighed for længere tidsrum end den resterende straffetid.⁷

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 319, 1973 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 40 a, § 41, stk. 3, § 56, stk. 3, § 62, stk. 3.

³⁾ Jf. § 40. – Jf. § 40 a, stk. 7.

⁴⁾ Jf. § 57; §§ 68-68 a. – Cirk. 90, 2010 om anvendelse af kriminalforsorgens pensioner; vejl. 91, 2010.

⁵⁾ Jf. § 57; cf. § 40 a (»fastsættes«) og § 63 (»bestemmes«).

⁶⁾ Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011; smh. EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med tilsyn med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner L337/102 2008. – Europarådets resolution R (65) 1 om tilsyn og efterforsorg; bki. 13, 1971. – European rules on community sanctions and measures, R (92) 16.

⁷⁾ Jf. § 57. – Jf. § 40 a, stk. 7. – Sml. sfbl. § 78, stk. 1.

§ 40^{1, 2}

Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold³ i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet⁴, træffer retten afgørelse i overensstemmelse med § 61, stk. 2, således at reststraffen ligestilles med en betinget dom. Har prøveløsladelse i medfør af § 40 a, stk. 3 eller 4, været forbundet med vilkår om samfundstjeneste, skal der ved fastsættelse af en fællesstraf tages hensyn til omfanget af den udførte samfundstjeneste.

*Stk. 2.*⁵ Overtræder den prøveløsladte i øvrigt de fastsatte vilkår⁶, kan justitsministeren

- 1) tildele advarsel.
- 2) ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 39 fastsatte længstetid eller
- 3) under særlige omstændigheder bestemme, at han skal ind sættes til udståelse af reststraffen⁷.

Stk. 3. Begår den prøveløsladte strafbart forhold i prøvetiden, uden at der rejses tiltale herfor, finder reglerne i stk. 2 tilsvarende anvendelse. Det samme gælder, såfremt den prøveløsladte i udlandet dømmes for strafbart forhold begået i prøvetiden, uden at der i forbindelse med dommen er taget stilling til spørgsmålet om fuldbyrdelse af reststraffen.

Stk. 4. Afgørelse efter stk. 2, jf. stk. 3, kan kun træffes inden prøvetidens udløb⁸.

*Stk. 5.*⁹ Træffes der ikke bestemmelse om fuldbyrdelse af reststraffen efter stk. 1 eller stk. 2, jf. stk. 3, anses straffen for udstået på det tidspunkt, da prøveløsladelse fandt sted.

Stk. 6. Såfremt genindsættelse er bestemt i medfør af stk. 2, jf. stk. 3, kan fornyet prøveløsladelse ske, selv om de tidsmæssige betingelser i § 38, stk. 1 og 2, eller § 40 a, stk. 1, ikke er opfyldt med hensyn til reststraffen. Ved afgørelse efter 1. pkt. skal der tages hensyn til omfanget af samfundstjeneste, som den pågældende har udført i medfør af § 40 a, stk. 3 eller 4.¹⁰ Med hensyn

til prøvetid efter sådan prøveløsladelse gælder de i § 39 fastsatte tider med fradrag af den tid, i hvilken den pågældende tidligere har været prøveløsladt.

¹⁾ Som affattet ved lov 212, 1965, 319, 1973, lov 268, 1975 og lov 219, 2004.

²⁾ Rpl. § 756 (anholdelse), § 763 (varetægtsfængsling). – Tilsynsbkg. 726, 2006; cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser; vejl. 51, 2006.

³⁾ Jf. stk. 3, cf. stk. 2. – Lov 555, 2011 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige ang. *fuldbyrdelse af straf m.v.*, cirk. 220, 1963, som ændret ved cirk. 148, 1994.

⁴⁾ Jf. § 40 a, stk. 7, § 61, § 94, stk. 4. – Cf. § 89 a.

⁵⁾ Jf. § 60. – Sfb. § 112, nr. 7, om domstolsprøvelse.

⁶⁾ Jf. § 39, stk. 2. – Cf. § 89 a.

⁷⁾ Jf. § 86, stk. 6.

⁸⁾ Cf. § 60.

⁹⁾ Om forældelse, se § 97. – § 84 (gentagelse).

¹⁰⁾ Jf. § 66, stk. 3, og § 67, stk. 3.

§ 40 a¹

Når halvdelen af straffetiden, dog mindst 2 måneder,² er udstået, kan justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, ud over i de i § 38, stk. 2, nævnte tilfælde beslutte, at den dømte skal løslades på prøve, hvis hensynet til retshåndhævelsen skønnes ikke at tale imod det, og

- 1) den dømte har ydet en særlig indsats for ikke på ny at begå kriminalitet, herunder ved at deltage i behandlingsforløb, uddannelsesforløb eller arbejdsstræning, eller
- 2) den dømtes forhold taler derfor.

Stk. 2. Det fastsættes³ som vilkår for prøveløsladelse efter stk. 1, at den dømte undergives tilsyn indtil det tidspunkt, hvor der er forløbet to tredjedele af straffetiden. Efter dette tidspunkt kan der fastsættes vilkår om, at den pågældende fortsat undergives tilsyn.

Stk. 3. Som vilkår for prøveløsladelse efter stk. 1, nr. 1, kan fastsættes et eller flere yderligere vilkår efter reglerne i § 57 og vilkår om, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste.⁴

Stk. 4. Som vilkår for prøveløsladelse efter stk. 1, nr. 2, fastsættes, at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste. Der kan fastsættes yderligere vilkår efter reglerne i § 57.⁴

Stk. 5. Vilkår om samfundstjeneste kan ikke udstrækkes ud over to tredjedele af straffetiden. Tilsynsmyndigheden kan dog træffe afgørelse om, at vilkår om samfundstjeneste skal have en varighed ud over dette tidspunkt, hvis særlige grunde taler derfor, dog ikke ud over den samlede straffetid.

Stk. 6.⁵ Prøveløsladelse i medfør af denne bestemmelse forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den dømte passende ophold og arbejde eller andet underhold, samt at den dømte er egnet⁶ til og erklærer sig villig til at overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter stk. 3 og 4.

Stk. 7. Bestemmelserne i § 38, stk. 4, § 39, stk. 1 og stk. 2, 3. pkt., § 40 og § 63, stk. 1, 1. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ *Indsat ved lov 219, 2004, ændret ved lov 611, 2011.*

²⁾ Smh. § 38, stk. 2. – Jf. § 40, stk. 6, 1. pkt.

³⁾ Cf. § 39, stk. 2 (»kan fastsættes«).

⁴⁾ Smh. § 39, stk. 2.

⁵⁾ Smh. § 38, stk. 5.

⁶⁾ Jf. § 61, stk. 1.

§ 41^{1,2}

Når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået³, afgør justitsministeren⁴, om den dømte skal løslades på prøve.

Stk. 2.⁵ Løsladelse på prøve forudsætter, at den dømtes forhold ikke gør løsladelse utilrådelig, at der er sikret den pågældende passende ophold og arbejde eller andet underhold, og at den pågældende erklærer at ville overholde de vilkår for løsladelsen, som fastsættes efter stk. 3, 3. pkt.

Stk. 3.⁶ Løsladelse betinges af, at den dømte ikke i prøvetiden begår nyt strafbart forhold, og at den pågældende overholder de vilkår, som måtte være fastsat. Prøvetiden kan ikke overstige 5 år. § 57 finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ *Indsat ved lov 433, 2000.* – Bestemmelser i §§ 41-43 om *ungdomsfængsel* ophævet ved lov 320, 1973.

²⁾ Jf. § 33. – Se sfbl. kap. 14 (løsladelse); § 112, nr. 6, om domstolsprøvelse. – Løsladelsesbkg. 318, 2006; smh. cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012.

³⁾ Cf. § 38, stk. 1 (»eller den, han bemyndiger dertil«) og tilsvarende stk. 2.

⁴⁾ Jf. § 86.

⁵⁾ Jf. § 38, stk. 5.

⁶⁾ Smh. § 39.

§ 42^{1,2}

Begår den prøveløsladte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for forholdet, kan retten ved dom træffe afgørelse om, at den pågældende skal genindsættes til udståelse af livstidsstraffen. Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet idømme straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene for prøveløsladelsen.

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt vilkårene, finder § 40, stk. 2-5, jf. § 41, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Indsat ved lov 433, 2000.

²⁾ Smh. § 40.

§ 43^{1,2}

Ved hel eller delvis eftergivelse af en straf ved betinget benådning kan det fastsættes som vilkår for benådningen, at bestemmelserne i § 40, stk. 1-5, eller § 42 finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Indsat ved lov 433, 2000.

²⁾ Grl. § 24. – Sfbl. kap. 5 (udsættelse og benådning), § 88 (tilsyn). – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

§ 44¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Bestemmelsen omhandlede hæftestraf.

§ 45¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfbl. § 6 om erstatning for følger af ulykkestilfælde m.v. samt § 40 om arbejdsforhold.

§ 46¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfbl. § 19 om beregning af straffetiden og § 75 om strafafbrydelse ved undvigelse, udeblivelse m.v.

§ 47¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfbl. kap. 11 om disciplinærstraf, konfiskation m.v.

§ 48¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000. – Se sfbl. kap. 10 om indgreb over for den indsatte.

§ 49¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 433, 2000.* – Se sfb. kap. 5 om udsættelse og benådning samt § 78 om alternativ afsoning.

§ 50^{1,2}

Bøde tilfalder statskassen.³

Stk. 2. Bøde kan idømmes som tillægsstraf⁴ til anden strafart, når tiltalte ved lovovertrædelsen har opnået eller tilsigtet at opnå økonomisk vinding⁵ for sig selv eller andre.

Stk. 3. Den bødefældte kan ikke kræve bøden betalt eller erstattet af andre.⁶

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961 og lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 2. – § 97 a, stk. 1. – § 306. – Rpl. § 997, stk. 3 (tvangsbøder). – Ikrafttrædelseslov § 17. – Om standsnings- og parkeringsafgifter, se færdselslov §§ 121-122 a. – Sfb. afsnit I, III og VI.

³⁾ Om bøder, der tilfalder særlige kasser, se CPR-lov (lbk.) 878, 2009 § 58 (kommunens kasse).

⁴⁾ Jf. § 51, stk. 1, § 58, stk. 2, 64, § 88, stk. 3. – Rpl. § 723, stk. 1, nr. 1 (bødevedtagelse som vilkår for tiltalefraval). – Miljølov § 110, stk. 6 (gen-givet efter § 51).

⁵⁾ Jf. herved bl.a. § 51, stk. 2, §§ 75-77, § 80, § 145, § 152, stk. 2, § 155, § 203, § 228, § 229, § 240, § 252, § 261, stk. 2, §§ 276-283, § 288, § 289, § 289 a, § 290, § 306. – Medieansvarslov § 26, stk. 2. – En lang række love indeholder bestemmelser om, at kan der ikke ske konfiskation, »skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel«.

⁶⁾ Cf. medieansvarslov § 26, stk. 1.

§ 51¹

Når bøde i henhold til denne lov² idømmes eller vedtages i retten³, fastsættes bødestrafpen i dagbøder⁴. Dette gælder dog ikke bøder, der pålægges som tillægsstraf⁵ til anden retsfølge. Dagbødernes antal bestemmes under hensyn til lovovertrædelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder til mindst 1 og højst 60. Størrelsen af den enkelte dagbod fastsættes til et beløb svarende til den pågældendes gennemsnitlige dagsindtægt, idet der dog ved beløbets fastsættelse bør tages hensyn til bødefældtes livsvilkår, herunder hans formue, forsørgerpligter og andre forhold, der indvirker på betalingsevnen. Dagbøden kan dog ikke fastsættes til et lavere beløb end 2 kr.⁶

Stk. 2. Når bøde skal fastsættes for en forseelse, hvorved den pågældende har opnået eller tilsigtet at opnå betydelig økonomisk vinding⁷ for sig selv eller andre, og anvendelsen af dagbøder vil medføre, at bødebøbeløbet ansættes lavere, end det skønnes rimeligt under hensyn til størrelsen af den fortjeneste⁸, der enten er eller kunne være opnået ved lovovertredelsen, kan retten dog i stedet for dagbøder anvende anden straf af bøde.

Stk. 3. Ved fastsættelsen af andre⁹ bøder vil der inden for de grænser, som hensynet til lovovertredelsens beskaffenhed og de i § 80 nævnte omstændigheder tilsteder, være at tage særligt hensyn til den skyldiges betalingsevne og til den opnåede eller tilsigtede fortjeneste eller besparelse¹⁰.

Stk. 4.¹¹ Politiet kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for bødefastsættelsen. Endvidere kan politiet fra registre, der føres af offentlige myndigheder, herunder domstolene, kræve de oplysninger om den pågældendes forhold, som findes af betydning for bødefastsættelsen. Oplysningerne meddeles skriftligt eller ved direkte dataoverførsel.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 163, 1961, lov 474, 1996 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 2, note 2. – Smh. § 50, stk. 2, § 54, stk. 1, 4. pkt., § 58, stk. 2, § 86, stk. 1, sidste punktum, § 88, stk. 3. – § 306. – Rpl. § 723, stk. 1, nr. 1 (bødevedtagelse som vilkår for tiltalefrafald). – Jf. ministeransvarlighedslov § 6, stk. 3. – Sfb. afsnit I, III og VI; bødebkg. 1022, 2005; vejl. 49, 2006. – Cf. om bøder i medfør af særlovgivningen § 51, stk. 3, § 88, stk. 4, ikrafttrl. § 6. – RM 9, 2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven.

³⁾ Cf. om administrativt fastsatte bøder (bødeforelæg) stk. 3. – Smh. rpl. § 832, stk. 1 (bødeforelæg) og § 899 (bødevedtagelse).

⁴⁾ Cf. stk. 2.

⁵⁾ Jf. § 50, stk. 2, med note 4.

⁶⁾ Cf. stk. 3.

⁷⁾ Jf. § 50, stk. 2, med note 5. – Sml. miljølov § 110, stk. 6 (gengivet nedenfor efter noterne),

⁸⁾ Jf. § 75.

⁹⁾ Cf. stk. 1. – § 88, stk. 4. – RM 5, 2009 om bødepåstande ved visse særlovssager; RM 4, 2000, jf. cirk. 9744, 2007 (sanktionspåstande m.v. i færdselssager); RM 1, 1981 (jagtlovovertredelser); RM 6, 2007 (lov om butikstid m.v.). – Færdselslov § 118, stk. 2-5 (fastsættelse af bøder for hastighedsovertredelser), § 118 a (gengivet nedenfor foran § 52). – Sml. særregler om administrative bøder bl.a. i rpl. kap. 15 b (Advokatnævnet), § 934 (bø-

deforelæg); skattekontrollov § 20 (gengivet ndf. efter note 11) samt cirk. om kompetencen til at behandle skattestraffesager 144, 2000; kildeskattelov (lbk.) 1403, 2010 § 79, § 79 A og bek. 1154, 2000; lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. (lbk.) 289, 2003 § 18; toldlov § 80; værnepligtslov (lbk.) 225, 2006 § 36 samt en række landbrugslove.

¹⁰⁾ Jf. de i note 8 nævnte bestemmelser samt RM 8, 2008 (miljøsager). – Færdselslov § 118 a, stk. 1, 2. pkt. (personer med særlig lav indtægt, bestemmelsen er gengivet nedenfor foran § 52); ; § 119 a, stk. 4 (indenretslig vedtagelse af bøde m.v.). – Lov om skærpede bøder for overtrædelser, der medfører, at det ikke er muligt at konstatere, om der er betalt lovpligtig afgift 1059, 2002 (mineralvand, chokolade- og sukkervarer, øl og vin, spiritus, tobak, emballager m.v.). – Dyreværnslov § 28, stk. 7 (skærpet straf for overtrædelse begået i forbindelse med udøvelse af erhverv), jf. RM 2, 2008. – Medieansvarslov § 26, stk. 2. – Cf. ikrafttrl. § 6, stk. 2, om særlige regler for bøders beregning.

¹¹⁾ Jf. cirk. ang. oplysninger om tiltaltes økonomiske forhold til brug for bødefastsættelse 97, 1939.

Skattekontrollov § 20

Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan told- og skatteforvaltningen tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, såfremt han erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejeloven om indholdet af anklageskrift i politisager tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelse inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Miljølov § 110, stk. 6

Er der ved en overtrædelse opnået en økonomisk fordel, konfiskeres denne efter reglerne i straffelovens 9. kapitel, selv om der ved overtrædelsen ikke er voldt skade på miljøet eller er fremkaldt fare derfor. Kan der ikke ske konfiskation, skal der tages særskilt hensyn hertil ved udmåling af en bøde, herunder en eventuel tillægsbøde.

Færdselslov § 118 a

Bøder for overtrædelse af denne lov og for overtrædelse af forskrifter, der udstedes i medfør af loven, udmåles til 1.000 kr. eller beløb derover, som er delelige med 500. For gående og førere af cykel, hestekøretøj eller hest

udmåles bøder dog til 700 kr. eller derover og for personer med særlig lav indtægt til 500 kr. eller derover.

Stk. 2. Har nogen ved én eller flere handlinger begået flere overtrædelser af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør heraf, og medfører overtrædelserne idømmelse af bøde, sammenlægges bødestraffen for hver overtrædelse. Har nogen ved én eller flere handlinger overtrådt denne lov eller forskrifter udstedt i medfør af denne lov og én eller flere andre love, og medfører overtrædelserne idømmelse af bøde, sammenlægges bødestraffen for hver overtrædelse af denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf og bødestraffen for overtrædelserne af den eller de andre love.

Stk. 3. Har nogen ved én eller flere handlinger begået flere overtrædelser af denne lov eller forskrifter fastsat i medfør heraf, og medfører én af overtrædelserne idømmelse af frihedsstraf, mens en anden medfører idømmelse af bøde, idømmer retten en bøde ved siden af frihedsstraffen. Det samme gælder, såfremt nogen ved én eller flere handlinger har overtrådt denne lov eller forskrifter udstedt i medfør af denne lov og én eller flere andre love og overtrædelserne af denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf medfører bødestraf og overtrædelserne af den eller de andre love medfører frihedsstraf.

Stk. 4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 kan fraviges, når særlige grunde taler herfor.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-4 finder tilsvarende anvendelse ved overtrædelse af bestemmelser i de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, og for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1. Bøderne for de i 1. pkt. nævnte overtrædelser udmåles til 500 kr. eller beløb derover, som er delelige med 500.

§ 52¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 433, 2000.* – Se sfbl. afsnit III.

§ 53¹⁻⁴

Indgår en bøde ikke, træder i dennes sted en forvandlingsstraf af fængsel.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. §§ 54 og 55. – § 97 a, stk. 2 og 4. – § 124. – Ikrafttr. § 17 (afsoning af tvangsbøder). – Sfbl. afsnit I, III og VI, især § 1 (loven omfatter bl.a. fuldbyrdelse af bødestrafte, herunder forvandlingsstraffe), kap. 5 (udsættelse og benådning), § 69 (ikke adgang til forvandlingsstraf med hensyn til disciplinærstraf af bøde) samt § 90 (henstand eller afdragsvis betaling) og § 93 (fuldbyrdelse af forvandlingsstraf). – Bødebk. 1022, 2005, især kap. 3; vejl. 49, 2006 afsnit II. – Udsættelses- og benådningsbk. 624, 2009; cirk. 39, 2009, især kap. 5 (fritagelse for forvandlingsstraf) samt

vejl. 46, 2009 pkt. 39 (opsættende virkning af ansøgning om fritagelse for forvandlingsstraf). – Iværksættelsesbkg. 790, 2010, især § 8, §§ 17-19 og § 25; cirk. 45, 2010, især kap. 4. – Strafberegningsbkg. 320, 2006, især § 8, stk. 4, § 9, stk. 2 og 3, § 11, nr. 2, samt kap. 5. – Mil. rpl. 531, 2005 § 7, stk. 4 og 5 (kompetencen).

³⁾ Rpl. § 761 (pågribelse af en person med henblik på fuldbyrdelse af forvandlingsstraffen for bøde). – Rpl. § 1002, jf. kap. 74 (beslaglæggelse til sikkerhed for bødekrav).

⁴⁾ Smh. lov om international fuldbyrdelse af straf (lbk.) 740, 2005 § 5, stk. 3 (der kan ikke her i landet fastsættes forvandlingsstraf for en udenlandsk bøde. – Lov 555, 2011 om samarbejde med Finland, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf § 3, stk. 2, og § 5, stk. 2 (fuldbyrdelse af forvandlingsstraffe i andre nordiske lande); cirk. 220, 1963, ændret ved cirk. 148, 1994. – Lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 3, stk. 4 (der kan ikke her i landet fastsættes forvandlingsstraf for en bøde idømt af domstolen). – Lov om EF-domskonventionen m.v. 325, 1986 § 12, stk. 2 (der kan ikke her i landet fastsættes forvandlingsstraf for en udenlandsk tvangsbøde).

§ 54^{1,2}

Når en bøde idømmes af eller vedtages for en domstol³, træffer retten samtidig med bødens fastsættelse afgørelse om forvandlingsstraffens varighed. Når bøden er fastsat som dagbod, iagttages ved forvandlingsstraffens beregning, at 1 dags fængsel svarer til 1 dagbod, dog at forvandlingsstraffen ikke kan sættes lavere end 2 dage. Er bøden fastsat på anden måde, kan forvandlingsstraffen ikke sættes lavere end 2 dage og ikke højere end 60 dage. I særlige tilfælde kan forvandlingsstraffen dog forhøjes indtil 9 måneder.

Stk. 2. Er en del af bøden betalt⁴, bliver forvandlingsstraffen forholdsvis at nedsætte, dog således, at en del af en dag regnes som en hel dag, og at forvandlingsstraffen ikke kan nedsættes under ovennævnte mindstetid. Er en del af bøden afsonet, men resten tilbydes betalt, tages ved beregningen af denne rest alene hensyn til de hele dage, hvori forvandlingsstraf er udstået⁵.

Stk. 3. For bøder, der idømmes juridiske personer⁶, fastsættes ingen forvandlingsstraf.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 163, 1961, lov 474, 1996 samt lov 433, 2000.

²⁾ Smh. § 53 m. noter.

³⁾ Cf. om administrativt fastsatte bøder (bødeforelæg m.v.) § 55.

⁴⁾ Smh. note 3 ad § 55.

⁵⁾ Jf. stk. 1, sidste pkt. (ikke lavere end 2 dage).

⁶⁾ Jf. §§ 25-27.

§ 55^{1, 2, 3}

Bøde på 10.000 kr. eller derunder, som er vedtaget efter tilkendegivelse fra politiet⁴, afsones efter følgende skala:

Bøden:	Forvandlingsstraffen:
0 – 499 kr.....	2 dage
500 – 999 kr.....	4 dage
1.000 – 3.999 kr.....	6 dage
4.000 – 5.999 kr.....	8 dage
6.000 – 10.000 kr.....	10 dage

For andre bøder, der ikke er idømt af eller vedtaget for en domstol,⁵ fastsættes forvandlingsstraffen af byretten i den retskreds, hvor den pågældende bor eller opholder sig.

Stk. 2. Bestemmelserne i § 54, stk. 1, sidste punktum, og stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 285, 1974, lov 132, 1980, lov 396, 1990 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. rpl. § 832, stk. 1 (bødeforelæg). – Ikrafttrl. § 17 (afsoning af tvangs-bøder).

³⁾ Jf. bødebk. 1022, 2005; vejl. 49, 2006 afsnit II. – Smh. note 2 ad § 53.

⁴⁾ Cirk. 11360, 1990 (nedsættelse af visse bødeforvandlingsstraffe). – Landsretspræsidenternes retningslinier af 5. oktober 1990 om fastsættelse af bødeforvandlingsstraffe.

⁵⁾ Jf. § 51, stk. 3.

7. kapitel

Betingede domme¹⁻⁴

¹⁾ Jf. § 4, stk. 1; § 84, stk. 3, 3. pkt.; § 97, stk. 4, § 97 a, stk. 4. – Sfbl. afsnit I, IV og VI. – Rpl. kap. 75 (personundersøgelser) (gengivet efter § 16) samt RM 4, 2007 pkt. 4.3 (unge lovovertrædere) og RM 3, 2000 (personundersøgelser). – Noter ad overskrift til 6. kap. – Om internationalt samarbejde vedr. fuldbyrdelse af straf m.v., se § 7, note 7, og § 10 a, note 3. – Om betinget frakendelse af førerret, se færdselslov kap. 18, jf. luftfartslov §§ 150 og 150 a.

²⁾ Jf. om betinget tiltalefrafald rpl. § 723 (gengivet nedenfor). – Rpl. § 900 (advarsel). – Om ungdomssanktioner, se § 74 a; om ungdomskontrakter, se § 57 note 8.

³⁾ Smh. sfb. kap. 8. – Lov 555, 2011 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige ang. *fuldbyrdelse af straf m.v.*, cirk. 220, 1963, som ændret ved cirk. 148, 1994, cirk.skriv. 11400, 1974. – Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011; smh. EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om *prøvetid med tilsyn* med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner L337/102 2008. – Europarådets resolution R (65) 1 om den praktiske gennemførelse af *tilsyn og efterforsorg*; bki. 13, 1971. – European rules on community sanctions and measures, R (92) 16.

⁴⁾ Jf. udlændingelov § 11 a, stk. 1 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse efter betinget dom).

⁵⁾ Lov 467, 2009 om konfliktråd i anledning af en strafbar handling, bkg. 1081, 2010.

Retsplejelov § 723

Som vilkår i et tiltalefrafald kan fastsættes

- 1) at sigtede vedtager at betale en bøde eller indgår på konfiskation, og
- 2) samme vilkår som i betingede domme.

Stk. 2. Vilkår kan kun fastsættes, såfremt den sigtede i retten har afgivet en uforbeholden tilståelse, hvis rigtighed bestyrkes ved de i øvrigt foreliggende omstændigheder.

Stk. 3. Vilkårene fastsættes af den myndighed, der har adgang til at frafalde tiltalen. Vilkårene skal godkendes af retten.

Stk. 4. Såfremt et vilkår overtrædes, kan sagen genoptages.

§ 56¹

Finder retten det upåkrævet, at straf kommer til fuldbyrdelse², bestemmes det i dommen, at spørgsmålet om straffastsættelse udsættes og bortfalder efter en prøvetid.³

Stk. 2. Såfremt det må anses for mere formålstjenligt, kan retten fastsætte straffen⁴ og bestemme, at fuldbyrdelsen udsættes og bortfalder ved udløbet af prøvetiden.

Stk. 3.⁵ Udsættelsen betinges af, at den dømte ikke i prøvetiden begår strafbart forhold⁶, og at han overholder de vilkår, som måtte være fastsat i medfør af § 57⁷. Prøvetiden fastsættes af retten og kan i almindelighed ikke overstige 3 år⁸. Under særlige omstændigheder kan dog fastsættes en prøvetid på indtil 5 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961 og lov 6, 1992.

²⁾ Se noter ad kapiteloverskrift. – Cf. § 58; § 62, § 74 a. – Rpl. kap. 75 om personundersøgelser (gengivet efter § 16) og RM 3, 2000 (personundersøgelser).

³⁾ Jf. stk. 3.

⁴⁾ Jf. § 80.

⁵⁾ Jf. om prøveløsladelse § 39.

⁶⁾ Jf. § 61, stk. 2.

⁷⁾ Jf. § 60.

⁸⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 2.

§ 57^{1, 2}

Retten kan som vilkår for udsættelsen bestemme, at den dømte i hele prøvetiden eller en del af denne skal undergives tilsyn. Endvidere kan retten fastsætte andre vilkår, som findes formålstjenlige, herunder at den dømte

- 1) overholder særlige bestemmelser vedrørende opholdssted³, arbejde, uddannelse, anvendelse af fritid eller samkvem med bestemte personer,
- 2) tager ophold i egnet hjem eller institution; for sådant ophold fastsættes ved dommen en længstetid, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år⁴,
- 3) afholder sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter,
- 4) underkaster sig afvænningsbehandling⁵ for misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter, om fornødent på hospital eller i særlig institution,
- 5) underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst et års varighed⁶,
- 6) underkaster sig psykiatrisk behandling⁷, om fornødent på hospital,
- 7) retter sig efter tilsynsmyndighedens bestemmelser⁸ om indskrænkninger i rådigheden over indtægter og formue og om opfyldelse af økonomiske forpligtelser,
- 8) betaler erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelsen⁹,
- 9) efter kommunens afgørelse undergives foranstaltninger efter § 52 i lov om social service¹⁰, eventuelt af nærmere angivet art, og efterkommer de forskrifter, kommunen meddeler den pågældende.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 230, 2000, lov 433, 2000 og lov 501, 2009.*

²⁾ Se noter ad kapiteloverskrift. – Jf. § 39, stk. 2; § 74 a, stk. 2; cf. § 63 (»bestemmes«). – Om ungdomssanktioner, se § 74 a. – Rpl. § 765 (vare-tægtssurrogater). – Cirk. 90, 2010 om anvendelse af kriminalforsorgens pensioner; vejl. 91, 2010. – Om europæisk samarbejde, se note 3 ad kapiteloverskrift.

³⁾ Smh. §§ 68-68 a og § 69-69 a; § 236. – Restaurationslov § 31 (politi-tilhold mod ophold m.v.), jf. RM 6, 2007.

⁴⁾ Cf. § 39, stk. 2, pkt. 3.

⁵⁾ Jf. § 68. – Smh. § 63, stk. 3. – Social servicelov § 101 (behandlingstilbud til stofmisbrugere), Socialministeriets vejl. 10, 2011 om særlig støtte til voksne (sindslidende, stof- og alkoholmisbrugere, hjemløse m.fl.).

⁶⁾ Jf. færdselslov §§ 53-54 og §§ 117 ff. (gengivet efter § 138).

⁷⁾ Jf. §§ 68-68 a. – Smh. § 63, stk. 3. – Lov 1396, 2005 om retspsykiatrisk behandling m.v.; bkg. 62, 2010 (ret til sygehusbehandling m.v.) § 14. – Restaurationslov § 29, stk. 1, nr. 2 (forbud mod servering for berusede), jf. RM 6, 2007.

⁸⁾ Jf. sfbl. §§ 83-85, §§ 96-98, §§ 101-102, § 105.

⁹⁾ Jf. rpl. § 723, stk. 1, nr. 2 om *vilkår for tiltalefrafald* (se note ad kapiteloverskriften).

¹⁰⁾ Om *ungdomssanktioner*, se § 74 a. – Rpl. § 722, stk. 1, nr. 1 (*tiltalefrafald ved bødedelikt*). – Om ungdomskontrakter, se Socialministeriets vejl. 11, 2011 om særlig støtte til børn og unge pkt. 602 ff. – RM 4, 2007 (behandlingen af sager mod unge lovovertrædere).

§ 58^{1,2}

Skønnes anvendelse af ubetinget fængselsstraf påkrævet³, men taler oplysningerne om tiltaltes personlige forhold for anvendelse af betinget dom efter § 56, kan retten bestemme, at en del af den forskyldte straf⁴, dog højst 6 måneder⁵, skal fuldbyrdes⁶, medens dommen i øvrigt gøres betinget⁷.

Stk. 2. I forbindelse med betinget dom kan der idømmes bøde⁸, selv om sådan straf ikke er hjemlet for den pågældende lovovertrædelse.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 6, 1992 samt lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 3. – Jf. § 66, stk. 2, § 67, stk. 2. – § 74 a.

³⁾ Cf. § 56.

⁴⁾ Jf. § 56, stk. 1 og 2.

⁵⁾ Jf. § 86, stk. 2. – Sml. § 38, stk. 1 og 2 (»mindst 2 måneder«). – Cf. § 64 (»kan dog ikke overstige 3 måneder«).

⁶⁾ Jf. § 38, stk. 4.

⁷⁾ Jf. §§ 56-57.

⁸⁾ Jf. § 50, stk. 2, § 64, 1. pkt.

§ 59¹

De i medfør af § 57 fastsatte vilkår kan senere ændres² eller ophæves ved retskendelse efter begæring fra anklagemyndigheden eller den dømte. Begæring fra den dømte fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten³. Tages en begæring fra den dømte ikke til følge, kan han ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse⁴.

Stk. 2.⁵ De i stk. 1 nævnte spørgsmål indbringes for den byret, som har pådømt sagen i første instans, eller byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Såfremt sagen er pådømt ved landsret i første instans, træffes afgørelsen af byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 132, 1980 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 2, § 61, stk. 2, nr. 1, § 65.

³⁾ Jf. stk. 3.

⁴⁾ Jf. § 72, stk. 1.

⁵⁾ Jf. § 60, stk. 2, § 72, stk. 2, § 3, note 6. – Udlændingelov § 50, stk. 2 (henviser til strl. § 59, stk. 2, der nu er blevet til stk. 2). – Rpl. § 968 og § 973 (kære til højere ret).

§ 60¹

Hvis den dømte overtræder de i medfør af § 57 fastsatte vilkår², kan retten i den anledning

- 1) tildele advarsel,
- 2) ved kendelse ændre vilkårene og forlænge prøvetiden inden for den i § 56, stk. 3, fastsatte længstetid,
- 3)³ ved dom fastsætte straf eller anden retsfølge for den begåede lovovertrædelse eller – hvis straf er fastsat i den betingede dom⁴ – træffe afgørelse om fuldbyrdelse af denne straf. § 58, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse⁵.

Stk. 2. Med hensyn til de i stk. 1 nævnte retsafgørelser finder § 59, stk. 2, tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 6, 1992 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. rpl. § 756 (anholdelse) og § 763 (varetægtsfængsling). – Jf. om prøveløsladelse § 40, stk. 2. – Tilsynsbkg. 726, 2006, smh. cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser, samt vejl. 51, 2006.

³⁾ Jf. § 86, stk. 3. – Rpl. § 686, stk. 3, nr. 3 (domsmænd medvirker ikke i 1. instans), § 689, stk. 3, nr. 3 (domsmænd medvirker ikke i 2. instans).

⁴⁾ Jf. § 56, stk. 2.

⁵⁾ Smh. § 66, stk. 2.

§ 61¹

Såfremt der inden prøvetidens udløb foretages rettergangsskridt² mod den dømte, hvorved han sigtes for strafbart forhold, der er begået før den betingede dom³, fastsætter retten retsfølgen for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

Stk. 2. Begår den dømte nyt strafbart forhold i prøvetiden⁴, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt⁵, hvorved han sigtes for forholdet, fastsætter retten en ubetinget straf eller anden retsfølge for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse. Herved finder bestemmelserne i § 88, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse. Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet

- 1) idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene i den betingede dom⁶, eller**
- 2) afsige ny betinget dom vedrørende begge lovovertrædelser eller alene for det nye forhold i overensstemmelse med reglerne i dette eller det følgende kapitel⁷.**

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 320, 1973, lov 6, 1992, lov 230, 2000 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 40, stk. 1, § 94, stk. 4. – Jf. § 67.

³⁾ Jf. § 89.

⁴⁾ Jf. § 56, stk. 3. – Om prøveløsladelse, jf. § 40, stk. 1 og 3, om betinget benådning, jf. § 43. – Tilsynsbkg. 726, 2006, smh. cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser, samt vejl. 51, 2006.

⁵⁾ Jf. note 2. – Smh. færdselslov § 125, stk. 5 (ingen udtrykkelig forudsætning om rettergangsskridt inden prøvetidens udløb).

⁶⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 2.

⁷⁾ Jf. §§ 56-58, §§ 62-64.

§ 61 a¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000, oprindeligt indsat ved lov 319, 1973 og ændret ved lov 367, 1994. – Se nu § 43.

8. kapitel Samfundstjeneste^{1,2}

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992. – Tidligere bestemmelser om arbejdshus og sikkerhedsforvaring ophævet ved lov 320, 1973.

²⁾ Jf. kap. 7 om betingede domme, herunder noter til kapiteloverskrift. – Jf. § 4, stk. 2; § 84, stk. 3, 3. pkt.; § 97, stk. 4. – Sfbl. kap. 18. – Rpl. kap. 75 (personundersøgelser, gengivet efter § 16) og RM 3, 2000. – RM 6, 2009 (strafpåstanden i sager om nægtelse af værnepligt m.v.). – Smh. EMRK art. 4 og EU-charter art. 5 (forbud mod tvangsarbejde m.v.).

§ 62¹

Såfremt betinget dom efter reglerne i §§ 56 og 57 ikke findes tilstrækkelig, kan retten, hvis tiltalte findes egnet² hertil, afsige betinget dom med vilkår om samfundstjeneste.

Stk. 2. Afgørelsen om udsættelse af fængselsstraf træffes efter reglerne i § 56, stk. 1 og 2.

Stk. 3. Udsættelsen betinges af, at den dømte ikke i en prøvetid³ begår strafbart forhold⁴, og at han overholder de i medfør af § 63 fastsatte vilkår⁵.

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992, ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. rpl. § 808 (personundersøgelser, gengivet efter § 16).

³⁾ Jf. § 63, stk. 2 og 3. – Jf. om betingede domme § 56.

⁴⁾ Jf. § 67.

⁵⁾ Jf. § 66.

§ 63¹

Som vilkår for udsættelsen af fængselsstraf bestemmes², at den dømte skal udføre ulønnet samfundstjeneste i mindst 30 og højst 300 timer³. Den fastsatte arbejdspligt skal opfyldes inden for en længstetid, der udmåles i forhold til antallet af arbejdstimer.

Stk. 2. Den i medfør af stk. 1 fastsatte længstetid kan af tilsynsmyndigheden forlænges, hvis særlige grunde taler derfor, dog ikke ud over prøvetiden. Tilsynsmyndighedens afgørelse om forlængelse af længstetiden indbringes efter anmodning fra den dømte for retten.

Stk. 3. I dommen fastsættes en prøvetid på højst 2 år⁴. Det kan i dommen bestemmes, at prøvetiden ophører, når længstetiden for arbejdstidsforpligtelsens opfyldelse er udløbet.

Stk. 4. Den dømte undergives tilsyn i prøvetiden⁵. Retten kan endvidere, hvis det findes formålstjenligt, fastsætte vilkår som

nævnt i § 57. Tilsynet ophører, og eventuelle vilkår efter § 57 bortfalder, når længstetiden for arbejdspligtens opfyldelse er udløbet, medmindre andet er bestemt i dommen.

¹⁾ *Som affattet ved lov 6, 1992, ændret ved lov 274, 1997, lov 230, 2000, lov 433, 2000 samt lov 159, 2012.*

²⁾ Cf. § 57, stk. 1, § 39, stk. 2 (»kan«). – Jf. § 40 a, stk. 7.

³⁾ Jf. § 80. – Smh. færdselslov §§ 53-54, §§ 117 ff. (gengivet efter § 138).

⁴⁾ Cf. § 56, stk. 3, § 39, stk. 1.

⁵⁾ Cf. § 57, stk. 1, § 39, stk. 2 (»hele prøvetiden eller en del af denne«). – Tilsynsbkg. 726, 2006, smh. cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser, samt vejl. 51, 2006.

§ 64^{1,2}

I forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste kan der idømmes ubetinget fængselsstraf³ eller bøde⁴ efter reglerne i § 58. En i medfør af § 58, stk. 1, fastsat fængselsstraf kan dog ikke overstige 3 måneder.

¹⁾ *Som affattet ved lov 6, 1992, lov 274, 1997 samt 433, 2000.*

²⁾ Smh. § 58. – Iværksættelsesbkg. 790, 2010, især § 12 (frist for fremmøde) samt § 27 (hurtig indkaldelse).

³⁾ Jf. § 86, stk. 2. – Smh. § 38, stk. 4.

⁴⁾ Jf. § 50, stk. 2, § 58, stk. 2, § 88, stk. 2.

§ 65¹

Bestemmelserne i § 59 om ændring eller ophævelse af vilkår finder tilsvarende anvendelse på de i medfør af § 63 truffne bestemmelser.

¹⁾ *Som affattet ved lov 6, 1992, ændret ved lov 433, 2000.*

§ 66^{1,2}

Hvis den dømte overtræder vilkåret om samfundstjeneste³ eller andet vilkår⁴, kan retten

- 1) træffe afgørelse om ubetinget fængselsstraf for den begåede lovovertrædelse eller
- 2) bestemme, at betinget dom skal opretholdes, eventuelt i forbindelse med en forlængelse af længstetiden for samfundstjeneste og af prøvetiden inden for den i § 63 nævnte grænse.

Stk. 2. Ved fastsættelse af ubetinget straf efter stk. 1, nr. 1, kan § 58, stk. 1, anvendes. En betinget delstraf efter denne bestemmelse træder da i stedet for dommen til samfundstjeneste, og

hertil kan knyttes de i medfør af § 63, stk. 4, fastsatte vilkår⁵. Uanset disse bestemmelser kan der i forbindelse med fortsat samfundstjeneste idømmes en ubetinget fængselsstraf på indtil 3 måneder⁶.

*Stk. 3.*⁷ Ved fastsættelse af straf skal der tages hensyn til omfanget af den samfundstjeneste, som den dømte har udført. En i medfør af § 56, stk. 2, fastsat straf kan nedsættes.

*Stk. 4.*⁸ Afgørelser om fuldbyrdelse af en udsat straf træffes ved dom⁹, andre afgørelser ved kendelse¹⁰. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992, ændret ved lov 230, 2000 samt lov 433, 2000.

²⁾ Smh. § 60.

³⁾ Jf. § 63, stk. 1.

⁴⁾ Jf. § 63, stk. 3.

⁵⁾ Cf. § 60, stk. 1, nr. 3, 2. pkt.

⁶⁾ Cf. § 64, 1. pkt.; § 58, stk. 1. – Jf. § 67, stk. 2, 2. pkt.

⁷⁾ Jf. § 67, stk. 3. – Jf. § 40, stk. 1, 2. pkt.

⁸⁾ Rpl. § 686, stk. 3, nr. 3 (domsmænd medvirker ikke i 1. instans), § 689, stk. 3, nr. 3 (domsmænd medvirker ikke i 2. instans).

⁹⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 3.

¹⁰⁾ Jf. § 60, stk. 1, nr. 2.

§ 67¹

Reglerne i § 61 finder tilsvarende anvendelse i sager om personer, som efter betinget dom med vilkår om samfundstjeneste sigtes for et strafbart forhold begået før² eller efter³ dommen.

Stk. 2. Såfremt en ubetinget delstraf idømmes efter § 58, stk. 1, eller § 61, stk. 2, nr. 1, træder for den øvrige strafs vedkommende en betinget dom efter 7. kapitel⁴ i stedet for dommen til samfundstjeneste. Uanset bestemmelsen i 1. pkt. kan der i forbindelse med fortsat samfundstjeneste idømmes en ubetinget frihedsstraf på indtil 3 måneder⁵.

Stk. 3. § 66, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992.

²⁾ Jf. § 61, stk. 1.

³⁾ Jf. § 61, stk. 2.

⁴⁾ Jf. §§ 56 og 57.

⁵⁾ Jf. § 66, stk. 2, 2. pkt. – Cf. § 64, 1. pkt.; § 58, stk. 1.

9. kapitel

Andre retsfølger af den strafbare handling¹⁻⁴

¹⁾ Som affattet ved lov 212, 1965, lov 320, 1973 samt lov 268, 1975.

²⁾ Jf. § 1, § 4, § 5, § 10, stk. 1, § 95, § 97. – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 3 (sager om retsfølger efter strl. kap. 9 behandles i strafferetsplejens form).

³⁾ Jf. § 164, stk. 4, § 203, stk. 2, § 236, § 273. – Arvelov §§ 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel); RM 1, 1994 (analogi). – Lov om erstatningsansvar (lbk.) 885, 2005. – Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 3. – Udlændingelov §§ 22 ff. (»fængsel eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse«).

⁴⁾ Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

§ 68^{1,2}

Hvis en tiltalt frifindes for straf i medfør af § 16, kan retten træffe bestemmelse om anvendelse af andre foranstaltninger, der findes formålstjenlige for at forebygge yderligere lovovertrædelser. Såfremt mindre indgribende foranstaltninger³ som tilsyn⁴, bestemmelser vedrørende opholdssted⁵ eller arbejde⁶, afvænningsbehandling, psykiatrisk behandling m.v. ikke findes tilstrækkelige, kan det bestemmes, at den pågældende skal anbringes⁷ i hospital for sindslidende, i institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller under tilsyn med mulighed for administrativ anbringelse eller i egnet hjem eller institution til særlig pleje eller forsorg. Anbringelse i forvaring kan ske under de betingelser, der er nævnt i § 70.

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973, lov 268, 1975 samt lov 274, 1997.

²⁾ Jf. § 16 med henvisninger; § 68 a, §§ 69-73, § 57, stk. 1, nr 4-6; § 63, stk. 3, § 88, stk. 5 og § 89 a. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.). – Cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006; smh. tilsynsbkg. 726, 2006 og cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser, samt vejl. 51, 2006. – Psykiatrilov m. tilhørende forskrifter. – Ikrafttrl. § 11. – Rpl. § 686, stk. 4, nr. 2 (nævninge medvirker i sager om dom til anbringelse eller dom til forvaring), sml. stk. 5, nr. 2 (domsmænd medvirker i tilståelsesager).

³⁾ Jf. § 68 a, stk. 3.

⁴⁾ Jf. § 39, stk. 2, § 57, stk. 1. – Smh. social servicelov § 9 (støtte- og kontaktperson for sindslidende); Socialministeriets vejl. 10, 2011 om særlig støtte til voksne (sindslidende m.fl.).

⁵⁾ Jf. § 57, stk. 1, nr. 1, § 236.

⁶⁾ Jf. § 57, stk. 1, nr. 1.

⁷⁾ Jf. § 68 a, stk. 1 og 2. – Udlændingelov § 11 a, stk. 3 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse efter særforanstaltning).

§ 68 a^{1,2}

Medfører en foranstaltning efter § 68 eller § 72, jf. § 68, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver foranstaltningen mulighed herfor, fastsættes en længstetid på 5 år for denne foranstaltning. Længstetiden omfatter også foranstaltninger, som senere fastsættes efter § 72, jf. § 68, og som medfører en lempelse af den hidtidige foranstaltning. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse fastsætte en ny længstetid på 2 år.

Stk. 2. I de tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, fastsættes dog i almindelighed ingen længstetid, hvis den dømte findes skyldig i drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse, trusler af den i § 266 nævnte art, brandstiftelse, voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse eller i forsøg på en af de nævnte forbrydelser. Er der ikke fastsat en længstetid, indbringer anklagemyndigheden spørgsmålet om ændring eller endelig ophævelse af foranstaltningen for retten 5 år efter afgørelsen, medmindre spørgsmålet har været forelagt for retten inden for de sidste to år. Derefter forelægges spørgsmålet for retten mindst hvert andet år.

Stk. 3. Ved andre foranstaltninger end de i stk. 1 nævnte fastsættes en længstetid for foranstaltningen, der ikke kan overstige 3 år. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse forlænge længstetiden. Den samlede tid for foranstaltningen kan ikke overstige 5 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 438, 2000.*

²⁾ Jf. § 69 a. – Cf. § 57, stk. 1, nr. 2. – Cf. § 70. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.).

§ 69^{1,2}

Befandt gerningsmanden sig ved den strafbare handling foretaget³ i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, og som ikke er af den i § 16 nævnte beskaffenhed, kan retten, såfremt det findes formålstjenligt, i stedet for at idømme straf træffe bestemmelse om foranstaltninger som nævnt i § 68, 2. pkt.

¹⁾ Som affattet ved lov 268, 1975 og ændret ved lov 438, 2000.

²⁾ Jf. §§ 71-73. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.). – Cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006; smh. tilsynsbkg. 726, 2006 og cirk. 50, 2006, herunder kap. 3 om vilkårsovertrædelser, samt vejl. 51, 2006. – Ikrafttrl. § 11.

³⁾ Cf. § 73.

§ 69 a^{1,2}

Medfører en foranstaltning efter § 69, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver foranstaltningen mulighed herfor, fastsættes en længstetid på 5 år for denne foranstaltning og en længstetid for opholdet, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år. Længstetiden på 5 år omfatter også foranstaltninger, som senere fastsættes efter § 72, jf. § 69 og § 68, 2. pkt., og som medfører en lempelse af den hidtidige foranstaltning. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse fastsætte en ny længstetid på 2 år for foranstaltningen eller en ny længstetid for opholdet.

Stk. 2. I de tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, fastsættes dog i almindelighed ingen længstetid for foranstaltningen, hvis den dømte findes skyldig i drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse, trusler af den i § 266 nævnte art, brandstiftelse, voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse eller i forsøg på en af de nævnte forbrydelser. § 68 a, stk. 2, 2. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Ved andre foranstaltninger end de i stk. 1 nævnte fastsættes en længstetid for foranstaltningen, der ikke kan overstige 3 år. Under særlige omstændigheder kan retten efter anmodning fra anklagemyndigheden ved kendelse forlænge længstetiden. Den samlede tid for foranstaltningen kan ikke overstige 5 år.

¹⁾ Indsat ved lov 438, 2000.

²⁾ Jf. § 68 a. – Cf. § 57, stk. 1, nr. 2. – Cf. § 70. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.).

§ 70^{1,2}

En person kan dømmes til forvaring, hvis:

1) han findes skyldig i drab, røveri, frihedsberøvelse, alvorlig voldsforbrydelse, trusler af den i § 266 nævnte art eller

brandstiftelse eller i forsøg på en af de nævnte forbrydelser og

- 2) **det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om hans person, herunder navnlig om tidligere kriminalitet, må antages, at han frembyder nærliggende fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed, og**
- 3) **anvendelse af forvaring i stedet for fængsel findes påkrævet for at forebygge denne fare.**

Stk. 2. En person kan endvidere dømmes³ til forvaring, hvis

- 1) **han findes skyldig i voldtægt eller anden alvorlig sædelighedsforbrydelse eller i forsøg herpå og**
- 2) **det efter karakteren af det begåede forhold og oplysningerne om hans person, herunder om tidligere kriminalitet, må antages, at han frembyder væsentlig⁴ fare for andres liv, legeme, helbred eller frihed, og**
- 3) **anvendelse af forvaring i stedet for fængsel findes påkrævet for at forebygge denne fare.**

¹ Som affattet ved lov 320, 1973, lov 268, 1975 samt lov 274, 1997.

² Jf. § 68, sidste pkt., §§ 71-73. – Cf. §§ 68 a og 69 a. – § 124. – Sfbl. afsnit V, se henvisninger. – Ikrafttrl. § 11. – Rpl. § 686, stk. 4, nr. 2 (nævninge medvirker i sager om dom til forvaring), sml. stk. 5, nr. 2 (domsmænd medvirker i tilståelsessager). – Rpl. § 809 (mentalundersøgelser, gengivet efter § 16). – Jf. bkg. 355, 2011 om behandlingen af sager om *prøveudskrivning* af forvaringsdømte; vejl. 24, 2011. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle og personer omfattet af straffelovens § 70).

³ Smh. sundhedslov kap. 33 (kastration), bkg.14, 2006, cirk. 207, 1998, vejl. 208, 1998.

⁴ Cf. stk. 1.

§ 71¹

Såfremt der bliver tale om at dømme en tiltalt til anbringelse i institution eller i forvaring efter reglerne i §§ 68-70, kan² der af retten beskikkes ham en bistandsværge, så vidt muligt en person af hans nærmeste pårørende, der sammen med den beskikkede forsvarer skal bistå tiltalte under sagen.

Stk. 2. Er tiltalte dømt til anbringelse som nævnt i stk. 1, eller giver afgørelsen mulighed for sådan anbringelse, skal der beskikkes ham en bistandsværge. Denne skal holde sig underrettet om den dømtes tilstand og drage omsorg for, at opholdet og

andre foranstaltninger ikke udstrækkes længere end nødvendigt. Beskikkelsen ophører, når foranstaltningen endeligt ophæves³.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter nærmere regler⁴ om antagelse og vederlæggelse af bistandsværger samt om disses opgaver og nærmere beføjelser.

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973, lov 268, 1975 samt lov 369, 1994.

²⁾ Cf. stk. 2.

³⁾ Jf. § 72, stk. 1.

⁴⁾ Jf. bkg. 947, 2009 om *bistandsværger*, bkg. 1341, 2010 om *patientrådgivere* § 19.

§ 72¹

Det påhviler anklagemyndigheden at påse, at en foranstaltning efter §§ 68, 69 eller 70 ikke opretholdes i længere tid og videre omfang end nødvendigt².

Stk. 2. Bestemmelse om ændring³ eller endelig ophævelse af en foranstaltning efter §§ 68, 69 eller 70 træffes ved kendelse efter anmodning fra den dømte, bistandsværgeren⁴, anklagemyndigheden, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen. Anmodning fra den dømte, bistandsværgeren, institutionens ledelse eller kriminalforsorgen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten⁵. Tages en anmodning fra den dømte eller bistandsværgeren ikke til følge, kan ny anmodning ikke fremsættes, før der er forløbet et halvt år fra kendelsens afsigelse.⁶

Stk. 3. Bestemmelsen i § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse på afgørelser efter stk. 2. Er der spørgsmål om ændring af foranstaltningen på grund af ny lovovertrædelse, afgøres spørgsmålet dog af den ret, der behandler sagen vedrørende overtrædelsen.

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973, ændret ved lov 268, 1975, lov 438, 2000, lov 433, 2000 samt lov 465, 2001.

²⁾ Smh. §§ 68 a og 69 a, som finder anvendelse på foranstaltninger, der medfører en skærpelse af foranstaltningen, jf. lov 438, 2000. – Udlændingelov § 50 a (ophævelse af udvisningsdom i forbindelse med foranstaltningsændring).

³⁾ Jf. bkg. 355, 2011 om behandlingen af sager om *prøveudskrivning* af forvaringsdømte; vejl. 24, 2011; RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.). – § 38, § 40, § 59, § 60,

§ 65, § 66. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

⁴⁾ Jf. § 71.

⁵⁾ Jf. stk. 3. – Smh. § 3, note 6.

⁶⁾ Sml. § 59, stk. 1. – Rpl. § 1014 a (sagsomkostninger betales af det offentlige).

§ 73¹

Er den, der har begået en strafbar handling, efter dennes foretagelse², men før dom er afsagt³, kommet i en ikke blot forbigående tilstand af den i § 16 eller § 69, nævnte art, afgør retten, om straf skal idømmes eller bortfalde⁴. Hvis det findes formålstjenligt, kan retten bestemme, at foranstaltninger efter § 68 eller § 69 skal anvendes i stedet for straf, eller indtil straffen måtte kunne fuldbyrdes⁵.

Stk. 2. Bestemmelserne i §§ 71-72 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Såfremt en person, der idømmes straf, i medfør af stk. 1, 2. pkt., anbringes i institution, medregnes varigheden af sådant ophold i straffetiden.

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973, lov 268, 1975 samt lov 438, 2000.

²⁾ Cf. § 16, § 68 og § 69. – RM 5, 2007 (behandlingen af straffesager vedrørende psykisk afvigende kriminelle m.v.).

³⁾ Smh. sfbl. kap. 5 (om udsættelse af fuldbyrdelsen på grund af forhold, der ligger efter dommen) og kap. 6 (om beregning af straffetiden) samt § 75 og § 77 (om strafafbrydelse og genoptagelse af straffuldbyrdelsen); sml. sfbl. § 78 (om alternativ afsoning).

⁴⁾ Jf. § 83, note 2.

⁵⁾ Jf. sfbl. kap. 6 (beregning af straffetiden).

§ 73 a^{1,2}

Justitsministeren kan efter forhandling med socialministeren og sundhedsministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er anbragt i hospital for sindslidende m.v. i henhold til en afgørelse truffet i medfør af §§ 68 eller 69.³ Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

¹⁾ Indsat ved lov 403, 1998.

²⁾ Bkg. 200, 2004 om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller institution i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

³⁾ Jf. tillige § 72 og § 73, jf. § 68 eller § 69.

§ 74¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 433, 2000, tidligere affattet ved lov 320, 1973.* – Se nu sfbl. § 105 om fuldbyrdelse af forvaring.

§ 74 a^{1,2}

Hvis en person, der på gerningstiden ikke var fyldt 18 år, har begået grovere personfarlig kriminalitet eller anden alvorlig kriminalitet, kan retten bestemme, at den pågældende skal undergive sig en struktureret, kontrolleret socialpædagogisk behandling³ af 2 års varighed, hvis det må anses for formålstjenligt for at forebygge yderligere lovovertrædelser.

Stk. 2. Retten kan give den dømte pålæg svarende til de vilkår, der kan fastsættes efter § 57. Længstetiden⁴ for ophold i døgninstitution eller godkendt opholdssted er 1 år og 6 måneder, heraf højst 12 måneder i en sikret afdeling på en døgninstitution for børn og unge. Begår en person, der er undergivet en foranstaltning efter stk. 1, ny kriminalitet, kan retten i stedet for at idømme straf forlænge foranstaltningen, herunder længstetiderne efter 2. pkt., med indtil 6 måneder.

Stk. 3. Den dømte kan kræve afgørelser om overførsel⁵ til en sikret afdeling i en døgninstitution for børn og unge og afgørelser om overførsel fra ambulans behandling til anbringelse på en døgninstitution for børn og unge eller godkendt opholdssted indbragt for retten til prøvelse⁶. Det samme gælder, i det omfang de sociale myndigheder med hjemmel i dommen træffer afgørelse om, at den pågældende skal forblive i institution ud over det i dommen fastsatte tidsrum for opholdet. Afgørelsen træffes ved kendelse. Sagens indbringelse for retten har ikke opsættende virkning. Bestemmelsen i § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

*Stk. 4.*⁷ Justitsministeren kan efter forhandling med socialministeren fastsætte regler om meddelelse af tilladelse til udgang m.v. til personer, der er undergivet en foranstaltning efter stk. 1 og 2. Justitsministeren kan i den forbindelse fastsætte, at afgørelser, der træffes i medfør af disse regler, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

¹⁾ *Indsat ved lov 469, 2001.*

²⁾ Smh. § 124. – Se note 1 ad § 15 om betydningen af gerningsmandens unge alder. – Jf. § 58, stk. 2, § 88, stk. 4, § 89 a, § 95, § 97, stk. 2, nr. 1. – Jf. § 124, stk. 4. – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven); RM 4, 2007 (behandlingen af sager mod unge lovovertrædere); RM 3, 2002 (forelæggelse og kompetence). – Udlændingelov § 11 a, stk. 6 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse efter dom til ungdomssanktion).

³⁾ Smh. social servicelov § 54 a (tilknytning af *koordinator*); § 57 c, § 68, stk. 11, § 70, stk. 3, og § 140, stk. 5 (*handleplan*); § 5, stk. 1, nr. 4, § 57 c, stk. 4, § 67, stk. 3, §§ 123 ff. (*sikret afdeling, magtanvendelse m.v.*); magt-anvendelsesbkg. 1093, 2010, senest ændret ved bkg. 1183, 2011; vejrl. 11, 2011 om særlig støtte til børn og unge, især pkt. 86-90.

⁴⁾ Smh. § 39, stk. 2, pkt. 3, § 57, stk. 1, nr. 2, § 68 a, § 69 a.

⁵⁾ Smh. sfbl. § 78.

⁶⁾ Smh. sfbl. §§ 112 ff. – Smh. psykiatrilov kap. 10 og 11.

⁷⁾ Bkg. 200, 2004 om udgangstilladelse m.v. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

§ 75¹⁻⁵

Udbyttet⁶ ved en strafbar handling eller et hertil svarende beløb kan helt eller delvis konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Stk. 2.⁷ Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

- 1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling⁸,**
- 2) genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, og**
- 3) genstande, med hensyn til hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.**

Stk. 3.⁹ I stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan der konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

Stk. 4.¹⁰ I stedet for konfiskation efter stk. 2 kan der træffes bestemmelse om foranstaltninger vedrørende genstandene til forebyggelse af yderligere lovovertrædelser.

Stk. 5.¹¹ Når en forening opløses ved dom, kan dens formue, arkiv, protokoller og lignende konfiskeres.

¹⁾ *Som affattet ved lov 212, 1965.*

²⁾ Smh. § 51 (betalingsevne) og § 80. – § 97 a, stk. 3 og 4. – Grl. § 73. – Bødebk. 1022, 2005; vejl. 49, 2006. – RM 4, 2000, jf. cirk. 9744, 2007 (sanktionspåstande m.v. i færdselssager).

³⁾ Smh. rpl. § 1002, jf. kap. 74 (om *beslaglæggelse* m.v.), jf. cirk. 94, 1952 (politiets forvaltning af beslaglagte pengebeløb eller værdipapirer); § 684, stk. 1, nr. 3 (*sager om konfiskation behandles i strafferetsplejens form*); § 723, stk. 1, nr. 1 (vedtagelse af konfiskation som vilkår for *tiltalefrafald*); § 781, stk. 4 (*brevåbning og brevstandsning*); § 832, stk. 4 (*konfiskation efter tilsvarende regler som for bødeforelæg*), jf. bkg. 1297, 2010 (*udenretlig vedtagelse af konfiskation*); § 899 (*indenretlig vedtagelse af konfiskation*). – Sfbl. § 73, § 112, nr. 4, § 123.

⁴⁾ Ang. *særregler om konfiskation* o.l. se bl.a. sfbl. § 73; færdselslov § 120, § 120 a, § 123, § 124, § 133 a (gengivet efter § 75).

⁵⁾ Om *nordisk samarbejde* vedr. straffuldbyrkelse m.v., se § 7, note 7. – Lov om international fuldbyrdelse af straf (lbk.) 740, 2005 kap. 3 a (handel med narkotika, hvidvaskning m.v.). – Om EU-samarbejde, se rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation L 328/59 2006.

⁶⁾ Jf. § 76, stk. 1, 4 og 5, § 77, stk. 1 og 3. – § 203, stk. 2. – § 50, stk. 2, med noter. – § 306. – Miljølov § 110, stk. 6 (gengivet efter § 51), tilsvarende de i note 7 ad § 51 nævnte love. – Hvidvaskningslov; Europarådets konvention 141, 1990, lov 291, 1996, bki. 60, 1999, Europarådets konvention 198, 2005 (endnu ikke ratificeret); EU-rammeafgørelse om hvidvaskning m.v. L 182/1, 2001. – Se noter 2-4 ad § 114 og 5-6 ad § 191. – Lov om visse forholdsregler i henhold til De Forenede Nationers pagt 156, 1967 § 1, stk. 2. – RM 1, 1991 (fiskeredskaber); 1, 1993 (narkotikasager); 9, 1998 (miljøsager); 5, 1999 (sager mod juridiske personer); 5, 2004 (sager mod unge lovovertrædere). – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

⁷⁾ Jf. § 76, stk. 2-5, § 77, stk. 2-3. – Færdselslov § 133 a (gengivet nedenfor); tilsvarende bestemmelse i lov om godskørsel (lbk.) 1086, 2010 § 17 a.

⁸⁾ Jf. § 77 a.

⁹⁾ Jf. § 76, stk. 2, § 77, stk. 2-3.

¹⁰⁾ Jf. § 77 a. – Ophavsretslov § 84, stk. 2; patentlov (lbk.) 108, 2012 § 59, stk. 1 (tilintetgørelse m.v.).

¹¹⁾ Jf. § 132 a.

Færdselslov § 133 a*Konfiskation*

§ 133 a

Ved grove overtrædelser af færdselsloven, eller hvor føreren flere gange har gjort sig skyldig i overtrædelse af færdselsloven, kan der ske konfiskation af det ved overtrædelsen anvendte motordrevne køretøj, hvortil der kræves kørekort, hvis det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere overtrædelser af færdselsloven. Under tilsvarende betingelser kan der ske konfiskation af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, der ejes af den person, der har foretaget overtrædelsen, selv om køretøjet ikke er anvendt ved overtrædelsen.

Stk. 2. Konfiskation skal ske, hvis

- 1) ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1-6, 11 eller 12, og
- 2) den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1, der har medført eller medfører ubetinget frakendelse af førerretten

Stk. 3. Konfiskation skal endvidere ske, hvis

- 1) ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af førerretten efter § 126, stk. 1, nr. 1 eller 2, og
- 2) den pågældendes førerret på gerningstidspunktet var frakendt ubetinget for et forhold som nævnt i nr. 1 begået inden for de seneste 3 år før det nye forhold.

Stk. 4. Konfiskation skal ligeledes ske, hvis

- 1) ejeren af køretøjet har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 56, stk. 1, 1. pkt., § 62, stk. 1, eller § 117 a og
- 2) den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1 eller stk. 2, nr. 1.

Stk. 5. Konfiskation af lille knallert skal ske, hvis

- 1) ejeren har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1-4, og
- 2) den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1, der har medført eller medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, eller som nævnt i stk. 7, nr. 1.

Stk. 6. Konfiskation af lille knallert skal endvidere ske, hvis

- 1) ejeren har gjort sig skyldig i et forhold, der medfører ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert efter § 129, stk. 3, nr. 1 eller 2, og

- 2) den pågældendes ret til at føre lille knallert på gerningstidspunktet var frakendt ubetinget for et forhold som nævnt i nr. 1 begået inden for de seneste 2 år før det nye forhold.

Stk. 7. Konfiskation af lille knallert skal ligeledes ske, hvis

- 1) ejeren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 63, stk. 1, 1. pkt., eller § 117 c, stk. 1, 2. pkt., og
- 2) den pågældende to gange tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i forhold som nævnt i nr. 1 eller stk. 5, nr. 1.

Stk. 8. Konfiskation efter stk. 2-7 skal ske, selv om køretøjet ikke er anvendt ved den aktuelle overtrædelse.

Stk. 9. Bestemmelserne i stk. 2-7 kan fraviges, når særlige grunde undtagelsesvist taler herfor.

Stk. 10. En knallert, som er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den, for så vidt angår lille knallert, kan køre 43 km i timen eller derover og, for så vidt angår stor knallert, kan køre 64 km i timen eller derover, skal konfiskeres, hvis ejeren (brugeren) af knallerten en gang tidligere, inden for de seneste 3 år før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i en tilsvarende overtrædelse af § 67, stk. 2. Konfiskation kan dog undlades, hvis særlige grunde taler derfor.

Stk. 11. I øvrigt gælder straffelovens regler om konfiskation.

§ 76^{1,2}

Konfiskation efter § 75, stk. 1, kan ske hos den, hvem udbyttet er tilfaldet umiddelbart ved den strafbare handling³.

Stk. 2. Konfiskation af de i § 75, stk. 2 og 3, nævnte genstande og værdier kan ske hos den, der er ansvarlig for lovovertrædelsen, og hos den, på hvis vegne han har handlet.

Stk. 3. Særligt sikrede rettigheder over genstande, der konfiskeres, bortfalder kun efter rettens bestemmelse under betingelser svarende til de i stk. 2 anførte.

Stk. 4. Har en af de i stk. 1 og 2 nævnte personer efter den strafbare handling foretaget dispositioner over udbytte eller genstande af den i § 75, stk. 2, omhandlede beskaffenhed eller rettigheder herover, kan det overdragne eller dets værdi konfiskeres hos erhververen, såfremt denne var bekendt med det overdragnes forbindelse med den strafbare handling eller har udvist grov uagtsomhed i denne henseende, eller hvis overdragelsen er sket som gave.

Stk. 5. Såfremt en person, der har konfiskationsansvar efter stk. 1-4, dør, bortfalder hans ansvar. Dette gælder dog ikke konfiskation efter § 75, stk. 1.

¹⁾ Som affattet ved lov 212, 1965 og lov 248, 1967.

²⁾ Jf. toldlov § 83, stk. 5. – RM cirk. 9824, 2005 pkt. 1 (færdselslov § 133 a, bestemmelsen er gengivet ovenfor efter § 75). – Sfb. § 73; se tillige noter ad sfb. afsnit III. – Rpl. § 781, stk. 4 (brevåbning og brevstandsning).

³⁾ Jf. § 76, stk. 4 og 5, § 77.

§ 76 a¹

Der kan foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder², der tilhører en person, som findes skyldig i en strafbar handling, når

- 1) handlingen er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt³ udbytte, og
- 2) den efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover⁴ eller er en overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer⁵.

Stk. 2. Under betingelser som nævnt i stk. 1 kan der foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder⁶, som den pågældendes ægtefælle eller samlever har erhvervet, medmindre

- 1) formuegodet er erhvervet mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1, eller
- 2) ægteskabet eller samlivsforholdet ikke bestod på tidspunktet for erhvervelsen.

Stk. 3. Under betingelser som nævnt i stk. 1 kan der foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder⁷ overdraget til en juridisk person, som den pågældende alene eller sammen med sine nærmeste⁸ har en bestemmende indflydelse på. Det samme gælder, hvis den pågældende oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter. Konfiskation kan dog ikke ske, hvis formuegodet er overdraget til den juridiske person mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1.

Stk. 4. Konfiskation efter stk. 1-3 kan ikke ske, hvis den pågældende sandsynliggør,⁹ at et formuegode er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervende midler.

Stk. 5.¹⁰ I stedet for konfiskation af bestemte formuegoder efter stk. 1-3 kan der konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

- ¹⁾ *Indsat ved lov 411, 1997, ændret ved lov 436, 2003 og lov 366, 2005.*
- ²⁾ Cf. § 75. – Smh. rpl. § 1002, jf. kap. 74 (om beslaglæggelse m.v.). – Grl. § 73.
- ³⁾ Cf. § 75, stk. 1.
- ⁴⁾ Jf. bl.a. § 191.
- ⁵⁾ Jf. lov om euforiserende stoffer (lbk.) 748, 2008, senest ændret ved lov 606, 2012 (gengivet efter § 191); bkg. 698, 1993, senest ændret ved bkg. 1120, 2005. – Se note 4 ad § 191.
- ⁶⁾ Cf. § 75.
- ⁷⁾ Cf. § 75.
- ⁸⁾ Jf. rpl. § 171 (vidnefritagelse).
- ⁹⁾ Cf. § 75. – Jf. lov om international fuldbyrdelse af straf (lbk.) 740, 2005 kap. 3 a.
- ¹⁰⁾ Jf. § 75, stk. 3.

§ 77¹

Sker der konfiskation efter § 75, stk. 1, eller § 76 a, og har nogen erstatningskrav² i anledning af lovovertrædelsen, kan det konfiskerede anvendes til dækning af erstatningskravet.

Stk. 2. Det samme gælder genstande og værdier konfiskeret efter § 75, stk. 2 og 3, såfremt der ved dommen træffes bestemmelse derom.

Stk. 3. Har den dømte i et af de i stk. 1 og 2 nævnte tilfælde betalt den forurettede erstatning efter dommen, nedsættes konfiskationsbeløbet tilsvarende.

¹⁾ *Som affattet ved lov 212, 1965 og ændret ved lov 411, 1997.*

²⁾ Jf. rpl. kap. 89 (adhæsion). – Færdselslov kap. 16.

§ 77 a¹

Genstande, som på grund af deres beskaffenhed i forbindelse med andre foreliggende omstændigheder må befrygtes at ville blive brugt² ved en strafbar handling, kan konfiskeres, for så vidt det må anses for påkrævet for at forebygge den strafbare handling. Der kan under samme betingelser ske konfiskation af andre formuegoder, herunder penge.³ § 75, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ *Som affattet ved lov 212, 1965 og ændret ved lov 378, 2002.*

²⁾ Jf. § 75, stk. 2, nr. 1.

³⁾ Bestemmelsen i 2. pkt. er indsat ved lov 378, 2002. – Smh. FN-konvention til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 art. 8,

Sikkerhedsrådets resolution 1373, 2001 art. 1, litra c og d; Rfo 2580, 2001 om specifikke restriktive foranstaltninger med henblik på bekæmpelse af den internationale terrorisme L 344/70, 2001; Rådets afgørelse 379, 2006 (liste over personer, grupper og enheder) L 144/21, 2006. – Grl. § 73. – Smh. hvidvaskningslov § 2 og § 14 (»100.000 kr. eller derover«); tilsvarende toldlov § 83, stk. 2. – Rpl. kap. 74 (beslaglæggelse m.v.).

§ 78^{1, 2}

Strafbart forhold medfører ikke tab af borgerlige rettigheder,³ herunder ret til virksomhed i henhold til almindeligt næringsbrev eller søneringsbevis.

Stk. 2. Den, der er dømt for strafbart forhold, kan dog udelukkes fra at udøve virksomhed, som kræver en særlig offentlig autorisation eller godkendelse, såfremt det udviste forhold begrunder en nærliggende fare for misbrug af stillingen eller hvervet.⁴

Stk. 3.⁵ Spørgsmål om, hvorvidt det udviste forhold er til hinder for udøvelse af en i stk. 2 omhandlet virksomhed, skal af anklagemyndigheden på begæring enten af den, der har fået afslag på ansøgning om sådan autorisation eller godkendelse, eller af vedkommende myndighed indbringes for retten. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Såfremt afgørelsen går ud på udelukkelse fra den pågældende virksomhed, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, dog tidligst efter 2 års forløb. Autorisation eller godkendelse kan også inden udløbet af denne frist meddeles af vedkommende myndighed.

¹⁾ Som ændret ved lov 286, 1951, lov 212, 1965 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 131, stk. 1. – Om frakendelse af rettigheder ved dom, se § 79. – Cirk. 2, 1963 om ansættelse under staten af personer, der har begået strafbare forhold. – Rpl. § 121, § 137, § 140 og § 147 c (advokater); bkg. 20, 2008 og bkg. 748, 2010 (Advokatnævnet). – Om straffedommens optagelse i Det Centrale Kriminalregister og på straffeattester, se bkg. 218, 2001, senest ændret ved bkg. senest ændret ved bkg. 507, 2012; cirk. 147, 1978.

³⁾ Cf. dog om modifikationer i denne hovedregel § 78, stk. 2, og § 79. – Se tillige forskellige valglove. – Rpl. § 69 (nævninger og domsmænd) og § 261 (rettergangsfuldmægtige). – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel), RM 1, 1994 om rettighedsfrakendelse i medfør af en analogi af arvelovens § 48; RM 3, 2002. – Børnelov 460, 2001 § 10: »Er barnet blevet til ved et strafbart forhold, kan den mand, der har begået forholdet, ikke blive barnets far.« – Paslov (lbk.) 900, 2008 § 2 (nægtelse eller ind-

dragelse af pas); lov om dansk indfødsret (lbk.) 422, 2004 samt cirk. om dansk indfødsret ved naturalisation 61, 2008 § 17. – Sml. om afvisning og udvisning, udlændingelov. – Værnepligtslov (lbk.) 225, 2006 §§ 4-4 b (udelukkelse af straffede fra tjeneste), bkg. 1082, 1998 om undladelse af genindkaldelse af værnepligtige, der er idømt visse sanktioner, bkg. 1083, 1998 om behandling af oplysninger om udskrevne værnepligtiges strafbare forhold m.v., cirk. 155, 1999 om behandlingen af sager om udelukkelse fra værnepligtstjeneste.

⁴⁾ Jf. miljølov § 110 b, stk. 1 (rettighedsfrakendelse), samt specialreglen § 40 a, jf. § 34, stk. 2 og § 41 a (tab af miljøansvarlighed). – Autorisationslov, sundhedspersoner; psykologlov, (lbk.) 229, 2012 § 8, jf. RM 10, 2007; lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, (lbk.) 1113, 2011; lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse (lbk.) 790, 2002 kap. 2. – Færdselslov § 58, jf. bkg. 439, 2012 § 16, stk. 6 (førerbevis til erhvervs-mæssig personbefordring), og færdselslov § 66, stk. 1, nr. 5 (godkendelse som kørelærer). – Cf. rpl. § 121 (om beskikkelse som advokat).

⁵⁾ Jf. rpl. § 684, stk. 1, nr. 3 (sager om rettighedsfortabelse behandles i strafferetsplejens form) og stk. 2 (domsmænd medvirker ikke).

§ 79¹⁻⁵

Den, som udøver en af de i § 78, stk. 2, omhandlede virksomheder⁶, kan ved dom for strafbart forhold frakendes retten til fortsat at udøve den pågældende virksomhed eller til at udøve den under visse former, såfremt det udviste forhold begrundes en nærliggende fare for misbrug af stillingen.⁷

Stk. 2. Det samme gælder, når særlige omstændigheder taler derfor, om udøvelse af anden virksomhed.⁸ Efter samme regel kan der ske frakendelse af retten til at være stifter af eller direktør eller medlem af bestyrelsen i et selskab med begrænset ansvar, et selskab eller en forening, som kræver særlig offentlig godkendelse, eller en fond.

Stk. 3. Frakendelsen sker på tid fra 1 til 5 år, regnet fra endelig dom, eller indtil videre, i hvilket tilfælde spørgsmålet om fortsat udelukkelse fra den pågældende virksomhed efter 5 års forløb kan indbringes for retten efter de i § 78, stk. 3, indeholdte regler. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker, inden den i 1. pkt. nævnte 5 års frist er forløbet.

Stk. 4. Retten kan under behandlingen af de i stk. 1 og 2 nævnte sager ved kendelse udelukke den pågældende fra at udøve virksomheden, indtil sagen er endeligt afgjort. Det kan

ved dommen i sagen bestemmes, at anke ikke har opsættende virkning.

¹⁾ *Som ændret ved lov 286, 1951, lov 212, 1965 og lov 385, 1987.*

²⁾ § 4, stk. 1, § 11, § 87, § 95, § 131. – Se note 6 ad § 78.

³⁾ Om suspension og afskedigelse af *tjenestemænd*, tjenestemandsløve (lbk.) 488, 2010 kap. 4 og 5; om *dommere*, se rpl. § 49, § 50 og § 55. – Om ophør af retten til at udøve advokatvirksomhed, se rpl. § 138 og kap. 14 i øvrigt.

⁴⁾ Om *udvisning* på grund af strafbart forhold, se udlændingelov §§ 22 ff. (materielle kriterier), § 32 (retsvirkninger), §§ 49-51 (kompetenceregler og sagsbehandling m.v.) og § 52 (domstolsprøvelse af administrativ afgørelse) og § 59, stk. 1, nr. 2 (straf for indrejse i strid med indrejseforbud eller tilhold). – RM 5, 2006 om behandlingen af sager mod udlændinge, hvor der er spørgsmål om udvisning.

⁵⁾ Lov om dansk indfødsret (lbk.) 422, 2004 §§ 8 a-8 e (frakendelse af dansk indfødsret).

⁶⁾ Jf. § 78, note 5; endv. apotekerlov (lbk.) 855, 2008 § 22, stk. 1, nr. 5.

⁷⁾ Om eksempler på mangfoldige *særregler ang. frakendelse af rettighe-*der etc., se rpl. § 138 (advokatvirksomhed), RM 3, 2002 samt cirk. 241, 1932. – Færdselslov kap. 18, (gengivet nedenfor), bkg. om kørekort 439, 2012, RM cirk. 9824, 2005 (færdselsloven) pkt. 5. – Luftfartslov § 150 og § 150 a; sømandslov (lbk.) 742, 2005 § 71; søsikkerhedslov § 29 e.

⁸⁾ Cf. stk. 1 og § 78, stk. 2.

Færdselslov kap. 18 **Frakendelse af førerret**

Betinget frakendelse

§ 125

Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, skal betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis

- 1) føreren under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden har voldt skade på person eller ting eller fremkaldt fare herfor,
- 2) føreren har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, og der ikke foreligger formildende omstændigheder,
- 3) føreren har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 a eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. eller har kørt med en hastighed på 160 km i timen eller derover,
- 4) føreren under kørsel i et af de i § 43 nævnte køretøjer, under kørsel med blokvogn eller mobilkran, jf. § 86, stk. 1, eller ved slæbning af

køretøjer, jf. § 70, stk. 4, har overskredet de for sådanne køretøjer tilladte hastigheder, jf. §§ 42 og 43, eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 60 pct. for hastighedsgrænser på højst 30 km i timen eller med mere end 40 pct. for hastighedsgrænser på over 30 km i timen,

- 5) føreren under kørsel med et køretøj med en tilladt totalvægt på over 3.500 kg har overtrådt de i medfør af § 85 fastsatte forskrifter om største tilladte totalvægt med mere end 30 pct.,
- 6) føreren har overtrådt bestemmelser om køretid eller hviletid fastsat i de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, eller i forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1, med mere end 30 pct.,
- 7) føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i seks forhold vedrørende kontrolapparatet, der er omfattet af de forordninger, der er nævnt i § 86 a, stk. 1, eller af forskrifter, der er udstedt i medfør af § 86 a, stk. 1,
- 8) føreren har gjort sig skyldig i spirituskørsel, der ikke er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 1,
- 9) føreren har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 54, stk. 1, 2. pkt., eller en overtrædelse af § 54, stk. 2, der ikke er omfattet af § 126, stk. 1, nr. 2,
- 10) føreren har benyttet en stor knallert, som er konstruktivt ændret med henblik på hastighedsforøgelse, eller som er i en sådan ulovlig stand, at den kan køre 64 km/t. eller derover, og som føreren er ejer (bruger) af, hvis føreren en gang tidligere inden for de seneste 3 år, før det nye forhold er begået, har gjort sig skyldig i en overtrædelse af § 67, stk. 2, ved at være ejer (bruger) af en stor knallert i en sådan ulovlig stand, eller
- 11) frakendelse findes begrundet ved beskaffenheden af den begåede forseelse, og hvad der i øvrigt foreligger oplyst om tiltaltes forhold som fører af motordrevet køretøj.

Stk. 2. Føreren skal endvidere betinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren inden for en periode af 3 år har gjort sig skyldig i tre forhold, der ikke i sig selv medfører frakendelse af førerretten efter stk. 1, men som er omfattet af

- 1) § 5, stk. 2, § 15, stk. 3, 1. pkt., og stk. 4, § 16, stk. 2, § 18, stk. 1 og 2, § 21, stk. 1-3, § 22, stk. 1, § 24, stk. 1, § 25, § 37, stk. 4, § 51, stk. 7, § 52, stk. 5, § 80, stk. 4, 1. pkt., § 80 a, stk. 1 og 2, jf. stk. 6, 1. pkt., § 80 b, stk. 4, 2. pkt., og § 81, stk. 3,
- 2) § 4, stk. 1 og 2, hvis overtrædelsen udgør fremkørsel mod rødt lys-signal, kørsel mod kørselsretningen, overskridelse af spærrelinjer eller overskridelse af ubrudt kantlinje i forbindelse med ulovlig kørsel i nødspor,

- 3) § 23 eller forbud mod overhaling fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning,
- 4) § 26, stk. 2-4 og 6, eller vigepligt fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, eller
- 5) §§ 42-43 a eller anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning, hvis hastighedsoverskridelsen er på mere end 30 pct.

Stk. 3. Under samme betingelser som nævnt i stk. 2 skal føreren betinget frakendes retten til at føre et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, hvis føreren har gjort sig skyldig i to forhold omfattet af stk. 2 og forholdene er begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret.

Stk. 4. Under særlig formildende omstændigheder kan betinget frakendelse af førerretten efter stk. 1, nr. 7, undlades.

Stk. 5. Betinget frakendelse af førerretten sker på vilkår, at den pågældende i en prøvetid på 3 år fra endelig dom ikke fører motordrevet køretøj under sådanne omstændigheder, at førerretten skal frakendes. Ved betinget frakendelse af førerretten udsættes fastsættelsen af frakendelsestiden.

Stk. 6. Begår den dømte i prøvetiden et nyt forhold, der medfører frakendelse af førerretten, fastsætter retten en fælles frakendelse for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse.

§ 126

Ubetinget frakendelse af førerretten

Føreren af et motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, skal ubetinget frakendes retten til at føre et sådant køretøj, hvis føreren

- 1) har gjort sig skyldig i spirituskørsel med en alkoholkoncentration i blodet under eller efter kørslen over 1,20 promille eller en alkoholkoncentration i udåndingsluften under eller efter kørslen over 0,60 mg pr. liter luft,
- 2) har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 1, 1. pkt., eller under skærpende omstændigheder har gjort sig skyldig i overtrædelse af § 54, stk. 2,
- 3) ulovligt har ført køretøjet uden hastighedsbegrænser eller føreren har foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets hastighedsbegrænser eller dens forbindelser eller føreren vidste eller burde have vidst, at der er foretaget et sådant indgreb, eller hvis føreren har betjent køretøjet på en sådan måde, at hastighedsbegrænseren gøres uvirksom,
- 4) har ført køretøjet, selv om denne vidste eller burde vide, at der var foretaget et uautoriseret, konstruktivt indgreb i køretøjets kontrolapparat eller dets forbindelser,

- 5) forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde,
- 6) har gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 253, stk. 1, jf. stk. 2,
- 7) har gjort sig skyldig i flere forhold, der hver for sig er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-10, eller Stk. 2 eller 3, dog således at to forhold omfattet af henholdsvis § 125, stk. 1, nr. 3 og 10, som er begået samtidig, i denne forbindelse dog anses for ét forhold, og at frakendelse for flere forhold alene omfattet af § 125, stk. 1, nr. 6, kun sker ubetinget, hvis forholdene er begået i forbindelse med mere end ét kørselsforløb,
- 8) tidligere er frakendt førerretten betinget og har begået et nyt forhold i prøvetiden,
- 9) tidligere er pålagt kørselsforbud og har begået et nyt forhold inden 3 år efter, at kørselsforbuddet blev pålagt,
- 10) tidligere er frakendt førerretten ubetinget og har begået et nyt forhold inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden,
- 11) har kørt med en hastighed på 200 km i timen eller derover eller
- 12) ved kørsel med en hastighed på mere end 100 km i timen har overskredet de tilladte hastigheder efter §§ 42 og 43 eller en anden hastighedsgrænse fastsat ved færdselstavler eller anden afmærkning med mere end 100 pct.

Stk. 2. Under særlig formildende omstændigheder kan der ske betinget frakendelse i tilfælde, hvor frakendelse efter stk. 1 ellers skulle ske ubetinget.

Kørselsforbud

§ 127

Hvis en forseelse omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1-4, 8, 9 eller 11, § 125, stk. 3, eller § 126, stk. 2, jf. § 126, stk. 1, nr. 1, 2, 5, 6, 11 eller 12, bliver begået inden for de første 3 år efter førstegangserhvervelse af førerret, træder et kørselsforbud i stedet for en betinget frakendelse. Ved et kørselsforbud inddrages førerens ret til at føre motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, indtil særlig køreundervisning eller A/T-kursus, jf. § 60 c, stk. 1 og 2, er gennemført og kontrollerende køreprøve er bestået.

Frakendelsestiden

§ 128

Ubetinget frakendelse af førerretten sker for et tidsrum af mellem 6 måneder og 10 år, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Ubetinget frakendelse af førerretten som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, sker for et tidsrum af mindst 3 år.

Stk. 3. Førerretten kan frakendes for bestandig, hvis føreren under kørslen har begået grove kørselsfejl, kørslen har resulteret i alvorlig personskade og der foreligger sådanne oplysninger om førerens tidligere færdselslovovertrædelser, at en frakendelse af førerretten for bestandig skønnes påkrævet af hensyn til færdselssikkerheden og retshåndhævelsen.

Stk. 4. Er føreren under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

§ 129

[Om frakendelse af retten til at føre lille knallert m.v.]

§§ 130-133

[Om inddragelse af førerretten under sagen, virkningen af anke, generhvervelse af førerret inden frakendelsestidens udløb, m.v.]

Arvelov § 48

Når en person har begået en forsætlig overtrædelse af straffeloven, som har medført en andens død, kan det ved dom bestemmes, at den pågældende fortaber retten til at få arv, forsikringssummer, pensioner eller andre ydelser, der var afhængige af den dræbtes død. Tilsvarende kan det bestemmes, at den pågældendes arv eller andel i forsikringssummer, pension eller andre ydelser ikke må forøges som følge af lovovertredelsen.

Stk. 2. Den, der har forsøgt at dræbe en slægtsarving, øvet vold mod eller groft krænkede den pågældende eller truet vedkommende på strafbar måde, kan efter den forurettedes anmodning fradømmes retten til arv, forsikringssummer, pensioner eller andre ydelser, der er afhængige af den pågældendes død.

Stk. 3. Afgørelse i henhold til stk. 1 og 2 kan træffes ved straffedommen eller under en særlig sag.

Stk. 4. Den fradømte arveret kan helt eller delvis tilbagegives den dømte ved testamente. En fradømt ret til at få forsikringssummer, pensioner og andre ydelser m.v. kan helt eller delvis tilbagegives ved at indsætte den dømte som begunstiget i ordningen m.v.

10. kapitel

Straffens fastsættelse¹⁻³

¹⁾ Udmåling inden for strafferammen: §§ 80-82 med henvisninger. – Om *strafnedsættelse* og *strafbortfald*, se § 83 samt § 21, stk. 2, og § 23, stk. 2 og 3. – Om *strafafkorting pga. varetægt m.v.*, se § 86. – Om *strafforhøjelse*, se § 81 a (bandekrig) og § 84 (gentagelsestilfælde) samt § 110 d, § 115, § 231, § 247. – Om *sammenstød* af forbrydelser og af straffe, se § 88, § 89, § 89 a. – Om *betinget dom*, se kap. 7. – Om *samfundstjeneste*, se kap. 8. – Om *andre retsfølger*, se kap. 9.

²⁾ RM 8, 2008 (miljøstraffesager). – RM 2, 2008 (dyreværn). – RM 6, 2005 (våbenlov). – RM 6, 2005 (våbenlov). – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven). – RM 10, 2005 (offentlig orden). – RM cirk. 9824, 2005 (færdsel).

³⁾ EU-charter art. 49 (proportionalitet).

§ 80^{1,2}

Ved straffens fastsættelse skal der under hensyntagen til ensartethed i retsanvendelsen lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden.

Stk. 2. Ved vurderingen af lovovertrædelsens grovhed³ skal der tages hensyn til den med lovovertrædelsen forbundne skade, fare og krænkelse samt til, hvad gerningsmanden indså eller burde have indset herom. Ved vurderingen af oplysninger om gerningsmanden skal der tages hensyn til dennes almindelige personlige og sociale forhold,⁴ dennes forhold før⁵ og efter⁶ gerningen samt dennes bevæggrunde⁵ til gerningen.

¹⁾ *Som ændret ved lov 319, 1973 og lov 218, 2004.* – Det tidligere stk. 2 er videreført i § 81, nr. 2.

²⁾ Om *fængselstraf*, se § 33. – Om *bødestraf*, se § 51. – Om *skærpende omstændigheder*, se § 81 og § 81 a. – Om *formildende omstændigheder*, se § 82. – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven).

³⁾ Om berigelsesforbrydelserne, se §§ 286-287.

⁴⁾ Om *betinget dom* og *samfundstjeneste*, se kap. 7 og 8. – Om *ungdoms-sanktion*, se § 74 a.

⁵⁾ Jf. § 21, stk. 2, og § 23, stk. 2 og 3. – Om *forstraffe*, se § 81, nr. 1.

⁶⁾ Jf. § 50, stk. 2 (tillægsbøde).

§ 81^{1,2}

Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som skærpende omstændighed,

- 1) at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen,³
- 2) at gerningen er udført af flere i forening,⁴
- 3) at gerningen er særligt planlagt eller led i omfattende kriminalitet,
- 4) at gerningsmanden tilsigtede, at gerningen skulle have betydelig alvorligere følger, end den fik,
- 5) at gerningsmanden har udvist særlig hensynsløshed,⁵
- 6) at gerningen har baggrund i andres etniske oprindelse, tro, seksuelle orientering eller lignende,⁶
- 7) at gerningen har baggrund i den forurettedes lovlige ytringer i den offentlige debat,
- 8) at gerningen er begået i udførelsen af offentlig tjeneste eller hverv⁷ eller under misbrug af stilling eller særligt tillidsforhold i øvrigt,
- 9) at gerningsmanden har fået en anden til at medvirke til gerningen ved tvang, svig eller udnyttelse af dennes unge alder eller betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold,⁸
- 10) at gerningsmanden har medvirket til kriminalitet udført af et barn under 15 år,
- 11) at gerningsmanden har udnyttet forurettedes værgeløse stilling,
- 12) at gerningen er begået af en person, der udstår straf eller anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter,
- 13) at gerningen er begået af en tidligere indsat over for institutionen eller en person med ansættelse ved institutionen.⁹

¹⁾ Indsat ved lov 218, 2004, ændret ved lov 1400, 2005, lov 711, 2010 og lov 158, 2012. – En bestemmelse som den oprindelige findes nu i § 84.

²⁾ Jf. § 80. – Om særligt skærpende omstændigheder, se bl.a. § 81 a, § 125 a, § 152, stk. 2, § 230, § 235, § 241, § 245, stk. 1, § 249, § 263 a, stk. 4, § 264, stk. 2, § 266 b, stk. 2, § 299 a, § 301 a, stk. 2. – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven).

³⁾ Om gentagelsesvirkning, jf. § 84. – Jf. cirk. 177, 1952 om dokumentation af forakter og straffeattester m.v. i straffesager.

⁴⁾ Jf. § 134 a, § 286. – Jf. § 23, note 2. – Mil. strl. § 12 (mytteri).

⁵⁾ Smh. § 241, 2. pkt., § 249, 2. pkt., § 252.

⁶⁾ Jf. § 266 b. – RM 2, 2011.

⁷⁾ Jf. kap. 16.

⁸⁾ Smh. § 23, § 150, § 260, § 282. – Cf. § 82, nr. 6. – Smh. § 223, stk. 2, § 260, § 282.

⁹⁾ Smh. § 124, stk. 2 og 3.

§ 81 a¹

Den straf, der er foreskrevet i denne lovs §§ 119, 123 og 245, § 245, jf. § 247, § 246, jf. § 245, § 246, jf. § 245, jf. § 247, og § 252, stk. 1, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør, som foregår mellem grupper af personer, og hvor der flere gange som led i opgøret enten er anvendt skydevåben eller anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller begået brandstiftelse omfattet af denne lovs § 180.

Stk. 2. Ved fastsættelse af straffen for overtrædelse af denne lovs § 180, § 183, stk. 2, og § 237 skal det i almindelighed indgå som en særdeles skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i et gensidigt opgør som nævnt i stk. 1.

¹⁾ *Indsat ved lov 501, 2009.*

§ 82^{1,2}

Det skal ved straffens fastsættelse i almindelighed indgå som formildende omstændighed,

- 1) at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført,³
- 2) at gerningsmanden har høj alder, når anvendelse af den sædvanlige straf er unødvendig eller skadelig,⁴
- 3) at gerningen grænser til at være omfattet af en straffrihedsgrund,⁵
- 4) at gerningsmanden har handlet i undskyldelig uvidenhed om eller undskyldelig misforståelse af retsregler, der forbyder eller påbyder handlingens foretagelse,⁶
- 5) at gerningen er udført i en oprørt sindstilstand, der er fremkaldt af foreurettede eller personer med tilknytning til denne ved et uretmæssigt angreb eller en grov fornærmelse,⁷
- 6) at gerningen er begået som følge af tvang, svig eller udnyttelse af gerningsmandens unge alder eller betydelige økono-

- miske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold,⁸
- 7) at gerningen er begået under indflydelse af stærk medfølelse eller sindsbevægelse, eller der foreligger andre særlige oplysninger om gerningsmandens sindstilstand eller omstændighederne ved gerningen,⁹
 - 8) at gerningsmanden frivilligt har afværget eller søgt at afværge den fare, der er forvoldt ved den strafbare handling,¹⁰
 - 9) at gerningsmanden frivilligt har angivet sig selv og aflagt fuldstændig tilståelse,¹¹
 - 10) at gerningsmanden har givet oplysninger, som er afgørende for opklaringen af strafbare handlinger begået af andre,¹²
 - 11) at gerningsmanden har genoprettet eller søgt at genoprette den skade, der er forvoldt ved den strafbare handling,¹³
 - 12) at gerningsmanden på grund af den strafbare handling frakendes en af de i § 79 omhandlede rettigheder eller påføres andre følger, der kan sidestilles med straf,
 - 13) at straffesagen mod gerningsmanden ikke er afgjort inden for en rimelig tid, uden at det kan bebrejdes gerningsmanden,¹⁴
 - 14) at der er gået så lang tid, siden den strafbare handling blev foretaget, at anvendelsen af den sædvanlige straf er unødvendig.¹⁵

¹⁾ *Indsat ved lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 80. – Om strafnedsættelse eller strafbortfald, se bl.a. § 21, stk. 1, § 23, stk. 2 og 3, § 83, § 159, stk. 2, § 197, § 208, stk. 4, § 248, § 287. – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven). – Lov 467, 2009 om konfliktråd i anledning af en strafbar handling § 4 (mægling træder ikke i stedet for straf eller andre retsfølger), bkg. 1081, 2010.

³⁾ Jf. om *betydningen af gerningsmandens unge alder*: § 33, stk. 3, § 57, stk. 1, nr. 9, § 74 a, § 80, § 83 samt § 210, stk. 2. – Om *surrogatfængsling*, se rpl. § 765. – Om *tiltalefrafald*, se rpl. §§ 722-723. – Om *ungdomskontrakter*, se § 57 note 9. – Om *alternativ afsoning af fængselsstraf*, se sfbl. § 78. – Om formodning mod forvandlingsstraf, se bødebk. 1022, 2005 § 8, stk. 2, nr. 2; vejl. 49, 2006 pkt. 49. – Politilov §§ 12-13. – RM 4, 2007 (behandlingen af sager mod unge lovovertrædere); RM cir. 9744, 2007 (færdsselsager) pkt. 2.2.2; RM 6, 2005 (våbenlovssager) pkt. 2.1.2; RM 9, 2005 (straffelovssager) pkt. 2.2; RM 10, 2005 (sager om offentlig orden) pkt. 2.1.2. – Udleveringslov § 10 c (udlevering til EU-medlemsstat, udelukket for børn). – Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige

afgørelser i EU § 20, stk. 1, nr. 4 (bøder). – Om den sociale lovgivning, se note ad § 15.

⁴⁾ Jf. nr. 7. – Jf. § 38, stk. 2.

⁵⁾ Jf. §§ 13-14.

⁶⁾ Jf. § 83.

⁷⁾ Jf. § 13, stk. 2, § 248, § 272.

⁸⁾ Smh. § 81, nr. 8. – Jf. § 14, note 1. – § 151. – § 220. – Mil. strl. § 9, § 19, § 33, nr. 6.

⁹⁾ Om aktiv dødsbistand, se §§ 239-240.

¹⁰⁾ Smh. § 22 og § 24 (tilbagetræden fra forsøg).

¹¹⁾ Smh. nr. 10.

¹²⁾ Smh. nr. 9. – RM 11, 1998 om behandlingen af sager, hvor sigtede gøres bekendt med muligheden for strafnedsættelse som følge af forklaringer om medgerningsmænd. – RM 2, 2005 og RM 5, 2005 (meddelere).

¹³⁾ Jf. nr. 8. – Jf. § 299, nr. 1.

¹⁴⁾ Smh. EMRK art. 6, stk. 1. – Jf. nr. 14.

¹⁵⁾ Jf. nr. 13.

§ 83¹

Straffen kan nedsættes under den foreskrevne strafferamme, når oplysninger om gerningen, gerningsmandens person eller andre forhold afgørende taler herfor. Under i øvrigt formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.²

¹⁾ *Indsat ved lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 82. – Om fakultativt strafbortfald, se § 23, stk. 3, § 73, § 88, stk. 4, § 89 a, § 159, stk. 2, § 168, § 197, § 208, stk. 4, § 210, stk. 2, § 227, § 238, stk. 2, § 248, § 269, stk. 2, § 272, § 287. – Om bortfald af konfiskationsansvar ved død, se § 76, stk. 5. – Jf. om strafbortfald på grund af udstået straf eller strafsurogat § 10 b, § 86, jf. herved også § 89, og om bortfald af idømt straf § 3, stk. 2, § 89 a, § 97. – Jf. om gentagelsesvirkning § 84. – Cf. kap. 11 om strafophørsgrunde. – Rpl. § 834, stk. 2, nr. 5 (anklageskriptet). – Rpl. § 881, stk. 2 (afstemning i nævningssager). – Mil.strl. § 14 (en foranstående eller en vagt har ved sin adfærd givet anledning til lovovertrædelsen).

§ 84¹

Det er en betingelse for anvendelsen af bestemmelser om forhøjet straf² eller andre retsfølger³ i gentagelsestilfælde, at gerningsmanden, inden den pågældende på ny forbrød sig, i den danske stat⁴ er fundet skyldig⁵ i en begået strafbar handling, som loven⁶

tillægger gentagelsesvirkning på den nu begåede, eller forsøg på eller medvirken til en sådan.

Stk. 2. Retten kan tillægge straffedomme afsagt uden for den danske stat samme gentagelsesvirkning som de her i landet afsagte.⁷

Stk. 3. Gentagelsesvirkningen ophører, når der, førend den nye strafbare handling blev begået, er forløbet 10 år, efter at den tidligere straf er udstået,⁸ endeligt eftergivet eller bortfaldet.⁹ Er den tidligere straf en bødestraf, regnes den nævnte frist dato for den endelige dom eller bødens vedtagelse. Med hensyn til betingede domme regnes fristen fra den endelige dom.

¹⁾ *Indsat ved lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 54, § 33, stk. 2, § 81, nr. 1, § 54, stk. 1, § 231, § 247, § 291, stk. 2, § 293 a. – Fra særlovgivningen, se bl.a. færdselslov § 117, stk. 2, nr. 4-6 (tidligere sager om spirituskørsel), § 117 a, stk. 2 (kørsel i frakendelsestiden), § 117 c (spirituskørsel på lille knallert) (bestemmelserne er gengivet efter § 138), § 118 b (frist for forhøjet straf i gentagelsestilfælde), § 126 (frakendelse). – Dyreværnslov § 28 (gengivet efter § 196). – Våbenlov § 10, stk. 2 og 3; restaurationslov § 37, stk. 2, jf. RM 6, 2007; samt et antal erhvervslove. – Sml. om overtrædelse af politiadvarelse § 197, § 229, stk. 4, samt lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. – RM 9, 2005 (strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven) afsnit 3. – Cirk. om dokumentation af forakter og straffeattester m.v. i straffesager 177, 1952.

³⁾ Jf. færdselslov § 126, stk. 1, nr. 8-10 (tidligere frakendelser m.v.).

⁴⁾ Jf. stk. 2.

⁵⁾ Jf. § 83. – Jf. rpl. § 832 (bødeforelæg), § 899 (indenretlig vedtagelse af bøde eller konfiskation); jf. stk. 3, 2. pkt. – Rpl. § 834, stk. 2, nr. 5 (anklageskriftet). – Rpl. § 881, stk. 2 (afstemning i nævningsager).

⁶⁾ Jf. § 5 (intertemporal ret).

⁷⁾ Jf. § 10 a, nr. 2 og 3.

⁸⁾ Jf. § 40, stk. 5.

⁹⁾ Jf. §§ 97-97 a.

§ 85¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004.*

§ 86¹

Har den dømte været anholdt², varetægtsfængslet³ eller indlagt til mentalundersøgelse⁴, afkortes et antal dage svarende til det antal påbegyndte døgn, frihedsberøvelsen eller indlæggelsen har varet, i den idømte fængselsstraf⁵. Frihedsberøvelser, der

ikke har varet i mindst 24 timer, medfører ikke afkortning. Har den dømte under frihedsberøvelsen været isoleret efter rettens bestemmelse⁶, afkortes yderligere et antal dage svarende til en dag for hvert påbegyndt tidsrum af 3 døgn, hvor den dømte har været isoleret. Dommen skal indeholde oplysning om varigheden af frihedsberøvelser, indlæggelser og isolation, der medfører afkortning. Retten kan undtagelsesvis bestemme, at hele straffen skal anses for udstået, selv om den idømte straf er længere end den tid, hvori den dømte har været frihedsberøvet eller indlagt. Hvis en anke afvises eller frafaldes, træffes en sådan afgørelse ved beslutning af den overordnede ret. Er bødestraf idømt, skal det i dommen bestemmes, at bøden eller en del af denne skal anses for udstået.

*Stk. 2.*⁷ Ved dom efter § 58, stk. 16, skal afkortning ske i den ubetingede del af straffen. Det kan dog i dommen bestemmes, at afkortning ikke eller kun delvis skal ske i den ubetingede del af straffen.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder også anvendelse ved retsafgørelser efter § 60, stk. 1, nr. 3, i tilfælde, hvor den betinget dømte før afgørelsen har været anholdt eller varetægtsfængslet⁸.

Stk. 4. Har den dømte været anholdt, varetægtsfængslet eller indlagt til mentalundersøgelse i udlandet, bestemmer retten, i hvilket omfang der skal ske afkortning i den idømte straf.⁹

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1, 1. og 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse for personer, der indsættes til afsoning af fængselsstraf efter at have været anholdt eller varetægtsfængslet på grund af overtrædelse af vilkår for benådning eller prøveløsladelse.¹⁰

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973, ændret ved lov 268, 1975, lov 239, 1982, lov 428, 2000 samt lov 433, 2000.

²⁾ Rpl. kap. 69 (anholdelse).

³⁾ Rpl. kap. 70 (varetægtsfængsling). – Om betydningen af varetægtsfængsel efter straffesagens afslutning, se sfb. § 8, stk. 3.

⁴⁾ Rpl. § 809, stk. 2 (retskendelse om indlæggelse til mentalundersøgelse).

⁵⁾ Jf. § 38, stk. 1 og 2. – § 74 a. – Cf. udlændingelov § 27, stk. 6 (tidsrum i varetægt eller under anden frihedsberøvelse regnes ikke som lovligt ophold m.v.). – EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre L 190/1, 2002 art. 26. – Rpl. § 86 a (ikke nævningefængsling).

⁶⁾ Jf. rpl. §§ 770 a-770 e (isolationsfængsling).

⁷⁾ Jf. § 64.

⁸⁾ Jf. rpl. § 756 (anholdelse i sager om vilkårsovertrædelse) og § 763 (varetægtsfængsling i sager om vilkårsovertrædelse).

⁹⁾ Sml. § 10 b.

¹⁰⁾ Jf. rpl. § 756 og § 763 (se note 8 ovenfor).

§ 87¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004.*

§ 88^{1, 2}

Har nogen ved en eller flere handlinger begået flere lovovertrædelser³, fastsættes der for disse en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse. Under særdeles skærpende omstændigheder kan straffen overstige den højeste for nogen af lovovertrædelserne foreskrevne straf med indtil det halve.

Stk. 2. Medfører en af lovovertrædelserne fængsel, en anden bøde, kan retten i stedet for en fælles fængselsstraf idømme bøde ved siden af fængsel⁴.

Stk. 3. Medfører en af lovovertrædelserne dagbod, en anden af dem bødestraf af anden art⁵, fastsætter retten en fælles straf af dagbod, medmindre det efter omstændighederne skønnes mest at fastsætte straf for hver overtrædelse for sig.

Stk. 4. Medfører en af lovovertrædelserne foranstaltning efter § 68-70 eller § 74 a, medens der for en anden er forskyldt straf, kan retten bestemme, at denne straf bortfalder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 87, 1939, lov 163, 1961, lov 320, 1973, lov 433, 2000 samt lov 469, 2001.*

²⁾ Jf. § 58. – Cf. § 84 om gentagelse. – Jf. færdselslov § 117, stk. 2, nr. 3. – Rpl. §§ 705-708 (samtidig strafforfølgning m.v.).

³⁾ Jf. § 93, stk. 5, § 286.

⁴⁾ Jf. § 50, stk. 2, § 58, stk. 2, § 64, 1. pkt.

⁵⁾ Jf. § 51.

§ 89¹

Findes nogen, som allerede er dømt til straf, yderligere skyldig i en forud for dommen² begået strafbar handling, bliver en tillægsstraf at idømme, for så vidt samtidig påkendelse ville have medført forhøjelse af straffen³. Tillægsstraf kan idømmes i kortere tid end foreskrevet i § 33. Dersom fuldbyrdelse af den tidligere idømte straf ikke er afsluttet, følges så vidt muligt reglerne i § 88.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 319, 1973 samt lov 320, 1973.

²⁾ Jf. § 61, stk. 1, 67. – Cf. § 84 om gentagelse.

³⁾ Jf. § 10 b og rpl. § 722, stk. 1, nr. 4 (tiltalefrafald).

§ 89 a^{1,2}

I forbindelse med en dom, hvorved en person idømmes foranstaltning efter § 68-70 eller § 74 a, kan retten træffe bestemmelse om bortfald af en tidligere idømt straf, som ikke er fuldbyrdet.

Stk. 2. Idømmes en person, der er undergivet foranstaltning efter §§ 68-70 eller § 74 a, straf, kan retten træffe bestemmelse om bortfald af den tidligere idømte foranstaltning.

¹⁾ Som affattet ved lov 320, 1973 og ændret ved lov 469, 2001.

²⁾ Cf. § 40. – Jf. rpl. § 836 (udvidelse af tiltalen m.v.).

§ 90¹

¹⁾ Ophævet ved lov 433, 2000.

§ 91¹

¹⁾ Ophævet ved lov 218, 2004.

11. kapitel

Ophør af den strafbare handlings retsfølger¹

¹⁾ Jf. § 3; § 22 og § 24. – Om *benådning* og *amnesti*, se note til § 97 c. – Om *tiltalefrafald*, se rpl. §§ 722-723 og note ad overskriften til kap. 7. – Om fakultative *strafbortfaldsgrunde*, se § 83, note 2, jf. om *bortfald af idømt straf*, § 3, stk. 2. – Om *prøveløsladelse*, se § 38 med henvisninger. – Om *forældelse af erstatningsansvar* for skade forvoldt ved strafbar handling, se ikrafttrl. § 16.

§ 92^{1, 2}

En lovovertrædelse straffes³ ikke, når der er indtrådt forældelse efter § 93-94.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967.

²⁾ Jf. rpl. § 86 a (nævninge ingen kompetence vedrørende spørgsmålet om forældelse), § 846, stk. 1, nr. 3, og § 883, stk. 2, nr. 3 (afvisning på grund af forældelse og forhandlinger herom), § 862 (behandling af spørgsmål om forældelse); § 920, stk. 1, nr. 3 (frifindelse på grund af forældelse).

³⁾ Om forældelse af *andre retsfølger* end straf, se § 95. – Udleveringslov § 10 e (*udlevering* til EU-medlemsstat udelukket ved forældelse).

§ 93¹

Forældelsesfristen² er

- 1) 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.
- 2) 5 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år.
- 3) 10 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 10 år.
- 4) 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid.

Stk. 2. Forældelsesfristen er i intet tilfælde mindre end 5 år for

- 1) overtrædelse af denne lovs § 296, stk. 2, § 297, stk. 2, og § 302, stk. 2,
- 2) overtrædelse af skatte-, told-, afgifts- eller tilskudslovgivningen, hvorved der opnås eller kan opnås uberettiget vinding.

Stk. 3. For overtrædelse af denne lovs § 223, stk. 1, og §§ 224 og 225, jf. § 223, stk. 1, er forældelsesfristen i intet tilfælde mindre end 10 år.

Stk. 4. Har nogen ved samme handling begået flere lovovertrædelser,³ for hvilke der efter stk. 1-3 gælder forskellige forældelsesfrister, skal den længste af disse frister anvendes med hensyn til samtlige overtrædelser.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967, lov 550, 1971, lov 349, 1997, lov 228, 2000, lov 441, 2000, lov 378, 2002 samt lov 364, 2005.

²⁾ Cf. stk. 2, § 95, 2. pkt., og § 96, stk. 1, 3 og 5. – Et stort antal love har særlige regler om forældelse af strafansvar.

³⁾ Jf. § 88.

§ 93 a¹

Når en lovovertrædelse er omfattet af en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken strafansvaret er uforældeligt,² indtræder forældelse ikke.

¹⁾ Indsat ved lov 364, 2005.

²⁾ Se f.eks. Statut for den Internationale Straffedomstol art. 29, bilag til lov 342, 2001.

§ 93 b¹

Når en lovovertrædelse er omfattet af denne lovs § 157 a, indtræder forældelse ikke.

¹⁾ *Indsat ved lov 494, 2008.*

§ 94¹

Forældelsesfristen² regnes fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt³.

*Stk. 2.*⁴ Når strafbarheden afhænger af eller påvirkes af en indtrådt følge eller anden senere begivenhed, regnes fristen dog først fra følgens eller begivenhedens indtræden.

*Stk. 3.*⁵ Er forholdet begået på et dansk skib uden for riget, regnes fristen fra den dag, da skibet er kommet til dansk havn. Fristens begyndelsestidspunkt kan dog ikke efter denne bestemmelse udskydes i mere end 1 år.

Stk. 4. For overtrædelse af denne lovs §§ 210, 216-220, 222, 223, 223 a, 228, § 229, stk. 1, § 235 a, stk. 1, § 245 a, § 246, jf. § 245 a, og § 262 a, stk. 2, regnes forældelsesfristen dog tidligst fra den dag, den forurettede fylder 18 år. Det samme gælder overtrædelse af denne lovs §§ 224 og 225, jf. §§ 216-220 og 222-223 a.

Stk. 5. Forældelsesfristen afbrydes, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen.⁶ Forældelsesfristen for en juridisk persons ansvar kan afbrydes over for en person, der efter retsplejelovens § 157 kan modtage forkyndelser på den juridiske persons vegne.⁷

*Stk. 6.*⁸ Frafaldes forfølgningen, uden at beslutningen herom omgøres af overordnet anklagemyndighed inden for den almindelige omgørelsesfrist⁹, løber forældelsesfristen videre, som om forfølgning ikke havde fundet sted. Dette gælder også, når forfølgning standses på ubestemt tid. Skyldes standsningsen, at sigtede har unddraget sig forfølgningen, medregnes forfølgningstiden dog ikke ved beregningen af forældelsesfristen.

¹⁾ *Som ændret ved lov 248, 1967, lov 474, 1996, lov 441, 2000, lov 228, 2003, lov 386, 2003, lov 364, 2005 samt lov 319, 2009.*

²⁾ Cf. § 96, stk. 1.

³⁾ Jf. værnepligtslov (lbk.) 225, 2006 § 37 (gengivet nedenfor).

⁴⁾ Jf. § 9.

⁵⁾ Jf. § 6, stk. 1, nr. 2 og 3, § 8, stk. 1, nr. 2.

⁶⁾ Jf. § 61, cf. § 84, stk. 3. – Rpl. kap. 17 (forkyndelser).

⁷⁾ Jf. §§ 25-27 og § 306.

⁸⁾ Jf. § 96, stk. 4.

⁹⁾ Jf. rpl. § 724, stk. 2 (forkyndelsesfrist for fortsættelse af strafforfølgning efter den overordnede anklagemyndigheds bestemmelse).

Værnepligtslov § 37

Forældelsesfristen for strafansvaret efter lovgivningens regler om udeblivelse efter indkaldelse til værnepligtstjeneste kan tidligst løbe fra det tidspunkt, den pågældende er mødt til sådan tjeneste, eller pligten hertil er bortfaldet.

§ 95¹

Når en handling på grund af forældelse ikke kan straffes, kan den heller ikke medføre retsfølger efter §§ 68-70, § 74 a, § 164, stk. 4, eller § 236, konfiskation eller frakendelse af rettigheder.² For konfiskation er forældelsesfristen dog i intet tilfælde mindre end 5 år og for konfiskation efter § 75, stk. 1, ikke mindre end 10 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967, lov 320, 1973 samt lov 469, 2001.

²⁾ Cf. § 273, se dog § 96, stk. 5, om privat påtaleret.

§ 96^{1, 2}

Adgang til privat påtale og til at begære offentlig påtale bortfalder, når den berettigede ikke har anlagt sag eller fremsat begæring inden 6 måneder³ efter, at han har fået sådan kundskab, at han har tilstrækkelig grundlag for sagsanlæg eller fremsættelse af påtalebegæring⁴.

Stk. 2. Er der flere påtaleberettigede eller flere skyldige, regnes fristen særskilt for hver af dem. Såfremt fristen for begæring om offentlig påtale er overskredet for en af de skyldige, men ikke for de øvrige, beror det dog på anklagemyndighedens afgørelse, om en begæring om påtale mod disse skal tages til følge.

Stk. 3. Adgangen til at rejse privat påtale eller begære offentlig påtale bortfalder, når 6 måneder er forløbet efter den forurettedes død⁵.

Stk. 4. Fører en privat påtalt sag ikke til afgørelse af strafpåstanden, løber fristen videre, således at den tid, hvori forfølgning har fundet sted, ikke medregnes⁶.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-4 finder også anvendelse med hensyn til de retsfølger, der omtales i § 273, dog at forældelsesfristen er 3 år⁷.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967.

²⁾ Jf. rpl. §§ 725-727 (om privat påtale). – Om bortfald af påtale efter den forurettedes begæring m.v., se bkg. 621, 2001. – Jf. ophavsretslov § 81; designlov 102, 2012 § 36, stk. 3; patentlov (lbk.) 108, 2012 § 57, stk. 3; varemærkelov (lbk.) 109, 2012 § 42, stk. 2.

³⁾ Cf. stk. 5.

⁴⁾ Cf. § 94, stk. 1.

⁵⁾ Jf. rpl. § 725, stk. 1, 3. pkt. (pårørendes påtaleret). – Smh. ophavsretslov § 81.

⁶⁾ Sml. § 94, stk. 5.

⁷⁾ Jf. § 95.

§ 97^{1, 2}

Idømt fængselsstraf og andre retsfølger af frihedsberøvende karakter bortfalder ved forældelse efter reglerne i stk. 2-6.³

Stk. 2. Forældelsesfristen er

- 1) 5 år for fængsel indtil 1 år samt for foranstaltninger efter § 74 a;
- 2) 10 år for fængsel i mere end 1 år, men ikke over 4 år, samt for foranstaltninger efter §§ 68 og 69;
- 3) 15 år for fængsel i mere end 4 år, men ikke over 8 år, samt for forvaring efter § 70 og
- 4) 20 år for fængsel på tid over 8 år.

Stk. 3. Forældelsesfristen regnes fra det tidspunkt, da dommen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes⁴.

Stk. 4. I forældelsesfristen medregnes ikke den tid, i hvilken

- 1) fuldbyrdelse⁵ er udsat ved betinget dom⁶ eller betinget benådning,
- 2) den pågældende udstår anden fængselsstraf eller er undergivet anden strafferetlig retsfølge af frihedsberøvende karakter, eller
- 3) iværksættelsen af fuldbyrdelsen hindres, fordi den pågældende unddrager sig fuldbyrdelsen⁷.

Stk. 5. Forældelsesfristen afbrydes, når fuldbyrdelsen påbegyndes.

Stk. 6. Er der truffet bestemmelse om genindsættelse efter prøveløsladelse eller prøveudskrivning eller efter betinget benådning for en del af en straf, regnes forældelsesfristen for reststraffen eller den resterende del af anden retsfølge fra bestemmelsen om genindsættelse. Afbrydes fuldbyrdelsen på anden måde end ved prøveløsladelse, prøveudskrivning eller benådning, regnes fristen fra afbrydelsen, jf. dog stk. 4, nr. 3.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967, lov 320, 1973, lov 433, 2000, lov 438, 2000, lov 441, 2000 samt lov 469, 2001.

²⁾ Jf. lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige ang. fuldbyrdelse af straf 214, 1963 § 20, 2. pkt., jf. cirkl. 220, 1963 § 2, stk. 2, og § 14, stk. 1, nr. 3.

³⁾ Jf. § 97 a.

⁴⁾ Jf. rpl. § 999 (tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse).

⁵⁾ Cf. § 73, stk. 1, 2. – Jf. § 97 a, stk. 4. – Sfbl. kap. 5 (udsættelse og benådning).

⁶⁾ Jf. §§ 56-58, §§ 62-64.

⁷⁾ Smh. sfbl. kap. 6 (beregning af straffetiden, strafafbrydelse).

§ 97 a^{1, 2}

Hvis der ikke forinden er indgivet anmodning om udlæg,³ bortfalder bøde og konfiskation efter

- 1) 5 år, når bøden eller konfiskationskravet ikke overstiger 10.000 kr., og
- 2) 10 år, når bøden eller konfiskationskravet overstiger 10.000 kr.

*Stk. 2.*⁴ Forvandlingsstraf for bøde bortfalder efter 3 år, medmindre dens fuldbyrdelse er påbegyndt forinden. For bøde på over 10.000 kr. er fristen dog 5 år.⁵

*Stk. 3.*⁶ De forældelsesfrister, der omtales i stk. 1, regnes fra det tidspunkt, da afgørelsen efter lovgivningens almindelige regler kunne fuldbyrdes⁷. I fristerne medregnes ikke den tid, i hvilken fuldbyrdelse er udsat ved betinget dom eller betinget benådning⁸.

¹⁾ Indsat ved lov 248, 1967, ændret ved lov 364, 2005 og lov 1552, 2010.

²⁾ Jf. § 97.

³⁾ Jf. rpl. § 478 (tvangsfuldbyrdelse).

⁴⁾ Jf. §§ 53-55.

⁵⁾ Jf. rpl. § 478.

⁶⁾ Jf. § 97, stk. 3-4.

⁷⁾ Jf. rpl. § 999 (tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse).

⁸⁾ Smh. sfbl. kap. 5 (udsættelse og benådning).

§ 97 b¹

Strafferetlige retsfølger kan ikke fuldbyrdes efter den dømtes død².

Stk. 2. Anklagemyndigheden kan dog indbringe spørgsmålet om opretholdelse af en konfiskation for den ret, der har pådømt

sagen i første instans. Konfiskationen kan kun opretholdes, for så vidt angår genstande eller beløb, der er indvundet som udbytte³ ved den strafbare handling, eller som svarer til sådant udbytte. Retten kan ændre bestemmelsen om konfiskation, således at der i stedet for genstande konfiskeres et beløb. Rettens afgørelse træffes ved kendelse.

Stk. 3. Afgørelser efter § 164, stk. 4, og § 273, stk. 2, kan fuldbyrdes efter den dømtes død.

¹⁾ *Indsat ved lov 248, 1967.*

²⁾ Cf. stk. 2 og 3.

³⁾ Jf. § 75, stk. 1.

§ 97 c^{1, 2}

På samme måde som for straf kan der benådes for konfiskation.

¹⁾ *Indsat ved lov 248, 1967, ændret ved lov 320, 1973.*

²⁾ Jf. § 43. – Om benådning, se grl. § 24; rpl. § 997, stk. 2, jf. sfbl. § 90, stk. 4 (bestemmelser om at afgørelser om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for domstolene), § 91, stk. 2 og 3, samt § 92 (udpantning og indeholdelse i indtægter). – Bødebk. 1022, 2005; vejl. 49, 2006. – Smh. sfbl. kap. 5.

Særlig del

12. kapitel

Forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed¹⁻⁷

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 8, § 9, § 9 a, § 12. – Smh. 13. kap. (forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.). – § 136, stk. 2, § 141, § 152 d, § 180, § 183, stk. 2. – Medicansvarslov § 25.

³⁾ Rpl. § 29, stk. 1, nr. 2 (*dørlukning*); § 41 b, stk. 3, nr. 1 (*referatforbud*); § 41 d, stk. 3, nr. 2 (*udelukkelse fra aktindsigt*); § 169, stk. 2 (*vidneudelukkelse*); § 189 (*pålæg til vidner om tavshedspligt*); § 686, stk. 4, nr. 3 (*nævninge medvirker i sager om politiske lovovertrædelser*), jf. § 81, stk. 2 (*udskydelsesret*); § 719, stk. 2, nr. 2 (*påtalekompetence hos statsadvokaten*); § 729 a (*pålæg til forsvareren om tavshedspligt* vedrørende oplysninger modtaget fra politiet); § 729 b (*udelukkelse af sigtede fra aktindsigt*); § 729 d (*begrænsning af sigtedes aktindsigt* efter sagens afslutning); § 741 g (*underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v.*); § 745 d (*afskæring af forsvareren fra tilstedeværelse* i forbindelse med afhøringer og andre efterforskningskridt); § 748, stk. 2, 5 og 7 (*undladelse af underretning om retsmødets afholdelse*); § 754 d (*pålæg til forsvareren om tavshedspligt* vedrørende særlige efterforskningskridt); § 754 e (reglerne om *særlige efterforskningskridt* finder ikke anvendelse); § 781, stk. 1, nr. 3 (*indgreb i meddelelshemmeligheden*); § 783, stk. 2 (*telefonaflytning*); § 784, stk. 1 (*beskikkelse af advokat fra særlig kreds*); § 791, stk. 2 (*undladelse af at tilintetgøre materiale*); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (*fotoovervågning*); § 791 b (*dataaflæsning*); § 791 c (*afbrydelse af telekommunikation*); § 799 (*hemmelig ransagning*); § 1017 a (*forbud mod offentlig omtale* af konkrete sager); § 1019 p og § 1020 k (særregler om *klager over og straffesager mod politipersonale*).

⁴⁾ Rpl. § 116, stk. 1 (*videregivelse af oplysninger* fra Politiets Efterretningstjeneste til Forsvarets Efterretningstjeneste), jf. forsvarslov 122, 2001 § 13, stk. 4, som ændret ved lov 568, 2006 (*videregivelse af oplysninger* fra Forsvarets Efterretningstjeneste til Politiets Efterretningstjeneste); § 116, stk. 2 (Politiets Efterretningstjenestes *indhentelse af oplysninger* fra andre forvaltningsmyndigheder).

⁵⁾ Forræderilov; værnemagerlov 406, 1945; lov om straf for krigsforbrydelser 395, 1946. – Offentlighedslov 572, 1985 § 13. – Ministeransvarlighedslov § 7, stk. 1. – Mil. strl. §§ 28 ff. – Værnepligtslov (lbk.) 225, 2006 § 34, § 35, § 37; beredskabslov (lbk.) 660, 2009 § 60; hjemmевærnslov (lbk.) 198, 2007 § 13 (frivillige kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af militær lovgivning).

⁶⁾ Udlændingelov § 10 (udelukkelse fra opholdstilladelse), § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse), § 22, nr. 6 (udvisning), § 25 (udvisning), § 28, stk. 8 (afvisning), § 31, stk. 2 (udsendelse på trods af risiko for forfølgelse), § 34 og § 41 (meldepligt), kapitel 7 a (udveksling af oplysninger mellem udlændingemyndighederne, efterretningstjenesterne, anklagemyndigheden m.v.), § 55, stk. 4 (udelukkelse af aktindsigt i Flygtningssnævnets materiale).

⁷⁾ Lov om dansk indfødsret (lbk.) 422, 2004 § 8 b, stk. 1 (frakendelse af dansk indfødsret).

§ 98¹

Den, som foretager en handling, der sigter² til ved udenlandsk bistand³, ved magtanvendelse eller ved trussel derom at bringe den danske stat eller nogen del af denne under fremmed herredømme eller at løsrive nogen del af staten, straffes med fængsel indtil på livstid.⁴

Stk. 2. Efter bestemmelsen i stk. 1 straffes også den, som med det nævnte formål iværksætter mere omfattende sabotage⁵, produktions- eller trafikstandsning⁶, samt den, der deltager⁷ i sådan foranstaltning vidende om, hvortil handlingen sigter.

¹⁾ *Som ændret ved lov 225, 1952.* – Jf. § 141. – Medieansvarslov § 25.

²⁾ Jf. § 21, note 2 (fremrykket fuldbyrdelsesmoment).

³⁾ Jf. § 111.

⁴⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

⁵⁾ Jf. § 180, § 181, § 183, § 185, § 193, § 291.

⁶⁾ Jf. § 184, § 193.

⁷⁾ Smh. § 23, note 2.

§ 99¹

Den, som foretager en handling, der sigter til² at påføre den danske stat eller nogen med den for krigstilfælde forbundet stat krig, besættelse eller andre fjendtligheder såsom blokade eller anden tvangsforanstaltning, eller som i øvrigt virker for, at den danske stats bestemmelsesfrihed³ ved udenlandsk bistand krænkes, straffes med fængsel indtil på livstid.⁴

Stk. 2. Ved besættelse forstås her og andetsteds i kapitlerne 12⁵ og 13⁶ fremmed besættelse af dansk statsområde, når og så længe den påtvinges landet ved magtanvendelse eller trussel derom.

¹⁾ *Som ændret ved lov 225, 1952.* – Jf. § 141. – Jf. medieansvarslov § 25.

²⁾ Jf. § 21, note 2 (fremrykket fuldbyrdelsesmoment).

³⁾ Jf. § 100, § 105, § 111, § 113.

⁴⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

⁵⁾ Jf. §§ 101-105, §§ 107-108.

⁶⁾ Ordet »besættelse« forekommer ikke i kap. 13.

§ 100^{1,2}

Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fjendtlige forholdsregler mod den danske stat, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Den, som ved offentlige udtalelser tilskynder til, eller som fremkalder øjensynlig fare for fremmed magts indblanding i den danske stats anliggender, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 225, 1952, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Jf. medieansvarslov § 25.

§ 101^{1, 2}

Den, som med krig, besættelse³ eller andre fjendtligheder for øje foretager nogen handling, hvorved bistand til fjenden forberedes, straffes med fængsel indtil 16 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Jf. medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 99, stk. 2.

§ 102^{1,2}

Den, som under krig eller besættelse³ yder fjenden bistand ved råd eller dåd eller til fremme af fjendtlig interesse svækker den danske stats eller dens forbundsfælles kampdygtighed⁴, straffes med fængsel indtil 16 år.

Stk. 2. Som bistand til fjenden anses således følgende forhold:

1) Hvervning⁵ til eller tjenstgøring i fjendtlig krigs- eller besættelsesmagts væbnede styrker eller i tilknytning til disse virkende militære eller politimæssige korps eller lignende korps eller organisationer.

- 2) Udførelse af hverv som civil funktionær under fjendtlig krigs- eller besættelsesmagts politi- eller fængselsvæsen, for så vidt hvervet omfatter deltagelse i afhøring eller bevogtning af fanger.
- 3) Angiveri eller lignende medvirken til, at nogen af fjendtlig myndighed eller dermed samarbejdende organisation eller person anholdes eller udsættes for anholdelse eller overlast⁶.
- 4) Propaganda til fordel for fjendtlig krigs- eller besættelsesmagt, herunder virksomhed som udgiver, redaktør eller forretningsfører ved dagblad, tidsskrift, forlag eller presbureau, der arbejder til fremme af fjendtlig interesse.
- 5) Ydelse af væsentlig økonomisk støtte til fremme af propaganda af den under nr. 4 nævnte art eller til parti eller organisation, der på utilbørlig måde⁷ samarbejder med den fjendtlige krigs- eller besættelsesmagt eller virker til fremme af dennes interesser.

Stk. 3. Har angiveri, jf. stk. 2, nr. 3, fundet sted under sådanne omstændigheder, at gerningsmanden har indset, at nogen derved blev udsat for overhængende fare for at miste livet, lide alvorlig skade på legeme eller helbred, blive ført ud af landet eller blive berøvet friheden⁸ i længere tid, eller er overtrædelse af §§ 245-246 eller 250 begået for derved at fremtvinge⁹ forklaring eller tilståelse eller i øvrigt som led i mishandling¹⁰ af fanger, kan fængsel på livstid idømmes.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 14. – Smh. forræderilov § 10 og § 12. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 99, stk. 2. – Cf. § 103.

⁴⁾ Jf. §§ 107-108, mil. strl. §§ 28 ff.

⁵⁾ Jf. § 128.

⁶⁾ Jf. stk. 3.

⁷⁾ Jf. § 104, stk. 1 og 3; § 105.

⁸⁾ Jf. § 261.

⁹⁾ Jf. § 260.

¹⁰⁾ Jf. § 245.

§ 103^{1, 2}

Den, som under krig eller besættelse³ eller under truende udsigt dertil misligholder en kontrakt, der vedrører de af den danske stat i den anledning truffne foranstaltninger, eller som på anden

måde modvirker sådanne foranstaltninger, straffes med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Har misligholdelsen fundet sted af grov uagtsomhed, er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 433, 2000.

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

³⁾ Jf. § 99, stk. 2.

§ 104^{1, 2}

Den, som på utilbørlig måde³, direkte eller gennem mellemed, i erhvervsmæssig henseende samarbejder med fjendtlig krigs- eller besættelsesmagt⁴, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år.

Stk. 2.⁵ Strafansvar efter stk. 1 kan pålægges enhver, der har haft en ledende stilling i vedkommende virksomhed. Strafansvar kan ligeledes pålægges andre i virksomheden beskæftigede personer, når der for deres vedkommende foreligger en særligt stødende optræden.

Stk. 3. Ved afgørelsen af, om og i hvilken grad⁶ forholdet må anses for utilbørligt, vil foruden virksomhedens betydning for den fjendtlige krigs- eller besættelsesmagt navnlig være at tage i betragtning, hvorvidt vedkommende

- 1) selv har været aktiv for at få forretningsforbindelse indledet, fortsat eller udvidet,
- 2) i fjendens interesse på eget initiativ har foretaget en omlægning af virksomheden eller ydet eller forsøgt at yde større eller hurtigere produktion end påkrævet,
- 3) har påkaldt fjendens bistand over for danske myndigheder til fremme af sine interesser⁷,
- 4) har hindret eller søgt at hindre danske myndigheder i at få fuld adgang til at blive bekendt med virksomhedens forhold eller
- 5) har opnået eller søgt at opnå urimelig fortjeneste eller andre fordele, der ikke har været forretningsmæssig rimeligt begrundede.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 433, 2000.

²⁾ Smh. værnemagerlov 406, 1945 § 4. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. stk. 3; § 102, stk. 2, nr. 5, § 105.

⁴⁾ Jf. § 99, stk. 2.

⁵⁾ Smh. § 23, note 2.

⁶⁾ Jf. § 80.

⁷⁾ Jf. § 105.

§ 105^{1,2}

Den, som under besættelse³ foretager en handling, der sigter til at formå besættelsesmagten eller nogen med denne samarbejdende organisation eller person til at krænke danske myndigheders bestemmelsesfrihed⁴, eller som på utilbørlig måde⁵ udnytter forbindelse med besættelsesmagten eller nogen med denne samarbejdende organisation eller person til at skaffe sig eller andre særlig fordel, straffes med fængsel indtil 8 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Smh. værnemagerlov 406, 1945 § 4. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 99, stk. 2.

⁴⁾ Jf. § 99.

⁵⁾ Jf. § 104, stk. 1 og 3; § 102, stk. 2, nr. 5.

§ 106^{1,2}

Den, som handler mod statens tarv under varetagelsen af et ham overdraget hverv til på statens vegne at forhandle eller afgøre noget med fremmed stat, straffes med fængsel indtil 16 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 141. – § 280, § 299, nr. 1. – Smh. værnemagerlov 406, 1945 § 4. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

§ 107^{1,2}

Den, som i fremmed magts eller organisations tjeneste eller til brug for personer, der virker i sådan tjeneste, udforsker eller giver meddelelse om forhold, som af hensyn til danske stats- eller samfundsinteresser skal holdes hemmelige³, straffes, hvad enten meddelelsen er rigtig eller ej, for spionage med fængsel indtil 16 år.

Stk. 2. Såfremt det drejer sig om de i § 109 nævnte forhold, eller handlingen finder sted under krig eller besættelse⁴, kan straffen stige indtil fængsel på livstid.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Smh. værnemagerlov 406, 1945 § 4. – Mil. strl. §§ 28 ff. – Lov om forbud mod ophold på og færdsel gennem forsvarets skydeområder og andre militære områder 336, 1991, Bkg. 64, 2002; jf. lov 562, 1940. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medicansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 108, § 109, § 110 a, § 129, §§ 152-152 e.

⁴⁾ Jf. § 99, stk. 2.

§ 108^{1,2}

Den, som, uden at forholdet falder ind under § 107, i øvrigt foretager noget, hvorved fremmed efterretningsvæsen sættes i stand til eller hjælpes til umiddelbart eller middelbart at virke inden for den danske stats område, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Såfremt det drejer sig om efterretninger vedrørende militære anliggender³, eller virksomheden finder sted under krig eller besættelse⁴, kan straffen stige indtil fængsel i 12 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Smh. værnemagerlov 406, 1945 § 4. – Mil. strl. § 32. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medicansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 109, § 110 a, § 129, §§ 152-152 e.

⁴⁾ Jf. § 99, stk. 2.

§ 109^{1,2}

Den, som røber eller videregiver³ meddelelse om statens hemmelige underhandlinger, rådslagninger eller beslutninger i sager, hvorpå statens sikkerhed eller rettigheder i forhold til fremmede stater beror, eller som angår betydelige samfundsmæssige interesser over for udlandet, straffes med fængsel indtil 12 år.

Stk. 2. Foretages de nævnte handlinger uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952, 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 107, § 110, § 129, § 141, §§ 152-152 e, § 263, § 264 c. – Lov 143, 1955 § 5, stk. 1 (NATO-styrker). – Mil. strl. § 32. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medicansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 152 d, stk. 3.

§ 110^{1,2}

Den, som forfalsker³, ødelægger eller bortskaffer⁴ noget dokument eller anden genstand, der er af betydning for statens sik-

kerhed eller rettigheder i forhold til fremmede stater, straffes med fængsel indtil 16 år.

Stk. 2. Foretages de nævnte handlinger uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ *Som ændret ved lov 225, 1952, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.* – Jf. § 141. – Lov 143, 1955 § 5, stk. 2 (NATO-styrker).

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. kap. 19.

⁴⁾ Jf. § 125, stk. 1, nr. 2, § 126, § 164, stk. 2, § 176, stk. 3, § 178, § 179, §§ 180-183, § 194, § 263, § 276, § 291, § 292, § 293, stk. 2, § 293 a.

§ 110 a^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 år straffes den, som forsætligt eller uagtsomt uden behørig tilladelse

- 1) beskriver, fotograferer eller på anden måde afbilder danske ikke almentilgængelige militære³ forsvarsanlæg, depoter, enheder, våben, materiel el.lign., eller som mangfoldiggør eller offentliggør sådanne beskrivelser eller afbildninger,
- 2) offentliggør bestemmelser, der vedrører danske stridskræfters mobilisering og andet krigsberedskab⁴.

Stk. 2. Med bøde straffes den, som forsætligt eller uagtsomt uden behørig tilladelse optager fotografier fra luftfartøj over dansk statsområde eller offentliggør sådanne ulovligt optagne fotografier.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952, ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. lov 143, 1955 § 5, stk. 3 (NATO-styrker). – Mil. strl. § 29 (spionage) og § 34 (røbelse af militær hemmelighed). – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

³⁾ Jf. § 107, § 108, stk. 2.

⁴⁾ Jf. §§ 107-109.

§ 110 b^{1,2}

Med fængsel indtil 8 år straffes den, som medvirker til neutralitetskrænkelser³ mod den danske stat fra en fremmed magts side.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952.*

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Lov om forbud mod understøttelse af krigsførende magter 149, 1914 som ændret ved ikrafttrl. § 3; anordn. ang. visse neutralitetskrænkelser 209, 1938, Rigsadvokatens cirk. 4, 1940. – Jf. § 110 c med note 2.

§ 110 c^{1,2}

Den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov³ måtte være givet til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger,⁴ straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 år straffes den, som overtræder bestemmelser eller forbud, som i henhold til lov måtte være givet til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af Forenede Nationer.^{5,6,7}

Stk. 3.⁸ Med samme straf som i stk. 2 straffes den, der overtræder bestemmelser indeholdt i eller udstedt i medfør af forordninger, som er vedtaget med hjemmel i artikel 60, 301 eller 308 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab eller artikel 215 eller 352 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde, og som tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de finansielle eller økonomiske forbindelser med et eller flere lande uden for Den Europæiske Union eller på tilsvarende sanktioner over for enkeltpersoner, grupper af personer eller juridiske personer.

Stk. 4. Begå en forbrydelse som nævnt i stk. 1, 2 eller 3 uagtensomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952, ændret ved lov 228, 1985, lov 433, 2000, lov 389, 2003, lov 218, 2004 samt lov 611, 2011.*

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

³⁾ Smh. § 114 b. – Jf. lov om forbud mod understøttelse af krigsførende magter 149, 1914 som ændret ved ikrafttrl. § 3; forsvarslov 122, 2001. – Rigsadvokatens cirk. 4, 1940.

⁴⁾ Jf. § 110 b.

⁵⁾ Jf. lov om visse forholdsregler i henhold til FN-Pagten (Ibk.) 1079, 2010. – Lov 1432, 2005 om overtagelse af brugsretten til danske skibe. – I en række anordninger er der foreskrevet visse forholdsregler mod forskellige stater, se f.eks. anordn. 87, 2003 (Liberia). – Se tillige en række EU-rådsforordninger om indførelse af visse specifikke restriktive foranstaltninger mod visse personer og enheder.

⁶⁾ FN-konvention af 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (Palermo-konventionen) med tilhørende protokoller, bki 3, 2004, bki. 11, 2004 og bki. 35, 2008.

⁷⁾ Sikkerhedsrådets resolution 1390 (2002) om sanktioner mod Osama bin Laden, Al-Qaida og Taliban. – Jf. Rådets fælles holdninger 2002/402/FUSP og 2003/140/FUSP, smh. Rfo 881/2002 med Kommissionens opdateringer i efterfølgende forordninger.

⁸⁾ Jf. § 114 b. – Smh. lov om anvendelsen af visse EU-retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (lbk.) 635, 2011 samt bkg. 475, 2005 (kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse ("dual-use") og kontrol med ydelse af teknisk bistand). – Sikkerhedsrådets resolution 1373 (2001) art. 1, litra c. – Jf. Rådets fælles holdning 2001/931/FUSP med efterfølgende opdateringer, smh. Rfo 2580/2001, jf. Rådets afgørelser 2003/48/RIA og 2006/379/EF.

§ 110 d¹

Begås nogen af de i kapitlerne 25, 26 og 27 omhandlede forbrydelser mod et fremmed statsoverhoved eller lederen af en fremmed diplomatisk mission, kan den dér foreskrevne straf forhøjes med indtil det halve, medmindre forholdet er omfattet af kapitel 13.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952 og lov 542, 2006.*

§ 110 e^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der offentlig forhåner³ en fremmed nation, en fremmed stat, dens flag eller andet anerkendt nationalmærke eller De Forenede Nationers eller Det Europæiske Råds flag.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952, ændret ved lov 163, 1961, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad kapiteloverskrift.

³⁾ Jf. § 121, § 140, § 266 b, §§ 267 ff. – Bkg. 103, 1915 (forbud mod at benytte fremmede nationalflag).

§ 110 f¹

De i dette kapitel omhandlede forbrydelser er i alle tilfælde genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud².

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952.*

²⁾ Jf. § 118 a.

13. kapitel

Forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder, terrorisme m.v.^{1,2}

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 542, 2006.

²⁾ Se noter ad overskrift til kapitel 12. – Smh. § 110 d in fine. – Ministeransvarlighedslov § 7, stk. 1.

§ 111^{1,2}

Den, som foretager en handling, der sigter til³ ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller trussel derom at forandre statsforfatningen eller sætte den ud af kraft, straffes med fængsel indtil på livstid.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 98, stk. 1, § 141. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 21, note 2.

§ 112^{1,2}

Den, som foretager nogen handling, der sigter til³ at berøve kongen⁴ eller den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen⁵, livet, straffes med fængsel ikke under 6 år.⁶

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 113, stk. 2, § 115. – § 141. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 21, note 2.

⁴⁾ Jf. grl. § 13.

⁵⁾ Jf. lov 25, 1871.

⁶⁾ Cf. § 237 (5 år).

§ 113^{1,2}

Den, som antaster folketingets sikkerhed eller frihed eller i øvrigt foretager nogen handling, der sigter til ved magtanvendelse eller trussel derom at aftvinge folketinget nogen beslutning eller hindre det i frit at udøve sin virksomhed, straffes med fængsel indtil 16 år eller under særligt skærpende omstændigheder på livstid.

Stk. 2.³ Samme straf kommer til anvendelse på den, der på tilsvarende måde angriber eller øver tvang mod kongen⁴ eller

den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen⁵, eller med ministrene, Rigsretten eller Højesteret.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 137, § 141. – Om rpl. og statsforbrydelser, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medicansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 112 og § 115.

⁴⁾ Smh. grl. § 13 og § 34.

⁵⁾ Jf. lov 25, 1871.

§ 114¹⁻⁵

For terrorisme straffes med fængsel indtil på livstid den, som med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt at tvinge danske eller udenlandske offentlige myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade at foretage en handling eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer begår en eller flere af følgende handlinger, når handlingen i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade:

- 1) Manddrab efter § 237.
- 2) Grov vold efter § 245 eller § 246.
- 3) Frihedsberøvelse efter § 261.
- 4) Forstyrrelse af trafiksikkerheden efter § 184, stk. 1, retsstridige forstyrrelser i driften af almindelige samfærdselsmidler m.v. efter § 193, stk. 1, eller groft hærværk efter § 291, stk. 2, hvis disse overtrædelser begås på en måde, der kan bringe menneskeliv i fare eller forårsage betydelige økonomiske tab.
- 5) Kapring af transportmidler efter § 183 a.
- 6) Overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særlig skærpende omstændigheder efter § 192 a.
- 7) Brandstiftelse efter § 180, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud, jernbane- eller anden transportulykke efter § 183, stk. 1 og 2, sundhedsfarlig forurening af vandforsyningen efter § 186, stk. 1, sundhedsfarlig forurening af ting bestemt til almindelig udbredelse m.v. efter § 187, stk. 1.
- 8)⁶ Besiddelse eller anvendelse m.v. af radioaktive stoffer efter § 192 b.

Stk. 2.⁷ På samme måde straffes den, som med det i stk. 1 nævnte forsæt transporterer våben eller eksplosivstoffer.⁸

Stk. 3. Endvidere straffes på samme måde den, der med det i stk. 1 nævnte forsæt truer⁹ med at begå en af de i stk. 1 og 2 nævnte handlinger.

¹⁾ *Indsat ved lov 378, 2002, ændret ved lov 542, 2006 og lov 501, 2009.* – Bestemmelser svarende til den tidligere § 114 findes nu i § 114 f og § 114 g. – Smh. §§ 114 a-114 g.

²⁾ FN-konvention af 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 (bilag med liste over tidligere indgåede internationale aftaler). – Sikkerhedsrådets resolution 1373, 2001 samt en række senere resolutioner. – Geneve-konvention af 1949 om beskyttelse af civile personer i krigstid, bki. 26, 1951 art. 33; II. tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter, bki. 27, 1983 art. 4 og 13. – Europarådets konvention 90, 1977 om bekæmpelse af terrorisme; bki. 91, 1978; bki. 27, 2003; tillægsprotokol 190, 2003; Guidelines on human rights and the fight against terrorism 2002.

³⁾ EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme L 164/3, 2002, især art. 1-4; retsakten ændret ved L 330/21 2008; smh. rådserklæring 10. december 2001. – Rådets fælles holdning 2001/930/FUSP om bekæmpelse af terrorisme; Rådets fælles holdning 2001/931/FUSP om anvendelse af specifikke foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme, som senere ændret; se i øvrigt noterne 6 og 7 ad § 110 c. – EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre L 190/1, 2002, især art. 2, stk. 1. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 75 samt art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering).

⁴⁾ Udleveringslov § 5, stk. 3 (udlevering for politisk lovovertredelse); § 10 a (positivliste for udlevering til EU-medlemsstat uden krav om dobbelt strafbarhed). – Lov om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen 418, 1997 § 3, senest ændret ved lov 521, 2007. – Lov 1261, 2009 om Europol. – Hvidvaskningslov.

⁵⁾ Jf. FN-konvention af 2005 om nuklear terrorisme, bki. 13, 2008.

⁶⁾ Jf. §§ 6-9. – § 77 a. – Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12. – Lov 169, 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 10 (indgreb i meddelelseshemmeligheden).

⁷⁾ Smh. § 6, stk. 1, nr. 2 og 3.

⁸⁾ Jf. § 192 a med noter. – § 6, nr. 2-3. – Våbenlov § 10.

⁹⁾ Jf. § 260, § 266, § 266 a.

§ 114 a¹

Begås en af de i nr. 1-7 nævnte handlinger, uden at forholdet omfattes af § 114, kan straffen overstige den højeste for lov-

overtrædelsen foreskrevne straf med indtil det halve. Hvis den højeste straf, der er foreskrevet for den pågældende handling, er mindre end 4 års fængsel,² kan straffen dog stige til fængsel indtil 6 år.

- 1) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 266, § 288 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 1 i konventionen af 16. december 1970 om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, artikel 1 i konventionen af 23. september 1971 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed eller artikel II i protokollen af 24. februar 1988 til bekæmpelse af ulovlige voldshandlinger i lufthavne, der betjener den internationale civile luftfart.³
- 2) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 184, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 260, § 261, stk. 1 eller 2, § 266 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 2 i konventionen af 14. december 1973 om forebyggelse af og straf for forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, herunder diplomatiske repræsentanter.⁴
- 3) Overtrædelse af § 261, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 1 i den internationale konvention af 17. december 1979 imod gidseltagning.⁵
- 4) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 186, stk. 1, §§ 192 a, 192 b, 237, 244, 245, 246, 260, 266, 276, 278, 279, 279 a, 281, 288 eller § 291, stk. 2, når handlingen er omfattet af artikel 7 i IAEA-konventionen (Det Internationale Atomenergiagenturs konvention) af 3. marts 1980 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer.⁶
- 5) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, § 252, stk. 1, §§ 260, 266, 288 eller § 291, stk. 1 eller 2, når handlingen er omfattet af artikel 3 i konventionen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden eller artikel 2 i protokollen af 10. marts 1988 til bekæmpelse af ulovlige handlinger mod sikkerheden for fastgjorte platforme, der befinder sig på kontinentalsokkelen.⁷
- 6) Overtrædelse af § 180, § 181, stk. 1, § 183, stk. 1 eller 2, § 183 a, § 184, stk. 1, § 186, stk. 1, § 192 a, § 193, stk. 1, §§ 237, 244, 245, 246, 250, § 252, stk. 1, § 266 eller § 291,

stk. 2, når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 15. december 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger.⁸

7) Overtrædelse af § 192 b, § 260 eller § 266, når handlingen er omfattet af artikel 2 i den internationale konvention af 13. april 2005 til bekæmpelse af nuklear terrorisme.

¹⁾ *Indsat ved lov 542, 2006, ændret ved lov 500, 2008, lov 501, 2009 samt lov 157, 2012.* – Jf. Europarådets konvention 196, 2005 om forebyggelse af terrorisme, bki. 13, 2008. – Jf. EU-rammeafgørelse L 330/21 2008 om ændring af rammeafgørelse L 164/3, 2002.

²⁾ Jf. §§ 114 b-114 g. – Smh. § 260; § 266; § 276, jf. § 285. – Cf. § 88, stk. 1, 2. pkt. – Smh. § 136, stk. 2. – Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

³⁾ Jf. Haag-konvention af 1970, bki. 104, 1972; Montreal-konventionen af 1971, bki. 103, 1973, samt tillægsprotokol af 1988, bki. 83, 1990.

⁴⁾ Jf. FN-konvention af 1973 om forbrydelser mod internationalt beskyttede personer, bki. 92, 1977.

⁵⁾ Jf. FN-konvention af 1979 om gidseltagning, bki. 100, 1987.

⁶⁾ Jf. IAEA-konvention af 1980 om fysisk beskyttelse af nukleare materialer, bki. 70, 1993.

⁷⁾ Jf. IMO-konvention af 1988 om bekæmpelse af ulovlige handlinger mod søfartssikkerheden, samt protokol om sikkerheden på visse platforme, bki. 12, 1998.

⁸⁾ Jf. FN-konvention af 1997 om terrorbombninger, bki. 29, 2002.

⁹⁾ Jf. FN-konvention af 2005 om nuklear terrorisme, bki. 13, 2008.

§ 114 b^{1,2}

Med fængsel indtil 10 år straffes den, som

1)³ direkte eller indirekte yder økonomisk støtte til,

2)⁴ direkte eller indirekte tilvejebringer eller indsamler midler til eller

3)⁵ direkte eller indirekte stiller penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for en person, en gruppe eller en sammenslutning,⁶ der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.

¹⁾ *Indsat ved lov 378, 2002, ændret ved lov 542, 2006.*

²⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. pkt. – Smh. § 114 c, stk. 2, og § 114 d, stk. 2. – Cf. § 114 f og § 114 g. – Smh. § 110 c, stk. 3. – Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

³⁾ FN-konvention af 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 art. 2, stk. 1. – EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme art. 2, stk. 2, litra c.

⁴⁾ FN-konvention af 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 art. 2, stk. 1.

⁵⁾ Sikkerhedsrådets resolution 1373, 2001 art. 1, litra d.

⁶⁾ Grl. § 78 (opløsning af voldelige foreninger). – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 2 (sager om ophævelse af foreninger behandles i strafferetsplejens form) og § 701 (værneting).

§ 114 c¹

Med fængsel indtil 10 år straffes den, som hverver en person til at begå eller fremme handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a eller til at slutte sig til en gruppe eller sammenslutning² for at fremme,³ at gruppen eller sammenslutningen begår handlinger af denne karakter. Under særligt skærpene omstændigheder kan straffen stige til fængsel indtil 16 år. Som særligt skærpene omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor der er tale om overtrædelser af systematisk eller organiseret karakter.

Stk. 2. Med fængsel indtil 6 år straffes den, som hverver en person til at begå eller fremme handlinger omfattet af § 114 b eller til at slutte sig til en gruppe eller sammenslutning for at fremme,³ at gruppen eller sammenslutningen begår handlinger af denne karakter.

Stk. 3. Med fængsel indtil 6 år straffes den, som lader sig hverve til at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.

¹⁾ *Indsat ved lov 542, 2006.* – Europarådets konvention 196, 2005 om forebyggelse af terrorisme, bki. 13, 2008.

²⁾ Grl. § 78 (opløsning af voldelige foreninger). – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 2 (sager om ophævelse af foreninger behandles i strafferetsplejens form) og § 701 (værneting). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. led. – Smh. §§ 114 d-114 g. – Smh. § 136, stk. 2.

§ 114 d¹

Med fængsel indtil 10 år straffes den, som træner, instruerer eller på anden måde oplærer en person til at begå eller fremme² handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a med viden om, at personen har til hensigt at anvende færdighederne til dette formål. Under særligt skærpene omstændigheder kan straffen stige til

fængsel indtil 16 år. Som særlig skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor der er tale om overtrædelser af systematisk eller organiseret karakter.

Stk. 2. Med fængsel indtil 6 år straffes den, som træner, instruerer eller på anden måde oplærer en person til at begå eller fremme² handlinger omfattet af § 114 b med viden om, at personen har til hensigt at anvende de tillærte færdigheder til dette formål.

Stk. 3. Med fængsel indtil 6 år straffes den, som lader sig træne, instruere eller på anden måde oplære til at begå handlinger omfattet af § 114 eller § 114 a.

¹⁾ *Indsat ved lov 542, 2006.* – Europarådets konvention 196, 2005 om forebyggelse af terrorisme, bki. 13, 2008.

²⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. led. – Smh. § 114 c og §§ 114 e-114 g. – Smh. § 136, stk. 2. – Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

§ 114 e^{1, 2, 3}

Med fængsel indtil 6 år straffes den, som i øvrigt fremmer⁴ virksomheden for en person, en gruppe eller en sammenslutning, der begår eller har til hensigt at begå handlinger omfattet af §§ 114, 114 a, 114 b, 114 c eller 114 d.

¹⁾ *Indsat ved lov 542, 2006.* – En lignende bestemmelse fandtes i § 114 b, indsat ved lov 378, 2002.

²⁾ FN-konvention af 1999 til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 art. 2, stk. 5, litra c, 1. led; FN-konvention af 1997 til bekæmpelse af terrorbombninger art. 2, stk. 3, litra c, 1. led; bki. 29, 2002.

³⁾ Grl. § 78 (opløsning af voldelige foreninger). – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 2 (sager om ophævelse af foreninger behandles i strafferetsplejens form) og § 701 (værneting). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medicansvarslov § 25.

⁴⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. led. – Cf. § 114 f og § 114 g. – Smh. § 136, stk. 2.

§ 114 f^{1, 2, 3}

Den, som, uden at forholdet omfattes af §§ 114-114 e, deltager i eller yder væsentlig økonomisk støtte eller anden væsentlig støtte til korps, gruppe eller sammenslutning,⁴ der har til hensigt ved magtanvendelse at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, straffes med fængsel indtil 6 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 378, 2002.*

²⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. pkt.

⁴⁾ § 132 a. – Grl. § 78. – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 2 (sager om ophævelse af foreninger behandles i strafferetsplejens form) og § 701 (værneting). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se noter ad overskrift til kap. 12.

§ 114 g¹⁻⁴

Den, som, uden at forholdet omfattes af §§ 114-114 f, deltager i en ulovlig militær organisation eller gruppe, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 378, 2002, ændret ved lov 218, 2004 og lov 542, 2006.*

²⁾ Smh. § 23, stk. 1, 1. pkt.

³⁾ Forsvarslov 122, 2001, som ændret ved lov 568, 2006.

⁴⁾ § 132 a. – Grl. § 78. – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 2 (sager om ophævelse af foreninger behandles i strafferetsplejens form) og § 701 (værneting). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se noter ad overskrift til kap. 12.

§ 114 h¹

Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under skærpene om stændigheder i strid med lovgivningen^{2,3} om ikke spredning af masseødelæggelsesvåben m.v.

- 1) **udfører⁴ produkter med dobbelt anvendelse uden tilladelse,**
- 2) **til brug for myndighedernes afgørelser om produkter med dobbelt anvendelse giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for sagens afgørelse eller**
- 3) **handler i strid med vilkår, der er fastsat i myndighedernes afgørelser om produkter med dobbelt anvendelse.**

¹⁾ *Indsat ved lov 378, 2002, ændret ved lov 542, 2006.*

²⁾ Smh. lov om anvendelsen af visse EU-retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (lbk.) 635, 2011 samt bkg. 475, 2005 (kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse («dual-use») og kontrol med ydelse af teknisk bistand) § 7. – FN-konvention af 1972 om bakteriologiske våben m.v., bki. 78, 1976; FN-konvention af 1993 om kemiske våben, bki. 96, 1997; lov 443, 1995, senest ændret ved lov 228, 2002; FN-konvention af 2005 om nuklear terrorisme, bki. 13, 2008.

³⁾ Smh. § 110 c, stk. 3, med note. – Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

⁴⁾ Jf. § 192 a.

§ 115^{1,2}

Begås, uden at forholdet falder ind under §§ 112 og 113, nogen af de i kapitlerne 25, 26 og 27 omhandlede forbrydelser mod kongen³ eller den, der med hjemmel i forfatningen fører regeringen⁴, forhøjes de i de nævnte bestemmelser foreskrevne straffe indtil det dobbelte.

Stk. 2. Begås nogen af de nævnte forbrydelser mod dronningen, enkedronningen eller tronfølgeren, kan straffen forhøjes med indtil det halve.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Jf. § 112, § 113, stk. 2.– Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

³⁾ Jf. grl. § 13.

⁴⁾ Jf. lov 25, 1871.

§ 116^{1,2}

Den, som hindrer foretagelsen af valg til folketinget, Færøernes lagting eller til kommunale eller andre offentlige råd³ eller myndigheder eller gør forsøg herpå⁴, eller som forvansker et valgs udfald eller umuliggør opgørelsen, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Samme straf finder anvendelse, når sådanne handlinger foretages ved lovhjemlede umiddelbare stemmeafgivelser i offentlige anliggender.⁵

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 320, 1973.

²⁾ Jf. § 117, § 129.– Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ En række love på Undervisningsministeriets område indeholder bestemmelser om det repræsentative demokrati i uddannelsessystemet, jf. f.eks. folkeskolelov (lbk.) 998, 2010 § 42, § 43 og § 46 (skolebestyrelser og elevråd). – Lov om valg til menighedsråd (lbk.) 145, 2012. – Smh. § 304.

⁴⁾ Jf. § 21, note 2.

⁵⁾ Jf. grl. § 20, stk. 2, § 29, stk. 2, § 42 og § 88 (folkeafstemning), jf. folketingsvalglov (lbk.) 107, 2011 kap. 7 og 8, lov om valg til EU-parlamentet (lbk.) 106, 2011 kap. 7 og 8 samt § 46, stk. 3.

§ 117^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som ved de i § 116 omhandlede valg eller stemmeafgivelser

- 1) uberettiget skaffer sig eller andre adgang til at deltage i afstemningen,
- 2) ved ulovlig tvang (§ 260), ved frihedsberøvelse³ eller ved misbrug af overordningsforhold søger at⁴ formå nogen til at stemme på en bestemt måde eller til at undlade at stemme,
- 3) ved svig bevirker, at nogen mod sin hensigt afholder sig fra at stemme, eller at hans stemmeafgivning bliver ugyldig eller virker anderledes end tilsigtet,
- 4)⁵ yder, lover eller tilbyder formuefordel for at påvirke nogen til at stemme på en vis måde eller til at undlade at stemme,
- 5)⁵ modtager, fordrer eller lader sig tilsige formuefordel for at stemme på en vis måde eller for at undlade at stemme.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12.

³⁾ Jf. § 261.

⁴⁾ Jf. § 21, note 2.

⁵⁾ Jf. § 122, § 299, nr. 2, § 304, stk. 2.

§ 118^{1, 2, 3}

Den, som ved magtanvendelse eller trussel derom eller under udnyttelse af frygt for fremmed magts indgriben hindrer eller søger⁴ at hindre offentlige myndigheder i den frie udøvelse af deres virksomhed, straffes, når handlingen foretages med det formål at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen, med fængsel indtil 12 år.

Stk. 2. Samme straf finder anvendelse på den, som i den i stk. 1 nævnte hensigt og ved anvendelse af de dér nævnte midler alvorligt krænker ytringsfriheden⁵ eller hindrer foreninger eller andre sammenslutninger⁶ i frit at udøve deres lovlige virksomhed.

Stk. 3. Med samme straf anses endvidere den, der i den i stk. 1 nævnte hensigt og under anvendelse af de dér nævnte midler begår den i § 193 omhandlede forbrydelse eller lignende almen-skadelig handling.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952.

²⁾ Om straffeprocessuelle spørgsmål, se noter ad overskrift til kap. 12. – Jf. medieansvarslov § 25.

³⁾ Jf. § 99, § 113, §§ 114 ff., § 119. – Jf. grl. § 77 og § 78.

⁴⁾ Jf. § 21, note 2.

⁵⁾ Jf. § 137.

§ 118 a¹

De i §§ 111-115 og 118 omhandlede forbrydelser er i alle tilfælde genstand for offentlig påtale, der sker efter justitsministerens påbud².

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952.*

²⁾ Smh. § 110 f.

§ 118 b¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 212, 1965.*

14. kapitel

Forbrydelser mod den offentlige myndighed m.v.¹⁻⁴

¹⁾ *Som ændret ved lov 282, 1992.*

²⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se rpl. § 729 a, stk. 4 (*pålæg til forsvareren om tavshedspligt* i forhold til sigtede med hensyn til oplysninger modtaget fra politiet); § 729 b, stk. 2 (*udelukkelse af sigtede fra aktindsigt*); § 729 c (*fravigelse af reglerne om forsvarerens og sigtedes aktindsigt*); § 754 a (*politilagiater*); § 762, stk. 2, nr. 1 (*retshåndhævelsesarrest*); § 768 a (*varighed af varetægtsfængsling*); § 770 c, stk. 3 (*varighed af isolationsfængsling*); § 781, stk. 1, nr. 3 (*indgreb i meddelelshemmeligheden*); § 791 a (*fotoovervågning*); § 791 b (*dataaflæsning*); § 791 c (*afbrydelse af radio- og telekommunikation*); § 800 (*tilfældighedsfund som bevis*); § 815 (*fotoforevisning*).

³⁾ Lov om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen 418, 1997 § 3, senest ændret ved lov 521, 2007; bki. 9, 2001 om aftale med Tyskland om politimæssigt samarbejde i grænseområderne art. 3. – Lov om politimæssigt samarbejde i Øresundsregionen 318, 2000 § 5 (forhold begået af eller mod polititjenestemænd fra Sverige under udførelsen af opgaver i Danmark), bkg. om aftale mellem Danmark og Sverige om grænsetoldsamarbejde vedrørende Øresundsforbindelsen 610, 2000, bki. 21, 2001. – Lov om fælles grænseekspedition 227, 1967 § 3 (straffelovens §§ 119-122, 124 og 125 finder anvendelse på forhold begået mod en medkontraherende stats myndighed under udførelse af grænseekspedition på dansk område). – Lov 258, 2002 § 3, som ændret ved lov 1435, 2004 (forhold begået mod en embedsmand fra en anden anden stat under udførelse af opgaver i Danmark i forbindelse med gensidig retshjælp). – Lov 479, 2008 § 5 (forhold begået af eller mod embedsmænd fra et andet land under udførelse af opgaver i Danmark efter Prüm-afgørelsen eller Rådets afgørelse om forbedring af

samarbejdet mellem EU-medlemsstaternes særlige indsatsenheder i krisesituationer).

§ 119^{1, 2, 3}

Den, som med vold⁴ eller trussel om vold overfalder nogen, hvem det påhviler at handle i medfør af offentlig tjeneste eller hverv⁵, under udførelsen af tjenesten eller hvervet eller i anledning af samme, eller som på lige måde søger⁶ at hindre en sådan person i at foretage en lovlig⁷ tjenestehandling eller at tvinge⁸ ham til at foretage en tjenestehandling, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år.⁹

Stk. 2.¹⁰ På samme måde straffes den, som, uden at forholdet falder ind under stk. 1, fremsætter trusler om vold, om frihedsberøvelse eller om sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold¹¹ mod nogen, der af det offentlige er tillagt domsmyndighed eller myndighed til at træffe afgørelse vedrørende retsforhold¹² eller vedrørende håndhævelse af statens straffemyndighed, i anledning af udførelsen af tjenesten eller hvervet, eller som på lige måde søger at¹³ hindre en sådan person i at foretage en lovlig tjenestehandling eller at tvinge ham til at foretage en tjenestehandling.

Stk. 3.¹⁴ Lægger nogen ellers de nævnte personer hindringer i vejen for udførelsen af deres tjeneste eller hverv, straffes han med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder. Ved fastsættelse af straffen skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 433, 2000, lov 218, 2004, lov 501, 2009 samt lov 1107, 2009.

²⁾ Jf. § 81, nr. 12 og 13, samt § 81 a. – §§ 120-121. – § 267, stk. 2, § 267 a, § 275. – Rpl. § 741 a og § 741 b (beskikkelse af bistandsadvokat). – Rpl. § 762, stk. 2, nr. 2 (retshåndhævelsesarrest). – Iværksættelsesbkg. 790, 2010, især § 5 og § 7 (anbringelsessted), § 12 (frist for fremmøde) samt § 27 (hurtig indkaldelse).

³⁾ Udlændingelov § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstil-ladelse); § 22, nr. 6 (udvisning), § 25 a, stk. 1, nr. 1 (udvisning).

⁴⁾ Jf. § 244. – Mil. strl. § 11, stk. 2, og § 12 (vold mod overordnet eller vagt).

⁵⁾ Cf. § 130 (»offentlig myndighed«).

⁶⁾ Jf. § 21, note 2.

⁷⁾ Jf. § 13.

⁸⁾ Jf. § 260.

⁹⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note ad kapiteloverskrift.

¹⁰⁾ Jf. § 146, § 148.

¹¹⁾ Jf. § 260, § 281.

¹²⁾ Jf. rpl. kap. 6 (almindelige bestemmelser om lægdommeres udtagelse).

¹³⁾ Jf. § 21, note 2.

¹⁴⁾ Smh. §§ 133-135. – Jf. RM 3, 2002 (forelæggelse).

§ 120¹

De i § 119 foreskrevne straffe finder, når de dér nævnte handlinger iværksættes ved hjælp af opløb, anvendelse på dem, der anstifter til eller leder opløbet, og på de deltagere, som undlader at efterkomme øvrighedens lovlige forkyndte påbud² til mængden om at skilles.

¹⁾ Jf. § 133, § 134, § 134 a.

²⁾ Jf. grl. § 80. – Politilov §§ 7-9.

§ 121^{1,2}

Den, som med hån, skældsord eller anden fornærmelig tiltale overfalder nogen af de i § 119 nævnte personer under udførelsen af hans tjeneste eller hverv eller i anledning af samme, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.³

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 110 e, § 140; § 267, stk. 2, § 267 a. – EMRK art. 10 og EU-charter art. 11 (ytrings- og informationsfrihed). – Sfbll. § 67, nr. 8.

³⁾ Jf. § 83.

§ 122^{1,2}

Den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget i tjenesten, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 228, 2000, lov 433, 2000 samt lov 280, 2001.

²⁾ Jf. § 144 m. noter. – § 290. – § 306. – § 117, nr. 4, § 299, nr. 2, § 304, stk. 2, § 304 a.

§ 123^{1, 2}

Den, som med trussel³ om vold forulemper, eller som med vold⁴, ulovlig tvang efter § 260, trusler efter § 266 eller på anden måde⁵ begår en strafbar handling mod en person, dennes nærmeste⁶ eller andre med tilknytning til denne i anledning af personens forventede eller allerede afgivne forklaring til politiet eller i retten⁷, straffes med bøde eller fængsel indtil 8 år.⁸

¹⁾ *Indsat ved lov 282, 1992, ændret ved lov 411, 1997, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.* – Tidligere bestemmelse om aftale mellem fanger om at undvige i fællesskab ophævet ved lov 320, 1973 (se nu § 124).

²⁾ Jf. § 81 a. – Jf. rpl. § 762, stk. 2, nr. 2 (retshåndhævelsesarrest); § 741 a og § 741 b (beskikkelse af bistandsadvokat). – Iværksættelsesbkg. 790, 2010, især § 5 og § 7 (anbringelsessted), § 12 (frist for fremmøde) samt § 27 (hurtig indkaldelse). – Om beskyttelse af vidner i sager om organiseret kriminalitet m.v., se rådsresolutionerne C 327/4, 1995 og C 10/1, 1997.

³⁾ Smh. § 266.

⁴⁾ Jf. § 244.

⁵⁾ Jf. f.eks. § 252, § 267, § 276, § 291. – Udlændingelov § 34, stk. 2, nr. 3 (meldepligt til politiet efter voldelig eller truende adfærd på indkvarteringssted).

⁶⁾ Jf. § 125, stk. 2, § 141, stk. 2, § 159, stk. 2, § 164 a.

⁷⁾ Jf. § 158, note 3.

⁸⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note ad kapiteloverskrift.

§ 124^{1, 2}

Den, der flygter³ som anholdt⁴ eller fængslet^{5, 6}, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.⁷

Stk. 2.⁸ På samme måde straffes den, der befrier en anholdt, fængslet eller tvangsanbragt⁹ person, såvel som den, der tilskynder eller hjælper en sådan person til at undvige eller holder den undvegne skjult.

Stk. 3. Den, som ulovligt sætter sig i forbindelse med nogen fængslet eller tvangsanbragt person, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

Stk. 4.¹⁰ Den, der i et arresthus eller lukket fængsel som anholdt eller fængslet uretmæssigt besidder en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. På samme måde straffes besøgende og andre udefrakommende, som uretmæssigt medtager en mobiltelefon eller lignende kommunikationsudstyr i et arresthus eller lukket fængsel.

Stk. 5. Bestemmelserne i stk. 1-3 gælder også i forhold til personer i forvaring¹¹ samt personer, der i stedet for varetægtsfængsel¹² i forbindelse med straffuldbyrdelse uden for kriminalforsorgen¹³ eller i medfør af straffelovens § 74 a er frihedsberøvet i institution m.v. Bestemmelsen i stk. 4, 1. pkt., gælder også i forhold til personer i forvaring.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 433, 2000, lov 382, 2002, lov 218, 2004 samt lov 527, 2007.

²⁾ Jf. § 13, note 5. – § 83, stk. 2.

³⁾ Smh. § 119, stk. 1, §§ 244-246, § 266. – Jf. skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

⁴⁾ Rpl. kap. 69 (anholdelse), især §§ 755-757, § 760, § 761. – Luftfartslov § 45, stk. 2 (forvaring). – Sømandslov (lbk.) 742, 2005 § 63, stk. 2.

⁵⁾ Jf. § 33 (fængselsstraf); § 53 (forvandlingsstraf); § 70 (forvaring); § 74 a (ungdomssanktion). – Sfb. § 78 (alternativ afsoning). – Udgangsbkg. 337, 2006 § 50 (udstationering fra fængsel eller arresthus), vejl. 35, 2006 kap. 18. – Ikrafttrl. § 17 (afsoning af tvangsbøder). – Rpl. kap. 70 (varetægtsfængsel), især §§ 762-764, § 770, §§ 770 a-770 e, §§ 771-773, § 775, § 776; § 765, stk. 2, nr. 3 (surrogatanbringelse); § 777 (overførsel til fuldbyrdelsesanstalt m.v.). – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011. – Kriminalforsorgens skriv. 72, 2002 (fangeflugt).

⁶⁾ Cf. § 68 eller § 69 (særforanstaltninger). – Cf. udgangsbkg. 337, 2006 § 30 (uledsaget udgang, udeblivelse). – Cf. udlændingelovens bestemmelser om varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvelse. – Cf. psykiatrilov § 5 (tvangslæggelse), § 10 (tvangstilbageholdelse), 10 a (tilbageførsel). – Cf. lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (lbk.) 170, 2010 § 9, bkg. 101, 2008, vejl. 101, 2008. – Cf. social servicelov § 123 (sikret afdeling), magtanvendelsesbkg. 1093, 2010 (børn og unge), vejl. 11, 2011; magtanvendelsesbkg. 688, 2010, vejl. 8, 2011 (voksne).

⁷⁾ Stk. 1 indsat ved lov 382, 2002. – Jf. § 38, stk. 5 (tilrådeligheden af prøveløsladelse). – Sfb. § 67, nr. 2 (disciplinærstraf); § 46, stk. 2, nr. 2 (kriterier for meddelelse af udgangstilladelse); § 49, nr. 1 (tilbagekaldelse af udgangstilladelse) og udgangsbkg. 337, 2006, samt vejl. 35, 2006 kap. 12; § 25, stk. 1, nr. 1 (overførsel til lukket fængsel); § 63, stk. 1, nr. 1 (udelukkelse fra fællesskab). – Rpl. § 775 (disciplinærstraf over for varetægtsarrestanter).

⁸⁾ Jf. rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelleshemmeligheden); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (fotoovervågning).

⁹⁾ Jf. §§ 68-73.

¹⁰⁾ Smh. sfb. § 57. – Rpl. § 792 a, stk. 2, nr. 1 (legemsbesigtelse).

¹¹⁾ Jf. § 70.

¹²⁾ Jf. rpl. § 765, stk. 2, nr. 3 (surrogatanbringelse); § 777 (overførsel til fuldbyrdelsesanstalt m.v.).

¹³⁾ Jf. sfbl. § 78 (alternativ afsoning).

§ 125^{1, 2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som

- 1) for at unddrage nogen fra forfølgning for en forbrydelse eller straf holder ham skjult, hjælper ham til flugt eller udgiver ham for en anden,**
- 2)³ tilintetgør, forvansker eller bortskaffer genstande af betydning for en offentlig undersøgelse eller udsletter en forbrydelses spor.**

Stk. 2.⁴ Den, der foretager de nævnte handlinger for at undrage sig selv eller nogen af sine nærmeste⁵ fra forfølgning eller straf, straffes ikke.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 13, note 5. – Smh. § 23. – § 125 a. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelshemmeligheden); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (fotoovervågning). – Mil. strl. § 28, nr. 8 (hjælper krigsfanger til flugt). – Udlændingelov § 59, stk. 5, jf. RM 7, 2006. – Social servicelov § 123 (sikret afdeling).

³⁾ Jf. § 110, note 4. – Rpl. § 1017, stk. 2, nr. 1 (rettergangsbøder for at hindre sagens oplysning). – Færdselslov § 9, stk. 3.

⁴⁾ Jf. § 14, note 1.

⁵⁾ Jf. § 123, § 141, stk. 2, § 159, § 164 a. – Smh. rpl. § 171 (vidnefritagelse).

§ 125 a^{1, 2}

Den, som for vindings skyld og under i øvrigt særligt skærpende omstændigheder gør sig skyldig i menneskesmugling efter udlændingelovens § 59, stk. 7, nr. 1-5, straffes med fængsel indtil 8 år.³ Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor andres liv udsættes for fare,⁴ eller hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret⁵ karakter.

¹⁾ Indsat ved lov 473, 1998, ændret ved lov 380, 2002, lov 218, 2004 samt lov 1400, 2005.

²⁾ Jf. § 125. – Smh. §§ 6-9. – Smh. § 23. – Kap. 24 om forbrydelser mod kønssædeligheden, især § 222, § 228, § 229, § 230, § 235. – RM 8, 2005 pkt. 4. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (hjemmel til indgreb i meddelel-

seshemmeligheden). – RM 7, 2006. – EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af hjælp til ulovlig indrejse og transit samt ulovligt ophold L 328/1, 2002; smh. direktiv 328/17, 2002.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note ad kapiteloverskrift.

⁴⁾ Jf. § 252.

⁵⁾ Jf. § 81, nr. 2 og 3.

§ 126^{1,2}

Den, som fjerner eller ødelægger noget ved offentlig foranstaltning anbragt segl eller mærke, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 3 måneder straffes den, som borttager eller beskadiger nogen ved offentlig foranstaltning oplået bekendtgørelse.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 110, note 4, § 176, § 177, noter ad § 179. – Toldlov § 78.

§ 127^{1,2}

Den, som unddrager sig krigstjeneste eller bevirker eller medvirker til, at nogen værnepligtig ikke opfylder værnepligten, eller som tilskynder værnepligtige eller personer, der hører til krigsmagten, til ulydighed mod tjenstlige befalinger, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Sker det under krig eller truende udsigt dertil, er straffen fængsel indtil 6 år.³

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 23, note 2. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelshemmeligheden); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (fotoovervågning). – Mil. strl. kap. 2. – Værnepligtslov (lbk.) 225, 2006. – Militærnægterlov (lbk.) 226, 2006 § 6. – Beredskabslov (lbk.) 660, 2009 § 60. – Medieansvarslov § 25.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note ad kapiteloverskrift.

§ 128^{1,2}

Den, som i den danske stat foretager hvervning til fremmed krigstjeneste, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952 og lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 102, stk. 2, nr. 1. – Smh. lov om forbud mod at understøtte krigsførende magter fra dansk territorium 149, 1914. – FN-konvention af 1989 om lejesoldater (ikke tiltrådt, ikke trådt i kraft).

§ 129^{1, 2}

Den, som uberettiget³ giver offentlig meddelelse⁴ om det ved de i § 116 nævnte valghandlinger og stemmeafgivelser foregåede eller om forhandlinger af fortrolig karakter inden for offentlige råd og myndigheder,⁵ straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder. På samme måde straffes den, som uberettiget giver offentlig meddelelse om forhandlinger inden for kommissioner og udvalg, der er nedsat af regeringen, såfremt det enten af regeringen eller af vedkommende kommission eller udvalg selv er fastsat og offentligt meddelt, at forhandlingerne er hemmelige.

¹) Som ændret ved lov 87, 1939, lov 225, 1952 samt lov 433, 2000.

²) Jf. §§ 107-109, § 129 a, §§ 152-152 e. – Folketingsvalglov (lbk.) 107, 2011 § 51, lov om valg til EU-parlamentet (lbk.) 106, 2011 kap. 7, lov om mægling i arbejdsstridigheder (lbk.) 709, 2002 § 4, stk. 3, § 10, stk. 2, § 13, § 14. – Jf. § 152 med henvisninger.

³) Smh. § 152 d, stk. 2 (»rent private forhold«).

⁴) Jf. rpl. kap. 2 (om retsmøder) samt § 173, stk. 2 (dørlukning m.v. ved vidneforklaring); § 453 (dørlukning i familieretssager); § 885 (nævninges rådslagning og afstemninger); §§ 1017-1017 c (yringer vedrørende konkrete retssager).

⁵) Jf. som eksempel på forhandlinger for lukkede døre lov om kommunernes styrelse (lbk.) 1440, 2010 § 10.

§ 129 a^{1, 2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der offentliggør³ bevidst usande gengivelser eller falske citater af meddelelser om faktiske forhold fremsat i retsmøder eller givet i folketingets, kommunale eller offentlige råds eller myndigheders møder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der ved bevidst usandfærdigt offentligt at tillægge regeringen eller nogen anden offentlig myndighed en handling, som den ikke har foretaget, skader landets interesser i forhold til udlandet.

¹) Indsat ved lov 87, 1939, ændret ved lov 225, 1952, lov 268, 1975, samt lov 433, 2000.

²) Jf. rpl. § 1017 (yringer vedrørende konkrete retssager).

³) Jf. medieansvarslov §§ 9-24.

⁴) Jf. § 267.

§ 130¹

Den, som udøver en ham ikke tilkommende offentlig myndighed², straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 131. – Cf. § 119, stk. 1.

§ 131^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som offentligt eller i retsstridig hensigt udgiver sig for at have en offentlig myndighed³ eller offentlig bemyndigelse til en virksomhed, eller som uden offentlig bemyndigelse udøver en virksomhed, til hvilken en sådan kræves, eller vedblivende udøver en virksomhed, til hvilken retten er ham frakendt⁴.

Stk. 2. Med bøde eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 4 måneder straffes den, som medvirker⁵ til, at en person, der er frakendt retten til at udøve en virksomhed⁶, udøver denne.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 385, 1987 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. autorisationslov, sundhedspersoner §§ 76-80. – Sml. kreditaftalelov (lbk.) 761, 2011 § 57, stk. 3.

³⁾ Jf. § 130, § 131.

⁴⁾ Jf. § 79.

⁵⁾ Jf. § 23.

⁶⁾ Jf. § 79.

§ 132^{1,2}

Med bøde straffes den, som forsætligt eller ved uagtsomhed på retsstridig måde benytter

- 1) kendetegn eller dragt, som er forbeholdt dansk eller fremmed offentlig myndighed eller militærpersoner,
- 2) kendetegn eller betegnelse, som er forbeholdt personer, indretninger og materiel, der er bestemt til at yde hjælp til sårede eller syge i krig, eller
- 3) kendetegn eller navn for mellemstatlige organisationer.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til efterligninger af de nævnte kendetegn, dragter og betegnelser.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961.

²⁾ Jf. varemærkelov (lbk.) 109, 2012 § 14, stk. 1, nr. 1 (strid mod lov, offentlig orden eller sædelighed). – Markedsføringslov § 5 (sammenlignende reklame) og § 18 (forretningskendetegn), jf. RM 7, 2008. – Mil. strl. § 36. – Beredskabslov (lbk.) 660, 2009 §§ 68-69.

§ 132 a^{1,2}

Den, der deltager i fortsættelsen af en forenings virksomhed, efter at den foreløbig er forbudt af regeringen eller opløst ved dom, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.³

¹⁾ *Indsat ved lov 87, 1939, ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. grl. § 78. – § 75, stk. 5.

³⁾ Jf. rpl. § 762 (varetægtsfængsling).

15. kapitel**Forbrydelser mod den offentlige orden og fred¹**

¹⁾ Smh. politilov, ordensbkg. samt RM 10, 2005 (sanktionspåstande), bkg. 978, 2004 (politiets anvendelse af magtmidler), bkg. 988, 2004 (detentionsanbringelse), bkg. 188, 2011 (offentlige boksekampe), bkg. 502, 2005 (offentlige forlystelser).

§ 133^{1,2}

Den, som fremkalder opløb med det forsæt at øve eller true med vold på person eller gods, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. På samme måde straffes de, der ved et opløb, under hvilket nævnte formål er lagt for dagen, optræder som opløbets ledere, samt enhver deltager, der undlader at efterkomme øvrighedens lovlige forkyndte påbud² til mængden om at skilles.

Stk. 3.³ Begås der under sådant opløb nogen under dets formål hørende forbrydelse, straffes opløbets anstiftere eller ledere efter den bestemmelse, der gælder for den pågældende forbrydelse.⁴

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 120, § 134, § 134 a. – Politilov §§ 7-9 (offentlige forsamlinger og opløb). – Ordensbkg. § 18, stk. 1, 2. og 3. pkt.

³⁾ Jf. grl. § 80.

⁴⁾ Jf. § 23. – Medicansvarslov § 25.

§ 134^{1,2}

Deltagere i et opløb, der vidende om, at påbud om at skilles er forkyndt på foreskreven måde, ikke efterkommer dette, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 87, 1939 og lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 120, § 133, § 134 a. – Politilov §§ 7-9. – Ordensbkg. § 18, stk. 1, 2. og 3. pkt.

§ 134 a^{1,2}

Deltagere i slagsmål³ eller i anden grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted⁴ straffes, såfremt de har handlet efter aftale eller flere i forening⁵, med fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

¹⁾ *Indsat ved lov 225, 1952 og ændret ved lov 433, 2000 samt lov 380, 2002.*

²⁾ *Jf. rpl. § 762, stk. 2, nr. 2 (retshåndhævelsesarrest). – Ordensbkg. § 18, stk. 1, 2. og 3. pkt.*

³⁾ *Jf. § 248. – § 120, § 133, § 134.*

⁴⁾ *Jf. ordensbkg. §§ 3-4.*

⁵⁾ *Jf. § 23, § 80, stk. 2.*

§ 134 b^{1,2}

Den, der i forbindelse med møder, forsamlinger, optog eller lignende på offentligt sted færdes med ansigtet helt eller delvis tildækket med hætte, maske, bemaling eller lignende på en måde, der er egnet til at hindre identifikation, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som på offentligt sted besidder genstande, der må anses for bestemt til tildækning af ansigtet under de i stk. 1 nævnte omstændigheder.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte forbud gælder ikke for tildækning af ansigtet, der foretages for at beskytte mod vejrliget, eller som tjener andet anerkendelsesværdigt formål.

¹⁾ *Indsat ved lov 440, 2000, ændret ved lov 280, 2001.*

²⁾ *Jf. § 133, § 134, § 134 a, § 137.*

§ 135^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 måneder straffes den, som ved ugrundet påkaldelse af hjælp, misbrug af faresignal el. lign. forårsager udrykning af politi, ambulance, redningsberedskabet eller sø- eller luftredningstjenesten.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 433, 2000 og lov 527, 2007.*

²⁾ *Jf. § 165.*

§ 136^{1,2}

Den, som uden derved at have forskyldt højere straf offentlig tilskynder til forbrydelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Den, der offentlig udtrykkeligt billiger en af de i denne lovs 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 225, 1952, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 23; § 266, § 266 a. – Medicansvarslov §§ 9-24.

§ 137^{1,2}

Den, som søger at³ forhindre afholdelsen af lovlig offentlig sammenkomst, straffes med fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der ved larm eller uorden forstyrrer offentlig samling af folketinget, Færøernes lagting, kommunale eller andre offentlige råd, gudstjeneste eller anden offentlig kirkelig handling⁴, eller som på usømmelig måde forstyrrer ligfærd⁵.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 268, 1975, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 113, § 118, stk. 2, § 120, § 133, § 134, § 134 a. – Ordensbkg. § 3, stk. 1.

³⁾ Jf. § 21, note 2.

⁴⁾ Jf. § 140. – Helligdagslov (lbk.) 279, 1983 § 1.

⁵⁾ Jf. § 139.

§ 138^{1,2}

Den, som forsætlig eller ved grov uagtsomhed bringer sig i beruset tilstand, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, hvis han i denne tilstand udsætter andres person eller betydeligere formueværdier for fare³.

¹⁾ Som ændret ved lov 320, 1973, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 16 med henvisninger. – § 252. – Ordensbkg. § 3, stk. 3 og 4. – Mil. strl. §§ 20-23. – Restaurationslov § 29, stk. 1, nr. 2 (forbud mod servering for berusede), jf. RM 6, 2007. – Luftfartslov § 149, stk. 1 og 2, jf. § 50 og § 74. – Sølov § 510, stk. 3; søsikkerhedslov §§ 29 a-29 e samt § 32, stk. 2-5 (spiritussejlads); sømandslov (lbk.) 742, 2005 § 17, stk. 1, nr. 3 (beruselse). – Om færdselsloven, se ndf. efter noterne; jf. jm. cirk. 11112, 1997 (om spirituspåvirkethed m.v. i straffesager)

³⁾ Jf. § 20. – Se færdselslov, §§ 53-54 og §§ 117 ff. (gengivet nedenfor), § 125, stk. 1, nr. 5, og § 126, stk. 1, nr. 1 (gengivet efter § 79) samt § 133 a (gengivet efter § 75).

Færdselslov § 53, § 54 og §§ 117-117 c*Spirituskørsel*

§ 53

For spirituskørsel straffes den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen overstiger 0,50 promille, eller at alkoholkoncentrationen i udåndingsluften under eller efter kørslen overstiger 0,25 mg pr. liter luft.

Stk. 2. For spirituskørsel straffes endvidere den, som fører eller forsøger at føre et motordrevet køretøj efter at have indtaget spiritus i et sådant omfang, at den pågældende ikke kan føre køretøjet på betryggende måde.

Sygdом, spirituspåvirkning m.v.

§ 54

Et motordrevet køretøj må ikke føres eller forsøges ført af nogen, hvis blod under eller efter kørslen indeholder bevidsthedspåvirkende stoffer, som efter regler fastsat af justitsministeren er klassificeret som farlige for færdselssikkerheden, og som ikke er indtaget i henhold til en lovlig recept. 1. pkt. gælder tilsvarende for stoffer, som den pågældende har indtaget i henhold til en lovlig recept, hvis indtagelsen ikke er sket i overensstemmelse med recepten.

Stk. 2. Et motordrevet køretøj må endvidere ikke føres eller forsøges ført af nogen, som på grund af sygdom, svækkelse, overanstrengelse, mangel på søvn, påvirkning af opstemmende eller bedøvende midler eller af lignende årsager befinder sig i en sådan tilstand, at han eller hun er ude af stand til at føre køretøjet på fuldt betryggende måde.

Stk. 3. Cykel, hestekøretøj eller hest må ikke føres eller forsøges ført af nogen, der af de grunde, der er nævnt i stk. 2, eller som følge af påvirkning af spiritus befinder sig i en sådan tilstand, at han er ude af stand til at føre køretøjet eller hesten på betryggende måde.

Stk. 4. Det er forbudt at overlade føringen af et køretøj eller en hest til en person, der af de i stk. 2 nævnte grunde eller på grund af påvirkning af spiritus befinder sig i en sådan tilstand, at han er ude af stand til at føre køretøjet eller hesten på betryggende måde.

Stk. 5. Har en person på en restauration eller andet serveringssted, hvortil der er offentlig adgang, indtaget spiritus, og værten eller dennes medhjælper ved eller har grund til at antage, at den pågældende er fører af køretøj eller hest og på grund af spiritusindtagelse ikke er i stand til at føre køretøjet eller hesten på betryggende måde, skal værten eller medhjælperen, eventuelt ved tilkaldelse af politiet, søge at hindre den pågældende i at føre køretøjet eller hesten.

Straf

§ 117

Spirituskørsel med motorkøretøj, stor knallert, traktor eller motorredskab og overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis

- 1) alkoholkoncentrationen i blodet under eller efter kørslen har oversteget 2,00 promille eller alkoholkoncentrationen i udåndingsluften under eller efter kørslen har oversteget 1,00 mg pr. liter luft,
- 2) føreren under særdeles skærpende omstændigheder har overtrådt § 54, stk. 2,
- 3) føreren findes skyldig i flere tilfælde af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2,
- 4) føreren tidligere er frakendt førerretten betinget som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at den tidligere afgørelse blev endelig,
- 5) føreren tidligere er pålagt kørselsforbud efter § 127 som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, og det nye forhold er begået inden 3 år efter, at afgørelsen om kørselsforbuddet blev endelig,
- 6) føreren tidligere er frakendt førerretten ubetinget som følge af spirituskørsel eller overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, og det nye forhold er begået inden 5 år efter udløbet af frakendelsestiden,
- 7) spirituskørslen eller overtrædelsen af § 54, stk. 1 eller 2, er foregået ved uberettiget brug af et motorkøretøj, en stor knallert, en traktor eller et motorredskab, jf. straffelovens § 293, stk. 1, og § 293 a, eller
- 8) føreren findes skyldig i forhold, der er omfattet af § 125, stk. 1, nr. 1 og 3-5, eller § 126, stk. 1, nr. 3.

§ 117 a

Den, som fører motordrevet køretøj, hvortil der kræves kørekort, bortset fra lille knallert, til trods for at retten til at være eller blive fører af et sådant køretøj er frakendt den pågældende ubetinget, straffes med bøde, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, hvis føreren

- 1) findes skyldig i flere tilfælde af kørsel i frakendelsestiden eller
- 2) tidligere er straffet for kørsel i frakendelsestiden.

§ 117 b

Bøder idømt efter § 117, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet og alkoholpromillen i blodet under eller efter kørslen.

Stk. 2. Bøder idømt efter § 117 a, stk. 1, udmåles under hensyntagen til den pågældendes indtægtsforhold på gerningstidspunktet. Det samme gælder bøder, der i medfør af straffelovens § 58 idømmes i forbindelse med betinget fængselsstraf fastsat efter § 117, stk. 2, eller § 117 a, stk. 2.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 kan fraviges, når særlige grunde taler derfor.

§ 117 c

Spirituskørsel og overtrædelse af § 54, stk. 1 eller 2, med lille knallert straffes med bøde, jf. dog stk. 2. På samme måde straffes den, som fører lille knallert, til trods for at retten til at føre lille knallert er frataget den pågældende ubetinget, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Straffen efter stk. 1 kan stige til fængsel indtil 1 år, hvis føreren tidligere er dømt for forhold som nævnt i stk. 1.

(Om frakendelse af førerret m.v., se færdselslovens §§ 125-133 ovenfor efter straffelovens § 79.)

§ 139^{1,2}

Den, som krænker gravfreden³ eller gør sig skyldig i usømmelig behandling af lig⁴, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som gør sig skyldig i usømmelig behandling af ting, der hører til en kirke og anvendes til kirkeligt brug.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 137, stk. 2, § 140.

³⁾ Jf. lov 823, 1998 om beskyttelse af gravfreden ved vraget efter passagerskibet »M/S Estonia«.

⁴⁾ Jf. sundhedslov afsnit XIII og § 272 (ligsyn og obduktion m.v.). – Bkg.152, 1983 om behandling af lig. – Mil. strl. § 28 (ligrøveri).

§ 140^{1,2}

Den, der offentlig driver spot med eller forhåner³ noget her i landet lovligt bestående religionssamfunds troslærdomme eller gudsyrdelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 385, 1992, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 137, stk. 2, § 139. – RM 3, 2002 pkt. 1.3.2.2 (påtalekompetence).

³⁾ Jf. § 110 e, § 121, § 266 b, §§ 267 ff. – EMRK art. 9 og EU-charter art. 10 (religionsfrihed m.v.).

§ 141^{1,2}

Den, som er vidende om, at nogen af de i §§ 98, 99, 102, 106, 109, 110, 111, 112 og 113 omhandlede forbrydelser mod staten eller de øverste statsmyndigheder eller en forbrydelse, der medfører fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, tilsigtes begået, og som ikke gør, hvad der står i hans magt, for at forebygge forbrydelsen eller dens følger, om fornødent ved anmeldelse til øvrigheden, straffes, hvis forbrydelsen bliver begået eller forsøgt³, med bøde eller fængsel indtil 3 år.⁴

Stk. 2. Den, der undlader at foretage sådanne forebyggelses-handlinger, straffes dog ikke, hvis deres foretagelse for ham selv eller hans nærmeste⁵ ville medføre fare for liv, helbred eller velfærd⁶.

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1952, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 20, note 2, § 142, § 164, § 164 a, § 185, § 253. – Ministeransvarlighedslov § 3, nr. 1; færdselslov § 54, stk. 5 (ansvar for serveringspersonale), social servicelov § 152-155 (underretningspligt); Socialministeriets bkg. 1466, 2010 om underretningspligt over for kommunen; Socialministeriets vejl. 11, 2011 om særlig støtte til børn og unge kap. 2. – Mil. strl. § 33 (undladelse af at forhindre krigsforræderi, mytteri o.lign.).

³⁾ Jf. § 21.

⁴⁾ Jf. § 81, nr. 11 og 12.

⁵⁾ Jf. § 125, note 5.

⁶⁾ Jf. § 14.

§ 142^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 måneder³ straffes den, som undlader på opfordring at yde nogen, hvem offentlig myndighed tilkommer, en bistand, hvorved ulykke eller forbrydelse, der udsætter andres liv, helbred eller velfærd for fare, skal afvendes, skønt sådan bistand kunne ydes uden fare eller opofrelse af større betydning⁴.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 141, § 164 a.

³⁾ Jf. § 83.

⁴⁾ Jf. § 14.

§ 143^{1,2}

¹⁾ Ophævet ved lov 218, 2004.

16. kapitel

Forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv m.v.^{1,2}

¹⁾ Jf. § 8, stk. 1. – Tjenestemandsløvslov (lbk.) 488, 2010 § 10 samt kap. 4 og 5. – Rpl. § 129 (advokater og advokatfuldmægtige). – Om udøvere af liberale erhverv i øvrigt, se f.eks. revisorlov 468, 2008 § 30, § 36 og § 48. – Cirk. ang. anmeldelse af lovovertrædelser begået af tjenestemænd og dermed ligestillede 219, 1938; cirk. 64, 2005 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte m.v.; cirk. om disciplinær indskriden 201, 1973. – Ministeransvarlighedslov § 7. – Ombudsmandsløvslov 473, 1996, senest ændret ved lov 502, 2009. – Rpl. kap. 11 a og kap. 93 b (behandlingen af klager over politipersonalet) samt kap. 93 c (straffesager mod politipersonale). – RM 3, 2002 (påtalekompetence).

²⁾ Se henvisninger i noter ad overskrift til 14. kapitel.

§ 144¹⁻³

Den, der i udøvelse af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsiige en gave eller anden fordel, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.⁴

¹⁾ Som ændret ved lov 228, 2000, lov 433, 2000, lov 280, 2001 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 117, nr. 5, § 122, § 290, § 299, nr. 2, § 304, stk. 2, § 304 a. – § 306. – Mil. strl. § 16. – Smh. ligningslov (lbk.) 1017, 2011 § 8 D (ikke fradrag for udgifter til bestikkelse). – Bkg. 936, 2004, bkg. 712, 2011 og bkg. 892, 2011 (indgåelse af kontrakter med det offentlige).

³⁾ EU-bestikkelseskonvention C 195/1, 1997 med forklarende rapport C 391/1, 1998. – Europarådets konvention 173, 1999 om korruption (strafferet), bki. 5, 2006, med tillægsprotokol 191, 2003, bki. 20, 2006 samt konvention 174, 1999 (privatret). – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering). – FN-konvention af 2003 om korruption, bki. 37, 2007; FN-konvention af 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (Palermo-konventionen) med tilhørende protokoller; bki 3, 2004, bki. 11, 2004 og bki. 35, 2008. – OECD-konvention af 1997 (bestikkelse af udenlandske tjenestemænd i forbindelse med internationale forretningstransaktioner), bki. 7, 2005.

⁴⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 145^{1,2}

Kræver eller modtager nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, for privat vindings skyld kendelse for tjenestehand-

ling, skat eller afgift, der ikke skyldes, straffes han med bøde eller fængsel indtil 6 år.³ Beholder han for privat vindings skyld sådan i god tro oppebåren ydelse efter at være blevet opmærksom på fejlen, straffes han med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Smh. § 278 og § 279.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 146¹

Begår nogen, der har domsmyndighed, eller hvem der tilkommer offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold², der vedrører private, uretfærdighed ved sagens afgørelse eller behandling, straffes han med fængsel indtil 6 år.³

Stk. 2. Begås handlingen med forsæt til velfærdsfortabelse⁴ for nogen, er straffen fængsel indtil 16 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 119, stk. 2, § 148.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. § 266.

§ 147^{1, 2}

Når nogen, hvem det påhviler at virke til håndhævelse af statens straffemyndighed, derved anvender ulovlige midler for at opnå tilståelse eller forklaring eller foretager en lovstridig anholdelse, fængsling, ransagning eller beslaglæggelse, straffes han med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 148. – Rpl. 4. bog (strafferetsplejen).

§ 148¹

Når nogen, hvem domsmyndighed eller anden offentlig myndighed til at træffe afgørelse i retsforhold² tilkommer, eller hvem det påhviler at virke for håndhævelse af statens straffemyndighed³, forsætlig eller ved grov uagtsomhed undlader at iagttage den lovbestemte fremgangsmåde med hensyn til sagens eller enkelte retshandlingers behandling eller med hensyn til anholdelse, fængsling, ransagning, beslaglæggelse eller lignende forholdsregler, straffes han med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 119, stk. 2, § 146.

³⁾ Jf. § 147.

§ 149^{1,2}

Når nogen, hvem en fanges bevogtning eller fuldbyrdelse af domme i straffesager påhviler, lader en sigtet undvige³, hindrer dommens fuldbyrdelse eller bevirker, at den fuldbyrdes på mildere måde end foreskrevet, straffes han med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 155.

³⁾ Jf. § 13, note 5.

§ 150^{1,2}

Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, misbruger sin stilling til at tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, straffes han med fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 81, nr. 8. – §§ 155-157, § 260. – Rpl. § 129 (advokater og advokatfuldmægtige).

§ 151^{1,2}

Den, som tilskynder eller medvirker til,³ at nogen, der er underordnet vedkommende i offentlig tjeneste eller hverv, forbryder sig i denne tjeneste, straffes, uden hensyn til om den underordnede kan straffes eller på grund af vildfarelse eller af andre grunde er straffri, efter den for den pågældende forbrydelse gældende bestemmelse.

¹⁾ Som ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 81, nr. 8 og 9. – Mil. strl. § 9 (kun straffrihed hvis pligt til adlydelse, uvidenhed om ordrens ulovlighed, og ordren ikke åbenbart ulovlig). – Se tillige note 2 ad § 150.

³⁾ Smh. § 23.

§ 152¹⁻⁹

Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Begås det i stk. 1 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller foreligger der i øvrigt særligt skærpene omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 2 år. Som særligt skærpene omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen eller udnyttelsen er sket under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

Stk. 3.¹⁰ En oplysning er fortrolig, når den ved lov eller anden gyldig bestemmelse er betegnet som sådan, eller når det i øvrigt er nødvendigt at hemmeligholde den for at varetage væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

¹⁾ Som ændret ved lov 89, 1972, lov 573, 1985, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 51, stk. 4, §§ 107-109, §§ 152 a-f, § 129, § 264 c.

³⁾ Rpl. § 31 og § 31 a (navneforbud); § 41 a, stk. 8 (misbrug af retsdokumenter); § 41 g (fortrolige oplysninger videregivet af retten); § 115 og vejl. 163, 1990 (videregivelse af personoplysninger i det kriminalitetsforebyggende samarbejde); § 129 (advokater og advokatfuldmægtige); § 172, stk. 6 (vidnepligt); § 186, stk. 5 (videregivelse af billed- eller lydoptagelse af vidneforklaring); § 189 (tavshedsplæg til vidner), § 453, § 456 m og § 462 (lukkede retsmøder i familieretlige sager); § 885 (nævninges rådslagning og afstemninger); kap. 75 a (fotoforevisninger, efterlysninger m.v.); kap. 92 (ytringer vedrørende konkrete retssager). – Lov 467, 2009 om konfliktråd i anledning af en strafbar handling § 5.

⁴⁾ Ombudsmandslov 473, 1996 § 28. – Tjenestemandslø (Ibk.) 488, 2010 § 21, stk. 8 og 9 (forhør og retsmøder). – Lov om det udenrigspolitiske nævn 54, 1954 § 4. – Lov om undersøgelseskommissioner 357, 1999 §§ 25-26. – Statsskattelov 149, 1922 § 44

⁵⁾ Forvaltningslov § 27 og § 32. – Offentlighedslov 572, 1985. – Lov 429, 2000 om behandling af personoplysninger; til loven knytter der sig en række administrative forskrifter, f.eks. bkg. 218, 2001 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister, senest ændret ved bkg. 507, 2012. – Arkivlov (Ibk.) 1035, 2007 § 51, stk. 1, jf. §§ 40-41. – EU-rammeafgørelse om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager L350/60 2008.

⁶⁾ Social servicelov §§ 152-155 (underretningspligt), social retssikkerhedslov (Ibk.) 656, 2011 §§ 12-14 (indhentning og videregivelse af oplysninger), § 12 c (udveksling af oplysninger om indlæggelse på og udskrivning fra sygehus), Socialministeriets vejl. 21, 2004 om social retssikkerhedslov kap. 7. – Lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Ibk.) 838, 2011 § 91, stk. 7.

– RM 4, 1994 om oplysninger fra offentlige myndigheder ved personundersøgelser.

⁷⁾ Udlændingelov kap. 8 a (videregivelse af oplysninger i medfør af Schengen-konventionen m.v.). – Lov 1261, 2009 om Europol § 4.

⁸⁾ Sundhedslov kap. 9 og § 271, bkg. 665, 1998, vejl. 155, 1998, vejl. 161, 1998 (information og samtykke, videregivelse af helbredsoplysninger), vejl. 9494, 2002 (sundhedspersoners tavshedspligt, dialog og samarbejde med patienters pårørende); sundhedslov kap. 61 (videregivelse af oplysninger om utilsigtede hændelser). – Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet 286, 1996 § 11.

⁹⁾ Fødevarerlov § 56, bkg. 1025, 2011 (offentliggørelse af kontrolresultater).

§ 152 a¹

Bestemmelsen i § 152 finder tilsvarende anvendelse på den, som i øvrigt er eller har været beskæftiget med opgaver, der udføres efter aftale med en offentlig myndighed². Det samme gælder den, som virker eller har virket ved telefonanlæg³, der er anerkendt af det offentlige.

¹⁾ Indsat ved lov 573, 1985.

²⁾ Persondatalov 429, 2000.

³⁾ Jf. § 263, stk. 1, nr. 3.

§ 152 b¹

Med samme straf som efter § 152 straffes den, som udøver eller har udøvet en virksomhed eller et erhverv i medfør af offentlig beskikkelse eller anerkendelse², og som uberettiget videregiver eller udnytter oplysninger, som er fortrolige af hensyn til private interesser, og hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

Stk. 2. Med samme straf som efter § 152 straffes endvidere den, som virker eller har virket som ansat ved De Europæiske Fællesskabers Statistiske Kontor, eller som arbejder eller har arbejdet i kontorets lokaler, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige statistiske³ oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab.

¹⁾ Indsat ved lov 573, 1985, ændret ved lov 6, 1992.

²⁾ Jf. rpl. §§ 119 ff. (advokater). – Sml. selskabslov § 366. – Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet 286, 1996 § 11.

³⁾ Cf. § 152.

§ 152 c^{1,2}

Bestemmelserne i §§ 152-152 b gælder også for de pågældende personers medhjælpere.

¹⁾ *Indsat ved lov 573, 1985.*

²⁾ Jf. inkassolov 319, 1997 § 18.

§ 152 d^{1,2}

Bestemmelserne i §§ 152-152 c finder tilsvarende anvendelse på den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget skaffer sig eller udnytter oplysninger, der er fremkommet ved en sådan overtrædelse.

Stk. 2. Med samme straf straffes den, der uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold³, jf. forvaltningslovens § 28, stk. 1, som er fremkommet ved overtrædelse af §§ 152-152 c.

Stk. 3. På samme måde straffes den, som uden at have medvirket til gerningen uberettiget videregiver oplysninger, der er fortrolige af hensyn til statens sikkerhed eller rigets forsvar.

¹⁾ *Indsat ved lov 573, 1985, ændret ved lov 399, 1990.*

²⁾ Jf. § 264 c. – Sml. § 290.

³⁾ Smh. § 129.

§ 152 e^{1,2}

Bestemmelserne i §§ 152-152 d omfatter ikke tilfælde, hvor den pågældende:

- 1) er forpligtet til at videregive oplysningen eller
- 2) handler i berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv³.

¹⁾ *Indsat ved lov 573, 1985.*

²⁾ Jf. forvaltningslov §§ 28-29; offentlighedslov 572, 1985.

³⁾ Sml. § 269.

§ 152 f¹

Overtrædelse af §§ 152-152 d, hvorved der alene er krænket private interesser, er undergivet privat påtale².

Stk. 2. Offentlig påtale kan dog ske, når den forurettede anmoder herom.²

¹⁾ *Indsat ved lov 573, 1985.*

²⁾ Jf. rpl. §§ 725-727 (privat påtale). – Sml. § 275.

§ 153¹

¹⁾ Ophævet ved lov 352, 2004.

§ 154¹

¹⁾ Ophævet ved lov 218, 2004.

§ 155^{1,2}

Misbruger nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, sin stilling til at krænke privates eller det offentliges ret, straffes han med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Sker det for at skaffe sig eller andre uberettiget fordel, kan fængsel indtil 2 år anvendes.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Ministeransvarlighedslov § 7, stk. 2. – Jf. § 150, note 2. – Rpl. § 129 (advokater og advokatfuldmægtige). – Rpl. § 739 (forsvarers modarbejdning af sagens oplysning eller tilsidesættelse af pligt til behørigt at fremme sagen). – Mil.strl. § 16 (foranståendes modtagelse af fordel fra efterstående).

§ 156^{1,2}

Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, nægter eller undlader³ at opfylde pligt, som tjenesten eller hvervet medfører, eller at efterkomme lovlig tjenstlig befaling, straffes han med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Uden for foranstående bestemmelse falder hverv, hvis udførelse hviler på offentlige valg.⁴

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Ministeransvarlighedslov § 7, stk. 2. – Jf. § 150, note 2. – Mil.strl. kap. 2.

³⁾ Jf. § 20, note 2.

⁴⁾ Jf. § 157, 2. pkt. – Cf. kommunestyrelseslov (lbk.) 1440, 2010 § 61 (grov tilsidesættelse af et kommunalbestyrelsesmedlems pligter, simpel uagtsomhed straffes ikke); tilsvarende lov 537, 2005 om regioner § 32 og § 68.

§ 157¹⁻⁴

Når nogen, som virker i offentlig tjeneste eller hverv, gør sig skyldig i grov eller oftere gentagen⁵ forsømmelse eller skødesløshed i tjenestens eller hvervets udførelse eller i overholdelsen af de pligter, som tjenesten eller hvervet medfører, straffes den pågældende med bøde eller fængsel indtil 4 måneder. Uden for

foranstående bestemmelse falder hverv, hvis udførelse hviler på offentlige valg.⁶

¹⁾ *Som ændret ved lov 218, 2004.*

²⁾ Rpl. §§ 48 ff. (dommers forsømmelse eller skødesløshed m.v.), § 129 (advokater og advokatfuldmægtige); § 1015 (rettegangsbøder for forsømmelighed m.v.). – Ministeransvarlighedslov § 7, stk. 2. – Mil. strl. § 27 (pligtforsømmelse).

³⁾ Jf. autorisationslov, sundhedspersoner § 7 og § 75. – Smh. dyrlægelov 1101, 2011 § 38, jf. § 8, stk. 1 (direkte strafsanktionering af manglende »omhu og samvittighedsfuldhed«). – RM, 10, 2007 om behandling af strafesager mod sundhedspersonale.

⁴⁾ Også i *anden lovgivning* findes bestemmelser om pligtforsømmelser, se luftfartslov § 149, stk. 6; lov om finansiel virksomhed (lbk.) 885, 2011 § 354 og § 373, stk. 7; søsikkerhedslov § 29; visse fondslove. – Om rettigheidsfortabelse, se f.eks. revisorlov 468, 2008 § 44, stk. 2.

⁵⁾ Jf. § 81.

⁶⁾ Jf. § 156, 2. pkt.

§ 157 a¹

Ved fastsættelse af straf for en overtrædelse af denne lov skal det indgå som en skærpene omstændighed, at overtrædelser er begået ved tortur.

Stk. 2. Overtrædelser anses for begået ved tortur, hvis den er begået i udøvelsen af dansk, udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv ved at tilføje en anden person skade på legeme eller helbred eller stærk fysisk eller psykisk smerte eller lidelse

- 1) for at skaffe oplysninger eller en tilståelse fra nogen,
- 2) for at afstraffe, skræmme eller tvinge nogen til at gøre, tåle eller undlade noget eller
- 3) på grund af den pågældendes politiske overbevisning, køn, race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering.

¹⁾ *Indsat ved lov 494, 2008.*

²⁾ FN-konvention af 1984 mod tortur m.v., bki. 88, 1987, protokol af 2002, bki. 38, 2009. – EMRK art. 3 (forbud mod tortur samt umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf); Europarådets konvention 82, 1974 om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser; Europarådets konvention 126, 1987 om bekæmpelse af tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling, tillægsprotokoller 151 og 152, 2002; bki. 57, 1991.

– EU-charter art. 4. – Statut for Den Internationale Straffedomstol art. 7, bilag til lov 342, 2001.

§ 157 b¹

Bestemmelserne i §§ 145-157 gælder tilsvarende i udøvelse af udenlandsk eller international offentlig tjeneste eller hverv, hvis handlingen er omfattet af § 157 a.

¹⁾ *Indsat ved lov 494, 2008.*

17. kapitel^{1, 2, 3}

Falsk forklaring og falsk anklage

¹⁾ Smh. lov om Den Internationale Straffedomstol 342, 2001 § 5.

²⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Retssikkerhedslov 442, 2004.

§ 158^{1, 2}

Den, som afgiver falsk forklaring for retten³, herunder ved anvendelse af telekommunikation,⁴ straffes med fængsel indtil 4 år. Bestemmelsen finder tillige anvendelse på falsk forklaring for en udenlandsk ret.⁵

Stk. 2. Med samme straf anses den, der afgiver falsk forklaring for De Europæiske Fællesskabers Domstol.

Stk. 3. Angår det falske udsagn alene noget, som er uden betydning for det forhold, der søges oplyst, kan straffen gå ned til bøde.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 268, 1975, lov 433, 2000 samt lov 258, 2002.*

²⁾ Jf. § 159, § 160, § 162. – Retssikkerhedslov 442, 2004 kap. 4 (selvinkriminering).

³⁾ Jf. rpl. kap. 1 (retterne); kap. 18 (vidner); kap. 19 (syn og skøn); kap. 29 (afhøring af parter); § 501 (bevisførelse for fogedret); konkurslov (lbk.) 117, 2011 § 240 (vidneførelse). – Lov om nordisk vidnepligt 182, 1975. – Lov om arbejdsretten 106, 2008 § 19; tjenestemandsløvs (lbk.) 488, 2010 § 54 f, stk. 1; sølvs § 482. – Lov om rigsretten (lbk.) 641, 1986. – Lov om undersøgelseskommissioner 357, 1999 kap. 5 og 6. – Sølv § 482.

⁴⁾ Jf. EU-retshjælpskonvention art. 10 og 11, 2. tillægsprotokol art. 9 og 10 (videokonference eller telefonkonference).

⁵⁾ Jf. § 7, stk. 1, nr. 2.

§ 159¹

Afgiver nogen falsk forklaring som sigtet i en offentlig straffesag eller under afhøring i tilfælde, hvor forklaring ifølge loven ikke må kræves², straffes han ikke.

Stk. 2.³ Afgives falsk forklaring under afhøring for retten i tilfælde, hvor den afhørte var berettiget til at nægte forklaring⁴, kan straffen nedsættes og under i øvrigt formildende omstændigheder bortfalde.⁵

¹) *Som ændret ved lov 212, 1965.*

²) Jf. rpl. §§ 169-170, § 305.

³) Jf. § 160. – Retssikkerhedslov 442, 2004 kap. 4 (selvinkriminering m.v.).

⁴) Jf. rpl. §§ 171-172, cf. § 456 i (moderens pligt til at møde i retten og afgive forklaring om, hvem der er eller kan være barnets far); § 752 og § 754. – FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder, bki. 30, 1976 art. 14.

⁵) Jf. § 83, note 2.

§ 160¹

Gør nogen sig skyldig i grov uagtsomhed ved afgivelse af urigtig forklaring i et tilfælde, der ellers ville være strafbart efter § 158 eller § 159, stk. 2, er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹) *Som ændret ved lov 433, 2000.*

§ 161^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som uden for det i § 158 nævnte tilfælde for eller til en offentlig myndighed afgiver en falsk erklæring på tro og love eller på lignende højtidelig måde, hvor sådan form er påbudt eller tilstedt³.

¹) *Som ændret ved lov 212, 1965, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²) Jf. § 162, § 163, § 175, § 296, stk. 1, nr. 2, § 302.

³) Se f.eks. konkurslov (lbk.) 117, 2011 § 148, stk. 2, og § 202. – Paslov (lbk.) 900, 2008 § 7 og bkg. 1003, 2006 § 6; udlændingelov § 40, stk. 5; lov om dansk indfødsret (lbk.) 422, 2004 § 12, stk. 5. – Lov om arbejdsløshedsforsikring (lbk.) 838, 2011 § 84, stk. 5. – Lov om omsætning af fast ejendom (lbk.) 1717, 2010 § 6, stk. 1. – Lov om begrænsning af skyldneres muligheder for at deltage i offentlige udbudsforretninger 336, 1997 § 1. – En række uddannelseslove pålægger bestyrelsesmedlemmer at afgive en erklæring på tro og love om, at de opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen, i forbindelse med indsendelse af årsregnskabet til Undervisningsministeriet.

§ 162¹⁻⁹

Den, som ellers for eller til en offentlig myndighed afgiver urigtig erklæring om forhold, angående hvilke han er pligtig at afgive forklaring, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. noter ad § 161. – § 114 h. – Grl. § 51 (kommissionsundersøgelser). – Ministeransvarlighedslov § 5, stk. 2 (oplysninger til Folketinget). – Rpl. § 497, stk. 1 (skyldnerens oplysningspligt i fogedretten). – Konkurslov (lbk.) 117, 2011 § 22, stk. 1, § 100. – Børnelov 460, 2001 § 8 (hvem der er eller kan være faderen). – Ombudsmandslov 473, 1996 § 19, stk. 1 og 2. – Mil.strl. § 25, stk. 2 og 3 (tjenesteunddragelse ved at påføre sig sygdom eller legemsskade, foregive sygdom eller benytte andre midler, der er beregnet på at vildlede myndighederne). – Retssikkerhedslov 442, 2004 kap. 4 (selvinkriminering m.v.).

³⁾ Smh. rpl. § 750, 2. og 3. pkt. (pligt til på forlangende at oplyse politiet om navn, adresse og fødselsdato).

⁴⁾ En række love indeholder oplysningspligt til inddrivelsesmyndigheden ved indeholdelse af bøder og afgifter.

⁵⁾ Social retssikkerhedslov (lbk.) 656, 2011 §§ 10-14 (§ 12 b om groft uagtsom svig gengivet efter § 279), vejl. 73, 2006 kap. 6; den sociale lovgivning indeholder en række bestemmelser om pligtmæssige erklæringer.

⁶⁾ CPR-lov 426, 2000 kap. 4-6 og § 57. – Udlændingelov § 19, stk. 2, nr. 1 (inddragelse af opholdstilladelse opnået ved svig), § 27, stk. 4 (opholdstilladelse opnået ved svig ikke lovlig); § 59, stk. 1, nr. 3 (»ved bevidst urigtige oplysninger eller svigagtige fortielser skaffer sig adgang til landet gennem paskontrollen eller skaffer sig visum, pas eller anden rejselegitimation eller tilladelse til ophold eller arbejde her i landet«).

⁷⁾ Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed 988, 2011 § 70 og § 93, stk. 1, nr. 8 og 9 (oplysning om salg, udlejning, opstilling og kontrolafgift) samt bkg. om radio- og fjernsynslicens 434, 2011 kap. 5.

⁸⁾ Lov om økonomisk støtte til politiske partier m.v. (lbk.) 1291, 2006 § 14 a. – Lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber 1123, 2006 § 6 a.

⁹⁾ Jf. bl.a. toldlov § 76, stk. 1, nr. 3 (gengivet nedenfor) og momslov (lbk.) 287, 2011 § 81, stk. 1, nr. 1. – Markedsføringslov § 30, stk. 2; lov om markedsføring af sundhedsydelser 326, 2003 § 5, stk. 3; konkurrencelov (lbk.) 972, 2010 § 23, stk. 1, nr. 12; lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester 169, 2011 § 79. – Miljølov § 110, stk. 1, nr. 13; jordforureningslov (lbk.) 1427, 2009 § 88, stk. 1, nr. 10. – Persondatalov 429, 2000 kap. 12-15. – Bemyndigelseslov (administration af EF-markedsordninger) § 23, stk. 2. – Fødevarerlov § 60, stk. 1, nr. 3; økologilov (lbk.) 416, 2011

§ 12, stk. 1, nr. 4, jf. § 11, 1. pkt.; fiskerilov § 130, stk. 1, nr. 1, § 119. – Lov om kemiske våben 443, 1995 § 7, jf. § 6, stk. 3.

Toldlov § 76, uddrag

Med bøde straffes den, der, uden at forholdet er omfattet af (...) forsætligt, groft uagtsomt eller i gentagne tilfælde inden for 2 år over for told- og skatteforvaltningen til brug i toldforhold:

- 1) Foretager en urigtig angivelse.
- 2) Fremlægger urigtige eller mangelfulde dokumenter eller regnskaber.
- 3) I øvrigt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger.
- 4) Undlader at underrette told- og skatteforvaltningen om en for lav ansættelse (...).

Stk. 2. Er handlingen foretaget med forsæt for at undgå betaling af told eller afgift eller for at opnå uberettiget fritagelse for eller godtgørelse af told eller afgift, straffes den med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 289 under skærpende omstændigheder indtil 2 år.

§ 163^{1, 2, 3}

Den, som i øvrigt til brug i retsforhold, der vedkommer det offentlige, skriftligt eller ved andet læsbart medie afgiver urigtig erklæring eller bevidner noget,⁴ som den pågældende ikke har viden om, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ *Som ændret ved lov § 388, 1966 og lov 433, 2000.*

²⁾ Smh. § 279, § 279 a. – Social retssikkerhedslov (lbk.) 656, 2011 § 12 b (straf for grov uagtsom svig, bestemmelsen er gengivet efter § 279).

³⁾ Jf. § 161, note 2.

⁴⁾ Jf. revisorlov 468, 2008 § 54, stk. 4.

§ 164^{1, 2}

Den, der afgiver urigtige oplysninger til offentlig myndighed med forsæt til³, at en uskyldig⁴ derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge for et strafbart forhold, straffes med fængsel indtil 6 år.⁵

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tilintetgør, forvansker eller bortskaffer⁶ bevis eller tilvejebringer falsk bevis med forsæt til⁷, at nogen⁸ derved sigtes eller dømmes for et strafbart forhold.

Stk. 3. Den, der foretager en handling som nævnt i stk. 1 og 2 med fortsæt til, at han selv eller en anden med dennes samtykke derved bliver sigtet, dømt eller undergivet strafferetlig retsfølge

for et strafbart forhold, som han ikke har begået, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 4.⁹ Efter den forurettedes begæring kan det i dommen bestemmes, at domsslutningen og så meget af domsgrundene, som retten skønner fornødent, ved offentlig foranstaltning skal kundgøres i en eller flere offentlige tidender.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967, lov 433, 2000, lov 218, 2004 samt lov 364, 2005.

²⁾ Jf. § 102, stk. 2, nr. 3, og stk. 3, § 125, § 164 a, § 165.

³⁾ Jf. § 21, note 2.

⁴⁾ Jf. stk. 3, cf. stk. 2.

⁵⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁶⁾ Jf. § 110, note 4.

⁷⁾ Jf. § 21, note 2.

⁸⁾ Cf. stk. 1 (»en uskyldig«) og stk. 3.

⁹⁾ Jf. § 4, note 2, § 95, § 97 b, stk. 3, § 273, stk. 2, ikrfttrl. § 11, stk. 1.

§ 164 a^{1,2}

Den, som undlader at oplyse omstændigheder, der bestemt taler for, at en for en forbrydelse sigtet eller dømt er uskyldig, skønt dette kunne ske uden at udsætte den pågældende eller dennes nærmeste³ for fare for liv, helbred eller velfærd eller for forfølgning for vedkommende forbrydelse,⁴ straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Indsat ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 164.

³⁾ Jf. § 125, note 5.

⁴⁾ Jf. § 14.

§ 165¹

Den, der til offentlig myndighed anmelder² en strafbar handling, der ikke er begået, såvel som den, der til sådan myndighed indgiver falske klagemaal,³ straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 164. – § 135. – Sømandslov (Ibk.) 742, 2005 § 67, stk. 1, nr. 2.

³⁾ Jf. rpl. § 49, stk. 5 (ubegrundet klage til klageretten).

18. kapitel^{1,2}

Forbrydelser vedrørende betalingsmidler³

¹⁾ Geneve-konventionen af 1929 om bekæmpelse af falskmønteri, bki. 252, 1931. – EU-rammeafgørelse om falskmønteri L 140/1, 2000 og 329/3, 2001 og rammeafgørelse L 329/3, 2001; 2001/413/RIA: rammeafgørelse om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter L 149/1, 2001. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering). – Lov 1261, 2009 om Europol. – Lov om betalingstjenester og elektroniske penge (lbk.) 365, 2011 § 6, nr. 21. – Lov 600, 2005 om straf for overtrædelse af EU-forordning om medaljer og møntefterligninger, der ligner euromønter, jf. Rfo 2182, 2004 EF, L 373/1, 2004.

²⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ *Overskriften ændret ved lov 352, 2004.*

§ 166^{1,2}

Den, som eftergør eller forfalsker penge for at bringe dem i omsætning som ægte, eller som i samme hensigt forskaffer sig eller andre eftergjorte eller forfalskede penge, straffes med fængsel indtil 12 år.³

¹⁾ *Ændret ved lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. møntlov 817, 1988; nationalbanklov 116, 1936 § 8. – Jf. § 169 a. – Se noter ad kapiteloverskrift.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 167¹

Lige med eftergørelse og forfalskning straffes udgivelse af eftergjorte eller forfalskede penge. Har udgiveren modtaget pengene i god tro², kan straffen nedsættes til bøde.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 168, pkt. 2. – § 169 a.

§ 168¹

Den, der udgiver penge, som han formoder er eftergjorte eller forfalskede, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år. Har udgiveren modtaget pengene i god tro², kan straffen bortfalde³.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 167, pkt. 2. – § 169 a.

³⁾ Jf. § 83, note 2.

§ 169¹

Med bøde straffes den, som forfærdiger, indfører eller udspreder genstande, som ved form og udstyr frembyder væsentlig ydre lighed med penge eller med et til almindeligt omløb bestemt værdipapir².

¹) Jf. § 169 a. – § 177, stk. 2. – § 279. – Se noter ad kapiteloverskrift.

²) Jf. § 172, stk. 1.

§ 169 a^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der uretmæssigt fremstiller, skaffer sig eller udbreder falske elektroniske penge med forsæt til, at de anvendes som ægte.

Stk. 2. Ved falske elektroniske penge forstås midler, der uden at være ægte elektroniske penge er egnede til at blive brugt som sådanne.

Stk. 3. Straffen kan stige til fængsel i 6 år,³ hvis handlingen er af særligt grov beskaffenhed, herunder navnlig på grund af den måde, den er udført på, eller på grund af beløbets størrelse.

¹) *Indsat ved lov 352, 2004.*

²) Jf. §§ 166-169. – Lov om betalingstjenester og elektroniske penge (lbk.) 365, 2011 § 6, nr. 21. – Se noter ad kapiteloverskrift.

³) Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 170^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 måneder straffes den, som uden hjemmel i lovgivningen forfærdiger, indfører eller udgiver på ihændehaveren lydende forskrivninger, der fremtræder som bestemt til i snævrere eller videre kredse at benyttes som betalingsmiddel mand og mand imellem, eller som må forventes at ville blive benyttet på denne måde. Uden for foranstående bestemmelse falder fremmede pengesedler.

¹) *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²) Jf. nationalbanklov 116, 1936 § 8. – Markedsføringslov § 9 (rabatkuponer og -mærker).

19. kapitel

Forbrydelser vedrørende bevismidler^{1,2}

¹⁾ Jf. § 110, § 125, stk. 1, nr. 2, § 164, stk. 2. – Smh. § 279.

²⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 171¹

Den, der gør brug² af et falsk dokument til at skuffe i retsforhold, straffes for dokumentfalsk.

Stk. 2. Ved et dokument forstås en skriftlig eller elektronisk med betegnelse af udstederen forsynet tilkendegivelse, der fremtræder som bestemt til at tjene som bevis.³

Stk. 3.⁴ Et dokument er falsk, når det ikke hidrører fra den angivne udsteder, eller der er givet det et indhold, som ikke hidrører fra denne.

¹⁾ Som ændret ved lov 352, 2004 (ophævelse af den særlige regel om »lejlighedsdokumenter« i dagældende stk. 2 in fine).

²⁾ Jf. § 173, § 174, § 175, stk. 2, § 176, § 177, stk. 1; cf. §§ 175, stk. 1, § 177, stk. 2; § 279. – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 7, bki. 12, 2007.

³⁾ Cf. § 178 (»tjenligt til at benyttes«).

⁴⁾ Jf. paslov (lbk.) 900, 2008 § 5, stk. 2, udlændingelov § 59, stk. 1, nr. 4 (»ved bevidst urigtige oplysninger eller svigagtige fortielser skaffer sig adgang til landet gennem paskontrollen eller skaffer sig visum, pas eller anden rejselgitimation eller tilladelse til ophold eller arbejde her i landet«).

§ 172^{1,2}

Straffen for dokumentfalsk er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Er dokumentfalsk af særligt grov karakter, eller er et større antal forhold begået, kan straffen stige til fængsel i 6 år.³

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 352, 2004.

²⁾ Jf. rpl. § 686, stk. 5, nr. 1 (nævninge medvirker ikke).

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 173¹

Med straf som i § 172 angivet anses den, der benytter² et med ægte underskrift forsynet dokument til at skuffe i retsforhold,

når underskriften ved hjælp af en vildfarelse er opnået på et andet dokument eller på et dokument af andet indhold end af underskriveren tilsigtet.

¹⁾ Jf. rpl. § 686, stk. 5, nr. 1 (nævninge medvirker ikke).

²⁾ Jf. § 171, note 1.

§ 174^{1,2}

Den, som i retsforhold gør brug af et ægte dokument som vedrørende en anden person end den, hvem det virkelig angår, eller på anden mod dokumentets bestemmelse stridende måde, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Se noter ad § 171.

§ 175^{1,2}

Den, der for at skuffe i retsforhold i offentligt dokument eller bog, i privat dokument eller bog, som det ifølge lov³ eller særligt pligtforhold påhviler den pågældende at udfærdige eller føre, eller i læge-, tandlæge-, jordemoder- eller dyrlægeattest afgiver⁴ urigtig erklæring om noget forhold, angående hvilket erklæringen skal tjene som bevis, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i retsforhold gør brug⁴ af et sådant dokument eller en sådan bog som indeholdende sandhed.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse, når dokumentet eller bogen er udfærdiget eller føres på andet læsbart medie.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 352, 2004.

²⁾ Jf. §§ 161-163, § 296, § 302. – Smh. autorisationslov, sundhedspersoner § 20; psykologlov, (lbk.) 229, 2012 § 23, stk. 1, jf. § 16. – Paslov (lbk.) 900, 2008 § 5, stk. 2. – Søløv § 300. – Lov om forskningsrådgivning (lbk.) 1064, 2010 kap. 7 (Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed); bkg. 306, 2009.

³⁾ Jf. f.eks. bogføringslov 648, 2006; jf. § 302. – Sundhedslov § 182 (dødsattest).

⁴⁾ Jf. § 171, note 1.

§ 176^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 år straffes den, der for at skuffe i samhandelen gør brug³ af genstande, som uberettiget er forsynet med offentligt⁴ stempel eller mærke, der skal afgive borgen for genstandens ægthed, art, godhed eller mængde.

Stk. 2. Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes den, der på samme måde gør brug⁵ af genstande, som uberettiget er forsynet med privat⁶ stempel, mærke eller anden betegnelse, der tjener til at angive noget genstanden vedrørende forhold, som er af betydning for samhandelen.

Stk. 3. Med straf som ovenfor angivet anses den, der på samme måde gør brug⁷ af genstande, på hvilke lovlig anbragt stempel, mærke eller betegnelse er forvansket eller fjernet⁸.

¹) Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²) Jf. § 126, stk. 1, § 177. – Varemærkelov (lbk.) 109, 2012; lov om foranstaltninger vedrørende varemærkeforfalskede og piratkopierede varer 1047, 2005. – Markedsføringslov, jf. RM, 7, 2008. – Lov om markedsføring af sundhedsydelser 326, 2003 § 5, stk. 1, jf. § 2. – Lov om mærkning af cykelstel (lbk.) 755, 2009.

³) Jf. § 171, note 1.

⁴) Jf. lov om kontrol med arbejder af ædle metaller 308, 1995 § 15, fødevarelov m. tilhørende forskrifter om mærkning, hygiejne m.v. samt en række forskrifter vedrørende jordbrug og dyr, planlægning og miljø. – Hundelov (lbk.) 259, 2005 § 1, senest ændret ved lov 717, 2010; bkg. 1500, 2004 (mærkning og registrering), senest ændret ved bkg. 821, 2010.

⁵) Jf. § 171, note 2.

⁶) Jf. f.eks. lov om kontrol med arbejder af ædle metaller 308, 1995 kap. 3 og 6.

⁷) Jf. § 171, note 2.

⁸) Jf. § 110, note 4. – Miljølov § 110, stk. 1, nr. 10 (»borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger«).

§ 177¹

Med fængsel indtil 8 år² anses den, der gør brug³ af eftergjort eller forfalsket stempelpapir, stempelmærker, andre til berigtigelse af offentlige skatter og afgifter tjenende mærker samt postfrimærker. Med en forholdsmæssig mindre straf anses den, der gør brug af tidligere benyttet papir eller mærker, på hvilke tegnet på den tidligere benyttelse er fjernet.

Stk. 2. Regelen i § 169 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til stempelmærker, postfrimærker og lignende frigørelsesmidler.

¹⁾ Jf. rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (hjemmel til indgreb i meddelelshemmeligheden).

²⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Jf. § 171, note 2.

§ 178^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som for at skille nogen ved hans ret tilintetgør, bortskaffer eller helt eller delvis ubrugbargør et bevismiddel, der er tjenligt til at benyttes³ som sådant i et retsforhold.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 110, note 4.

³⁾ Jf. § 171, stk. 3.

§ 179^{1,2}

Den, som for at skuffe med hensyn til grænserne for grundejendom, grundrettigheder eller rettigheder med hensyn til vandløb eller vandstrækninger sætter falsk skelsten eller andet mærke for disse eller flytter, borttager, forvansker eller ødelægger³ sådant mærke, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 295. – Ekspropriationsproceslov (lbk.) 1161, 2008 § 3, stk. 4 («borttager, forvansker eller beskadiger afmærkninger»); vandløbslov (lbk.) 927, 2009 § 85, stk. 1, nr. 6; vandforsyningslov (lbk.) 635, 2010 § 84, stk. 1, nr. 7; lov om offentlige veje (lbk.) 1048, 2011 § 113, stk. 1, nr. 5. – Smh. jordforeningslov (lbk.) 1427, 2009 § 88, stk. 1, nr. 16.

³⁾ Jf. § 110, note 4.

20. kapitel

Almenfarlige forbrydelser^{1, 2, 3}

¹⁾ Jf. § 98, stk. 2; § 135, § 138, § 141, § 142, § 252. – Ordensbkg. kap. 2. – Færdselslov. – Miljølov; jordforeningslov (lbk.) 1427, 2009. – Arbejds-miljølov. – Jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 kap. 8 ff. (færdsel og ophold på jernbaneområde m.v.).

²⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

³⁾ Udlændingelov § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstil-ladelse); § 22, nr. 6 (udvisning).

§ 180^{1, 2}

Sætter nogen ild til egen eller fremmed ejendom under sådanne omstændigheder, at han indser, at andres liv derved udsættes for overhængende fare, eller det sker med forsæt til at volde omfattende ødelæggelse³ af fremmed ejendom eller til at befordre oprør⁴, plyndring eller anden sådan forstyrrelse af samfundsordenen, straffes han med fængsel indtil på livstid⁵.

¹⁾ *Som ændret ved lov 256, 1981.*

²⁾ Jf. §§ 114 ff., § 181, § 182, § 183, stk. 2, § 291, stk. 2, og § 192 b, stk. 3. – § 81 a. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Jf. § 291, stk. 2. – § 98, stk. 2.

⁴⁾ Jf. kap. 12 og 13.

⁵⁾ Jf. § 83. – § 33, note 3.

§ 181¹

Forvolder nogen ellers ildebrand på fremmed ejendom, straffes han med fængsel indtil 6 år.²

Stk. 2. På samme måde straffes den, der med forsæt til at be-svige brandforsikringen³ eller krænke panthaveres rettigheder⁴ eller med lignende retsstridigt forsæt forvolder ildebrand på egen ejendom eller på andens ejendom med ejerens samtykke.

Stk. 3. Straffen kan stige til fængsel i 10 år, hvis der foreligger særligt skærpene omstændigheder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 212, 1965 og lov 256, 1981.*

²⁾ Jf. §§ 114 ff. – § 291, stk. 2. – § 83. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Jf. § 279.

⁴⁾ Jf. § 283, stk. 1, nr. 1.

§ 182^{1,2}

Den, som af uagtsomhed forvolder ildsvåde på fremmed ejendom eller til skade for fremmed formueinteresse³, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 291, stk. 3. – Beredskabslov (lbk.) 660, 2009 § 71; lov om fyrværkeri 193, 1972 m. senere ændringer og en række administrative forskrifter. – Forsikringsaftalelov (lbk.) 726, 1986 § 58.

³⁾ Jf. § 82, nr. 11, § 299, nr. 1. – Forsikringsaftalelov (lbk.) 999, 2006 § 58.

§ 183^{1,2}

Den, der med forsæt til skade på andres person eller formue forvolder sprængning³, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, skibbrud⁴, jernbane- eller anden transportulykke, straffes med fængsel indtil 12 år.

*Stk. 2.*⁵ Foretages en af de i stk. 1 nævnte handlinger under de i § 180 angivne omstændigheder, er straffen fængsel indtil på livstid.

Stk. 3. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 256, 1981, lov 6, 1992 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. §§ 114 ff., § 184, § 192 a, § 193, § 291, stk. 2. – § 81 a. – § 98, stk. 2. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Jf. våbenlov, bkg. 362, 2008 (eksplosivstoffer), bkg. 997, 2009 og cirk. 8, 2000 (våben og ammunition m.v.). – Lov om fyrværkeri 193, 1972 m. senere ændringer og en række administrative forskrifter.

⁴⁾ Jf. sølov §§ 371-74.

⁵⁾ Jf. § 291, stk. 2.

§ 183 a^{1,2}

Den, som ved ulovlig tvang, jf. § 260, tager kontrollen over et luftfartøj,³ et skib eller et andet⁴ kollektivt transportmiddel eller godstransportmiddel eller griber ind i dets manøvrering, straffes med fængsel indtil på livstid.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som ved ulovlig tvang, jf. § 260, tager kontrollen over et offshoreanlæg.⁵

¹⁾ Indsat ved lov 95, 1972, ændret ved lov 6, 1992, lov 378, 2002, lov 218, 2004 samt lov 542, 2006.

²⁾ Jf. § 8, stk. 1, nr. 4. – §§ 114 ff. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Bkg. om forebyggelse af forbrydelser mod luftfartens sikkerhed 1339, 2007, senest ændret ved bkg. 1167, 2010. – Luftfartslov § 43, stk. 3 (»Passagererne er pligtige til at følge de anvisninger, der gives af luftfartøjschefen for opretholdelse af orden om bord«).

³⁾ Jf. Haag-konvention af 1970 om bekæmpelse af ulovlig bemægtigelse af luftfartøjer, bki. 104, 1972. – Montreal-konventionen af 1971 om ulovlige handlinger mod den civile luftfarts sikkerhed samt tillægsprotokol af 1988; Tokyo-konventionen af 1963 om lovertrædelser begået ombord i luftfartøjer, bki. 107, 1969.

⁴⁾ Jf. EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme L 164/3, 2002 art. 1, litra f.

⁵⁾ Jf. lov 1424, 2005 om offshoresikkerhed § 2. – Lov om kontinentalsoklen (lbk.) 1101, 2005.

§ 184^{1, 2}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år³ straffes den, der uden at være strafskyldig efter § 183 eller § 183 a forstyrrer sikkerheden for jernbaners⁴, fartøjers⁵, motorkøretøjers eller lignende transportmidlers drift eller sikkerheden for færdsel på offentlige færdselsveje⁶.

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 95, 1971, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 183, § 183 a, § 193, § 291, stk. 2. – §§ 114 ff. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (indgreb i meddelelshemmigheden).

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 kap. 8 ff. (færdsel og ophold på jernbaneområde m.v.).

⁵⁾ Jf. søsikkerhedslov. – Luftfartslov.

⁶⁾ Jf. færdselslov § 3, stk. 1, 1. pkt. (gengivet nedenfor). Se endvidere bl.a. §§ 16-17 (svingning), § 18 (vending, bakning m.v.), §§ 21 ff. overhaling), § 26 (vigepligt), §§ 28 ff. (standsning og parkering), § 32 (signaler og tegn), §§ 41 ff. (hastighed), § 55 a (håndholdte mobiltelefoner) §§ 67-68 (køretøjers indretning), § 87 (forurening af vej).

Færdselslov § 3, stk. 1

Trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så at der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre, og således at

færdslen ikke unødigt hindres eller forstyrres. Der skal også vises hensyn over for dem, der bor eller opholder sig ved vejen. [...]

§ 185^{1, 2, 3}

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse³ for sig selv eller andre, undlader gennem betimelig anmeldelse eller på anden efter omstændighederne tjenlig måde efter evne at afværge ildsvåde, sprængning, spredning af skadevoldende luftarter, oversvømmelse, søskade, jernbaneulykke eller lignende ulykke, der medfører fare for menneskeliv.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. §§ 141-142, § 164 a, § 250 og § 253 m. henvisninger. – Færdselslov § 8 og § 9. – Strandingslov (lbk.) 619, 1986 § 2 og § 3, anordn. 135, 1895; søsikkerhedslov §§ 30-31. – Hvidvaskningslov §§ 6-10; konkurslov 117, 2011 § 110, stk. 4, og dødsboskiftelov 221, 2011 § 70, stk. 4 (økonomisk kriminalitet); tinglysningenslov (lbk.) 622, 1986 § 8, stk. 3, bkg. 763, 2009 om tinglysning i tingbogen (fast ejendom) § 39. – Udlændingelov § 34, stk. 2, nr. 3 (meldepligt til politiet efter voldelig eller truende adfærd på indkvarteringssted). – Beredskabslov (lbk.) 660, 2009 § 70, jf. §§ 39-40.

³⁾ Jf. § 14, note 1.

§ 186^{1, 2}

Den, som forvolder fare for menneskers liv eller sundhed ved at fremkalde almindelig mangel på drikkevand eller ved at tilsætte vandbeholdninger, vandledninger eller vandløb sundhedsfarlige stoffer, straffes med fængsel indtil 10 år.

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. §§ 114 ff., § 190, § 193, § 196. – Miljølov kap. 3 og 4; jordforureningslov (lbk.) 1427, 2009; vandforsyningslov (lbk.) 635, 2010; lov om miljø og genteknologi (lbk.) 869, 2010.

³⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 187^{1, 2, 3}

Med fængsel indtil 10 år straffes

1) den, der tilsætter ting, som er bestemt til forhandling eller udbredt benyttelse, gift eller andre stoffer, som medfører,⁴

- at tingens benyttelse efter dens bestemmelse udsætter menneskers sundhed for fare,
- 2) den, der, når sådanne ting er således fordærvede, at nydelsen eller brugen af dem er på nævnte måde sundhedsfarlig, undergiver dem en behandling, der er egnet til at skjule deres fordærvede tilstand,
 - 3)⁵ den, der med fortielse af den foretagne behandling stiller til salg eller i øvrigt søger⁶ at udbrede ting, der er behandlet som under 1) eller 2) nævnt.

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹) Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²) Jf. §§ 114 ff., § 190.

³) Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Lov om kemiske stoffer (lbk.) 784, 2005. – Fødevarerlov med tilhørende administrative forskrifter. – Lov 375, 2002 om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer.

⁴) Jf. § 20.

⁵) Jf. § 188.

⁶) Jf. § 21, note 2.

§ 188^{1, 2, 3}

Den, som uden at være strafskyldig efter § 187, nr. 3, med fortielse af tingens sundhedsfarlige beskaffenhed stiller til salg eller i øvrigt søger⁵ udbredt

- 1) nærings- eller nydelsesmidler, der på grund af fordærvelse, mangelfuld tilberedelse, opbevaringsmåde eller af lignende grunde er sundhedsfarlige,
 - 2) brugsgenstande, der ved sædvanlig benyttelse udsætter menneskers sundhed for fare,
- straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.⁴

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹) Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²) Jf. § 190; § 195.

³) Fødevarerlov kap. 2, 3, og 7 samt § 60. – Lov om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer (lbk.) 1022, 2008. – Lov om foderstoffer (lbk.) 418, 2011 § 2. – Smh. lov om forbud mod salg af tobak og alkohol til personer under 16 år (lbk.) 1020, 2008, jf. RM 6, 2007; lov om forbud

mod tobaksreklame m.v. (lbk.) 1021, 2008. – Lov om røgfri miljøer 512, 2007, jf. RM 6, 2007.

⁴⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁵⁾ Jf. § 21, note 2.

§ 189^{1,2}

Den, som stiller til salg eller i øvrigt søger³ udbredt som lægemidler eller forebyggelsesmidler mod sygdomme ting, om hvilke han ved, at de er uegnede til det angivne formål, og at deres benyttelse hertil udsætter menneskers liv eller sundhed for fare, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.⁴

Stk. 2. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 190. – Autorisationslov, sundhedspersoner § 80, § 81 og §§ 86-89 (kvaksalveri m.v.). – Lov om kemiske stoffer (lbk.) 784, 2005 kap. 5; apotekerlov (lbk.) 855, 2008 § 13, stk. 2-4; lægemiddellov 1180, 2005 m. dertil knyttede bekendtgørelser. – Dopinglov 232, 1999, ændret ved lov 352, 2009, jf. RM 3, 2007. – UNESCO-konvention af 2005 mod doping i idræt, bki. 18, 2007.

³⁾ Jf. § 21, note 2.

⁴⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 190^{1,2}

Udsættes under tilsvarende betingelser som i §§ 186-189 angivet alene husdyrs liv eller sundhed for fare, er straffen bøde eller fængsel indtil 6 år.³

¹⁾ Ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 192, stk. 3. – Jf. § 291.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 191¹⁻⁶

Den, som i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer, straffes med fængsel indtil 10 år. Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har overdragelsen af et sådant stof i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 16 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med forsæt til at overdrage dem som nævnt i stk. 1.

¹⁾ Som affattet ved lov 276, 1969, lov 268, 1975 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. lov om euforiserende stoffer (lbk.) 748, 2008, senest ændret ved lov 606, 2012 (gengivet nedenfor); bkg. 557, 2011, senest ændret ved bkg. 506, 2012. – RM 6, 2006 (sanktionspåstande m.v. i narkotikasager), cirk. 10130, 2006. – RM 11, 1982 (overførelse af retsforfølgning til andet nordisk land); RM 1, 1993 (udbyttekonfiskation). – Lov 326, 2005 om administration af EU-forordninger om narkotikaprækursorer; bkg. 766, 1993 og bkg. 666, 2001. – Vejrl. 38, 2008 (ordination af afhængighedsskabende lægemidler). – Dopinglov 232, 1999, ændret ved lov 352, 2009, jf. RM 3, 2007. – Lov om international straffuldbyrdelse (lbk.) 740, 2005 kap. 3 a (handel med narkotika, hvidvaskning m.v.).

³⁾ Jf. § 76 a, stk. 1, nr. 2. – § 88. – Mil.strl. § 20 og § 22. – Rpl. § 799 (hemmelig ransagning). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel; se desuden lov 436, 2003 (bekæmpelse af rockerkriminalitet og anden organiseret kriminalitet).

⁴⁾ Udlændingelov § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstil-ladelse), kap. 4 (udvisning), herunder § 22, nr. 4, § 25 a, stk. 1, nr. 2 og § 26, stk. 2 (dom for omgang med euforiserende stoffer), samt § 25, § 25 a, stk. 2, nr. 3, § 28, stk. 1, nr. 5 og 7 (andre hensyn til den offentlige orden samt sikkerheds- eller sundhedsmæssige grunde).

⁵⁾ FN-opiumsprotokol af 1953, bki. 48, 1964; FN-enkeltkonvention af 1961 om kontrol med narkotiske midler, bki. 73, 1965, som ændret ved bki. 27, 1976; bkg. 98, 1967, senest ændret ved bkg. 142, 1975; FN-konvention af 1977 om psykotrope stoffer, bki. 8, 1977; FN-konvention af 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer, bki. 50, 1993 og bkg. 116, 1993. – Europarådets overenskomst af 31. januar 1995. – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet, bki. 12, 2007.

⁶⁾ Jf. EU-rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for gernings-indholdet i strafbare handlinger i forbindelse med ulovlig narkotikahandel og straffene herfor L 335/8, 2004 samt en række andre retsakter, herunder EU's narkotikahandlingsplan (2005–2008) C 168/01, 2005. – Schengenkonvention art. 70-76, lov om Danmarks tiltrædelse af Schengenkonventionen 418, 1997 § 3, senest ændret ved lov 227, 2003. – Lov 1261, 2009 om Europol. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering).

Lov om euforiserende stoffer §§ 1-3 a

§ 1

Ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges til at bestemme, at stoffer, herunder stofgrupper, som efter internationale vedtagelser eller efter Sundhedsstyrelsens skøn frembyder ganske særlig fare i anledning af de euforiserende egenskaber, som stofferne har eller antages at have, ikke må forefindes her i landet, medmindre ministeren under ganske særlige omstændigheder og på nærmere af ham fastsatte vilkår meddeler tilladelse dertil. En given tilladelse kan senere tilbagekaldes.

Stk. 2. Ministeren for sundhed og forebyggelse kan bestemme, at euforiserende stoffer omfattet af stk. 1 kan ind- og udføres, sælges, købes, udleveres, modtages, fremstilles, forarbejdes, besiddes og anvendes i medicinsk øjemed som led i lægelig behandling af personer for stofmisbrug.

Stk. 3. Bortset fra forhold omfattet af en tilladelse efter stk. 1 eller en behandling efter stk. 2 er ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af sådanne stoffer forbudt.

§ 2

Ministeren for sundhed og forebyggelse bemyndiges endvidere til at bestemme, at stoffer, herunder stofgrupper, som vel ikke er af den i § 1 omhandlede art, men som dog efter internationale vedtagelser eller efter Sundhedsstyrelsens skøn frembyder fare i anledning af de euforiserende egenskaber, som stofferne har eller antages at have, her i landet kun må anvendes i medicinsk eller videnskabeligt øjemed.

Stk. 2. Ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af disse stoffer er tilladt for apotekere og for personer eller firmaer, som ministeren for sundhed og forebyggelse har fået særlig tilladelse dertil. Ministeren kan fastsætte almindelige begrænsninger med hensyn til de pågældendes virksomhed i så henseende og kan endvidere over for enhver af de pågældende fastsætte særlige begrænsninger, ligesom han kan indskrænke eller tilbagekalde rettighederne med hensyn til stofferne.

Stk. 3. Køb og modtagelse fra apotekere og besiddelse af stofferne er endvidere tilladt for dem, der modtager stofferne i henhold til en efter almindelige regler lovlig recept eller rekvisition, jf. § 26 i lov nr. 209 af 11. juni 1954 om apotekervæsenet og de i medfør deraf udstedte forskrifter.

Stk. 4. I øvrigt er ind- og udførsel, salg, køb, udlevering, modtagelse, fremstilling, forarbejdning og besiddelse af disse stoffer forbudt.

§ 2 a

Bestemmelserne i §§ 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på stoffer, der kan omdannes til stoffer med euforiserende egenskaber.

§ 3

Overtrædelse af denne lov eller de i medfør af den udfærdigede forskrifter straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved udmåling af straffen, herunder ved fastsættelse af bøder, skal der lægges vægt på skadevirkningerne af de pågældende stoffer. Advarsel kan i almindelighed ikke meddeles, medmindre sociale forhold taler for at meddele en advarsel og besiddelsen af stoffet er udslag af en stærk afhængighed som følge af et længere og vedvarende misbrug af euforiserende stoffer. På samme måde straffes den, der ved meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller ved svigagtig fortielse opnår eller søger at opnå tilladelse i henhold til loven eller forskrifterne, eller som handler i strid med vilkår for en given tilladelse. På samme måde straffes endvidere den, der ved henvendelse om en recept eller rekvisition på et af de i § 2 eller § 2 a, jf. § 2, omhandlede stoffer eller om anden ordination af stoffet giver urigtig skriftlig oplysning om sit navn, sin bopæl eller sin stilling.

Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en betydelig skærpende omstændighed, at der er tale om

- 1) gentagne tilfælde af salg af et særlig farligt eller skadeligt stof eller
- 2) salg eller vederlagsfri overdragelse med henblik på senere salg af de i §§ 1 og 2 omhandlede stoffer på restaurationer, herunder diskoteker, eller ved koncerter eller musikfestivaler. Tilsvarende gælder ved andre arrangementer, hvor det typisk hovedsagelig er børn eller unge mennesker, der deltager.

Stk. 3. Med samme straf som anført i stk. 1 straffes den, som forsætligt modtager eller skaffer sig eller andre del i en vinding, der er erhvervet ved en af stk. 1, 1. pkt. omfattet overtrædelse, samt den, som ved opbevaring, transport, hjælp til afhændelse eller på lignende måde forsætligt virker til at sikre en anden udbyttet af en sådan overtrædelse.

§ 3 a

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 191 a¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 465, 2001.*

§ 192^{1, 2}

Den, som ved overtrædelse af de forskrifter, der ved lov eller i medfør af lov er givet til forebyggelse eller modarbejdelse af smitsom sygdom, forvolder fare for, at sådan sygdom vinder indgang eller udbredes blandt mennesker, straffes med fængsel indtil 3 år.

Stk. 2. Er sygdommen en sådan, der ifølge lovgivningen skal undergives eller på den tid, da handlingen begås, er undergivet offentlig behandling, eller mod hvis indførelse i riget der er truffet særlige forholdsregler, er straffen fængsel indtil 6 år.³

Stk. 3. Den, som på den angivne måde forvolder fare for, at smitsom sygdom finder indgang eller udbredes blandt husdyr⁴ eller nytte- eller kulturplanter⁵, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 4. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Lov om foranstaltninger mod smitsomme og andre overførbare sygdomme (lbk.) 814, 2009 m. tilknyttede administrative forskrifter.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. § 190. – Lov om foderstoffer (lbk.) 418, 2011 (forsigtighedsprincip). – Lov 432, 2004 om hold af dyr m. tilknyttede forskrifter (bl.a. om import af dyr).

⁵⁾ Jf. lov om planteskadegørere (lbk.) 198, 2009.

§ 192 a¹⁻³

Med fængsel fra 1 år indtil 6 år⁵ straffes den, der overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ved under særligt skærpende omstændigheder at indføre, udføre,⁴ transportere, erhverve, overdrage, besidde, bære, anvende, tilvirke, udvikle eller med henblik på udvikling forsøge i

- 1) skydevåben eller
- 2) andre våben eller eksplosivstoffer, når våbnet eller eksplosivstofferne på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade.

Stk. 2. Den, der i øvrigt overtræder lovgivningen om våben og eksplosivstoffer under særligt skærpende omstændigheder, straffes med fængsel indtil 6 år.⁵

¹⁾ Indsat ved lov 411, 1997, ændret ved lov 378, 2002, lov 503, 2006, lov 500, 2008 samt lov 501, 2009.

²⁾ Jf. § 114, stk. 1 nr. 8; §§ 114 ff. – Våbenlov, bl.a. § 5, stk. 1, og § 7 c (masseødelæggelsesvåben); bkg. 862, 2011 (transport af våben m.v. mellem tredjelande). – RM 6, 2005 pkt. 3.7.

³⁾ FN's Sikkerhedsråd resolution nr. 1540 vedrørende ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben til ikke-statslige aktører, jf. EU fælles aktion 419, 2006 L 165/30, 2006; andre relevante konventioner er opregnet i lovforslag

L 130, 2005-06, afsnit 2.3.3. – FN-konvention af 1993 om kemiske våben, bki. 96, 1997; lov 443, 1995, senest ændret ved lov 228, 2002. – EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme L 164/3, 2002 art. 1, litra g. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering).

⁴⁾ Jf. § 114 h, nr. 1.

⁵⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Udlændingelov § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstiladelse); § 22, nr. 6 (udvisning).

§ 192 b^{1,2}

Den, der med forsæt til skade på andres person eller til betydelig skade på andres ting eller på miljøet modtager, besidder, overdrager eller ændrer radioaktive stoffer eller fremstiller eller besidder en eksplosiv nuklear anordning eller en anordning, der er beregnet til at sprede radioaktive stoffer eller kan udsende ioniserende stråling, straffes med fængsel indtil 6 år.

Stk. 2. Med fængsel indtil 12 år straffes den, der med forsæt til skade på andres person eller til betydelig skade på andres ting eller på miljøet eller til at tvinge nogen til at foretage eller undlade at foretage en handling

- 1) anvender radioaktive stoffer eller anordninger, der udsender ioniserende stråling,
- 2) fjerner, ændrer eller beskadiger en nødvendig beskyttelse mod spredning af radioaktive stoffer eller mod ioniserende stråling eller
- 3) anvender eller beskadiger et nukleart anlæg med den følge, at der sker udslip af radioaktive stoffer eller fremkaldes fare derfor.

Stk. 3. Foretages en af de i stk. 2 nævnte handlinger under de i § 180 angivne omstændigheder eller med den følge, at der sker omfattende³ skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor, er straffen fængsel indtil på livstid.

Stk. 4. Begås forbrydelsen uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 542, 2006.*

²⁾ Jf. § 114, stk. 1, nr. 8, og § 114 a, nr. 4 og nr. 7. – §§ 114 ff. – FN-konvention af 2005 om nuklear terrorisme, bki. 13, 2008. – Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se i øvrigt note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Cf. § 196, stk. 1, nr. 2 (»betydelig«).

21. kapitel

Forskellige almenfarlige handlinger

§ 193^{1,2}

Den, der på retsstridig måde fremkalder omfattende forstyrrelse i driften af almindelige samfærdselsmidler, offentlig postbesørgelse, telegraf- eller telefonanlæg, radio- eller fjernsynsanlæg, informationssystemer³ eller anlæg, der tjener til almindelig forsyning med vand, gas, elektrisk strøm eller varme, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 år.⁴

Stk. 2. Begås forbrydelsen groft uagtsomt, er straffen bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965, lov 229, 1985, lov 433, 2000 samt lov 352, 2004.

²⁾ Jf. § 98, stk. 2; §§ 114 ff., § 118, stk. 3, § 183, § 183 a, § 184, § 186. – § 291, stk. 2. – Vandforsyningslov (lbk.) 635, 2010; varmforsyningslov (lbk.) 1184, 2011.

³⁾ Jf. § 263, stk. 2, § 263 a, § 301 a. – EU-rammeafgørelse L 69/67, 2005 om angreb på informationssystemer art. 10. – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 12, bki. 17, 2007.

⁴⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 194^{1,2}

Den, der borttager, ødelægger eller beskadiger offentlige mindesmærker eller genstande, som er bestemte til almindelig nytte eller pryde, hører til offentlige samlinger eller er særlig fredlyste, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 110, note 4. – § 291. – Færdselslov § 8 (færdselstavler). – Lov om bygningsfredning (lbk.) 685, 2011; lov om naturbeskyttelse (lbk.) 933, 2009; museumslov (lbk.) 1505, 2006 §§ 28-31 (fortidsminder, usædvanlige naturhistoriske genstande, danefæ, danekræ). – Smh. bkg. 784, 2006 (vejafmærkning).

§ 195^{1,2}

Den, som stiller levnedsmidler til salg, der ham bevidst er eftergjort eller forfalsket, uden at deres særlige beskaffenhed på utvetydig måde er angivet på varen selv eller på dens etikette

eller indpakning samt på fakturaen, hvis en sådan udstedes, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961 og lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 176, stk. 3, § 187, § 188; § 279. – Markedsføringslov. – Fødevarerlov kap. 5 og 7 samt § 60; bkg. 1308, 2005 (mærkning). – Lov 375, 2002 om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer.

§ 196^{1, 2, 3}

Med fængsel indtil 6 år straffes den, der under skærpende omstændigheder i strid med miljølovgivningen

- 1) **forurener luft, vand, jord eller undergrund med den følge,⁴ at der sker betydelig skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor, eller**
- 2) **opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer med den følge,⁴ at der sker betydelig⁵ skade på miljøet eller fremkaldes nærliggende fare derfor.**

Stk. 2. På samme måde straffes den, der i strid med miljølovgivningen forurener luft, vand, jord eller undergrund eller opbevarer eller bortskaffer affald eller lignende stoffer, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

¹⁾ *Indsat ved lov 412, 1997, ændret ved lov 474, 2006.*

²⁾ Jf. § 186, § 187, § 194. – Jf. miljølov; havmiljølov (lbk.) 929, 2009; lov om kemiske stoffer (lbk.) 784, 2005 og en lang række andre miljølove samt administrative forskrifter. – RM 8, 2008 (miljøsager). – Europarådets konvention 172, 1998 om strafferetlig beskyttelse af miljøet. – EU-rammeafgørelse om forurening fra skibe L 255/164, 2005, smh. direktiv L 255/11, 2005, ændret ved L 280/52 2009.

³⁾ *Oprindelig bestemmelse ophævet ved lov 256, 1950 om værn for dyr.* – Se nu dyreværnslov med tilhørende bekendtgørelser og cirkulærer. – Lov om dyreforsøg (lbk.) 1306, 2007. – En række love om hold af dyr. – Jagtlov kap. 5 med administrative forskrifter. – Hundelov (lbk.) 259, 2005, § 12, stk. 3, jf. § 6 d (forbud mod hundekampe). – RM 2, 2008 (dyreværnsager), RM 3, 2002 samt jm. cirk.skriv. 9272, 2005 (samarbejdet mellem fødevareregionerne og politikredsene).

⁴⁾ Jf. § 20.

⁵⁾ Cf. § 192 b, stk. 3 (»omfattende«).

Dyreværnslov § 28, stk. 1 og stk. 7

Den, som ved overanstrengelse, vanrøgt eller på anden måde behandler dyr uforsvarligt, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Der skal ved udmålingen af straffen tages hensyn til, om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr. Har forholdet haft karakter af mishandling, er straffen fængsel indtil 1 år, i gentagelsestilfælde indtil 2 år. [...]

Stk. 7. Ved udmåling af straf efter denne lov eller efter regler fastsat i medfør af stk. 5 og 6 anses det som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelsen er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, herunder dyretransporter.

**22. kapitel
Betleri og skadelig erhvervsvirksomhed****§ 197¹**

Den, der imod politiets advarsel² gør sig skyldig i betleri, eller som tillader, at nogen under 18 år, der hører til hans husstand, betler, straffes med fængsel indtil 6 måneder. Under formildende omstændigheder kan straffen bortfalde³. Advarsel efter denne bestemmelse har gyldighed for 5 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965 og lov 433, 2000.

²⁾ Jf. lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. – Smh. ordensbkg. § 6 (opholdsforbud), § 7, stk. 2 (forbud mod at banke på). – Lov om offentlige indsamlinger og pyramidespil (lbk.) 555, 2006. – Social servicelov § 154 (underretningspligt ved vanrøgt eller nedværdigende behandling af barn eller ung), bkg. 1466, 2010, medd. 11200, 1961 (skolepsykologers anmeldelsespligt), RM 3, 2008 pkt. 5.4 (indberetning til de sociale myndigheder i sager om vold i parforhold, når der har været mindreårige børn til stede). – Cf. om politisagers afgørelse ved rettens advarsel rpl. § 937.

³⁾ Jf. § 83, note 2.

§ 198¹

¹⁾ Ophævet ved lov 141, 1999.

§ 199¹

¹⁾ Ophævet ved lov 141, 1999.

§§ 200-201¹

¹⁾ Ophævet ved lov 212, 1965.

§ 202^{1, 2}

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004.*

§ 203^{1, 2}

Den, som søger erhverv ved hasardspil eller væddemål af tilsvarende art, der ikke ifølge særlig bestemmelse er tilladt, eller ved at fremme³ sådant spil, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2.⁴ Retten afgør, om det vundne udbytte skal inddrages eller tilbagebetales.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 204. – Smh. lov 848, 2010 om spil; kasinolov samt bkg. 273, 2011; lov om Danske Spil A/S 695, 2010. – Bkg. 502, 2005 (offentlige forlystelser). – Cirk. 147, 1994 (bortlodning). – Markedsføringslov § 9 (præmiekonkurrencer).

³⁾ Jf. § 23, note 2.

⁴⁾ Jf. §§ 75 ff.

§ 204^{1, 2}

Den, som på offentligt sted³ yder husrum til eller foranstalter utilladt hasardspil, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. Lige med offentligt sted anses foreningslokaler, når enten enhver eller enhver af en vis samfundsklasse som regel kan opnå optagelse i foreningen, eller utilladt hasardspil indgår i foreningens formål, eller der erlægges særlig betaling for deltagelse i spillet.

Stk. 3. Den, som på offentligt sted⁴ deltager i utilladt hasardspil, straffes med bøde.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 203. – Restaurationslov § 19, stk. 1 (fratagelse af bevilling), § 26, stk. 3 (spilleautomater), § 31, stk. 2 (polititilhold om ophold m.v.), jf. RM 6, 2007. – Lov om gevinstgivende spilleautomater 661, 2005 (lbk.); Skatteministeriets skr. 9540, 2006 (bødefastsættelse ved overtrædelse af spilleautomatloven).

³⁾ Jf. stk. 2 og 3.

⁴⁾ Jf. stk. 1 og 2.

§ 205¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 123, 1943.*

§ 206¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004.*

§ 207¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 163, 1961.*

23. kapitel

Forbrydelser i familieforhold^{1, 2, 3}

¹⁾ Jf. § 125, stk. 2, § 141, stk. 2, § 164 a (de »nærmeste«); § 223, stk. 1, § 224; § 227; § 229, stk. 3-5; § 238; § 251.

²⁾ Om fortabelse af arveret, se arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

³⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

§ 208^{1, 2}

Den, der indgår ægteskab eller lader sit partnerskab registrere, og som i forvejen er gift eller er part i et registreret partnerskab, straffes med fængsel indtil 3 år eller, hvis den anden person har været uvidende om det bestående ægteskab eller registrerede partnerskab, med fængsel indtil 6 år.³

Stk. 2. Begås handlingen af grov uagtsomhed, er straffen fængsel indtil 1 år.

Stk. 3. Den, som uden selv at være gift eller være part i et registreret partnerskab indgår ægteskab eller registreret partnerskab med en person, der allerede er gift eller er part i et registreret partnerskab, straffes med fængsel indtil 1 år.

Stk. 4. Det skal betragtes som en formildende omstændighed for den, der i forvejen er gift eller part i et registreret partnerskab, hvis det seneste ægteskab eller registrerede partnerskab ikke kan omstødes⁴. Under samme betingelse kan straffen for den person, der hverken er gift eller part i et registreret partnerskab, helt bortfalde.

¹⁾ Som ændret ved lov 373, 1989 og lov 433, 2000.

²⁾ Jf. ægteskabslov (lbk.) 38, 2007 § 9, § 23, § 35; partnerskabslov (lbk.) 338, 2005; bkg. 1258, 2006 (opløsning af ægteskab og partnerskab).

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. ægteskabslov § 23, stk. 2.

§ 209¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 212, 1965.*

§ 210^{1,2}

Den, der har samleje med en slægtning i nedstigende linje³, straffes med fængsel indtil 6 år.⁴

Stk. 2. Den, der har samleje med sin broder eller søster, straffes med fængsel indtil 2 år. Straffen kan bortfalde⁵ for den, der ikke er fyldt 18 år.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn⁶ og med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje⁷.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 248, 1967 og lov 349, 1997.*

²⁾ Jf. § 223, stk. 1. – Sundhedslov § 94, stk. 1, nr. 2 (*svangerskabsafbrydelse*) (gengivet efter § 242). – Rpl. § 29 a (*dørlukning*) og § 845. – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af *bistandsadvokat*). – Rpl. § 731 a, § 745 e, § 872 samt RM 2, 2007 (*videoafhøring* af børn i sædelighedssager m.v.). – Social servicelov § 154 (*underretningspligt* ved vanrøgt eller nedværdigende behandling af barn eller ung); bkg. 1466, 2010. – Om indhentelse af *børneattest*, om *indberetning vedrørende seksuelt misbrug*, og om *videregivelse af oplysninger vedrørende forhold begået mod et barn*, se note ad overskrift til 24. kapitel. – Lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

³⁾ Jf. § 222.

⁴⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁵⁾ Jf. § 83, note 2.

⁶⁾ Jf. § 225.

⁷⁾ Jf. § 224.

§§ 211-212¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 212, 1965.*

§ 213^{1,2}

Den, som ved vanrøgt³ eller nedværdigende behandling krænker sin ægtefælle, sit barn eller nogen hans myndighed eller forsorg undergIVEN person under 18 år eller en i opstigende linje beslægtet eller besvogret, eller som ved modvillig at unddrage sig en ham over for nogen af de nævnte personer påhvilende

forsørgelses- eller bidragspligt udsætter dem for nød, straffes med fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 465, 2001.

²⁾ Jf. § 197, § 251. – Social servicelov § 154 (underretningspligt ved vanrøgt eller nedværdigende behandling af barn eller ung); bkg. 1466, 2010. – Lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

³⁾ Jf. § 19; § 197. – Dyreværnslov § 28, stk. 1 (gengivet efter § 196).

§ 214¹

¹⁾ Ophævet ved lov 461, 2001.

§ 215^{1,2}

Den, som unddrager en person under 18 år forældres eller anden rette vedkommendes myndighed eller forsorg eller bidrager til, at han unddrager sig sådan myndighed eller forsorg, straffes efter reglerne i § 261.

Stk. 2.³ På samme måde straffes den, der ulovligt fører barnet ud af landet.

¹⁾ Som ændret ved lov 793, 1990.

²⁾ Jf. social servicelov § 123 (sikret afdeling), § 156 (tilskyndelse eller hjælp til undvigelse, holde skjult), § 157 (ulovlig anbringelse, modtagelse eller fjernelse af barn).

³⁾ Jf. lov om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v. (internationale børnebortførelser) (lbk.) 375, 2010. – Lov 434, 2006 om gennemførelse af Haagerkonventionen § 5, stk. 2. – Rpl. § 448, f, stk. 1, nr. 2. – Ægteskabslov (lbk.) 38, 2007 § 36 (ret til skilsmisse efter børnebortførelse).

24. kapitel**Forbrydelser mod kønssædeligheden¹⁻⁸**

¹⁾ Jf. § 210, § 213. – Smh. § 93, stk. 4. – Jf. til §§ 216-224. – Sundhedslov §§ 92-94 (gengivet efter § 242). – Lov 520, 2005, senest ændret ved lov 444, 2012, om indhentelse af *børneattest* i forbindelse med ansættelse af personale m.v. samt et antal dertil knyttede bekendtgørelser; bkg. 218, 2001, senest ændret ved bkg. 507, 2012 (Kriminalregisteret) § 36; cirk. 64, 2005 (indberetning om seksuelt misbrug af børn m.v.). – Om videregivelse af oplysninger vedrørende forhold begået mod et barn under 15 år, se bkg. 218, 2001 (Kriminalregisteret) kap. 7.

²⁾ Om jurisdiktion m.v. i sager om »sex-turisme«, jf. § 7, stk. 3, og § 10, stk. 2 (ej krav om dobbelt strafbarhed).

³⁾ Bkg. 300, 2011 (tilskud til psykologbehandling).

⁴⁾ Sundhedslov kap. 33 og bkg. 14, 2006 (kastration).

⁵⁾ Rpl. kap. 2 (retsmøder). – Rpl. § 42 e, stk. 4 (anonymisering ved aktindsigt). – Rpl. § 185 (bevisførelse om forurettedes tidligere seksuelle adfærd). – Rpl. § 1017 b (offentlig meddelelse om den forurettede). – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

⁶⁾ Jf. om udelukkelse og fortabelse af arveret, se arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

⁷⁾ Udlændingelov § 11, stk. 7 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstil-ladelse); § 22, nr. 6 (udvisning).

⁸⁾ Lov 319, 2009 (Gennemførelse af Europarådets konvention om *beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug m.v.*), bki. 57, 2010. – EU-rammeafgørelse om ofres stilling L 82/1, 2001. – EU-direktiv om *bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi* L 335/1, 2011, jf. rammeafgørelse L 13/44, 2004. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering). – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 9, bki. 12, 2007. – Europarådets konvention 210, 2011 (forebyggelse af *vold mod kvinder m.v.*), ikke trådt i kraft.

§ 216^{1, 2}

Den, der tiltvinger sig samleje ved vold³ eller trussel om vold⁴, straffes for voldtægt med fængsel indtil 8 år. Med vold sidestilles hensættelse i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen.⁵

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 12 år, hvis voldtægten har haft en særligt farlig karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpene omstændigheder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 248, 1967, lov 256, 1981 samt lov 380, 2002.*

²⁾ Jf. § 260. – § 217, § 218, stk. 2, § 222, stk. 2, §§ 224-227, § 236. – Smh. § 93, stk. 4. – Sundhedslov kap. 33 (kastration), bkg. 14, 2006. – Rpl. § 29 a (dørlukning) og § 845. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ § 244.

⁴⁾ Cf. § 217.

⁵⁾ Jf. § 218, stk. 2.

§ 217^{1,2}

Den, som skaffer sig samleje ved anden ulovlig tvang, jf. § 260, end vold eller trussel om vold, straffes med fængsel indtil 4 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967 og lov 256, 1981.

²⁾ Jf. § 216 samt noterne hertil. – § 222, stk. 2, §§ 224-227, § 236. – Smh. § 93, stk. 4.

§ 218^{1,2}

Den, der ved udnyttelse³ af en persons sindssygdom eller mentale retardering skaffer sig samleje uden for ægteskab⁴ med den pågældende, straffes med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Den, der skaffer sig samleje uden for ægteskab med en person, der befinder sig i en tilstand, i hvilken den pågældende er ude af stand til at modsætte sig handlingen⁵, straffes med fængsel indtil 4 år, medmindre forholdet er omfattet af § 216.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967 og lov 256, 1981.

²⁾ Jf. §§ 224-227, § 236. – Smh. § 93, stk. 4. – Rpl. § 29 a (dørlukning) og § 845.

³⁾ Jf. § 220, § 223, stk. 2.

⁴⁾ Jf. § 220.

⁵⁾ Jf. § 216, stk. 1.

§ 219^{1,2}

Den, der er ansat eller tilsynsførende ved fængsel, forsorgshjem, børne- eller ungdomshjem, hospital for sindslidende, institution for personer med vidtgående psykiske handicap eller lignende institution, og som har samleje med nogen, der er optaget i institutionen, straffes med fængsel indtil 4 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965.

²⁾ Jf. § 218, stk. 1. – §§ 224-227. – Smh. § 93, stk. 4.

§ 220¹

Den, som ved groft misbrug² af en persons tjenstlige eller økonomiske afhængighed³ skaffer sig samleje uden for ægteskab⁴ med den pågældende, straffes med fængsel indtil 1 år eller, såfremt forholdet er begået over for en person under 21 år⁵, med fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 256, 1981. Jf. § 224, § 225, § 227.

²⁾ Jf. § 223, stk. 2. – Smh. § 94, stk. 4.

³⁾ Jf. § 82, nr. 6.

⁴⁾ Jf. § 218.

⁵⁾ Jf. § 228, stk. 2. – § 226.

§ 221^{1,2}

Med fængsel indtil 6 år³ straffes den, der tilsniger sig samleje med en person, der vildfarende anser samlejet som ægteskabeligt eller forveksler gerningsmanden med en anden.

¹⁾ Som ændret ved lov 256, 1981.

²⁾ Jf. § 224, § 227.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 222^{1,2}

Den, som har samleje med et barn under 15 år,³ straffes med fængsel indtil 8 år.

Stk. 2. Har barnet været under 12 år, eller har gerningsmanden skaffet sig samlejet ved tvang eller fremsættelse af trusler, kan straffen stige til fængsel indtil 12 år.

Stk. 3. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 og stk. 2, 1. led, skal det indgå som en skærpende omstændighed, at gerningsmanden har skaffet sig samlejet ved udnyttelse af sin fysiske eller psykiske overlegenhed.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 89, 1972, lov 256, 1981, lov 380, 2002 samt lov 501, 2008.

²⁾ Jf. § 210; §§ 224-227, § 236. – Smh. § 94, stk. 4. – Rpl. § 722, stk. 2 og 3 (tiltalefrafald til unge). – Rpl. § 29 a (dørlukning) og § 845. – Rpl. § 731 a, § 745 e, § 872 (videoafhøring af børn i sædelighedssager), RM 2, 2007 (videoafhøring m.v.). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om indhentelse af børneattest, om indberetning vedrørende seksuelt misbrug, og om videregivelse af oplysninger vedrørende forhold begået mod et barn, se note ad kapiteloverskrift.

³⁾ Cf. stk. 2 samt § 220, § 223, § 228, stk. 2. – Om europæisk lovgivning, se note ad kapiteloverskrift.

§ 223^{1,2}

Den, som har samleje med en person under 18 år, der er den skyldiges adoptivbarn, stedbarn eller plejebarn³ eller er betroet den pågældende til undervisning eller opdragelse, straffes med fængsel indtil 4 år.⁴

Stk. 2. Med samme straf anses den, som under groft misbrug⁵ af en på alder og erfaring beroende overlegenhed forfører en person under 18 år til samleje.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965.

²⁾ Jf. §§ 224-227, § 236. – Social servicelov § 154 (underretningspligt ved vanrøgt eller nedværdigende behandling af barn eller ung); bkg. 1466, 2010. – Rpl. § 29 a (dørlukning) og § 845.

³⁾ Jf. § 210.

⁴⁾ Se § 93, stk. 3 og § 94, stk. 4.

⁵⁾ Jf. § 220.

§ 223 a^{1,2}

Den, der som kunde mod betaling eller løfte om betaling har samleje³ med en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

¹⁾ Indsat ved lov 141, 1999, ændret ved lov 433, 2000 og lov 228, 2003.

²⁾ Jf. § 229, § 230, § 233. – Restaurationslov § 31, stk. 2 (polititilhold mod ophold m.v.). – Smh. § 213 samt social servicelov § 154 (underretningspligt ved vanrøgt eller nedværdigende behandling af barn eller ung); bkg. 1466, 2010. – Udlændingelov § 25, nr. 2. – Tillægsprotokol af 2000 til FN-børnekonvention om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi, bki. 34, 2003. – ILO-konvention 182 om børnearbejde.

³⁾ Jf. § 224, § 225. – Om europæisk lovgivning, se note ad kapiteloverskrift.

§ 224^{1,2}

Bestemmelserne i §§ 216-223 a finder tilsvarende anvendelse med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje.

¹⁾ Som ændret ved lov 256, 1981 og lov 141, 1999.

²⁾ Jf. § 210, stk. 3; § 232. – § 226, § 227, § 236.

§ 225^{1,2}

Bestemmelserne i §§ 216-220 og 222-223 a finder tilsvarende anvendelse med hensyn til kønslig omgængelse med en person af samme køn.

¹⁾ Som affattet ved lov 195, 1976, lov 256, 1981 samt lov 141, 1999.

²⁾ Jf. § 226, § 236.

§ 226^{1,2}

Har i de tilfælde, hvor efter foranstående bestemmelser gerningens strafbarhed afhænger af den krænkede persons fra det normale afvigende åndelige eller legemlige tilstand³ eller af personens alder⁴, gerningsmanden handlet uden kendskab til pågældendes tilstand eller alder, og handlingen af denne grund ikke kan tilregnes ham som forsætlig, bliver, hvis han dog har handlet uagtsomt, en forholdsmæssig mindre straf at anvende.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965.

²⁾ Jf. § 227, § 236.

³⁾ Jf. § 218.

⁴⁾ Jf. § 220, §§ 222-225, § 230.

§ 227¹

Straf efter §§ 216-226 kan nedsættes eller bortfalde,² når de personer, mellem hvilke kønslig omgængelse har fundet sted, er indtrådt i ægteskab med hinanden eller har ladet deres partnerskab registrere.³

¹⁾ Som ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 83, note 2.

³⁾ Smh. § 208, note 2. – Jf. rpl. § 722, stk. 2 og 3 (tiltalefrafald under særligt formildende omstændigheder m.v.).

§ 228^{1,2}

Den, der

- 1) forleder³ nogen til at søge fortjeneste ved kønslig usædelighed med andre,
 - 2) for vinding skyld⁴forleder nogen til kønslig usædelighed med andre eller afholder nogen, der driver erhverv ved kønslig usædelighed⁵, fra at opgive det, eller
 - 3) holder bordel,
- straffes for rufferi med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tilskynder eller bistår⁶ en person under 21 år til at søge erhverv ved kønslig usædelighed, samt den, der medvirker til en persons befordring ud af riget⁷, for at denne i udlandet skal drive erhverv ved kønslig usædelighed eller benyttes til sådan usædelighed, når den befordrede person er under 21 år eller uvidende om formålet.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961.

²⁾ Jf. § 229, § 231. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelshemmeligheden). – Restaurationslov § 19, stk. 1 (fratagelse af alkoholbevilling), § 31, stk. 2 (polititilhold mod ophold m.v.), jf. RM 6, 2007. – Ordensbkg. § 6 (opholdsforbud).

³⁾ Jf. § 23, note 2.

⁴⁾ Jf. § 50, stk. 2.

⁵⁾ Jf. § 223 a.

⁶⁾ Jf. § 23, note 2.

⁷⁾ Jf. § 206.

§ 229^{1,2}

Den, der fremmer kønslig usædelighed ved for vindings skyld³ eller i oftere gentagne⁴ tilfælde at optræde som mellemand, eller som udnytter en andens erhverv ved kønslig usædelighed⁵, straffes med fængsel indtil 3 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. Den, der udlejer værelse i hotel eller gæstgiveri til benyttelse til erhvervsmæssig utugt, straffes med fængsel indtil 1 år eller under formildende omstændigheder med bøde.

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 141, 1999 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 228, § 231. – § 50, stk. 2, § 75, stk. 1. – Restaurationslov § 19 (fratagelse af alkoholbevilling), § 31, stk. 2 (polititilhold om ophold m.v.), jf. RM 6, 2007.

³⁾ Jf. § 50, stk. 2.

⁴⁾ Smh. § 84.

⁵⁾ Jf. § 223 a.

§ 230^{1,2}

Den, der optager utugtige fotografier, film eller lignende af en person under 18 år med forsæt til at sælge eller på anden måde at udbrede materialet, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år.³ Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare,⁴ hvor der anvendes grov vold,⁵ hvor der forvoldes barnet alvorlig skade,⁶ eller hvor der er tale om optagelser af mere systematisk eller organiseret⁷ karakter. § 226 finder tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Indsat ved lov 441, 2000, ændret ved lov 280, 2001, lov 228, 2003 samt lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 223 a, § 234, § 235 og § 264 a. – Om europæisk lovgivning i øvrigt, se note ad kapiteloverskrift. – RM 9, 2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. § 252.

⁵⁾ Jf. §§ 245-246.

⁶⁾ Jf. § 20. – § 249.

⁷⁾ Jf. § 81, nr. 2 og 3.

§ 231¹

Har den, som skal dømmes efter §§ 228 eller 229, tidligere² været dømt for nogen i disse bestemmelser omhandlet forbrydelse, eller har han for en berigelsesforbrydelse³ været dømt til fængsel, kan straffen forhøjes med indtil det halve.

¹⁾ *Som ændret ved lov 89, 1972 og lov 280, 2001.*

²⁾ Jf. § 84.

³⁾ Jf. kap. 28.

§ 232^{1, 2}

Den, som ved uterligt forhold krænker blufærdigheden eller giver offentlig forargelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 224, § 233, § 236. – Rpl. § 762, stk. 2, nr. 2 (retshåndhævelsesarrest ved krænkelse af et barn). – Ordensbkg. § 6 (opholdsforbud). – Om indhentelse af *børneattest*, om *indberetning vedrørende seksuelt misbrug*, og om *videregivelse af oplysninger vedrørende forhold begået mod et barn*, se note ad kapiteloverskrift.

§ 233^{1, 2}

Den, som opfordrer eller indbyder til utugt eller stiller usædelig levevis til skue på en måde, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse³, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Ordensbkg. § 6 (opholdsforbud).

³⁾ Jf. § 232 med note.

§ 234^{1,2}

Den, som sælger³ utugtige billeder eller genstande til en person under 16 år, straffes med bøde.

¹⁾ Som affattet ved lov 224, 1969.

²⁾ Jf. §§ 230 og § 235. – Filmlov 186, 1997 § 20, § 21, § 25, § 26.

³⁾ Cf. § 235 samt §§ 187-189, § 195 (»stiller til salg«); § 191.

§ 235^{1,2}

Den, som udbreder utugtige fotografier eller film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år.³ Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.

Stk. 2. Den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med utugtige fotografier eller film, andre utugtige visuelle gengivelser eller lignende af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 omfatter ikke besiddelse af utugtige billeder af en person, der er fyldt 15 år, hvis den pågældende har givet sit samtykke til besiddelsen.

¹⁾ Som affattet ved lov 252, 1980 og ændret ved lov 272, 1989, lov 1100, 1994, lov 441, 2000, lov 433, 2000, lov 280, 2001, lov 228, 2003, lov 218, 2004 samt lov 319, 2009.

²⁾ Jf. § 222, § 223 a, § 224, § 225, § 230, § 234. – RM 9, 2005 om strafpåstanden i sager om overtrædelse af straffeloven. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelseshemmeligheden). – Om indhentelse af *børneattest*, om *indberetning vedrørende seksuelt misbrug*, og om *videregivelse af oplysninger vedrørende forhold begået mod et barn*, se note ad kapiteloverskrift. – Medicansvarslov §§ 9-24. – Filmlov 186, 1997. – Om europæisk lovgivning, se note ad kapiteloverskrift.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 235 a¹

Den, der rekrutterer eller i øvrigt medvirker til, eller som udnytter, at en person under 18 år deltager i en forestilling med utugtig optræden, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år eller

under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpene omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om forestillinger af mere systematisk eller organiseret karakter.

Stk. 2. Den, der som tilskuer overværer en forestilling som nævnt i stk. 1 med deltagelse af en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ *Indsat ved lov 319, 2009.* – Om europæisk lovgivning, se note ad kapiteloverskrift.

§ 236^{1, 2}

Når nogen dømmes efter §§ 216, 217, 218, stk. 1, 222 eller 223, stk. 2, eller efter §§ 224, 225 eller 226, jf. en af fornævnte bestemmelser, eller efter § 232, kan der ved dommen³ gives den pågældende pålæg om ikke at indfinde sig i offentlige parker eller anlæg, på fællede, ved skoler og legepladser, ved opdragelseshjem, ved sindssygehospitalet og institutioner for personer med vidtgående psykiske handicap, i bestemt angivne skove og på bestemt angivne badeanstalter og strandbredder.

Stk. 2. Der vil derhos ved dommen kunne gives personer, der dømmes efter de i stk. 1 nævnte paragraffer eller efter §§ 228 og 229, pålæg om, at de ikke må lade børn under 18 år tage ophold i deres bolig eller uden politiets tilladelse selv tage ophold hos personer, hos hvem der opholder sig børn under nævnte alder. Pålægget gælder dog ikke med hensyn til børn, over for hvilke den domfældte har forsørgelsespligt.

Stk. 3. Når der er forløbet 3 år efter straffens udståelse⁴, kan den dømte forlange spørgsmålet om ophævelse af et pålæg efter stk. 1 eller 2 forelagt retten⁵. Begæringen fremsættes over for anklagemyndigheden, der snarest muligt indbringer spørgsmålet for retten. § 59, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse. Afgørelsen træffes ved kendelse. Tages begæringen ikke til følge, kan den dømte ikke fremsætte ny begæring, før der er forløbet 3 år⁶ fra kendelsens afsigelse. Når særlige omstændigheder taler derfor, kan justitsministeren tillade, at indbringelse for retten sker før udløbet af denne frist.

Stk. 4. Overtrædelse af de i henhold til stk. 1 og 2 meddelte pålæg straffes med fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 87, 1939, lov 163, 1961, lov 212, 1965, lov 248, 1967, lov 256, 1981 samt lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 4, stk. 2. – § 57, stk. 1, nr. 1. – §§ 68-68 a.

³⁾ Cf. om advarsel eller pålæg ved politiet § 197, § 229, stk. 4, samt lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

⁴⁾ Jf. § 40, stk. 5.

⁵⁾ Jf. § 3, note 6.

⁶⁾ Cf. § 59, stk. 1, 72, stk. 1, og § 78, stk. 3.

25. kapitel Forbrydelser mod liv og legeme¹⁻⁷

¹⁾ Jf. § 110 d, § 112, § 113, §§ 114 ff., § 115, § 119, § 133, § 180, § 183, § 266 a. – § 8, stk. 1, nr. 3 og 4. – Mil. strl. §§ 11-12. – EMRK art. 2 og EU-charter art. 2 (ret til livet).

²⁾ Sundhedslov afsnit XIII og § 273 (*ligsyn og obduktion m.v.*), bkg. 1046, 2006 og bkg. 320, 2007 samt vejl. 10101, 2006 og vejl. 10130, 2006 (*ligsyn og dødsattest*).

³⁾ Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af *bistandsadvokat*). – Lov om *erstatning til ofre* for forbrydelser (lbk.) 688, 2004, senest ændret ved lov 325, 2012; Europarådets konvention 116, 1983 om erstatning til ofre for forbrydelser. – EU-rammeafgørelse om ofres stilling L 82/1, 2001. – Bkg. 300, 2011 (tilskud til *psykologbehandling*).

⁴⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

⁵⁾ Cirk. 64, 2005 om indberetning om straffesager mod offentligt ansatte m.v. § 3. – Ægteskabslov (lbk.) 38, 2007 § 34. – Jagtlov § 55, stk. 1 (frakendelse af jagttegn); hundelov (lbk.) 259, 2005 § 12, stk. 2, senest ændret ved lov 717, 2010; færdselslov §§ 125 ff.; restaurationslov §§ 13-15 (alkoholbevilling); lov om vagtvirksomhed (lbk.) 227, 2010. – Om fortabelse af arveret, se arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel), RM 1, 1994 om rettighedsfrakendelse i medfør af en analogi af arvelovens § 48; RM 3, 2002. – Udlændingelov § 34, stk. 2, nr. 3 (meldepligt til politiet efter voldelig eller truende adfærd på indkvarteringssted).

⁶⁾ Iværksættelsesbkg. 790, 2010, især § 5 og § 7 (*anbringelsessted*), § 12 (frist for *fremmøde*) samt § 27 (hurtig *indkaldelse*).

⁷⁾ Våbenlov § 4, stk. 1 (*knivforbud*). – Politilov § 6 (*visitation*); bkg. 978, 2004 (politiets anvendelse af magtmidler). – Bkg. 188, 2011 (offentlige

boksekampe); Sundhedsstyrelsens cirk. 108, 2000 (stævnelægers pligter og beføjelser under offentlige boksekampe).

§ 237¹⁻⁴

Den, som dræber en anden, straffes for manddrab med fængsel fra 5 år⁵ indtil på livstid⁶.

¹⁾ Jf. § 112, §§ 114 ff., §§ 238-241. – § 81 a.

²⁾ Sundhedslov §§ 23-27 (sultestrejkkende, uafvendeligt døende m.v.)(gengivet efter § 253), bkg. 240, 2007, bkg. 322, 2011 og vejl. 33, 2012 (livstestamenter m.v.), vejl. 9619, 2002 (medikamentel behandling i terminalfasen).

³⁾ Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel), RM 1, 1994 om retlighedsfrakendelse i medfør af en analogi; RM 3, 2002.

⁴⁾ Folkedrabslov 132, 1955; FN-konvention af 1948 om folkedrab, bki. 21, 1952; lov om straf for krigsforbrydelser 395, 1946. – Geneve-konventioner af 1949 om beskyttelse af civile personer i krigstid m.v., bki. 26, 1951 art. 33; II. tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter, bki. 27, 1983 art. 4 og 13. – EU-rådsafgørelse om folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser L 118/12, 2003. – FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder, bki. 30, 1976 art. 6; FN-konvention af 1984 mod tortur m.v., bki. 88, 1987, protokol af 2002, bki. 38, 2009. – EMRK art. 2 (retten til liv), art. 3 (forbud mod tortur samt umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf); Europarådets konvention 82, 1974 om forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser; Europarådets konvention 126, 1987 om bekæmpelse af tortur og umenneskelig og nedværdigende behandling, tillægsprotokoller 151 og 152, 2002; bki. 57, 1991. – EU-charter art. 2 (ret til livet). – Statut for Den Internationale Straffedomstol art. 7 (forbrydelser mod menneskeheden), bilag til lov 342, 2001.

⁵⁾ Cf. § 112.

⁶⁾ Jf. § 33, note 3. – Rpl. § 799 (hemmelig ransagning). – Om straffeprocessuelle spørgsmål i øvrigt, se note ad kapiteloverskrift.

§ 238¹

Dræber en moder sit barn under eller straks efter fødselen², og det må formodes, at hun har handlet i nød³, af frygt for vanære eller under påvirkning af en ved fødselen fremkaldt svækkelse, forvirring eller rådvildhed⁴, straffes hun med fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Er forbrydelsen ikke fuldbyrdet⁵, og har handlingen ikke påført barnet skade, kan straf bortfalde.⁶

¹⁾ Jf. § 251. – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

²⁾ Jf. § 251 (»ved sin barnefødsel«).

³⁾ Jf. § 14, note 1.

⁴⁾ Jf. § 82, nr. 7, og § 83.

⁵⁾ Jf. § 21.

⁶⁾ Jf. § 83, note 2.

§ 239^{1,2}

Den, som dræber en anden efter dennes bestemte begæring, straffes med fængsel indtil 3 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 240. – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel). – Om uafvendeligt døende m.v., se note ad § 237 samt sundhedslov §§ 23-27 (gengivet efter § 253).

§ 240^{1,2}

Den, som medvirker³ til, at nogen berøver sig selv livet, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.⁴

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Se note 2 ad § 239.

³⁾ Jf. § 23, note 2.

⁴⁾ Jf. § 82, nr. 7, samt § 83.

§ 241¹

Den, som uagtsomt forvolder en andens død², straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år.³ Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særlig skærpende omstændighed.⁴

¹⁾ Som affattet ved lov 6, 1992, ændret ved lov 433, 2000, 380, 2002, lov 218, 2004, lov 559, 2005 samt lov 716, 2010.

²⁾ Jf. § 246, § 249, § 250. – Jagtlov § 55, stk. 1. – Smh. færdselslov § 125, stk. 1, nr. 1 (skade eller fare, betinget frakendelse).

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. § 249, 2. pkt. – Smh. færdselslov §§ 53-54 (spirituskørsel m.v.), § 118, stk. 5, jf. § 126, stk. 1, nr. 5 (forsætlig skade eller fare, særligt hensynsløs kørsel, skærpet straf, ubetinget frakendelse).

§ 242^{1, 2}

¹⁾ *Ophævet ved lov 161, 1937.* – Smh. sundhedslov afsnit VII (*svangerskabsafbrydelse*) (§§ 92-94 samt § 269 gengivet nedenfor); bkg. 1483, 2005, cirk. 23, 2006 samt vejl. 25, 2006.

²⁾ Smh. lov om *kunstig befrugtning* (lbk.) 923, 2006. Af bestemmelserne i denne lov gengives nedenfor §§ 25-28 om forskning på befrugtede menneskelige æg og menneskelige kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning; de nævnte bestemmelser er strafsanktioneret i lovens § 29, som er gengivet i uddrag efter § 23. – Smh. lov 593, 2011 om videnskabsetisk behandling af sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter.

Sundhedslov §§ 92-94 og § 269*Betingelser for svangerskabsafbrydelse*

§ 92

En kvinde kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og kvinden, efter at reglerne i § 100 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 93

Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en kvinde uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for hendes liv eller for en alvorlig forringelse af hendes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægefagligt begrundet.

§ 94

Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en kvinde få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af kvindens helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af hendes øvrige livsforhold,
- 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i straffelovens § 210 eller §§ 216-224,
- 3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 4) kvinden på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 5) kvinden på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde eller

6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af kvinden, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til kvinden, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til kvindens alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrunder ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte kvinden for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgribet nu indebærer.

Stk. 3. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 1, nr. 3, nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

§ 269

En læge, der afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, uden at betingelserne i § 92, § 93, § 95, stk. 1, eller § 96 er opfyldt, og uden at der foreligger tilladelse efter § 94 eller § 95, stk. 2 eller 3, straffes, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven, med fængsel indtil 2 år, under formildende omstændigheder med bøde.

Stk. 2. En læge, der afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, uden at betingelserne i § 98, § 99 og § 100, stk. 3, er opfyldt, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

Stk. 3. Den, som uden at være læge afbryder en andens svangerskab eller foretager fosterreduktion, straffes med fængsel indtil 4 år, medmindre højere straf er forskyldt efter straffeloven.

Stk. 4. Stk. 1 og 3 finder tilsvarende anvendelse på den, der bistår ved den pågældende virksomhed.

Stk. 5. Overtrædelser, der begås af uagtsomhed, straffes ikke.

Lov om kunstig befrugtning m.v. §§ 25-28

Forbud mod forskning og forsøg

§ 25

Biomedicinske forsøg på befrugtede menneskelige æg samt på kønsceller, der agtes anvendt til befrugtning, må kun foretages i følgende tilfælde:

- 1) Hvis de har til formål at forbedre in vitro-befrugtning eller lignende teknikker med henblik på at fremkalde en graviditet.
- 2) Hvis de har til formål at forbedre teknikker til genetisk undersøgelse af et befrugtet æg med henblik på at fastslå, om der foreligger en alvorlig arvelig sygdom eller en væsentlig kromosomabnormitet (præimplantationsdiagnostik).

Stk. 2. Udtagning og befrugtning af æg med henblik på at gennemføre andre forsøg end de i stk. 1 nævnte er ikke tilladt.

§ 26

Befrugtede æg må kun holdes i live uden for en kvindes livmoder i 14 dage, fra befrugtningen er sket. Den tid, hvori de befrugtede menneskelige æg har været nedfrosset, medregnes ikke.

§ 27

Befrugtede menneskelige æg, der har været gjort til genstand for bio-medicinsk forskning, herunder almindelig kvalitetssikrende forskning ved ægopsætning, må kun opsættes i en kvindes livmoder, hvis det befrugtede æg er genetisk uændret (umodificeret) og den forudgående forskning efter en faglig vurdering i øvrigt ikke må antages at have beskadiget ægget i dets videre udvikling.

Stk. 2. Forskningsprojekter efter § 25 skal godkendes i det videnskabs-etiske komitéssystem, der forud for eventuel godkendelse vurderer, om projekterne har det tilladte formål.

§ 28

Følgende forsøg må ikke foretages:

- 1) Forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af arvemæssigt identiske menneskelige individer.
- 2) Forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af menneskelige individer ved sammensmeltning af genetisk forskellige fosteranlæg eller dele af fosteranlæg, før de sætter sig fast i livmoderen.
- 3) Forsøg, der har til formål at muliggøre fremstilling af levende menneskelige individer, som er hybrider, med en arvemasse, hvori indgår bestanddele fra andre arter.
- 4) Forsøg, der har til formål at muliggøre udvikling af et menneskeligt individ i artsfremmed livmoder.

§ 243¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 120, 1970.*

§ 244¹⁻⁴

Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

¹⁾ *Som ændret ved lov 272, 1989, lov 433, 2000 samt lov 380, 2002.*

²⁾ Jf. §§ 114 ff., § 119, stk. 1, §§ 245-248. – Forældreansvarslov 499, 2007 § 2, stk. 2, jf. lov 416, 1997 (afskaffelse af revselsesretten); jf. bkg. 320, 2010 (god orden i folkeskolen). – Smh. magtanvendelsesbkg. 1093, 2010

§ 1, stk. 2 (børn og unge); magtanvendelsesbkg. 688, 2010 (voksne). – Ordensbkg. § 3 (gengivet nedenfor). – Restaurationslov § 29, stk. 1 (forbud mod servering for berusede), § 32 (forstyrrende adfærd). – Søsikkerhedslov § 3, stk. 1, nr. 9 og § 32, stk. 1, og bkg. 9269, 2003 § 18, jf. §§ 8-9 (behandling af blindpassagerer). – Lov 307, 2008 om sikkerhed ved bestemte idrætsbegivenheder. – Se tillige noter til kapiteloverskrift.

³⁾ Jf. rpl. § 762, stk. 2, nr. 2 (retshåndhævelsesarrest). – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat). – RM 3, 2008 om behandlingen af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser.

⁴⁾ Europarådets konvention 210, 2011 (forebyggelse af vold mod kvinder og husspektakler), ikke trådt i kraft. – Europarådets konvention 120, 1985 om tilskuervold og dårlig opførsel ved sportsbegivenheder og i særdeleshed ved fodboldkampe; bki. 65, 1988. – EU-rådsresolutioner C 131/1, 1996, C 193/1, 1997, C 196/1, 1999 (fodboldhooliganisme).

Ordensbekendtgørelse § 3

Slagsmål, skrigen, råben eller anden støjende, voldelig, fornærmelig eller lignende optræden, der er egnet til at forstyrre den offentlige orden, må ikke finde sted.

Stk. 2. Det er forbudt at udvise uanstændig eller anstødelig opførsel, der er egnet til at forulempe andre eller vække offentlig forargelse.

Stk. 3. Det er forbudt at færdes så påvirket af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, at det kan give anledning til ulempe for andre.

Stk. 4. Begå de i stk. 1 og 2 nævnte handlinger på steder, hvortil der ikke er almindelig adgang, og medfører de forstyrrelser af den offentlige orden, kan politiet påbyde, at de bringes til ophør.

§ 245^{1, 2}

Den, som udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år.³ Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge,⁴ skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed.

Stk. 2. Den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer⁵ en anden person skade⁶ på legeme eller helbred, straffes med fængsel indtil 6 år.³

¹⁾ Som ændret ved lov 272, 1989, lov 350, 1997 samt lov 380, 2002.

²⁾ Jf. § 102, stk. 3, §§ 114 ff., § 230, 2. pkt., § 246, § 247. – § 81 a. – § 83. – Færdselslov §§ 53-54 (spirituskørsel m.v.), § 118, stk. 5, jf. § 126, stk. 1, nr. 5 (forsætlig skade eller fare, særligt hensynsløs kørsel, skærpet straf, ubetinget frakendelse). – Jagtlov § 55, stk. 1. – Se tillige noter ad § 244.

³⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Jf. § 20.

⁵⁾ Cf. § 249 (»uagtsomt«).

⁶⁾ Jf. § 246. – Tatoveringslov 194, 1966 § 1 (gengivet nedenfor).

Tatoveringslov § 1

Den, der tatoverer en person under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der tatoverer en person i hoved, på hals eller på hænder.

§ 245 a¹⁻⁴

Den, som ved et legemsangreb med eller uden samtykke bortskærer eller på anden måde fjerner kvindelige ydre kønsorganer helt eller delvis, straffes med fængsel indtil 6 år.⁵

¹⁾ *Indsat ved lov 386, 2003.*

²⁾ Jf. § 246, § 247, stk. 1. – §§ 114 ff. – Se tillige noter ad §§ 244-245.

³⁾ Om jurisdiktion m.v., jf. § 7, stk. 1 og stk. 3, samt § 7 a, stk. 2. – Om forældelse, jf. § 94, stk. 4, 1. pkt.

⁴⁾ Sundhedslov kap. 9 og § 271, bkg. 665, 1998, vejl. 155, 1998, vejl. 161, 1998 (information og samtykke, videregivelse af helbredsoplysninger), vejl. 9494, 2002 (sundhedspersoners tavshedspligt, dialog og samarbejde med patienters pårørende).

⁵⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 246^{1,2}

Har et legemsangreb, der er omfattet af § 245 eller § 245 a, været af en så grov beskaffenhed eller haft³ så alvorlige skader eller døden til følge,⁴ at der foreligger særdeles skærpene omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.⁵

¹⁾ *Som ændret ved lov 272, 1989, lov 350, 1997, lov 380, 2002 samt lov 386, 2003.*

²⁾ Jf. § 102, stk. 3, §§ 114 ff., § 241, § 245, § 247, § 249. – § 81 a. – § 83. – § 248.

³⁾ Jf. § 20.

⁴⁾ Jf. § 250. – § 241.

⁵⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 247¹

Begås nogen af de lovovertrædelser, der er nævnt i §§ 244-246, af en person, der tidligere² er dømt for forsætligt legemsangreb eller for en forbrydelse, der har været forbundet³ med forsætlig vold, kan straffen forhøjes med indtil det halve⁴.

Stk. 2. Det samme gælder, når en lovovertrædelse som nævnt i §§ 244-246 begås over for en person, der efter karakteren af sit arbejde er særligt udsat for vold.⁵

¹) Som ændret ved lov 366, 1994.

²) Jf. § 84.

³) Jf. § 113, § 119, § 123, § 216, § 260, § 288.

⁴) Jf. § 119.

§ 248¹

For legemsangreb under slagsmål,² eller når den angrebne har øvet gengæld³ mod angriberen, kan straffen under særligt formildende omstændigheder bortfalde.⁴

¹) Som ændret ved lov 272, 1989.

²) Jf. ordensbkg. § 3 (gengivet efter § 244).

³) Jf. § 13, stk. 2. – § 82, nr. 3 og 5, samt § 83. – § 272.

⁴) Jf. § 83, note 2.

§ 249^{1,2}

Den, som uagtsomt tilføjer nogen betydelig³ skade på legeme eller helbred, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpene omstændigheder med fængsel indtil 8 år.⁴ Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpene omstændighed.⁵

¹) Som ændret ved lov 272, 1989, lov 433, 2000, lov 380, 2002, lov 218, 2004, lov 559, 2005 samt lov 716, 2011.

²) Jf. § 19. – §§ 245-246. – § 230, 2. pkt. – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat).

³) Cf. § 245, stk. 2; § 246, § 250.

⁴) Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁵) Jf. § 241, 2. pkt. – Smh. færdselslov §§ 53-54 (spirituskørsel m.v.), § 118, stk. 5, jf. § 126, stk. 1, nr. 5 (særligt hensynsløs kørsel), §§ 125-129 (frakendelse). – Søsikkerhedslov § 32, stk. 1, nr. 1.

§ 250^{1,2}

Den, som hensætter en anden i hjælpeløs tilstand eller forlader en under den pågældendes varetægt stående person i en sådan tilstand, straffes med fængsel indtil 8 år.³

¹⁾ Som ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. §§ 141-142, § 164 a, § 185 og §§ 251-254. – § 102, stk. 3. – §§ 114 ff. – Færdselslov § 9 (gengivet efter § 253). – Om uafvendeligt døende m.v., se note ad § 237 samt sundhedslov §§ 23-27 (gengivet efter § 253). – Autorisationslov, sundhedspersoner § 85, jf. § 42 (gengivet efter § 253).

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 251^{1,2}

En kvinde, der ved sin barnefødsel på uforsvarlig måde udsætter barnet for alvorlig fare, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 238, § 250, § 252. – Jf. § 82, nr. 7, samt § 83.

§ 252¹⁻⁴

Med fængsel indtil 8 år straffes den, der for vindings skyld⁵, af grov kådhed eller på lignende hensynsløs måde volder nærliggende fare for nogens liv eller førlighed.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der på hensynsløs måde forvolder fare⁶ for, at nogen smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom.⁷

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter efter forhandling med ministeren for sundhed og forebyggelse, hvilke sygdomme der er omfattet af stk. 2.

¹⁾ Som ændret ved lov 431, 1994, lov 433, 2000, lov 468, 2001 samt lov 380, 2002.

²⁾ Jf. § 81 a, §§ 114 ff., § 138, § 180, § 183, § 192 a, § 230, 2. pkt., § 250, § 251, § 253, § 254. – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat).

³⁾ Færdselslov §§ 53-54 (spirituskørsel m.v.), § 118, stk. 5, jf. § 126, stk. 1, nr. 5 (forsætlig skade eller fare, særligt hensynsløs kørsel, skærpet straf, ubetinget frakendelse). – Jagtlov § 22, § 55, stk. 1. – Lov om fyrværkeri 193, 1972, senest ændret ved lov 1600, 2006; bkg. om fyrværkeri 778, 1999. – Arbejds miljølov, § 82, stk. 4, nr. 1 og § 83, stk. 2, jf. RM 8, 2006. – Fødevarelov § 60, stk. 2, nr. 1. – Restaurationslov § 24 (forbud mod udlevering

af stærke drikke fra forretningslokaler). – Lov om dykkerarbejde og dykkermateriel m.v. (lbk.) 936, 2010 § 24, stk. 3, nr. 1. – Søsikkerhedslov § 32, stk. 1, nr. 1, og stk. 6, og bkg. 9269, 2003 § 18, stk. 2 og stk. 3 (behandling af blindpassagerer), bkg. 1084, 2011 § 13 (forebyggelse af pirateri); lov om skibes besætning (lbk.) 112, 2012 § 28, stk. 2, nr. 1. – Luftfartslov § 149, stk. 6, 3. pkt., og § 150, stk. 2, nr. 1. – Hundelov (lbk.) 259, 2005, senest ændret ved lov 717, 2010; bkg. 962, 1986 (hunde til bevogtning).

⁴⁾ Psykiatrilov § 5, § 10, § 12, § 14, § 17, § 18 a. – Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (lbk.) 170, 2010 § 5 (fare for sig selv eller andre).

⁵⁾ Jf. § 50, stk. 2.

⁶⁾ Cf. stk. 1.

⁷⁾ § 192, stk. 1, og 2. – Om den ophævede kønssygdomslov, se §§ 256-259.

§ 253¹⁻⁴

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, som, uagtet det var ham muligt uden særlig fare eller opofrelse³ for sig selv eller andre, undlader⁵

- 1) efter evne at hjælpe nogen, der er i øjensynlig livsfare, eller
- 2) at træffe de foranstaltninger, som af omstændighederne kræves til redning af nogen tilsyneladende livløs⁶, eller som er påbudt til omsorg for personer, der er ramt af skibbrud eller anden tilsvarende ulykke.

Stk. 2. Med fængsel indtil 2 år straffes den, som overtræder stk. 1 i forbindelse med flugt fra et færdselsuheld, hvorved nogen er tilføjlet betydelig personskade.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000, lov 218, 2004 og lov 498, 2008.

²⁾ Jf. §§ 141-142, § 164 a, § 185, § 241, § 249, §§ 250-252. – Strandingslov (lbk.) 619, 1986 § 3; færdselslov § 9 (gengivet nedenfor); beredskabslov (lbk.) 660, 2009 §§ 39-40; sølov § 223 og § 372; søsikkerhedslov §§ 30-31 og § 32, stk. 1, nr. 1, og stk. 6, og bkg. 9269, 2003 (behandling af blindpassagerer). – Arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

³⁾ Autorisationslov, sundhedspersoner § 85, jf. § 42 (gengivet nedenfor). – Jordemoderlov 671, 1978 §9, stk. 1, § 14. – Sundhedslov §§ 19-20 og §§ 23-27 (gengivet nedenfor).

⁴⁾ Jf. § 14, note 1.

⁵⁾ Jf. § 20, note 2.

⁶⁾ Jf. sundhedslov § 176 (dødens konstatering).

Færdselslov § 9

En trafikant, der med eller uden egen skyld bliver indblandet i et færdselsuheld, skal straks standse.

Stk. 2. Trafikanten skal endvidere

- 1) i muligt omfang yde hjælp til personer, der kan være kommet til skade,
- 2) deltage i de foranstaltninger til sikring af færdslen, som uheldet giver anledning til,
- 3) opgive navn og bopæl til en anden, der er indblandet i uheldet, hvis denne anmoder om det,
- 4) opgive navn og bopæl til den, på hvis ejendom eller ting der er sket skade, hvis denne anmoder om det,
- 5) snarest muligt underrette politiet, hvis trafikanten har forvoldt ikke ubetydelig skade på en anden person, og
- 6) snarest muligt underrette skadelidte eller politiet, hvis trafikanten har forvoldt skade på ejendom eller ting og der ikke er nogen til stede, som kan modtage oplysninger om trafikantens navn og bopæl.

Stk. 3. Er nogen dræbt eller kommet alvorligt til skade ved færdselsuheldet, må der ikke ændres ved forholdene på uheldsstedet eller fjernes spor, som kan være af betydning for opklaringen af uheldet. Køretøj, der har været indblandet i uheldet, skal dog flyttes, hvis dets placering er til fare for færdslen.

[Overtrædelse af § 9, stk. 2, nr. 1, straffes med fængsel indtil 1 år, under formildende omstændigheder dog med bøde, jf. færdselslov § 117 d, stk. 1].

Sundhedslov § 19, § 20 og §§ 23-27

Øjeblikkeligt behandlingsbehov

§ 19

Hvis en patient, der midlertidigt eller varigt mangler evnen til at give informeret samtykke eller er under 15 år, befinder sig i en situation, hvor øjeblikkelig behandling er påkrævet for patientens overlevelse eller for på længere sigt at forbedre patientens chance for overlevelse eller for et væsentligt bedre resultat af behandlingen, kan en sundhedsperson indlede eller fortsætte en behandling uden samtykke fra patienten eller fra forældremyndighedens indehaver, nærmeste pårørende eller værge.

Patientens inddragelse

§ 20

En patient, der ikke selv kan give informeret samtykke, skal informeres og inddrages i drøftelserne af behandlingen, i det omfang patienten forstår

behandlingssituationen, medmindre dette kan skade patienten. Patientens tilkendegivelser skal, i det omfang de er aktuelle og relevante, tillægges betydning.

Sultestrejke

§ 23

Hvis en patient utvivlsomt har iværksat en sultestrejke og patienten er informeret om sultestrejkenes helbredsmæssige konsekvenser, må en sundhedsperson ikke afbryde denne.

Afvisning af at modtage blod

§ 24

En behandling, der indebærer transfusion af blod eller blodprodukter, må ikke indledes eller fortsættes uden patientens informerede samtykke.

Stk. 2. Patientens afvisning af at modtage blod eller blodprodukter skal være givet i forbindelse med den aktuelle sygdomssituation og være baseret på information fra sundhedspersonen om de helbredsmæssige konsekvenser af at undlade tilførsel af blod eller blodprodukter ved behandlingen.

Stk. 3. Såfremt det strider mod en sundhedspersons etiske opfattelse at udføre en behandling uden anvendelse af blod eller blodprodukter, er vedkommende ikke forpligtet hertil, og patienten skal henvises til en anden sundhedsperson, medmindre der foreligger et tilfælde af påtrængende nødvendig lægehjælp, jf. § 42 i lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

Behandling af uafvendeligt døende

§ 25

En uafvendeligt døende patient kan afvise behandling, der kun kan udskyde dødens indtræden.

Stk. 2. Såfremt en uafvendeligt døende patient ikke længere er i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret, kan en sundhedsperson undlade at påbegynde eller fortsætte en livsforlængende behandling, jf. § 26, stk. 3.

Stk. 3. En uafvendeligt døende patient kan modtage de smertestillende, beroligende eller lignende midler, som er nødvendige for at lindre patientens tilstand, selv om dette kan medføre fremskyndelse af dødstidspunktet.

Livstestamenter

§ 26

Enhver, der er fyldt 18 år og ikke er under værgemål, der omfatter personlige forhold, herunder helbredsforhold, jf. værgemålslovens § 5, kan oprette et livstestamente. I livstestamentet kan den pågældende udtrykke sine ønsker

med hensyn til behandling, hvis vedkommende måtte komme i en tilstand, hvor selvbestemmelsesretten ikke længere kan udøves af patienten selv.

Stk. 2. I et livstestamente kan optages bestemmelser om, at

- 1) der ikke ønskes livsforlængende behandling i en situation, hvor testator er uafvendeligt døende, og
- 2) der ikke ønskes livsforlængende behandling i tilfælde af, at sygdom, fremskreden alderdomssvækkelse, ulykke, hjertestop, eller lignende har medført så svær invaliditet, at testator varigt vil være ude af stand til at tage vare på sig selv fysisk og mentalt.

Stk. 3. Ved livsforlængende behandling forstås behandling, hvor der ikke er udsigt til helbredelse, bedring eller lindring, men alene til en vis livsforlængelse.

Stk. 4. Såfremt en sundhedsperson, i tilfælde hvor patienten ikke selv er i stand til at udøve sin selvbestemmelsesret, påtænker at iværksætte livsforlængende behandling af en uafvendeligt døende eller påtænker at fortsætte livsforlængende behandling i en situation som nævnt i stk. 2, nr. 2, skal sundhedspersonen kontakte Livstestamenteregistret, jf. § 27, med henblik på at undersøge, om der foreligger et livstestamente.

Stk. 5. Testators ønske i medfør af stk. 2, nr. 1, er bindende for sundhedspersonen, medens et ønske efter stk. 2, nr. 2, er vejledende for sundhedspersonen og skal indgå i dennes overvejelser om behandling.

§ 27

Ministeren for sundhed og forebyggelse opretter et livstestamenteregister og fastsætter nærmere regler om livstestamenters oprettelse, udformning, registrering, tilbagekaldelse m.v.

Stk. 2. (Udeladt)

Autorisationslov, sundhedspersoner § 17 og § 42

§ 17

En autoriseret sundhedsperson er under udøvelsen af sin virksomhed forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, herunder ved benyttelse af medhjælp, økonomisk ordination af lægemidler m.v.

§ 42, stk. 1

Enhver læge er forpligtet til på begæring at yde den første fornødne lægehjælp, når hurtig lægehjælp efter de foreliggende oplysninger må anses for påtrængende nødvendig, såsom ved forgiftningstilfælde, større blødninger, kvælningsanfald og fødsler, hvor jordemoderhjælp ikke kan skaffes til veje, eller hvor jordemoderen tilkalder lægen. Har lægen gyldigt forfald, eller kan rettidig lægehjælp blive ydet af en anden, som efter forholdene er nærmere dertil, er lægen dog fritaget for den omhandlede forpligtelse. [...]

§ 254^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 3 måneder straffes den, som forsætligt eller uagtsomt overlader barn under 15 år, sindssyg, mentalt retarderet eller beruset person farligt våben eller sprængstof.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. jagtlov og bkg. 1010, 2007 (skydevåben og ammunition). – Våbenlov, bkg. 362, 2008 (eksplosivstoffer), bkg. 997, 2009 og cirk. 8, 2000 (våben og ammunition m.v.). – Lov om fyrværkeri 193, 1972 m. senere ændringer og en række administrative forskrifter. – Sml. lov om kemiske stoffer (lbk.) 784, 2005 § 24, stk. 3.

§ 255¹

¹⁾ Ophævet ved lov 461, 2001.

§§ 256-259¹

¹⁾ Ophævet ved lov 212, 1965. – Lov 287, 1973 om bekæmpelse af køns sygdomme, blev ophævet ved lov 224, 1988. Se nu § 252, stk. 2. Køns sygdomslovens § 10 lød således:

»Med bøde, hæfte eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der gentagne gange eller i øvrigt under skærpende omstændigheder ved samleje eller andet kønsligt forhold forsætligt udsætter nogen for at blive smittet med kønssygdom.«

26. kapitel

Forbrydelser mod den personlige frihed^{1,2}

¹⁾ Jf. § 110 d, § 113, § 115. – EMRK art. 8 (ret til privatliv og familieliv). – EU-charter art. 7 (respekt for privatliv og familieliv).

²⁾ Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

§ 260¹⁻⁴

Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes for ulovlig tvang den, som

1) ved vold⁵ eller ved trussel om vold, om betydelig skade på gods,⁶ om frihedsberøvelse⁷ eller om at fremsætte usand⁸

sigtelse for strafbart eller ærerørigt forhold eller at åbenbare privatlivet tilhørende forhold⁹ tvinger¹⁰ nogen til at gøre, tåle eller undlade noget,

- 2) ved trussel om at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller om at fremsætte sande¹¹ ærerørige beskyldninger tvinger nogen til at gøre, tåle eller undlade noget, for så vidt fremtvingelsen ikke kan anses tilbørlig begrundet ved det forhold, som truslen angår.¹²

Stk. 2. Tvinges nogen til at indgå ægteskab, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.¹³

*Stk. 3.*¹⁴ Tvinges nogen til at bære en beklædningsgenstand, der skjuler vedkommendes ansigt, kan straffen stige til fængsel indtil 4 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000, lov 316, 2008 og lov 651, 2009.

²⁾ Jf. §§ 98-100, § 102, stk. 3, § 105, § 111, § 113, §§ 114 ff., § 117, nr. 2, § 118, § 119, § 120, § 123, § 133, § 137, § 147, § 150, § 183 a, § 216, § 217, § 222, stk. 2, § 262 a, § 266, § 266 b, § 281, § 288. – § 82, nr. 6.

³⁾ Aftalelov (lbk.) 781, 1996 §§ 28-29. – Se tillige noter ad § 261.

⁴⁾ Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat).

⁵⁾ Jf. § 244 m. noter. – Social servicelov § 82, stk. 1, 2. pkt. (hjælp til personer med nedsat psykisk funktionsevne må ikke ydes ved brug af fysisk tvang); §§ 123 ff.; magtanvendelsesbkg. 1093, 2010, senest ændret ved bkg. 1183, 2011 (børn og unge), vejl. 11, 2011 om særlig støtte til børn og unge; magtanvendelsesbkg. 688, 2010 og vejl. 97, 2011 (voksne, særlige dørbådnere, fastholdelse og flytning). – Om behandlingen af sultestrejkende, uafvendeligt døende, forsøgspersoner m.v., se note ad § 237 samt sundhedslov §§ 23-27 (gengivet efter § 253).

⁶⁾ Jf. §§ 180-181, § 291.

⁷⁾ Jf. § 261.

⁸⁾ Cf. nr. 2.

⁹⁾ Jf. § 264 c, § 264 d.

¹⁰⁾ Cf. § 281 (»truer«).

¹¹⁾ Cf. nr. 1.

¹²⁾ Jf. § 281, nr. 2. – § 104, stk. 3, nr. 5.

¹³⁾ Smh. EU-charter art. 9 (ret til at indgå ægteskab).

¹⁴⁾ Jf. rpl. § 168, stk. 2, og § 178, stk. 1 (forbud mod ansigtstildækkende beklædning under vidneforklaring).

§ 261¹⁻⁶

Den, som berøver en anden friheden, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 år.

Stk. 2. Sker det for vindings skyld,⁷ eller har frihedsberøvelsen været langvarig eller bestået i, at nogen uberettiget⁸ holdes i forvaring som sindssyg eller mentalt retarderet eller bringes i fremmed krigstjeneste eller i fangenskab eller anden afhængighed i fremmed land, er straffen fængsel indtil 12 år.⁹

Stk. 3. Den, som ved grov uagtsomhed¹⁰ forvolder en frihedsberøvelse af den i stk. 2 nævnte art, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.¹⁰

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 102, stk. 3, §§ 114 ff., § 215, § 262, § 262 a; § 117, nr. 2, § 147, § 183 a, § 260, § 281. – Social servicelov § 157 (ulovlig anbringelse, modtagelse eller fjernelse af barn), se tillige note 5 ad § 260. – Folkedrebslov 132, 1955 § 1. – Lov om erstatningsansvar (Ibk.) 885, 2005 § 26 (godtgørelse for tort).

³⁾ Om menneskehandel, se § 262 a. – EMRK art. 4 og EU-charter art. 5 (forbud mod slaveri og tvangsarbejde); EMRK art. 5 og EU-charter art. 6 (ret til frihed); tillægsprotokol 4 til EMRK, bki, 17, 1965.

⁴⁾ Geneve-konvention af 1926 angående slaveri, bki. 163, 1927, bki. 45, 1954, bki. 36, 1956, bki. 67, 1958; FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder, bki. 30, 1976 art. 8; FN-konvention af 1950 om bekæmpelse af handel med mennesker og udnyttelse af prostitution af andre; FN-tillægskonvention af 1956 om ophævelse af slaveri, slavehandel o.lign., bki. 67, 1958; FN-konvention af 1979 om gidseltagning, bki. 100, 1987; FN-konvention af 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet med tilhørende protokoller, bki. 3, 2004 og bki. 11, 2004; FN-børnekonvention af 1989, bki. 6, 1992, tillægsprotokol af 2000 til FN-børnekonvention om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi, bki. 34, 2003.

⁵⁾ ILO-konvention 29, 1930 om tvangsarbejde, bki. 65, 1958; ILO-konvention 182, 1999 om afskaffelse af de værste former for børnearbejde, bki. 62, 2000. – International konvention til bekæmpelse af handel med kvinder og børn, bkg. 300, 1931, bki. 56, 1950; bkg. 301, 1931 om ratifikation af konventionen angående bekæmpelse af den hvide slavehandel, bki. 20, 1951. – II. tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter art. 4; bki. 27, 1983. – Statut for Den Internationale Straffedomstol art. 7 (forbrydelser mod menneskeheden), art. 8 (krigsforbrydelser), bilag til lov 342, 2001. – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet, bki. 12, 2007.

⁶⁾ Søsikkerhedslov § 3, stk. 1, nr. 9, og § 32, stk. 4, og bkg. 9269, 2003 § 18, jf. § 8 (behandling af blindpassagerer).

⁷⁾ Smh. § 50, stk. 2.

⁸⁾ Smh. rpl. kap. 69 (anholdelse) og kap. 70 (varetægtsfængsling). – Politilov § 11; bkg. 988, 2004 (detentionsanbringelse). – Psykiatrilov § 5, § 10, § 17 a, §§ 18 a ff. – Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (lbk.) 170, 2010, bkg. 101, 2008, vejl. 101, 2008.

⁹⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note ad overskrift til 14. kapitel.

¹⁰⁾ Jf. § 19.

§ 262¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004.*

§ 262 a^{1,2}

For menneskehandel straffes med fængsel indtil 10 år³ den, der rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person, hvor der anvendes eller har været anvendt

1) ulovlig tvang efter § 260,

2) frihedsberøvelse efter § 261,

3) trusler efter § 266,

4) retsstridig fremkaldelse, bestyrkelse eller udnyttelse af en vildfarelse eller

5) anden utilbørlig fremgangsmåde

med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed,⁴ tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold, strafbare handlinger eller fjernelse af organer⁵.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der med henblik på udnyttelse af den pågældende ved kønslig usædelighed, tvangsarbejde, slaveri eller slaverilignende forhold, strafbare handlinger eller fjernelse af organer⁶

1) rekrutterer, transporterer, overfører, huser eller efterfølgende modtager en person under 18 år eller

2) yder betaling eller anden fordel for at opnå samtykke til udnyttelsen fra en person, som har myndighed over den forurettede, og den, der modtager sådan betaling eller anden fordel.

¹⁾ *Indsat ved lov 380, 2002, ændret ved lov 275, 2012.*

²⁾ Smh. § 76 a, § 94, stk. 4.

³⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Se noterne 3-5 ad § 261.

⁵⁾ Jf. § 228, § 229, § 231.

⁶⁾ EU-direktiv L 101/1, 2011 om bekæmpelse af menneskehandel, smh. rammeafgørelse L 203/1, 2002. – TEUF kap. 4 (retligt samarbejde), især art. 83, stk. 1 (minimumsharmonisering). – EU-charter art. 5, stk. 3 (forbud mod menneskehandel). – FN-konvention af 2000 om bekæmpelse af organiseret kriminalitet (Palermo-konventionen) med tilhørende protokoller, bki 3, 2004, bki. 11, 2004 og bki. 35, 2008. – Europarådets konvention 197, 2005 mod menneskehandel, bki. 15, 2010. – Europarådets konvention 164, 1997 om menneskerettigheder og biomedicin; bki. 65, 2000; tillægsprotokoller 168, 1998, 186, 2002 og 195, 2005. – Sundhedslov § 268 (udtagelse eller overførsel af væv eller andet biologisk materiale). – Blodforsyningslov 295, 2005 § 14.

27. kapitel

Freds- og ærekrænkelser¹⁻⁴

¹⁾ Jf. § 110 d, § 115. – Kap. 15. – § 275 (påtale). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Retssikkerhedslov 442, 2004.

²⁾ Lov om erstatningsansvar (lbk.) 885, 2005 § 26 (godtgørelse for tort).

³⁾ Medieansvarslov §§ 9-24, lov om massemediers informationsdatabaser 430, 1994 §§ 16-17. – Ordensbkg. – Offentlighedslov 572, 1985; persondatalov 429, 2000 med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger; bkg. om pengeinstitutters videregivelse af kreditoplysninger 531, 2000; lov 434, 2000 om Det Centrale DNA-profil-register, senest ændret ved lov 715, 2010; CPR-lov (lbk.) 878, 2009 kap. 7-13. – Lov om visse betalingsmidler (lbk.) 259, 2008 § 13; lov om finansiel virksomhed (lbk.) 885, 2011 § 373, stk. 1, jf. kap. 9 og § 332; lov om elektroniske signaturer 417, 2000 § 24, stk. 1, nr. 1. – Lov 169, 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester § 81, stk. 1, nr. 1. – Toldlov kap. 4; pantelånerlov 223, 1966 § 13. – Forsikringsaftalelov (lbk.) 999, 2006 § 3 a samt lov om tilsyn med firmapensionskasser (lbk.) 1561, 2007 § 9 a (forbud mod anvendelse af visse helbredsmæssige oplysninger ved tegning m.v. af forsikringer af pensioner). – Fødevarerlov § 56, bkg. 1025, 2011 (offentliggørelse af kontrolresultater).

⁴⁾ EMRK art. 10 og EU-charter art. 11 (ytrings- og informationsfrihed). – EMRK art. 14 og EU-charter art. 21 (forbud mod diskrimination). – EU-charter art. 8 (beskyttelse af personoplysninger).

§ 263^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberegtiget

- 1) bryder eller unddrager³ nogen et brev, telegram eller anden lukket meddelelse eller optegnelse eller gør sig bekendt med indholdet,
- 2) skaffer sig adgang til andres gemmer⁴,
- 3)⁵ ved hjælp af et apparat hemmeligt aflytter eller optager udtalelser fremsat i enrum, telefonsamtaler eller anden samtale mellem andre eller forhandlinger i lukket møde, som han ikke selv deltager i, eller hvortil han uberettiget har skaffet sig adgang.

Stk. 2.⁶ Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der uberettiget skaffer sig adgang til en andens oplysninger eller programmer, der er bestemt til at bruges i et informations-system.

Stk. 3.⁷ Begås de i stk. 1 eller 2 nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en virksomheds erhvervshemmeligheder eller under andre særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.⁸ På samme måde straffes de i stk. 2 nævnte forhold, når der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter.

¹⁾ Som ændret ved lov 89, 1972, lov 229, 1985, lov 6, 1992, lov 433, 2000 samt lov 352, 2004.

²⁾ Jf. § 264 c, § 275. – Rpl. § 33, stk. 2 (billed- og lydoptagelse i retten). – Rpl. kap. 71 (indgreb i meddelelshemmeligheden, observation og dataaflæsning). – Straffuldbyrdsloven med tilhørende administrative forskrifter. – Retssikkerhedslov 442, 2004. – Social servicelov § 64, stk. 2 (adgang til forældremyndighedens indehavers bolig, rum eller gemmer). – Markedsføringslov § 19 (se § 264 efter noter). – Postlov 1536, 2010 §§ 11-12 (posthemmelighed) samt bkg. 727, 2011.

³⁾ Jf. § 110, note 4. – Social servicelov § 123, stk. 5, magtanvendelsesbkg. 1093, 2010 (børn og unge). – Psykiatrilov kap. 5 a.

⁴⁾ Jf. stk. 2-3, § 264, stk. 2. – Udlændingelov § 38, stk. 5 (politiets undersøgelse af bagagerum og andre lukkede rum i køretøjer, skibe og luftfartøjer for at sikre, at ulovlig ind- og udrejse ikke finder sted).

⁵⁾ Smh. rpl. § 32 (optagelse og transmission af billeder og lyd under retsmøder). – Lov 475, 2009 om radiofrekvenser. – Cf. kasinolv § 8 a. – Social servicelov § 123, stk. 5, magtanvendelsesbkg. 1093, 2010 (børn og unge).

⁶⁾ Jf. stk. 3, § 193, § 263 a, § 279 a, § 301 a. – Rpl. § 781, stk. 2 (særskilt hjemmel til telefonaflytning og teleoplysning). – Ophavsretslov § 78. – Selskabslov § 367, stk. 2, jf. § 77 (uberettiget videregivelse eller anvendelse af adgangskode til deltagelse i elektronisk generalforsamling). – Lov om

elektroniske signaturer 417, 2000. – EU-rammeafgørelse om angreb på informationssystemer L 69/67, 2005 art. 2 og 7; Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 2, 3 og 6, bki. 12, 2007.

⁷⁾ Jf. § 264, stk. 2. – Rpl. § 781, stk. 2 (særskilt hjemmel til telefonaflytning og teleoplysning).

⁸⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 263 a¹

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der uretmæssigt erhvervsmæssigt sælger eller i en videre kreds udbreder en kode eller andet adgangsmiddel til et ikke offentligt tilgængeligt informationssystem,² hvortil adgangen er beskyttet med kode eller anden særlig adgangsbegrænsning.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der uretmæssigt videregiver et større antal koder eller andre adgangsmidler som nævnt i stk. 1.

Stk. 3. På samme måde straffes den, der uretmæssigt skaffer sig eller videregiver en kode eller andet adgangsmiddel som nævnt i stk. 1 til

- 1) et samfundsvigtigt informationssystem, jf. § 193, eller
- 2) et informationssystem, der behandler følsomme oplysninger, som er omfattet af § 7, stk. 1, eller § 8, stk. 1, i lov om behandling af personoplysninger, om flere personers personlige forhold.

Stk. 4. Sker den i stk. 1-3 nævnte videregivelse m.v. under særligt skærpende omstændigheder, er straffen fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor videregivelsen m.v. sker i særligt stort omfang eller indebærer særlig risiko for betydelig skade.

¹⁾ Indsat ved lov 352, 2004.

²⁾ Jf. § 193, § 263, stk. 2, § 301 a. – Se tillige noter ad § 263.

§ 264^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som uberegtiget

- 1) skaffer sig adgang til fremmed hus eller andet ikke frit tilgængeligt sted³,
- 2) undlader at forlade fremmed grund efter at være opfordret dertil.

Stk. 2.⁴ Begås det i stk. 1, nr. 1, nævnte forhold med forsæt til at skaffe sig eller gøre sig bekendt med oplysninger om en

virksomheds erhvervshemmeligheder,⁵ eller foreligger der i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel indtil 6 år.⁶ Som særligt skærpende omstændighed anses navnlig tilfælde, hvor forholdet er begået under sådanne omstændigheder, at det påfører andre en betydelig skade eller indebærer en særlig risiko herfor.

¹⁾ *Som ændret ved lov 89, 1972, lov 229, 1985, lov 6, 1992, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 264 c, § 276, § 291, § 294; § 275. – Rpl. kap. 73 (ransagning). – Politilov § 5, stk. 4 (adgang uden retskendelse). – Retssikkerhedslov 442, 2004. – Jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 21 b, stk. 7 (»Uvedkommende må ikke benytte private overkørsler og overgange«). – Cirk. 159, 1998 om bemærkninger til lovforslag m.v. § 11 (begrænsning af adgang til privat ejendom i lovbestemmelser). – Ordensbkg. § 7 (uvedkommendes ophold). – Straffuldbyrdsloven med tilhørende administrative forskrifter. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 61, 2007 § 17. – Beredskabslov (lbk.) 660, 2009 § 21. – Naturbeskyttelseslov (lbk.) 933, 2009 § 76 og § 89, stk. 1, nr. 7; miljølov § 87; fiskerilov § 29, § 117 og § 119; jordforureningslov (lbk.) 1427, 2009 §§ 57-58, lov om kemiske stoffer (lbk.) 784, 2005 § 49; jagtlov § 11, stk. 1, og § 50. – Dyreværnslov § 24 og § 24 a, stk. 3. – Fødevarerlov § 60, stk. 1, nr. 2. – Restaurationslov § 38. – Markedsføringslov § 19, jf. RM 7, 2008. – Lov om arbejdsløshedsforsikring (lbk.) 838, 2011 § 91 a (eftersyn i lokaler). – Varemærkeforfalskelseslov (lbk.) 1047, 2005. – Kasinolov § 20. – Lov om havne (lbk.) 457, 2012 § 5 (modtagepligt for skibe). – Lov om anvendelse af Christianiaområdet 399, 1989 § 6, stk. 4.

³⁾ Jf. § 264 a.

⁴⁾ Jf. § 263, stk. 3.

⁵⁾ Jf. markedsføringslov § 19 (se ndf. efter noterne).

⁶⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

Markedsføringslov § 19

Den, der er i tjeneste- eller samarbejdsforhold til en virksomhed eller udfører et hverv for denne, må ikke på utilbørlig måde skaffe sig eller forsøge at skaffe sig kendskab til eller rådighed over virksomhedens erhvervshemmeligheder.

Stk. 2. Har den pågældende fået kendskab til – eller fået rådighed over – virksomhedens erhvervshemmeligheder på retmæssig måde, må den pågældende ikke ubeføjet viderebringe eller benytte sådanne hemmeligheder. Forbudet vedvarer i 3 år efter tjenesteforholdets, samarbejdsforholdets eller hvervets ophør.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på andre personer, der har lovlig adgang til virksomheden.

Stk. 4. Den, der i anledning af udførelsen af arbejde eller i øvrigt i erhvervsøjemed er blevet betroet tekniske tegninger, beskrivelser, opskrifter, modeller el. lign., må ikke ubeføjet benytte sådant materiale eller sætte andre i stand hertil.

Stk. 5. Erhvervsdrivende må ikke benytte en erhvervshemmelighed, såfremt kendskab til eller rådighed over den er opnået i strid med de ovenfor nævnte bestemmelser.

(Efter § 30, stk. 4, straffes overtrædelser af § 10 med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 299 a. Påtale finder kun sted efter den forurettedes begæring.)

§ 264 a¹

Den, som uberettiget fotograferer² personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted³, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer.

¹⁾ *Indsat ved lov 89, 1972, ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 110 a, § 264 c, § 264 d. – Rpl. § 32 (optagelse og transmission af billeder og lyd under retsmøder), § 791 a (politimæssig fotoovervågning) og kap. 71 i øvrigt (indgreb i meddelelshemmeligheden og observation). – Straffuldbyrdsloven med tilhørende administrative forskrifter. – Jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 19, stk. 2, nr. 2 (forbud mod erhvervsmæssig fotografering på jernbaneområde m.v.). – Lov om forbud mod tv-overvågning (lbk.) 1190, 2007, senest ændret ved 422, 2011. – Lov om vagtvirksomhed (lbk.) 227, 2010 § 1.

³⁾ Jf. § 264, stk. 1, nr. 1.

§ 264 b¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 573, 1985.*

§ 264 c^{1,2}

De i §§ 263, 264 og 264 a indeholdte straffebestemmelser finder tilsvarende anvendelse på den, der uden at have medvirket³ til gerningen skaffer sig eller uberettiget udnytter oplysninger, som er fremkommet ved overtrædelser.

¹⁾ *Indsat ved lov 89, 1972, ændret ved lov 573, 1985 og lov 352, 2004.*

²⁾ Cf. § 263 a. – Jf. § 152 d.

³⁾ Jf. § 23.

§ 264 d^{1, 2, 3}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, der uberettiget videregiver meddelelser eller billeder⁴ vedrørende en andens private forhold eller i øvrigt billeder af den pågældende under omstændigheder, der åbenbart kan forlanges unddraget offentligheden.⁵ Bestemmelsen finder også anvendelse, hvor meddelelsen eller billedet vedrører en afdød person.⁶

¹⁾ *Indsat ved lov 89, 1972, ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ *Medieansvarslov §§ 9-24. – Lov om massemediers informationsdatabaser 430, 1994 §§ 16-17. – Rpl. § 115 (videregivelse af personoplysninger i det kriminalitetsforebyggende samarbejde); § 186, stk. 5 (videregivelse af billed- eller lydoptagelse af vidneforklaring); § 1017 b (offentlig meddelelse om navn, stilling eller bopæl på den forurettede i sager om sædelighedsforbrydelser).*

³⁾ *Persondatalov 429, 2000 § 7 (oplysninger om racemæssig eller etnisk baggrund, politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold og oplysninger om helbreds- og seksuelle forhold) og kap. 6 (kreditoplysninger).*

⁴⁾ *Jf. § 264 a, § 264 c.*

⁵⁾ *Jf. § 270, stk. 1.*

⁶⁾ *Jf. § 274.*

§ 265^{1, 2, 3}

¹⁾ *Ophævet ved lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.*

²⁾ *Bkg. 104, 2012 om konfliktråd i sager om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. – RM 3, 2008 om behandlingen af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser. – Lov om forbud mod ophold i bestemte ejendomme (rockerklubber) 907, 1996, lov om forbud mod besøgende i bestemte lokaler 471, 2001 (hashklubber). – Restaurationslov § 31 (forbud mod ophold m.v.).*

§ 266^{1, 2, 3}

Den, som på en måde, der er egnet til hos nogen at fremkalde alvorlig frygt for eget eller andres liv, helbred eller velfærd, truer med at foretage en strafbar handling⁴, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år⁵.

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ *Jf. noter ad § 260. – §§ 114 ff. – Lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning. – RM 3, 2008 om behandlingen af sager om samlivsrelaterede personfarlige forbrydelser. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjem-*

mel til indgreb i meddelelshemmeligheden); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (fotoovervågning). – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011. – Arvelov § 48, stk. 2 (gengivet i slutningen af 9. kapitel). – Udlændingelov § 34, stk. 2, nr. 3 (meldepligt til politiet efter voldelig eller truende adfærd på indkvarteringssted).

³⁾ Om udvisning, se udlændingelov § 25 a, stk. 1, nr. 1.

⁴⁾ Cf. § 260, nr. 2.

⁵⁾ Jf. § 83. – § 70.

§ 266 a¹⁻²

Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes den, der, uden at forholdet omfattes af §§ 136 og 266, offentligt³ fremsætter udtalelser, der tilstræber³ at fremkalde voldshandlinger eller hærværk.

¹⁾ *Indsat ved lov 87, 1939, ændret ved lov 433, 2000 og lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. medieansvarslov §§ 9-24.

³⁾ Jf. § 21, note 2, § 23, note 2.

§ 266 b¹⁻⁶

Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

Stk. 2. Ved straffens udmåling skal det betragtes som en særligt skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed.⁷

¹⁾ *Som affattet ved lov 288, 1971, ændret ved lov 357, 1987, lov 309, 1995, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 266, § 267, § 275. – Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v. (lbk.) 626, 1987 (gengivet nedenfor). – RM 2, 2011. – Medieansvarslov §§ 9-24.

³⁾ Grl. § 77, EMRK art. 10 og EU-charter art. 11 (ytrings- og informationsfrihed). – EMRK art. 14 og EU-charter art. 21 (forbud mod diskrimination). – TEUF art. 10 (bekæmpelse af forskelsbehandling); rammeafgørelse L 327/27 2008 (bekæmpelse af racisme og fremmehad); Rådsdirektiv 43, 2000 om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. – FN-konvention af 1965, bki. 55, 1972; FN-konvention af 1973 om apartheid. – Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet, bki. 12, 2007, tillægsprotokol 189, 2003, bki. 17, 2007; tillægsprotokol 12 til EMRK 177, 2000.

⁴⁾ Smh. lov om integration af udlændinge i Danmark (lbk.) 1062, 2010. – Smh. lov om etnisk ligebehandling (lbk.) 438, 2012. – Persondatalov 429, 2000 § 7.

⁵⁾ Smh. lov om ligestilling af kvinder og mænd (lbk.) 1095, 2007; ligestillingslov (lbk.) 899, 2008; lov om ligebehandling af mænd og kvinder inden for de erhvervstilknyttede sikringsordninger (lbk.) 775, 2001; lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v. (lbk.) 645, 2011. – FN-konvention af 1969 om afskaffelse af alle former for diskrimination mod kvinder, bki. 83, 1983.

⁶⁾ Udleveringslov § 10 h (udlevering til EU-medlemsstat, udelukket ved fare for forfølgelse).

⁷⁾ Smh. § 102, stk. 2, nr. 4 og 5. – § 81, nr. 2 og 3.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af race m.v.

§ 1

Den, som inden for erhvervmæssig eller almennyttig virksomhed på grund af en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering nægter at betjene den pågældende på samme vilkår som andre, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som af nogen af de i stk. 1 nævnte grunde nægter at give en person adgang på samme vilkår som andre til sted, forestilling, udstilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden.

§ 2

Loven omfatter ikke uagtsomt forhold.

§ 3

Er en af de i § 1 nævnte overtrædelser begået af et aktieselskab, andels-selskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 4

Sager om overtrædelse af denne lov behandles som politisager.

§ 266 c^{1,2}

Den, der, efter at en sag har fundet sin afgørelse, med hensyn til denne på ny fremsætter de underkendte beskyldninger mod den samme person så hyppigt, at deres fremsættelse udarter til forfølgelse, straffes, når oplysningerne er egnet til at skade den pågældende i offentlighedens omdømme³, med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ *Indsat ved lov 87, 1939, ændret ved lov 212, 1965 og lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 267, § 275 samt lov 112, 2012 om tilhold, opholdsforbud og bortvisning.

³⁾ Jf. § 267, stk. 1.

§ 267^{1,2}

Den, som krænker en andens ære ved fornærmelige³ ord eller handlinger eller ved at fremsætte eller udbrede sigtelser⁴ for et forhold, der er egnet til at nedsætte den fornærmede i medborgeres agtelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 87, 1939, lov 212, 1965, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 110 d, § 110 e, § 115, § 121, § 129 a, stk. 2, § 140, § 266 b, § 266 c, § 267 a, §§ 268-275, § 275 a. – Ordensbkg. § 3 (gengivet efter § 244), § 9 (materialer med anstødeligt indhold m.v.). – Tjenestemandsløvslov (lbk.) 488, 2010 § 25 (injuriesøgsmål). – Mil. strl. § 13 (respektstridig opførsel), § 18 (grov krænkelser af underordnet), § 19 (krænkelser af sideordnet, herunder ved nedværdigende ritualer). – Sfbll. § 67, stk. 1. nr. 4. – Magtanvendelsesbkg. 1093, 2010 (børn og unge) § 1, stk. 1 (forbud mod ydmygende, hånende og anden nedværdigende behandling); smh. magtanvendelsesbkg. 688, 2010 og vejl. 11, 2011 (voksne). – Lov om markedsføring af sundhedsydelser 326, 2003 § 5, stk. 1 og stk. 2 (»skadelig omtale af en anden sundhedsperson eller af forhold, der særligt angår den pågældende«).

³⁾ Jf. rpl. § 151, stk. 2 og 3 (rettergangspoliti).

⁴⁾ Jf. §§ 267 ff.

§ 267 a¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 218, 2004, indsat ved lov 87, 1939.*

§ 268^{1,2}

Er en sigtelse fremsat eller udbredt mod bedre vidende, eller har gerningsmanden savnet rimelig grund til at anse den for sand³, straffes gerningsmanden for bagvaskelse,⁴ og den i § 267 nævnte straf kan da stige til fængsel i 2 år.

¹⁾ *Som ændret ved lov 87, 1939, lov 433, 2000 samt lov 218, 2004.*

²⁾ Jf. § 267, note 2. – § 275 a.

³⁾ Sml. § 269, stk. 2, § 270, stk. 1.

⁴⁾ Jf. § 274.

§ 269¹

En sigtelse² er straffri, når dens sandhed bevises³, såvel som når den, der i god tro fremsætter sigtelsen, har været forpligtet til at udtale sig eller har handlet til berettiget varetagelse af åbenbar almeninteresse eller af eget eller andres tarv⁴.

Stk. 2. Straf kan bortfalde,⁵ når der oplyses omstændigheder, som gav føje til at anse sigtelsen for sand.

¹) *Som ændret ved lov 87, 1939.*

²) Cf. § 267, stk. 1, 1. led. – § 270, § 271.

³) Jf. § 270, § 271.

⁴) Jf. § 152 e; § 14, note 1.

⁵) Jf. § 83, note 2.

§ 270¹

Er sigtelsens fremsættelse ved sin form utilbørlig fornærmende, kan straf efter § 267 anvendes, selv om sandhedsbevis føres; det samme gælder, såfremt gerningsmanden ikke har haft rimelig anledning til at fremsætte fornærmelsen².

Stk. 2. Dersom den fornærmede alene nedlægger påstand om straf efter denne paragraf, tilstedes bevis for sigtelsens sandhed ikke ført, medmindre almene hensyn afgørende taler derfor.

¹) *Som ændret ved lov 87, 1939, ændret ved lov 366, 2004.*

²) Jf. § 271, stk. 2. – Jf. § 264 d.

§ 271¹

Bevis tilstedes ikke ført for en strafbar handling, for hvilken den, som sigtes, ved endelig dom i ind- eller udland² er frikendt.

Stk. 2. Sandhedsbevis for en pådømt strafbar handling fritager ikke for straf, når den fornærmede henset til handlingens karakter, tidspunktet, da den blev begået, og hans forhold i øvrigt havde rimeligt krav på, at det pågældende forhold ikke nu blev fremdraget³.

¹) *Som ændret ved lov 88, 1939.*

²) Jf. § 10 a.

³) Jf. § 270, stk. 1.

§ 272¹

Straf efter § 267² kan bortfalde,³ når handlingen er fremkaldt ved utilbørlig adfærd af den forurettede, eller denne har øvet gengæld mod fornærmeren.

¹⁾ Jf. § 248. – § 82, nr. 5, og § 83. – § 13, stk. 2.

²⁾ Cf. § 268.

³⁾ Jf. § 83, note 2.

§ 273¹

Er en ærefornærmende sigtelse ubeføjet, bliver der efter den fornærmedes påstand i domsslutningen at optage en bemærkning herom.

*Stk. 2.*² Den, der dømmes for en ærefornærmende sigtelse, kan efter den fornærmedes påstand tilpligtes til ham at udrede en af retten fastsat sum til bestridelse af omkostningerne ved kundgørelse i en eller flere offentlige tidender enten af domsslutningen alene eller tillige af domsgrundene. Dette gælder, selv om dommen alene lyder på mortifikation efter bestemmelsen i stk. 1.

¹⁾ Som ændret ved lov 248, 1967. – Jf. § 4, stk. 2; § 95, note 2. – Rpl. § 684, stk. 1, nr. 6 (sager om mortifikation behandles i straffesagens form).

²⁾ Jf. § 164, stk. 4. – Medieansvarslov kap. 6, kap. 7 og § 54; lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (lbk.) 988, 2011 § 93, stk. 1, nr. 5, jf. § 44, stk. 1, nr. 3 (tilsidesættelse af afgørelse om genmæle).

§ 274^{1,2}

Den, som fremsætter eller udbreder ærefornærmende udtalelser mod en afdød, straffes med bøde eller, hvis bagvaskelse³ foreligger, med fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 2. Ærefornærmende udtalelser, der fremsættes mod nogen 20 år efter hans død, kan kun påtales, når den i § 268 nævnte betingelse foreligger.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 96, stk. 3. – Jf. rpl. § 725, stk. 1, 3. pkt. (pårørendes påtaleret). – § 264 d, 2. pkt.

³⁾ § 268.

§ 275^{1,2}

Forbrydelserne i dette kapitel er undergivet privat påtale. Dette gælder dog ikke dem, der er nævnt i §§ 266, 266 a og 266 b.

Stk. 2. I de i §§ 263-264 d nævnte tilfælde kan offentlig påtales, når den forurettede anmoder herom. Det samme gælder, når nogen, der virker eller på den tid, hvorom talen er, virkede i offentlig tjeneste eller hverv³, sigtes for et forhold, der

kan medføre eller kunne have medført stillingens eller hvervets fortabelse, samt når en sigtelse fremsættes i navnløs eller med urigtigt eller opdigtet navn forsynet skrivelse.

¹⁾ Som affattet ved lov 89, 1972 og ændret ved lov 112, 2012.

²⁾ Jf. § 305. – Rpl. § 720, stk. 2 (betinget påtale) samt §§ 725-727 (privat påtale).

³⁾ Jf. § 119, § 267, stk. 2.

§ 275 a¹

¹⁾ Ophævet ved lov 218, 2004, indsat ved lov 87, 1939.

28. kapitel¹⁻⁴ Formueforbrydelser

¹⁾ *Kapitelinddeling ændret ved lov 465, 2001*, hvorved den tidligere overskrift »Berigelsesforbrydelser« på dette sted i loven blev ændret, således at de hidtidige kapitler 28 og 29 om »Berigelsesforbrydelser« henholdsvis »Andre strafbare formuekrænkelser« blev lagt sammen til ét fælles kapitel.

²⁾ Om forbrydelser for vindings skyld, i erhvervsmæssigt øjemed og lign., se f.eks. § 50, stk. 2, § 51, stk. 2, §§ 75-77, §§ 104-105, § 145, § 152, § 155, § 172, § 179, § 191, kap. 22, §§ 228-229, § 240, § 252, § 261, stk. 2. – Hvidvaskningslov. – Kasinolov §§ 20 a-20 c, bkg. 273, 2011. – Om erstatning for skade forvoldt ved en strafbar handling, se § 57, stk. 1, nr. 7; § 77. – Rpl. § 723 (betinget tiltalefrafald). – Rpl. kap. 89 (adhæsion). – Om undladelse af påtale efter begæring fra forurettede, se bkg. 621, 2001.

³⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁴⁾ Om udvisning på grund af formueforbrydelser, se udlændingelov § 22, nr. 6, samt § 25 a, stk. 1, nr. 1.

§ 276¹

For tyveri straffes² den, som uden besidderens samtykke borttager en fremmed rørlig ting for at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved dens tilegnelse. Med rørlig ting sidestilles her og i det følgende en energimængde³, der er fremstillet, opbevaret eller taget i brug til frembringelse af lys, varme, kraft eller bevægelse eller i andet økonomisk øjemed.

¹⁾ Jf. § 288. – § 290. – § 293. – § 263, § 264, stk. 2. – §§ 114 ff. – Jagtlov § 3, stk. 1, § 13, § 17. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 61, 2007 § 16, stk. 2

(»Den, som uden hjemmel driver fremmede husdyr ind på sin grund, straffes med bøde.«).

²⁾ Jf. §§ 285-287.

³⁾ Bkg. om kontrol med elmålere 1035, 2006 § 26, jf. § 15, bkg. om kontrol med vandmålere 1034, 2006 § 27, jf. § 16, bkg. om kontrol med varmemfordelingsmålere 70, 1997 § 13, jf. § 8.

§ 277¹

For ulovlig omgang med hittegods straffes² den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding tilegner sig en fremmed rørlig ting³, som ikke er i nogens varetægt, eller som ved ejerens forglemmelse eller på lignende tilfældig måde⁴ er kommet i gerningsmandens varetægt.

¹⁾ Jf. § 290. – Hittegodslov (lbk.) 733, 2009 og cirk. 76, 2003. – Danske Lov 5-9-3 og 5-9-6. – Buskørselslov (lbk.) 1087, 2010 § 20. – Jf. museumslov (lbk.) 1505, 2006 § 40, jf. §§ 28-31 (fortidsminder, usædvanlige naturhistoriske genstande, danefæ, danekræ). – Arkivlov (lbk.) 1035, 2007 § 51, stk. 2, jf. § 50. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 61, 2007 kap. 3 (optagelse af husdyr); strandingslov (lbk.) 619, 1986 § 22; strandingslovtillæg (lbk.) 838, 2009.

²⁾ Jf. § 285, stk. 2, § 287.

³⁾ Jf. § 276, pkt. 2.

⁴⁾ Cf. § 278, stk. 1, nr. 1.

§ 278^{1,2}

For underslæb straffes³ den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

- 1) tilegner sig en fremmed rørlig ting⁴, der er i hans varetægt, uden at forholdet falder ind under § 277,
- 2) fragår modtagelsen af pengelån eller andet lån til eje eller af en ydelse, for hvilken der skal svares vederlag,
- 3) uretmæssig forbruger⁵ ham betroede penge, selv om han ikke var forpligtet til at holde disse afsondrede fra sin egen formue.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, nr. 1, omfatter ikke dispositioner over købte genstande, med hensyn til hvilke en sælger har forbeholdt sig ejendomsret, indtil købesummen er betalt⁶.

¹⁾ Som ændret ved lov 319, 1973.

²⁾ Jf. § 290. – § 280, § 298, nr. 2. – §§ 114 ff. – Kildeskattelov (lbk.) 1403, 2010 § 74, stk. 1, nr. 1 (»undlader at opfylde pligt til at foretage indehol-

delse») og bkg. 1154, 2000. – Sfbl. § 92, stk. 2, smh. bødebkg. 1022, 2005 § 36, jf. § 26 (den indeholdelsespligtiges undladelser m.v.).

³⁾ Jf. §§ 285-287.

⁴⁾ Jf. § 276, pkt. 2.

⁵⁾ Jf. § 298, nr. 2. – § 145. – Bkg. 908, 2009 (advokatens pligter med hensyn til betroede midler). – Lov om finansiel virksomhed (lbk.) 885, 2011 § 373, stk. 1, jf. § 97.

⁶⁾ Jf. kreditaftalelov (lbk.) 761, 2011 § 4 nr. 16, §§ 34-48. – Smh. § 279.

§ 279^{1, 2, 3}

For bedrageri straffes⁴ den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, ved retsstridig at fremkalde, bestyrke eller udnytte en vildfarelse⁵ bestemmer en anden til en handling eller undladelse, hvorved der påføres denne eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende⁶, et formuetab.

¹⁾ Jf. § 279 a, § 289, § 289 a, § 290, § 300 a, § 300 c. – §§ 114 ff., § 117, nr. 3, §§ 130-132, § 145, kap. 17-19, §§ 187-190, § 195, § 202, § 206, § 208, § 221, § 280, §§ 296-299. – Aftalelov (lbk.) 781, 1996 § 30. – Markedsføringslov, jf. RM 7, 2008. – Lægemedellov 1180, 2005 kap. 6 og 7; lov om markedsføring af sundhedsydelser 326, 2003 § 5, stk. 1, jf. §§ 2-3. – Lov om forsikringsformidling (lbk.) 930, 2008, bkg. 1253, 2007 (god forsikringsmægleriskik). – Lov om offentlige indsamlinger og pyramidespil (lbk.) 555, 2006; markedsføringslov, RM 8, 1994 (kædebreve).

²⁾ Lov 324, 2012 om Udbetaling Danmark § 14 (grov uagtsomhed). – Social servicelov §§ 164-165 b (*tilbagebetaling* m.v.), social retssikkerhedslov (lbk.) 656, 2011 §§ 11-12 (*oplysningspligt*), § 12 b (straf for *grov uagtsom svig*, gengivet nedenfor), vejl. 73, 2006 kap. 6 og 14. – En række sociale love indeholder bestemmelser om kontrol og oplysningspligt, ophør af udbetaling under strafafsoning, videregivelse af oplysninger, sanktioner m.v.

³⁾ Skattekontrollov og bkg. 1315, 2011 (indberetningspligter). – Konkurs-skattelev (lbk.) 1242, 2010 § 18. – Skatteforvaltningslov (lbk.) 175, 2011 § 60.

⁴⁾ Jf. §§ 285-287.

⁵⁾ Smh. rpl. § 120 (vinkelskriveri: uretmæssig udøvelse af advokatvirksomhed; § 130 (EU-regler om advokattitler). – Lov 419, 2006 om juridisk rådgivning, bkg. 684, 2006 (god skik for juridisk rådgivning).

⁶⁾ Jf. § 280, § 288, stk. 1, nr. 3.

Social retssikkerhedslov § 12 b

Medmindre højere straf kan idømmes efter anden lovgivning, straffes med bøde den, der ved grov uagtsomhed fremkalder, bestyrker eller udnytter en vildfarelse hos myndigheden ved at afgive urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at undlade at give oplysninger om forhold, der har betydning for hjælpen, jf. § 11, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, og derved påfører myndigheden et formuetab.

Stk. 2. Forsømmer en arbejdsgiver at opfylde de pligter, som påhviler arbejdsgiveren efter § 12 a, stk. 5 og 7, straffes denne med bøde.

Stk. 3. For overtrædelse efter stk. 2 kan der pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 279 a^{1,2}

For databedrageri straffes³ den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding retsstridigt ændrer, tilføjer eller sletter⁴ oplysninger eller programmer til elektronisk databehandling eller i øvrigt retsstridigt søger at påvirke resultatet af sådan databehandling.

¹⁾ Indsat ved lov 229, 1985.

²⁾ Jf. § 279 med henv. – § 163, § 193. – §§ 114 ff. – Rpl. § 781, stk. 3 (særskilt hjemmel til teleoplysning). – Selskabslov § 367, stk. 2, jf. § 77 (uberettiget videregivelse eller anvendelse af adgangskode til deltagelse i elektronisk generalforsamling). – Lov om elektroniske signaturer 417, 2000. – EU-rammeafgørelse om angreb på informationssystemer L 69/67, 2005; Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 8, bki. 12, 2007.

³⁾ Jf. §§ 285-287.

⁴⁾ Jf. § 291. – Ophavsretslov § 78.

§ 280¹

For mandatsvig straffes², for så vidt forholdet ikke falder ind under §§ 276-279 a, den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding påfører en anden formuetab

- 1) ved misbrug af en for ham skabt adgang til at handle med retsvirkning for denne eller**
- 2) ved i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for den anden, at handle mod dennes tarv.**

¹⁾ Som ændret ved lov 229, 1985. – § 106, § 299.

²⁾ Jf. §§ 285-287.

§ 281¹

For afpresning straffes², for så vidt forholdet ikke falder ind under § 288,

- 1) den, som, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, truer nogen med vold³, betydelig skade på gods⁴ eller frihedsberøvelse⁵, med at fremsætte usand sigtelse⁶ for strafbart eller ærerørigt forhold eller åbenbare privatlivet tilhørende forhold⁷,
- 2) den, som truer nogen med at anmelde eller åbenbare et strafbart forhold eller med at fremsætte sande ærerørige beskyldninger for derigennem at skaffe sig eller andre en vinding, der ikke er tilbørlig begrundet ved det forhold, som har givet anledning til truslens fremsættelse⁸.

¹) Jf. § 290. – § 260, § 288; § 266. – §§ 114 ff. – Aftalelov (lbk.) 781, 1996, §§ 28-29. – Rpl. § 781, stk. 1, nr. 3 (særskilt hjemmel til indgreb i meddelelshemmigheden); § 791 a, stk. 3, nr. 3 (fotoovervågning).

²) Jf. §§ 285-287.

³) Jf. § 237, § 244. – Cf. § 288.

⁴) Jf. § 291.

⁵) Jf. § 261.

⁶) Jf. §§ 267 ff.

⁷) Jf. § 264 c, § 264 d.

⁸) Jf. § 260, nr. 2. – § 104, stk. 3, nr. 5.

§ 282^{1, 2}

For åger straffes³ den, som udnytter en anden persons betydelige økonomiske eller personlige vanskeligheder, manglende indsigt, letsind eller et bestående afhængighedsforhold til i et aftaleforhold at opnå eller betinge en ydelse, der står i væsentligt misforhold til modydelsen, eller som der ikke skal ydes vederlag for.

¹) *Som ændret ved lov 250, 1975.*

²) Jf. § 202, § 290, § 300 b, § 300 c. – Aftalelov (lbk.) 781, 1996 § 31. – Pantelånerlov 223, 1966 § 15, nr. 10.

³) Jf. §§ 285-287.

§ 283¹

For skyldnersvig straffes² den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding

- 1) afhænder, pantsætter eller på anden måde råder over ham tilhørende gods, hvorover tredjemand har erhvervet en ret-tighed³, med hvilken handlingen er uforenelig,
- 2) efter at hans bo er taget under konkursbehandling,⁴ eller rekonstruktionsbehandling er indledt, foretager handlinger, der går ud på,⁵ at boets ejendele og fordringer ikke kommer fordringshaverne til gode,
- 3) ved falske foregivender, forstikkelse, proformarethandler, betydelige gaver, uforholdsmæssigt forbrug, salg til underpris, betaling af eller sikkerhedsstillelse for uforfaldne⁶ gældsposter eller på anden lignende⁷ måde unddrager sine ejendele eller fordringer fra at tjene sine fordringshavere eller nogen enkelt af disse til fyldestgørelse⁸.

*Stk. 2.*⁹ Er handlinger af den under nr. 3 angivne art foretaget til begunstiggelse af en fordringshaver, bliver denne dog kun at straffe, hvis han på en tid, da han forudså, at skyldnerens konkurs eller betalingsstandsning var umiddelbart forestående, har bestemt skyldneren til at yde ham sådan begunstiggelse.

¹⁾ Ændret ved lov 718, 2010. – Jf. § 290. – § 181, stk. 2, § 292, § 300.

²⁾ Jf. §§ 285-287.

³⁾ Jf. bl.a. rpl. § 519 (udlæg) og § 631 (arrest).

⁴⁾ Jf. konkurslov (lbk.) 117, 2011 kap. 3-4 (konkursens virkninger m.v.).

⁵⁾ Jf. § 21, note 2.

⁶⁾ Cf. § 300, stk. 1, nr. 1.

⁷⁾ Cf. § 300, stk. 1, nr. 1.

⁸⁾ Jf. § 292. – Konkurslov § 26, stk. 1, nr. 4, og stk. 2.

⁹⁾ Jf. § 23, note 2; § 285, stk. 1, pkt. 2.

§ 284¹

¹⁾ Ophævet ved lov 465, 2001, tidligere ændret ved lov 229, 1985, lov 367, 1994 samt lov 228, 2000. – Se nu § 290.

§ 285^{1,2}

De i §§ 276, 278-283 nævnte forbrydelser straffes med fængsel indtil 1 år og 6 måneder. I de i § 283, stk. 2, nævnte tilfælde kan straffen såvel for skyldneren som for den begunstigede fordringshaver gå ned til bøde.

Stk. 2. Ulovlig omgang med hittegods³ straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 319, 1973, lov 239, 1982, lov 367, 1994, lov 228, 2000, lov 433, 2000 samt lov 465, 2001.

²⁾ Jf. §§ 286-287; § 231.

³⁾ § 277.

§ 286^{1, 2, 3}

Straffen kan stige til fængsel indtil 6 år,⁴ når de i §§ 276, 281 og 282 nævnte forbrydelser er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening⁵ eller under medtagelse af våben eller andet farligt redskab eller middel,⁶ eller på grund af de stjalne genstandes betydelige værdi eller de forhold, under hvilke de befandt sig, eller fordi der er tale om tyveri begået som led i organiseret indbrudskriminalitet, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel indtil 8 år, når de i §§ 278-280 og 283 nævnte forbrydelser er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening, eller som følge af omfanget af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller fordi gerningsmanden er trængt ind i et privat hjem for at begå røveri, eller når et større antal forbrydelser er begået.

¹⁾ Som ændret ved lov 239, 1982, lov 229, 1985, lov 465, 2001, lov 218, 2004, lov 352, 2004 samt lov 760, 2011.

²⁾ Jf. § 88. – Jf. rpl. § 686, stk. 5, nr. 1 (nævninge medvirker ikke).

³⁾ Om udvisning, se udlændingelov § 22, nr. 6, samt § 25 a, stk. 1, nr. 1.

⁴⁾ Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁵⁾ Jf. § 81, nr. 2

⁶⁾ Jf. § 288, stk. 2.

§ 287^{1, 2}

Er nogen af de forbrydelser, der er nævnt i §§ 276-283, af mindre strafværdighed på grund af de omstændigheder, hvorunder handlingen er begået, de tilvendte genstandes eller det lidte formuetabs ringe betydning eller af andre grunde, er straffen bøde. Under i øvrigt formildende omstændigheder kan straffen bortfalde.³

Stk. 2⁴. Forsøg på forbrydelse, der er omfattet af stk. 1, er strafbart.

¹⁾ Som ændret ved lov 319, 1973, lov 239, 1982 samt lov 465, 2001.

²⁾ Jf. § 80, §§ 82-83, § 91, stk. 2. – Rpl. § 832 (bødeforelæg). – Om undladelse af påtale efter begæring fra forurettede, se bkg. 621, 2001.

³⁾ Jf. § 83, note 2.

⁴⁾ Jf. § 21, stk. 3.

§ 288^{1, 2, 3}

For røveri straffes med fængsel indtil 6 år den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding ved vold⁴ eller trussel om øjeblikkelig⁵ anvendelse af vold

- 1) fratager eller aftvinger nogen en fremmed rørlig ting⁶,
- 2) bringer en stjålet ting i sikkerhed eller
- 3) tvinger nogen til en handling eller undladelse, der medfører formuetab for den overfaldne eller nogen, for hvem denne handler⁷.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 10 år, når et røveri er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af dets særligt farlige karakter, udførelsesmåden eller omfanget af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

¹⁾ Som ændret ved lov 256, 1981 og lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 290. – § 281. – §§ 114 ff. – Mil. strl. § 37 (plyndring) og § 38 (ligrøveri). – Rpl. kap. 66 a (beskikkelse af bistandsadvokat). – Bkg. 300, 2011 (tilskud til psykologbehandling). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

³⁾ Udlændingelov § 22, nr. 6, samt § 25 a, stk. 1, nr. 1 (udvisning); § 11, stk. 7, nr. 3 (udelukkelse fra tidsubegrænset opholdstilladelse).

⁴⁾ Jf. § 244.

⁵⁾ Cf. § 281, nr. 1.

⁶⁾ Jf. § 276, pkt. 2.

⁷⁾ Sml. § 279.

§ 289^{1, 2, 3}

Med fængsel indtil 8 år straffes den, som for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding gør sig skyldig i overtrædelse af særligt grov karakter af skatte-,⁴ told-,⁵ afgifts-⁶ eller tilskudslovgivningen⁷ eller af § 289 a.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 finder kun anvendelse, hvis der i den i stk. 1 nævnte lovgivning er henvist til denne bestemmelse.

Stk. 3. Ved udmåling af tillægsbøde efter § 50, stk. 2, i forbindelse med overtrædelse af stk. 1 skal der lægges vægt på, om forbrydelsen er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af udførelsesmåden, eller fordi forbrydelsen er udført af flere i forening, eller når et større antal forbrydelser er begået.

¹⁾ Som affattet ved lov 550, 1971, ændret ved lov 367, 1994, lov 228, 2000, lov 366, 2005 samt lov 431, 2012.

²⁾ Jf. rpl. § 686, stk. 5, nr. 1 (nævninge medvirker ikke). – Om retsplejelovens regler vedrørende forhold, som kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

³⁾ Jf. § 76 a, stk. 1, nr. 2.

⁴⁾ Jf. skattekontrollovens § 13, stk. 1, se ndf. efter noter. – § 289 a. – RM 6, 1994 (anklagemyndighedens samarbejde med særmyndigheden). – Lov om opkrævning af skatter og afgifter m.v. (lbk.) 1402, 2010 § 17 og bkg. 1255, 2010.

⁵⁾ Toldlov § 73 gengivet nedenfor. – § 290. – Smh. kildeskattelov (lbk.) 1403, 2010 § 74, stk. 2; konkursskattelov (lbk.) 1242, 2010 § 18; dødsbo-skattelov (lbk.) 333, 2012 § 86 (tillægsskat af udeholdt indkomst) og § 93, stk. 3 (forsæt til at unddrage det offentlige skat). – Lov om gevinstgivende spilleautomater (lbk.) 1302, 2011 § 40, stk. 3.

⁶⁾ Jf. momslovens § 81, stk. 3.

⁷⁾ Jf. § 289 a, stk. 4. – Smh. bemyndigelseslov (administration af markedsordninger) § 25. – Fiskerilov § 130, stk. 3.

Skattekontrollov § 13

Den, der med forsæt til at unddrage det offentlige skat, afgiver urigtige eller vildledende oplysninger til brug ved afgørelse af, om en person er undergivet skattepligt, eller til brug ved afgørelse af skatteansættelse eller skatteberegning, straffes for skattesvig med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 289. På samme måde straffes medvirken til skattesvig, jf. straffelovens § 23.

Stk. 2. Begås handlingen af grov uagtsomhed, er straffen bøde.

Toldlov §§ 73-75

§ 73

Med bøde straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt:

- 1) Undlader for de statslige told- og skattemyndigheder at angive varer, der indføres til eller udføres fra det danske toldområde eller fraføres eller tilføres en frihavn, et frilager eller et toldoplæg i det danske toldområde,

når en sådan angivelse er foreskrevet i denne lov eller de i medfør af loven fastsatte forskrifter.

- 2) Fjerner varer, der er forsejlet af toldmyndigheder eller efter disses bestemmelse.
- 3) Bruger eller forbruger uberigtigede varer, jf. dog § 3 og § 46.
- 4) Bruger eller forbruger varer, der er fritaget for told og afgifter efter § 58.
- 5) Sælger eller på anden måde overdrager varer, der er fritaget for told og afgifter efter § 58 og § 59 i strid med de for told- og afgiftsfriheden fastsatte betingelser.
- 6) Tilbagefører fra et befordringsmiddel eller på anden måde tilbageholder varer, der er angivet til udførsel mod godtgørelse af eller fritagelse for told eller afgifter uden at angive dette for told- og skatteforvaltningen.

Stk. 2. Er handlingen foretaget med forsæt for at undgå betaling af told eller afgifter, straffes den som smugleri med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder, medmindre højere straf er forskyldt efter straffelovens § 289.

Stk. 3. På samme måde som anført i stk. 2 straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt sælger eller på anden måde overdrager, køber eller på anden måde erhverver, modtager, transporterer eller opbevarer indsmuglede varer.

Stk. 4. Overtrædelse af stk. 1-3 eller straffelovens § 289 medfører pligt til at betale de på varerne hvilende told- og afgiftsbeløb.

§ 74

Hvis der i befordringsmidler, der er ankommet til det danske toldområde, forefindes told- eller afgiftspligtige varer, som ikke er optaget i laddingsdokumenterne, og som ikke behørigt er angivet for told- og skatteforvaltningen, anses varerne som forsøgt indsmuglet af disses ejer, medmindre denne sandsynliggør, at der ikke har foreligget forsøg på indsmugling.

Stk. 2. Træffes et fartøj på under 120 t netto inden for det danske toldområde med højt beskattede varer om bord til et told- og afgiftsbeløb af mindst 1.500 kr., anses forsøg på indsmugling at foreligge, medmindre der skabes overvejende sandsynlighed for, at fartøjet ikke sejler i smuglerøjemed.

§ 75

Anvendelse af et dansk fartøj til erhvervsmæssigt smugleri af alkoholholdige varer til fremmede stater, som har ratificeret den i Helsingfors den 19. august 1925 undertegnede konvention om bekæmpelse af smugleri af alkoholholdige varer, medfører, medmindre forholdet er omfattet af straffelovens § 289, straf efter § 73. Straf pålægges ejeren, eventuelt rederen, befragteren af fartøjet og dets fører, hvis disse vidste eller burde vide, at fartøjet blev anvendt til smugleri. Som smugleri anses også overløsning af varerne uden for de fremmede staters toldområder under omstændigheder,

som gør det overvejende sandsynligt, at varerne agtes indsmuglet i et af disse områder. Fartøjet hæfter for forskyldte bøder.

§ 289 a^{1,2,3}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der til brug for afgørelser om betaling eller tilbagebetaling af told eller afgifter til eller udbetaling eller tilbagebetaling af tilskud eller støtte fra danske myndigheder eller De Europæiske Fællesskabers institutioner eller andre fællesskabsorganer giver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, herunder undlader at opfylde en oplysningspligt af betydning for sagens afgørelse med forsæt til at unddrage sig eller andre betaling eller med forsæt til at opnå uberettiget udbetaling til sig eller andre.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der uretmæssigt udnytter en lovligt opnået fordel med hensyn til betalinger som nævnt i stk. 1, og den, der uretmæssigt anvender udbetalinger som nævnt i stk. 1 til andre formål end dem, de oprindeligt var bevilget til. Dette gælder dog ikke ydelser, der bevilges til privat brug.⁴

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder kun anvendelse, hvor anden lovgivning ikke indeholder en tilsvarende regulering.

Stk. 4. Overtrædelser af stk. 1 eller stk. 2 af særligt grov karakter straffes efter § 289.

¹⁾ *Indsat ved lov 228, 2000, ændret ved lov 280, 2001 og lov 366, 2005.*

²⁾ Jf. § 162, § 279, § 289, § 290. – § 306. – Smh. bemyndigelseslov (administration af markedsordninger) § 25. – RM 4, 1998 (visitation) og RM 3, 2002.

³⁾ TEUF art. 310, stk. 6, og art. 325, jf. art. 85 (Eurojust) og art. 86 (europæisk anklagemyndighed); svigskonvention C 316/48, 1995, tillægsprotokoller C 313/1, 1996 og C 221/11, 1997; bestikkelseskonvention C 195/1, 1997 (tjenestemænd); fælles aktion L 358/2, 1998 (privat sektor); smh. Rfo 2988, 1995 svigforordning 1995 L 312/1 (administrative sanktioner). – Om konventioner m.v. udarbejdet i EU, OECD og Europarådet, se bemærkninger til lovforslag L 232 af 22. april 1999.

⁴⁾ Cf. § 290 (»sædvanligt underhold«).

§ 290¹⁻⁴

For hæleri straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, som uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den,

der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar lovovertrædelse.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i 6 år,⁵ når hæleriet er af særligt grov beskaffenhed navnlig på grund af forbrydelsens erhvervsmæssige eller professionelle karakter eller som følge af den opnåede eller tilsigtede vinding, eller når et større antal forbrydelser er begået.

Stk. 3. Straf efter denne bestemmelse kan ikke pålægges den, som modtager udbytte til sædvanligt underhold⁶ fra familie-medlemmer eller samlever, eller den, der modtager udbytte som normalt vederlag for sædvanlige forbrugsvarer, brugsting eller tjenester.

¹⁾ Indsat ved lov 465, 2001, ændret ved lov 218, 2004 og lov 1549, 2010.

²⁾ Jf. § 23. – § 125. – § 264 c. – § 300 c, § 303. – Pantelånerlov 223, 1966, jf. bkg. 7, 1969 om pantelånere og handel med brugte genstande. – Toldlov § 73, stk. 3 (gengivet efter § 289). – Jagtlov § 54, stk. 1, nr. 2 og 3. – Hvidvaskningslov. – En lang række afgiftslove har hælerilignende bestemmelser vedrørende overdragelse, erhvervelse og tilegnelse af varer, hvoraf der ikke er betalt afgift.

³⁾ Jf. rpl. § 686, stk. 5, nr. 1 (nævninge medvirker ikke).

⁴⁾ Jf. lov om euforiserende stoffer (lbk.) 748, 2008, senest ændret ved lov 606, 2012 (gengivet efter § 191). – Udlændingelov § 22, nr. 4 (udbytte fra euforiserende stoffer, udvisning), samt § 25 a, stk. 1, nr. 1 (kortvarigt ophold, udvisning); § 11 (udbytte fra euforiserende stoffer, udelukkelse fra opholdstilladelse); § 22, nr. 6 (udvisning).

⁵⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁶⁾ Cf. § 289 a, stk. 2 («privat brug«).

[29. kapitel]¹

¹⁾ *Kapitelinddeling ændret ved lov 465, 2001*, hvorved den tidligere overskrift »Andre strafbare formuekrænkelser« under nummereringen 29. kapitel på dette sted i loven udgik, idet de hidtidige kapitler 28 og 29 blev lagt sammen til ét fælles kapitel med overskriften »Formueforbrydelser« som fællesbetegnelse for »Berigelsesforbrydelser« og »Andre strafbare formuekrænkelser«. Kapitel 29 omfatter nu »Særlige bestemmelser om juridiske personer« og rummer § 306.

§ 291^{1, 2, 3}

Den, der ødelægger, beskadiger eller bortskaffer ting, der tilhører en anden⁴, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

*Stk. 2.*⁵ Øves der hærværk af betydeligt omfang eller af mere systematisk eller organiseret karakter, eller er gerningsmanden tidligere⁶ fundet skyldig efter nærværende paragraf eller efter § 180, § 181, § 183, stk. 1 og 2, § 184, stk. 1, § 193 eller § 194, kan straffen stige til fængsel i 6 år.⁷

*Stk. 3.*⁸ Forvoldes skaden under de i stk. 2 nævnte omstændigheder af grov uagtsomhed, er straffen bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 4. Ved fastsættelse af straffen efter stk. 1 og 2 skal det indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet er begået, mens eller i umiddelbar forlængelse af at der i området foregår grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000, lov 352, 2004 og lov 1107, 2009.

²⁾ Jf. § 110, note 4, §§ 114 ff., §§ 180-182, § 190, § 193, § 194, § 266 a. – Færdselslov § 8. – Mil. strl. § 26, § 28, § 30. – Jagtlov § 11. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 818, 1987 § 14. – Lov 96, 1965 om Trafikministeriets ekspropriationer § 2, stk. 3 (»beskadiger eller uberettiget flytter opstillede sneskærme eller lignende sneværn« ved jernbaner). – Lov om erstatning til ofre for forbrydelser (lbk.) 688, 2004 § 3. – EU-rammeafgørelse om angreb på informationssystemer L 69/67, 2005 art. 3, 4 og 7; Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 4 og 5, bki. 12, 2007.

³⁾ Smh. § 119 og §§ 133-135. – Jf. § 305 om påtale.

⁴⁾ Cf. § 292.

⁵⁾ Jf. § 84.

⁶⁾ Jf. §§ 114 ff.

⁷⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

⁸⁾ Jf. § 305 om påtale. – § 19.

§ 292^{1, 2}

Den, der ved at ødelægge, beskadige eller bortskaffe sine³ ejendele unddrager dem fra at tjene sine fordringshavere eller nogen enkelt af disse til fyldestgørelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000 og lov 465, 2001.

²⁾ Jf. § 110, note 4. – § 283, § 300.

³⁾ Cf. § 291.

§ 293^{1,2}

Den, som uberettiget bruger en ting, der tilhører en anden, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år, medmindre forholdet er omfattet af § 293 a. Under skærpende omstændigheder, navnlig når tingen ikke bringes tilbage efter brugen, kan straffen stige til fængsel i 2 år.

Stk. 2.³ **Den, der uberettiget hindrer en anden i helt eller delvis at råde over ting, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Straffen kan stige til fængsel i 2 år, hvor der er tale om overtrædelser af mere systematisk eller organiseret karakter, eller der i øvrigt foreligger særligt skærpende omstændigheder.**

¹⁾ Som ændret ved lov 163, 1961, lov 433, 2000 samt lov 352, 2004.

²⁾ Jf. § 276, § 293 a. – Færdselslov § 117, stk. 2, nr. 7 (gengivet efter § 138). – Rpl. § 781, stk. 3 (særskilt hjemmel til teleoplysning). – EU-rammeafgørelse om angreb på informationssystemer L 69/67, 2005 art. 3, 4 og 6; Europarådets konvention 185, 2001 om IT-kriminalitet art. 5 og 6, bki. 12, 2007.

³⁾ Jf. § 305 om påtale. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 818, 1987 § 7, stk. 4.

§ 293 a^{1,2}

For brugstyveri af motorkøretøj straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder den, der uberettiget bruger et motorkøretøj, der tilhører en anden. Under særligt skærpende omstændigheder, herunder navnlig i gentagelsestilfælde, kan straffen stige til fængsel i 4 år.

¹⁾ Indsat ved lov 380, 2002, ændret ved lov 218, 2004.

²⁾ Jf. § 276, § 293. – Færdselslov § 117, stk. 2, nr. 7 (gengivet efter § 138).

§ 294¹

Den, som ulovligt tager sig selv til rette, straffes med bøde.

¹⁾ Jf. § 305 (påtale). – § 172, stk. 2, § 179, 2. pkt. – § 13. – Mark- og vejfredslov (lbk.) 818, 1987 § 5. – Kreditaftalelov (lbk.) 761, 2011 § 48.

§ 295^{1,2}

Den, som i ferske vande eller på søterritoriet i strid med privates eller det offentliges ret foretager inddæmning eller anbringer faste indretninger, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 179. – Fiskerilov; vandløbslov (lbk.) 927, 2009; naturbeskyttelseslov (lbk.) 933, 2009; kystbeskyttelseslov (lbk.) 267, 2009 § 20, stk. 2-3.

§ 296^{1, 2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som

- 1) udspreder urigtige eller vildledende oplysninger, hvorved prisen på værdipapirer eller tilsvarende aktiver kan påvirkes væsentligt,
- 2)³ giver urigtige eller vildledende oplysninger om juridiske personers forhold
 - a) i offentlige meddelelser om økonomiske forhold,
 - b) i lovpligtige regnskaber,⁴
 - c) i beretninger, regnskaber eller erklæringer til generalforsamling eller lignende organ eller den juridiske persons ledelse,
 - d) ved anmeldelse til en registreringsmyndighed eller
 - e) i udbudsmateriale vedrørende den juridiske persons stiftelse eller kapitaludvidelse samt vedrørende salg af andele eller udstedelse eller salg af konvertible obligationer,
- 3)⁵ groft overtræder den for en juridisk person gældende lovgivning vedrørende
 - a) kapitaltilførsel eller
 - b) anvendelse af den juridiske persons midler,
- 4) groft undlader at opfylde krav i den for en juridisk person gældende lovgivning om
 - a) førelse af forhandlingsprotokoller,
 - b) førelse af fortegnelser og oplysningspligter vedrørende ejerandele⁶ eller
 - c) handlepligter ved konstateret kapitaltab.

*Stk. 2.*⁷ Begås en handling eller undladelse som nævnt i stk. 1 af grov uagtsomhed,⁸ er straffen bøde eller under skærpene omstændigheder fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ Som ændret ved lov 385, 1987, lov 433, 2000 samt lov 366, 2005.

²⁾ Jf. § 297 om situationer, som ikke er knyttet til en juridisk person; se tillige § 279, § 300 a, § 302. – Selskabslov §§ 366 ff. – Lov om værdipapirhandel (lbk.) 883, 2011 kap. 10 og § 93 (insider handel og kursmanipulation); smh. Europarådets konvention 130, 1989 om insiderhandel med tillægsprotokol 133, 1991. – Lov om investeringsforeninger m.v. (lbk.) 456, 2011 § 132, stk. 6, § 133, stk. 3. – Årsregnskabslov (lbk.) 323, 2011 § 164.

³⁾ Jf. § 93, stk. 2.

⁴⁾ Jf. lov om værdipapirhandel § 27.

⁵⁾ Jf. § 93, stk. 2.

⁶⁾ Jf. lov om værdipapirhandel § 29.

⁷⁾ Jf. § 93, stk. 2.

⁸⁾ Jf. § 19.

§ 297^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som udspreder urigtige eller vildledende oplysninger, hvorved prisen på varer, fast ejendom eller tilsvarende aktiver kan påvirkes væsentligt.

Stk. 2. Begås en handling som nævnt i stk. 1 af grov uagtsomhed, er straffen bøde eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ *Indsat ved lov 366, 2005.*

²⁾ Jf. § 296, stk. 1, nr. 1, om situationer knyttet til en juridisk person.

§ 298^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 279 foreligger,

- 1) ved urigtige foregivender angående betalingsevnen skaffer sig eller andre lån eller kredit med den følge³, at formuetab dermed påføres,**
- 2) ved forbrug⁴ af forudbetalt vederlag sætter sig ud af stand til at levere modydelsen,**
- 3) bortfjerner sig uden at betale logi, fortæring, befordring eller anden ydelse, ved hvilken det har været en kendelig forudsætning, at betaling erlægges forinden bortfjernelsen,**
- 4) uden erlæggelse af den fastsatte betaling tilsniger sig adgang til forestilling, udstilling eller forsamling eller til befordring med offentligt samfærdselsmiddel eller til benyttelse af anden almentilgængelig indretning⁵.**

¹⁾ *Som ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 279. – § 305 om påtale. – Aftalelov (lbk.) 781, 1996 § 30.

³⁾ Jf. § 20.

⁴⁾ Jf. § 278, stk. 1, nr. 3.

⁵⁾ Smh. jernbanelov (lbk.) 1249, 2010 § 22, stk. 5 (bøde for befordring med ugyldig billet eller ugyldigt kort), og § 23 (kontrolafgift) samt bkg. 1132, 2010; Buskørselslov (lbk.) 1087, 2010 § 5, stk. 3; lov om trafikskelskaber

(lbk.) 412, 2010 § 29 (kontrolafgift) samt bkg. 73, 2009 §§ 29-30 (den københavnske metro); bkg. 978, 1998 (fremgangsmåden ved indeholdelse i løn m.v. for ubetalt kontrolafgift). – Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed 988, 2011 § 70 og § 93, stk. 1, nr. 8.

§ 299^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 280 foreligger,

- 1)³ i et formueanliggende, som det påhviler ham at varetage for en anden, ved tilsidesættelse af sin pligt påfører denne et betydeligt formuetab, som ikke erstattes⁴ inden dom i første instans,**
- 2)⁵ ved varetagelse af en andens formueanliggender for sig selv eller andre på pligtstridig måde modtager, fordrer eller lader sig tilsige gave eller anden fordel, såvel som den, der yder, lover eller tilbyder en sådan gave eller fordel.**

¹⁾ Som ændret ved lov 228, 2000, lov 433, 2000.

²⁾ Jf. § 280. – § 305 om påtale. – EU-rammeafgørelse om bestikkelse i den private sektor L 192/54, 2002.

³⁾ Jf. § 106. – Lov om finansiel virksomhed (lbk.) 885, 2011 § 373, stk. 6.

⁴⁾ Jf. § 82, nr. 11; § 182.

⁵⁾ Jf. § 117, nr. 4 og 5, § 122, § 144, § 304, stk. 2.

§ 299 a¹

Med fængsel indtil 6 år² straffes den, der under særligt skærpene omstændigheder gør sig skyldig i overtrædelse af markedsføringslovens § 19. Som særligt skærpene omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor handlingen har medført betydelig skade eller der er fremkaldt nærliggende fare herfor.

¹⁾ Indsat ved lov 352, 2004, ændret ved lov 1389, 2005.

²⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 299 b^{1,2}

Med fængsel indtil 6 år³ straffes den, der for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget vinding eller som i øvrigt under særligt skærpene omstændigheder gør sig skyldig i

- 1) ophavsretskrænkelser af særligt grov karakter, jf. ophavsretslovens § 76, stk. 2, eller ulovlig import af særligt grov karakter, jf. ophavsretslovens § 77, stk. 2,**

- 2) varemærkekrænkelser af særligt grov karakter, jf. varemærkelovens § 42, stk. 2,
- 3) designindgreb af særligt grov karakter, jf. designlovens § 36, stk. 2,
- 4) patentindgreb af særligt grov karakter, jf. patentlovens § 57, stk. 2,
- 5) brugsmodeleindgreb af særligt grov karakter, jf. brugsmodelelovens § 54, stk. 2, eller
- 6) overtrædelse af særligt grov karakter af § 91, jf. § 94, stk. 2, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed.

¹⁾ Indsat ved lov 352, 2004, ændret ved lov 1404, 2008.

²⁾ RM 5, 2010 (piratkopiering m.v.)

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 300^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år straffes

- 1) den, som på en tid, da han indser eller burde³ indse, at han er ude af stand til at fyldestgøre sine fordringshavere, betydeligt forværrer sin formuestilling ved stiftelse af ny gæld eller betaler eller stiller sikkerhed for betydelige forfaldne⁴ gældsposter,
- 2) den, som påfører sine fordringshavere betydeligt tab ved ødsel levemåde, ved spil, ved vovelige foretagender, der ikke står i forhold til hans formue, ved i høj grad uordentlig forretningsførelse eller anden letsindig adfærd⁵,
- 3) den skyldner og tillidsmand, som ved afgivelse af de under rekonstruktionsbehandling fornødne erklæringer⁶ giver urigtige oplysninger eller gør sig skyldig i grov skødesløshed⁷.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000, lov 465, 2001, lov 218, 2004 samt lov 718, 2010.

²⁾ Jf. § 283.

³⁾ Jf. § 19.

⁴⁾ Cf. § 283, stk. 1, nr. 3.

⁵⁾ Jf. § 19.

⁶⁾ Konkurslov (lbk.) 117, 2011.

⁷⁾ Jf. § 19.

§ 300 a^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 279 foreligger, på retsstridig

måde forsætligt eller groft uagtsomt bevirker, at en person, der befinder sig i en vildfarelse, af denne grund bestemmes til en handling eller undladelse, og derved påfører ham eller nogen, for hvem handlingen eller undladelsen bliver afgørende, et betydeligt formuetab.

¹⁾ *Indsat ved lov 250, 1975, ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 279, note 1. – § 300 c.

§ 300 b^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som, uden at betingelserne for at anvende § 282 foreligger, ved indgåelse af en aftale på utilbørlig måde benytter sig af modpartens økonomiske vanskeligheder eller i øvrigt af dennes underlegne stilling.

¹⁾ *Indsat ved lov 250, 1975, ændret ved lov 433, 2000.*

²⁾ Jf. § 282, note 1. – § 300 c. – Lejelov (lbk.) 963, 2010.

§ 300 c^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 6 måneder straffes den, som overdrager et krav, der hidrører fra en andens handling af den i § 282, § 300 a eller § 300 b nævnte beskaffenhed, eller som gør et sådant krav gældende, såfremt han ved erhvervelsen af kravet udviste grov uagtsomhed med hensyn til dets beskaffenhed. På samme måde straffes den, som i øvrigt groft uagtsomt drager utilbørlig fordel af en andens handling af den i § 282, § 300 a eller § 300 b nævnte beskaffenhed.

¹⁾ *Indsat ved lov 250, 1975, ændret ved lov 465, 2001 og lov 433, 2000.*

²⁾ § 23. – § 290. – Aftalelov (lbk.) 781, 1996 § 30, § 31, § 36.

§ 301¹

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der med forsæt til uberettiget anvendelse fremstiller, skaffer sig, besidder eller videregiver

- 1) oplysninger, som identificerer et betalingsmiddel,² der er tildelt andre, eller
- 2) genererede betalingskortnumre.

Stk. 2. Sker den i stk. 1 nævnte videregivelse m.v. i en videre kreds eller under i øvrigt særligt skærpende omstændigheder, er straffen fængsel indtil 6 år.³

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 1 finder ikke anvendelse på ægte betalingskort.

¹⁾ *Indsat ved lov 352, 2004.*

²⁾ Smh. § 171, § 279 a. – EU-rammeafgørelse om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter L 149/1, 2001.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 301 a¹

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes den, der uretmæssigt skaffer sig eller videregiver koder eller andre adgangsmidler til informationssystemer,² hvortil adgangen er forbeholdt betalende brugere, og som er beskyttet med kode eller anden særlig adgangsbegrænsning.

Stk. 2. Sker den i stk. 1 nævnte videregivelse m.v. under særligt skærpende omstændigheder, er straffen fængsel indtil 6 år.³ Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor videregivelse m.v. sker erhvervsmæssigt, i en videre kreds eller under omstændigheder, hvor der er særlig risiko for omfattende misbrug.

¹⁾ *Indsat ved lov 352, 2004.*

²⁾ Jf. § 193, § 171, § 263, stk. 2, § 263 a, § 279 a.

³⁾ Om rpl. og særligt alvorlige forhold, se note 2 ad overskrift til 14. kapitel.

§ 302^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder straffes, for så vidt forholdet ikke falder ind under § 296, den, som særligt groft overtræder lovgivningens krav til

- 1) bogføring, herunder registrering af transaktioner og udfærdigelse af regnskabsmateriale,
- 2) opbevaring af regnskabsmateriale, herunder beskrivelser af bogføring og systemer til opbevaring og fremfindelse af materiale, herunder adgangskoder m.v. og krypteringsnøgler,
- 3) offentlige myndigheders adgang til regnskabsmateriale i henhold til den for disse myndigheder særligt gældende lovgivning samt
- 4) aflæggelse af årsregnskaber eller tilsvarende regnskaber.

Stk. 2. Begås en handling eller undladelse som nævnt i stk. 1 af grov uagtsomhed,³ er straffen bøde eller fængsel indtil 4 måneder.

¹⁾ *Som ændret ved lov 385, 1987, lov 433, 2000 samt lov 366, 2005.*

²⁾ Jf. § 163, § 175, § 178, § 296, § 297. – Bogføringslov 648, 2006; årsregnskabslov (lbk.) 323, 2011; skattekontrollov § 17. – Revisorlov 468, 2008 § 54, stk. 4.

³⁾ § 19.

§ 303^{1,2}

Den, som udviser grov uagtsomhed³ ved at tilforhandle sig eller på anden lignende måde modtage ting, der er erhvervet ved en berigelsesforbrydelse⁴, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000, lov 380, 2002 og lov 1549, 2010.

²⁾ Jf. § 290, note 1, § 300 c.

³⁾ Jf. § 19. – Cf. hvidvaskningslov § 15.

⁴⁾ Jf. kap. 28.

§ 304^{1,2}

Med bøde eller fængsel indtil 4 måneder straffes den, som i tilfælde, hvor afgørelse om et formueanliggende træffes ved afstemning, skaffer sig eller andre adgang til uberettiget at deltage i denne eller til at afgive flere stemmer, end der tilkommer ham, eller bevirker, at afstemningen forvansktes.

Stk. 2. På samme måde straffes den, som ved afstemninger i et konkurs- eller gældsfragåelsesbo eller under rekonstruktionsbehandling³ ved usande foregivender påvirker stemmegivningen eller⁴ yder, lover eller tilbyder, modtager, fordrer eller lader sig tilsige formuefordel for at stemme i en bestemt retning eller for at undlade at stemme.

¹⁾ Som ændret ved lov 212, 1965, lov 433, 2000 og lov 718, 2010.

²⁾ Jf. § 116, § 117.

³⁾ Konkurslov (lbk.) 117, 2011.

⁴⁾ Jf. § 117, nr. 4 og 5, § 122, § 144, § 299, nr. 2.

§ 304 a^{1,2}

Den, som uberettiget yder, lover eller tilbyder nogen, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, en gave eller anden fordel for at formå den pågældende til at gøre eller undlade noget under udøvelsen af dette hverv, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Stk. 2. På samme måde straffes den, der her i landet eller i udlandet virker som voldgiftsdommer, og som under udøvelsen

af dette hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilsige en gave eller anden fordel.

¹⁾ *Indsat ved lov 553, 2005.*

²⁾ Jf. § 122 og § 144. – Tillægsprotokol 191, 2003 til Europarådets korruptionsprotokol 174, 1999, bki. 20, 2006.

§ 305¹

De i § 291, stk. 1 og 3, § 293, stk. 2, § 298 og § 299 omhandlede lovovertrædelser påtales kun efter den forurettedes begæring, medmindre almene hensyn kræver påtale.

Stk. 2. De i § 294 omhandlede lovovertrædelser er undergivet privat påtale².

¹⁾ *Som ændret ved lov 163, 1961 og lov 352, 2004.*

²⁾ Jf. rpl. § 720, stk. 2 (betinget påtale) og §§ 725-727 (privat påtale).

29. kapitel¹

Særlige bestemmelser om juridiske personer

¹⁾ *Indsat ved lov 228, 2000, nummerering ændret ved lov 465, 2001.*

§ 306¹

Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelse af denne lov.²

¹⁾ *Indsat ved lov 228, 2000, ændret ved lov 280, 2001 samt lov 378, 2002.*

²⁾ En række konventioner og EU-retsakter indebærer pligt til regler om strafansvar for juridiske personer, jf. f.eks. FN-konvention til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, bki. 32, 2002 art. 5. – Se i øvrigt retsakter nævnt i note ad § 25.

Lov om ikrafttræden af borgerlig straffelov m.m.¹

¹⁾ Lovbekendtgørelse nr. 608, 6. september 1986, loven ændret ved lov 433, 2000, 280, 2001 og lov 523, 2007.

1. kapitel

Lovens ikrafttræden og indflydelse på den øvrige straffelovgivning

§ 1

Tidspunktet for borgerlig straffelovs ikrafttræden fastsættes ved en af justitsministeren mindst 6 måneder forud i Lovtidende indrykket bekendtgørelse. Loven træder dog senest i kraft den 1. januar, som indtræder 2 år efter udløbet af det år, hvori loven stadfæstes¹.

Stk. 2. Samtidig med borgerlig straffelov træder nærværende lov i kraft.

¹⁾ Straffeloven trådte i kraft den 1. januar 1933.

§§ 2-3¹

¹⁾ § 2 og § 3, stk. 1, som opregner en række ophævede bestemmelser, udelades her. – Ved § 3, stk. 2, ophæves »hvad der i øvrigt i de hidtil gældende love og anordninger måtte være stridende mod indholdet af borgerlig straffelov og nærværende lov«.

§ 4¹

¹⁾ Ophævet ved lov 88, 1939.

§ 5¹

¹⁾ Ophævet ved lov 280, 2001.

§ 6

De i lovgivningen foreskrevne størsteløb for bøder bortfalder i alle tilfælde, hvor lovovertrædelsens påkendelse ved dom ikke er udelukket.

Stk. 2. For så vidt der i lovgivningen er fastsat særlige regler for bødens beregning, har det sit forblivende herved.

§ 7¹

Når andet ikke er særlig bestemt, bliver strafarter, der er hjemlet ved opretholdte bestemmelser i den ældre lovgivning, bortset fra den militære lovgivning, at omsætte til de ved borgerlig straffelov indførte strafarter efter følgende regler:

I stedet for fængsel uden nærmere betegnelse træder fængsel indtil 6 måneder.

I stedet for simpel fængsel træder fængsel indtil 4 måneder.

I stedet for fængsel på vand og brød træder fængsel i 4 gange så lang tid, dog mindst 30 dage.

I stedet for fængsel på sædvanlig fangekost, tvangsarbejde, forbedringshusarbejde, tugthusarbejde, strafarbejde eller offentligt arbejde træder fængsel i samme tid som hjemlet ved den ældre lov.

¹⁾ Som ændret ved lov 433, 2000.

§ 8¹

¹⁾ Ophævet ved lov 88, 1939.

§ 9

For så vidt der i en fremdeles gældende bestemmelse i den ældre lovgivning henvises til nogen ved nærværende lov ophævet lovbestemmelse, betragtes henvisningen som gældende den nærmest dertil svarende regel i borgerlig straffelov eller nærværende lov.

§ 10¹

¹⁾ Ophævet ved lov 280, 2001.

§ 11¹

Udgifter ved de foranstaltninger, der omhandles i borgerlig straffelovs §§ 68-70 og § 164, stk. 4, henregnes til sagsomkostninger.

¹⁾ Som ændret ved lov 166, 1937, lov 320, 1973, lov 268, 1975 samt lov 433, 2000.

2. kapitel¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 320, 1973.*

3. kapitel¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 243, 1978.*

4. kapitel

Visse følger af retsstridige handlinger

§ 14¹

¹⁾ *Ophævet ved arvelov 215, 1963.* – Se nu arvelov § 48 (gengivet i slutningen af 9. kapitel).

§ 15¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 228, 1984.*

§ 16¹

¹⁾ *Ophævet ved lov 523, 2007.*

5. kapitel

Afsoning af tvangsbøder og underholdsbidrag

§ 17^{1, 2}

Er det ved dom eller ved afgørelse af administrativ stats- eller kommunalmyndighed under tvang af en løbende bøde pålagt nogen at opfylde en forpligtelse mod det offentlige, bliver det beløb af bøden, som ikke betales eller indkommer ved inddrivelse gennem udpantning, efter vedkommende myndigheds begæring at afsone efter reglerne om straf af fængsel.

Stk. 2. Med hensyn til afsoningstidens fastsættelse finder borgerlig straffelovs regler om forvandling af bødestraf, der ikke er idømt eller vedtaget for en domstol, tilsvarende anvendelse. Dog må afsoningen første gang ikke udstrækkes ud over 30 dage, og der skal efter hver afsoning hengå 4 uger, inden afsoning på ny kan finde sted for det beløb, der er påløbet fra den tid, da den sidste afsoning var tilendebragt. Den samlede afsonings varighed kan ikke udstrækkes ud over 180 dage.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og 2 om afsoning finder tilsvarende anvendelse på bøder, der fastsættes af fogeden efter retsplejelovens § 499 a.³

¹⁾ Som ændret ved lov 225, 1969 og lov 433, 2000.

²⁾ Jf. strl. §§ 53-55 med henvisninger. – Jf. rpl. § 178 (tvangsbøde til opfyldelse af vidnepligt) og flere bestemmelser med henvisning til § 178; §§ 536-537 (fuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl og samvær); § 997, stk. 3 (tvangsbøde til opfyldelse af forpligtelse mod det offentlige). – En række andre love indeholder hjemmel for administrative myndigheder til anvendelse af tvangsbøder. – Se noter ad sfbl. afsnit III.

³⁾ Nu rpl. § 536 (håndhævelse af forældremyndighed og samkvemsret).

§ 18¹

¹⁾ § 18, stk. 1-3, er ophævet ved lov 133, 1937. – § 18, stk. 4, er ophævet ved lov 433, 2000.

§ 19¹

¹⁾ Ophævet ved lov 280, 2001.

6. kapitel¹

¹⁾ Ophævet ved lov 280, 2001.

LOV OM FULDBYRDELSE AF STRAF M.V.¹⁻¹⁴

¹⁾ Lov 432 af 31. maj 2000, som ændret ved lov 219, 2004, lov 445, 2004, lov 367, 2005, lov 430, 2005, lov 304, 2006, lov 538, 2006, lov 1558, 2006, lov 395, 2007, lov 527, 2007, lov 496, 2008, lov 500, 2008, lov 1336, 2008, lov 348, 2009, lov 501, 2009, lov 536, 2010, lov 712, 2010, lov 183, 2011 samt lov 113, 2012. – Straffuldbydelsesloven er senest bekendtgjort ved lbk. 435 af 15. maj 2012.

²⁾ Anordning 360, 2001 om, at visse regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner ikke indføres i Lovtidende.

³⁾ Bkg. 398, 2001 om ophævelse af forskellige bekendtgørelser og cirkulærer i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbydelsesloven.

⁴⁾ Cirk.skriv. 105, 2001 om ophævelse af forskellige skrivelser og vejledninger i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbydelsesloven. – Cirk.skriv.106, 2001 om visse overgangsspørgsmål i forbindelse med gennemførelsen af straffuldbydelsesloven .

⁵⁾ En række sociale love indeholder bestemmelser om ophør af udbetaling under varetægtsfængsling, strafafsoning m.v.

⁶⁾ Lov 342, 2001 om Den Internationale Straffedomstol.

⁷⁾ EMRK art. 3 og EU-charter art. 4 (forbud mod tortur og mod umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf). – De Europæiske Fængselsregler, R (2006) 2; jf. tillige en række yderligere anbefalinger fra Europarådets ministerkomité, bl.a. Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation on the management of life-sentence and other long-term prisoners R (2003) 23; Recommendation on the European Code of Ethics for Prison Staff R (2012) 5. – FN-konvention om borgerlige og politiske rettigheder; bki. 30, 1976 art. 7 og 10. – FN-børnekonvention art. 37 og art. 40; bki. 6, 1992.

⁸⁾ Loven indeholder ikke bestemmelser om fuldbyrdelse af foranstaltninger efter strl. §§ 68 og 69 over for *psykisk afvigende lovovertrædere*. Se noter ad de nævnte paragraffer samt cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

⁹⁾ Forvaltningslov; jm. vejl. 11740, 1986; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt). – Lov 572, 1985 om offentlighed i forvaltningen, samt jm. vejl. 11687, 1986. – Jf. vejl. 11122, 1997 om forvaltningsloven og offentlighedsloven for kriminalforsorgens personale samt skr. 11123, 1997.

¹⁰⁾ Anordn. 363, 1947 angående fuldbyrdelse af fængselsstraf for personer dømt for forræderi og anden landsskadelig virksomhed.

¹¹⁾ Skr. 11275, 1980 om direktøren for kriminalforsorgens kompetence. – Vejl. 11991, 2001 om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner med bilag.

¹²⁾ Cirk. 146, 2006 om indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen vedrørende indsatte, der under indsættelse i kriminalforsorgens institutioner afgår ved døden eller udsætter sig selv for livsfare.

¹³⁾ Lov om international fuldbyrdelse af straf m.v. (Ibk.) 740, 2005. – Europæisk konvention 112, 1983 om overførelse af domfældte; bki. 30, 1987; tillægsprotokol 167, 1997. – Aftale af 25. maj 1987 om anvendelse mellem EU-medlemsstater af Europarådets konvention om overførelse af domfældte; bki. 67, 1991.

¹⁴⁾ Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011. – EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe L 76/16, 2005.

STRAFFULDBYRDELSLOVEN

Indholdsfortegnelse

Afsnit I – Indledende bestemmelser

Kapitel 1 – Lovens område og den centrale myndighed

Kapitel 2 – Almindelige bestemmelser om fuldbyrdelse af straf

Afsnit II – Fængselsstraffe

Kapitel 3 – Almindelige bestemmelser

Kapitel 4 – Straffuldbyrdelsens iværksættelse

Kapitel 5 – Udsættelse og benådning

Kapitel 6 – Beregning af straffetiden

Kapitel 7 – Valg af afsoningsinstitution og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner m.v.

Kapitel 8 – Indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen

Kapitel 9 – Indsattes kontakt til samfundet uden for institutionen

Kapitel 10 – Indgrib over for den indsatte

Kapitel 11 – Disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb

Kapitel 12 – Straffabrydelse

Kapitel 13 – Fuldbyrdelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen

Kapitel 13 a Fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

Kapitel 14 – Løsladelse

Kapitel 15 – Særlige spørgsmål vedrørende sagsbehandlingen ved fuldbyrdelse af fængselsstraf

Afsnit III – Bødestraffe

Kapitel 16 – Fuldbyrdelse af bødestraffe

Afsnit IV – Betingede domme og domme med vilkår om samfundstjeneste

Kapitel 17 – Gennemførelse af betingede domme

Kapitel 18 – Gennemførelse af domme med vilkår om samfundstjeneste

Afsnit V – Forvaring

Kapitel 19 – Fuldbyrdelse af forvaring

Afsnit VI – Fællesregler for fuldbyrdelse af straffe m.v.

Kapitel 20 – Erstatning i anledning af indgreb under fuldbyrdelse af straf m.v.

Kapitel 21 – Betaling for ophold i kriminalforsorgens institutioner

Kapitel 22 – Klageregler m.v.

Kapitel 23 – Ikrafttræden m.v.

Afsnit I

Indledende bestemmelser

Kapitel 1

Lovens område og den centrale myndighed

Lovens område

§ 1

Efter reglerne i denne lov fuldbyrdes

- 1) fængselsstraffe,¹
- 2) bødestrafte,²
- 3) betingede domme,³
- 4) samfundstjeneste⁴ og
- 5) forvaring⁵.

¹⁾ Smh. strl. kap. 6.

²⁾ Smh. strl. kap. 6.

³⁾ Smh. strl. kap. 7.

⁴⁾ Smh. strl. kap. 8.

⁵⁾ Smh. strl. §§ 68, 70-72, 74.

Den centrale myndighed

§ 2¹

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, varetager den centrale ledelse og administration af fuldbyrdelsen af de i § 1 nævnte straffe m.v.

¹⁾ Skr. 11275, 1980 om direktøren for kriminalforsorgens kompetence. – Cirk.skriv. om organisationsplan for Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen 11810, 2001. – Vejl. om adgangen til intern delegation i kriminalforsorgens institutioner 11991, 2001 med bilag.

Kapitel 2¹

Almindelige bestemmelser om fuldbyrdelse af straf.

¹⁾ Jf. Kriminalforsorgens Principprogram.

§ 3

Fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

§ 4

Der må ikke under fuldbyrdelsen af straf pålægges en person andre begrænsninger i tilværelsen end sådanne, der er fastsat ved lov eller er en følge af selve straffen.

Afsnit II

Fængselsstraffe¹

¹ EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union L 327/27 2008. – Se tillige note 4 ad strl. § 10 a.

Kapitel 3

Almindelige bestemmelser

§ 5

Justitsministeren fastsætter regler om indretningen af institutioner under kriminalforsorgen til fuldbyrdelse af fængselsstraf og om sådanne institutioners opdeling i åbne og lukkede institutioner.

§ 6¹

Justitsministeren fastsætter regler om erstatning til indsatte i kriminalforsorgens institutioner for følger af ulykkestilfælde m.v.

¹ Bkg. om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v. 382, 2004; vejl. 45, 2004.

§ 7¹

En person, der er idømt fængselsstraf, har også før straffuldbyrdelsens iværksættelse ret til at få nærmere rådgivning hos kriminalforsorgen om sine arbejdsmæssige, uddannelsesmæssige, sociale og personlige forhold i forbindelse med fuldbyrdelsen.

Stk. 2.² Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af den i stk. 1 nævnte rådgivning.

¹) Jf. § 44.

²) Bkg. 362, 2001 om rådgivning før straffuldbyrdsens iværksættelse; vejl. 67, 2001.

Kapitel 4 Straffuldbyrdsens iværksættelse

§ 8¹

Fuldbyrdsen af en fængselsstraf skal iværksættes snarest muligt.

Stk. 2. For dømte, der er på fri fod efter dommen, iværksættes fuldbyrdsen, når den dømte modtages i en institution under kriminalforsorgen.

Stk. 3.² For dømte, der er varetægtsfængslet efter dommen eller allerede udstår frihedsstraf, iværksættes fuldbyrdsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.

Stk. 4. For dømte, der efter reglerne i kapitel 13 a er meddelt tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, iværksættes fuldbyrdsen, når kriminalforsorgen giver meddelelse til den pågældende herom.

¹) *Ændret ved lov 367, 2006* (indsættelse af stk. 4).

²) Smh. § 14, stk. 2 og 3; strl. § 86, stk. 1; rpl. § 999, stk. 1.

§ 9

Er den dømte ikke varetægtsfængslet efter endelig dom, indkaldes den pågældende til fuldbyrdselse af fængselsstraffen. Indkaldelse sker efter regler fastsat af justitsministeren.¹

Stk. 2. Søger den dømte om særlig hurtig påbegyndelse af straffuldbyrdsen, skal ansøgningen så vidt muligt imødekommes.

¹) Bkg. 790, 2010 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen); cirk. 45, 2010; cirk.skriv. 38, 2004 om sikring af domfældtes identitet; skr. 12132, 2001.

Kapitel 5

Udsættelse og benådning^{1,2}

¹⁾ Smh. cirk. 133, 2000 om en overgangsordning vedrørende udsættelse med afsoning af og benådning for frihedsstraffe på 60 dage og derunder, idømt for visse færdselslovsovertrædelser. – Vejl. af 18. juni 1986, senest ændret ved vejl. 9018, 2003.

²⁾ RM 3, 2002.

§ 10^{1,2}

Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fuldbyrdelsen af en fængselsstraf eller en del af denne skal udsættes, når

- 1) hensynet til den dømte, herunder dennes arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold taler herfor, og**
- 2) hensynet til retshåndhævelsen eller hensynet til politiets forebyggende virksomhed ikke taler imod udsættelse af straffuldbyrdelsen.**

¹⁾ Ændret ved lov 501, 2009.

²⁾ Jf. § 76.

§ 11¹

Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om udsættelse af straffuldbyrdelsen og om den administrative behandling af sager om benådning. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning efter § 12.

¹⁾ Bkg. 624, 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen); cirk. 39, 2009 og vejl. 46, 2009.

§ 12^{1,2}

Søger en dømt på fri fod rettidigt om udsættelse af straffuldbyrdelsen eller om benådning, skal straffuldbyrdelsen udsættes, indtil der er truffet afgørelse i sagen. Det gælder dog ikke ved ansøgning om udsættelse eller benådning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte på-

begynder straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

Stk. 2. Såfremt den dømte tidligere har fået straffuldbyrdelsen udsat eller har fået afslag på en ansøgning om udsættelse eller benådning, skal straffuldbyrdelsen kun udsættes under behandlingen af den nye ansøgning, når denne indeholder nye væsentlige oplysninger, hvis rigtighed så vidt muligt er godtgjort, eller der i øvrigt er særlig grund til at afvente afgørelsen af den nye ansøgning.

¹⁾ *Ændret ved lov 501, 2009.*

²⁾ Jf. § 76.

§ 13

Udsættelse af straffuldbyrdelsen betinges af, at den dømte ikke begår strafbart forhold. Udsættelse kan endvidere betinges af, at den dømte i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Stk. 2. Såfremt den dømte ikke overholder de vilkår, der er fastsat for tilladelsen til udsættelse af straffuldbyrdelsen, eller nye oplysninger tilvejebringes, hvorefter den dømte, før tilladelsen blev givet, havde begået strafbart forhold, kan tilladelsen tilbagekaldes, således at fuldbyrdelsen af fængselsstraffen herefter påbegyndes snarest muligt.

Kapitel 6¹

Beregning af straffetiden

¹⁾ Jf. § 106, nr. 1 (erstatning for udståelse af for lang straf). – Jf. strl. § 33, § 73, § 86, § 97, stk. 4, nr. 3. – Rpl. § 998.

§ 14¹

Kriminalforsorgen skal ved en beregning af straffetiden fastlægge

- 1) tidspunktet for løsladelse efter udståelse af hele straffen,
- 2) tidspunktet for eventuel prøveløsladelse efter udståelse af 2/3 af en tidsbestemt straf, jf. straffelovens § 38, stk. 1, og
- 3) tidspunktet for eventuel prøveløsladelse efter udståelse af 12 år af en straf af fængsel på livstid, jf. straffelovens § 41, stk. 1.

Stk. 2. Er den dømte varetægtsfængslet efter endelig dom, anses fuldbyrdelsen af fængselsstraffen for påbegyndt den dag, dommen er afsagt.

Stk. 3. Er den dømte på fri fod efter endelig dom, anses fuldbyrdelsen af fængselsstraffen for påbegyndt, når den dømte modtages eller anholdes med henblik på straffuldbyrdslovens iværksættelse.²

¹⁾ Jf. § 112, nr. 1.

²⁾ Jf. rpl. § 769.

§ 15

Den dømte skal gøres bekendt med straffetidsberegningen snarest muligt efter, at fuldbyrdelsen af frihedsstraffen er iværksat.

§ 16¹

Såfremt straffuldbyrdslovens afbrydes eller forudsætningerne for straffetidsberegningen i øvrigt ændres, foretager kriminalforsorgen en omberegning af straffetiden. Den dømte skal snarest muligt gøres bekendt med den ændrede straffetidsberegning.

¹⁾ Jf. §§ 75-76.

§ 17

Skal den dømte afsone flere fængselsstraffe i forlængelse af hinanden, foretages straffetidsberegningen som en samlet beregning, der omfatter alle de pågældende straffe.

§ 18

Ved beregningen af straffetiden foretages fradrag efter reglerne i straffelovens § 86 for anholdelse, varetægtsfængsling og indlæggelse til mentalundersøgelse.

Stk. 2. Ved beregningen af straffetiden foretages endvidere fradrag for anholdelse, varetægtsfængsling og indlæggelse til mentalundersøgelse i en anden sag under straffuldbyrdslovens, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes. Fradrag foretages med et antal dage svarende til det antal påbegyndte døgn, som frihedsberøvelsen har varet, med tillæg af 50 pct. og oprundet til nærmeste hele antal dage. Fradrag foretages dog kun i de tilfælde, hvor fuldbyrdelsen af fængselsstraffen afbrydes, jf. § 75.

Stk. 3. Ved beregningen af straffetiden foretages desuden fradrag, når den indsatte uforskyldt har været anbragt i forhørscelle, straffecelle eller sikringscelle eller udelukket fra fællesskab, jf. § 106, stk. 1, nr. 2 og 3. Fradrag foretages med et antal dage svarende til 50 pct. af det antal påbegyndte døgn, indgrebet har varet, og oprundet til nærmeste hele antal dage.

Stk. 4. I det omfang der foretages fradrag efter stk. 2, ydes der ikke erstatning for frihedsberøvelsen efter retsplejelovens kapitel 93 a. I det omfang der foretages fradrag efter stk. 3, ydes der endvidere ikke erstatning for indgreb efter § 106, stk. 1, nr. 2 og 3.

¹⁾ *Ændret ved lov 1558, 2006.*

§ 19¹

Justitsministeren fastsætter regler om straffetidsberegningen.

¹⁾ Bkg. 320, 2006 om beregning af straffetiden m.v. (strafberegningsbekendtgørelsen).

Kapitel 7

Valg af afsoningsinstitution og senere overførsel mellem afsoningsinstitutioner^{1, 2}

¹⁾ *Overskriften ændret ved lov 367, 2005.*

²⁾ Jf. strl. § 124; forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

Institutioner m.v.

§ 20¹

Fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel eller i arresthus.²

Stk. 2. Fængselsstraf kan dog efter reglerne i § 78 om anbringelse i og overførsel til særlig institution m.v. i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen.

Stk. 3. I særlige tilfælde kan fængselsstraf endvidere fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i §§ 78 a-78 f.

¹⁾ *Som ændret ved lov 367, 2005 (indsættelse af stk. 3).*

²⁾ Jf. cirk. 12123, 2001 om arrestafdelinger placeret i statsfængsler.

Anbringelse i fængsel eller arresthus

§ 21

Fængselsstraf fuldbyrdes normalt i fængsel.¹

Stk. 2. Kortvarig fængselsstraf kan fuldbyrdes i arresthus, i det omfang det er nødvendigt af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner.

Stk. 3. Fængselsstraf kan endvidere fuldbyrdes i arresthus, hvis

- 1) det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 2) der er bestemte grunde til at antage, at den dømtes farlighed eller kriminalitet gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse, brandstiftelse eller indsmugling eller handel med euforiserende stoffer,
- 3) det må anses for nødvendigt for at beskytte den dømte mod overgreb eller
- 4) den dømte efter de lægelige oplysninger bør anbringes i Vestre Hospital.

Stk. 4. Fængselsstraf kan i øvrigt kun fuldbyrdes i arresthus, hvis den dømte selv ønsker det og

- 1) har udgang til arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet eller
- 2) særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det.

¹⁾ *Jf. cirk. 12123, 2001 om arrestafdelinger placeret i statsfængsler.*

Anbringelse i åbent eller lukket fængsel

§ 22

Fuldbyrdelse af straf i fængsel sker normalt i åbent fængsel.

Stk. 2. Fuldbyrdelse af straffen skal dog ske i lukket fængsel, når straffen er på 5 år eller mere. Fuldbyrdelsen af straffen skal imidlertid også i dette tilfælde ske i åbent fængsel, hvis det ikke findes betænkeligt efter det i øvrigt oplyste om den dømte.

Stk. 3. Fuldbyrdelse af straf i fængsel kan ske i lukket fængsel, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Stk. 4. Det samme gælder, hvis der efter de i øvrigt foreliggende oplysninger om den dømte og efter kriminalitetens art er bestemte grunde til at antage, at den dømte ved anbringelse i åbent fængsel vil

- 1) undvige eller
- 2) begå strafbart eller groft disciplinært forhold eller udvise anden adfærd, der er åbenbart uforenelig med ophold i åbent fængsel.

Stk. 5. Fuldbyrkelse af straf i fængsel kan endvidere ske i lukket fængsel, hvis

- 1) det må anses for nødvendigt for at beskytte den dømte mod overgreb eller
- 2) den dømte efter de lægelige oplysninger bør anbringes i Anstalten ved Herstedvester.

Stk. 6. Fuldbyrkelse af straf i fængsel kan desuden ske i lukket fængsel, hvis den dømte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det.

Valg af afsoningsinstitution

§ 23¹

Fængselsstraf skal, så vidt det er praktisk muligt, fuldbyrdes i nærheden af den dømtes hjemsted. Ved afgørelsen af, i hvilket åbent eller lukket fængsel eller i hvilket arresthus den dømte skal anbringes, skal der endvidere tages hensyn til den dømtes egne ønsker, navnlig vedrørende arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1, 1. pkt., kan fraviges

- 1) ved kortvarig fængselsstraf,
- 2) af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner,
- 3) for at beskytte den dømte mod overgreb,
- 4) for at yde den dømte pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand,
- 5) for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 6) for at forhindre, at den indsatte undviger,
- 7) for at undgå, at den indsatte afsoner i en institution, hvor en af den indsattes nærstående gør tjeneste,
- 8) for at undgå, at den dømte afsoner i en institution i tilfælde, hvor den dømte har begået strafbart forhold mod en ansat, der gør tjeneste i institutionen, eller dennes nærstående, eller
- 9) hvis hensynet til retshåndhævelsen eller andre særlige omstændigheder taler herfor.

¹⁾ *Ændret ved lov 113, 2012.*

Overførsel af indsatte fra lukket til åbent fængsel

§ 24

En indsat i et lukket fængsel skal overføres til åbent fængsel, når

- 1) betingelserne i § 22, stk. 3-6, og § 25, stk. 2-4 og 6, ikke lænere er opfyldt, eller
- 2) overførsel til åbent fængsel i øvrigt ikke anses for betænelig.

Stk. 2. Overførsel til åbent fængsel kan undlades, hvis den resterende straffetid er ganske kort.

Overførsel af indsatte fra åbent til lukket fængsel

§ 25

En indsat i et åbent fængsel kan overføres til lukket fængsel, når

- 1) den pågældende er undveget¹ eller har forsøgt herpå,
- 2) den pågældende er fundet i besiddelse af en ikke ubetydelig mængde euforiserende stoffer,
- 3) der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende har indsmuglet eller handlet med euforiserende stoffer, eller
- 4) der er bestemte grunde til at antage, at den pågældende har udøvet overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Stk. 2. En indsat i et åbent fængsel kan endvidere overføres til lukket fængsel, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Stk. 3. Det samme gælder, når der efter de nu foreliggende oplysninger er en særlig bestyrket mistanke om, at den indsatte ved fortsat ophold i åbent fængsel vil

- 1) undvige eller
- 2) begå grovere strafbart eller groft disciplinært forhold eller udvise anden adfærd, der er åbenbart uførenelig med fortsat ophold i åbent fængsel.

Stk. 4. En indsat i åbent fængsel kan også overføres til lukket fængsel, hvis

- 1) det må anses for nødvendigt for at beskytte den pågældende mod overgreb eller
- 2) den pågældende efter de lægelige oplysninger bør overføres til Anstalten ved Herstedvester.

Stk. 5. Under behandlingen af spørgsmålet om overførsel til lukket fængsel kan den indsatte midlertidigt anbringes i ar-

resthus,² når der er grund til at antage, at betingelserne for overførsel er opfyldt. Såfremt den indsatte samtykker heri, kan anbringelsen i stedet ske i lukket fængsel. Vedrører spørgsmålet overførsel efter stk. 4 til Anstalten ved Herstedvester, kan den midlertidige anbringelse altid ske i denne institution.

Stk. 6. En indsat i åbent fængsel kan desuden efter eget ønske overføres til lukket fængsel, hvis særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det.

¹⁾ Jf. strl. § 124; forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

²⁾ Jf. cirk. 12123, 2001 om arrestafdelinger placeret i statsfængsler.

Overførsel af indsatte mellem ensartede afsoningsinstitutioner

§ 26

En indsat kan overføres mellem åbne fængsler, mellem lukkede fængsler eller mellem arresthuse

- 1) af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner,
- 2) for at beskytte den indsatte mod overgreb,
- 3) for at yde den indsatte pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand,
- 4) for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 5) hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte har udøvet overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 6) hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil undvige, forvolde brand eller indsmugle eller handle med euforiserende stoffer og det må anses for nødvendigt for at forhindre den indsatte i at begå forhold af denne karakter,
- 7) hvis den indsatte selv ønsker det og særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det, eller
- 8) for at undgå, at den indsatte afsoner i en institution, hvor en af den indsattes nærstående gør tjeneste.

Overførsel af indsatte fra arresthus til fængsel

§ 27

En indsat i et arresthus skal overføres til fængsel, når betingelserne i § 21, stk. 3 og 4, og § 28, stk. 1 og 3, ikke længere

er opfyldt. Overførsel kan dog undlades, hvis reststraffen er kortvarig.

Stk. 2. En indsat i et arresthus kan endvidere overføres til fængsel

- 1) af hensyn til den samlede udnyttelse af pladserne i kriminalforsorgens institutioner,
- 2) for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i arresthuset eller
- 3) af hensyn til muligheden for at yde den indsatte pædagogisk, lægelig eller anden særlig bistand.

Stk. 3. Afgørelsen af, om en overførsel efter stk. 1 eller 2 skal ske til åbent eller lukket fængsel, træffes efter bestemmelserne i § 22, jf. §§ 24 og 25.

Overførsel af indsatte fra fængsel til arresthus

§ 28

En indsat i et fængsel kan overføres til arresthus, hvis

- 1) det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 2) der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil undvige, forvolde brand eller indsmugle eller handle med euforiserende stoffer og det må anses for nødvendigt for at forhindre den indsatte i at begå forhold af denne karakter,
- 3) det må anses for nødvendigt for at beskytte den indsatte mod overgreb eller
- 4) den indsatte efter de lægelige oplysninger bør overføres til Vestre Hospital.

Stk. 2. En indsat i et åbent fængsel kan endvidere for et bestemt tidsrum af højst 8 uger overføres til et arresthus, såfremt denne overførsel træder i stedet for en overførsel til lukket fængsel efter § 25, stk. 1, 2 eller 3.

Stk. 3. En indsat i et fængsel kan desuden overføres til arresthus, hvis den indsatte selv ønsker det og

- 1) har udgang til arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet eller
- 2) særlige familiemæssige eller andre personlige forhold taler for det.

*Valg af ny afsoningsinstitution***§ 29**

Ved afgørelse om overførsel efter §§ 24-28 finder bestemmelserne i § 23 tilsvarende anvendelse.

*Administrative bestemmelser***§ 30^{1, 2, 3}**

Justitsministeren fastsætter regler om anbringelse og overførsel efter §§ 21-29.

¹⁾ Bkg. 790, 2010 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen); cirk. 45, 2010.

²⁾ Bkg. om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring, bkg. 626, 2009 (anbringelses- og overførselsbekendtgørelsen); vejl. 7, 2009.

³⁾ Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen); vejl. 22, 2012.

Kapitel 8**Indsattes rettigheder og pligter under opholdet i afsoningsinstitutionen***Vejledning og planlægning***§ 31**

En indsat skal snarest efter at være anbragt i institutionen vejledes af denne om sine rettigheder, pligter og øvrige forhold under straffuldbyrdelsen.

Stk. 2.¹ Institutionen skal endvidere i samarbejde med den indsatte snarest efter indsættelsen udarbejde en plan for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med den indsattes forhold under strafudståelsen og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Stk. 3.² Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til indsatte, der alene skal udstå en kortvarig straf.

¹⁾ Cirk. 53, 2010 om udarbejdelse af handleplaner efter straffuldbyrdelsesloven m.v. (handleplanscirkulæret); vejl. 55, 2010.

²⁾ Bkg. 727, 2006 om begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde planer for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen; skr. 82, 2004.

Anvisninger

§ 32¹

En indsat skal efterkomme de anvisninger, som gives af institutionens personale i forbindelse med varetagelsen af institutionens opgaver.

¹⁾ Jf. § 62, stk. 1, nr. 3, § 67, stk. 1, nr. 1.

Fællesskab

§ 33¹

En indsat skal så vidt muligt have adgang til fællesskab med andre indsatte.

Stk. 2. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at fællesskab i fængselsafdelinger eller arresthuse, som er udpeget til anbringelse af indsatte, hvis tilstedeværelse skaber en særlig risiko for overgreb på medindsatte, personale eller andre i institutionen, skal gennemføres som cellefællesskab med en anden indsat i eget opholdsrum efter kriminalforsorgens nærmere bestemmelse.

Stk. 3. Såfremt den indsatte selv ønsker det og forholdene tillader det, fuldbyrdes fængselsstraf uden eller med begrænset fællesskab.²

Stk. 4. Såfremt den indsatte selv ønsker det og forholdene tillader det, fuldbyrdes fængselsstraf uden fællesskab med indsatte af modsat køn, bortset fra fællesskab i arbejdstiden.

Stk. 5. I øvrigt kan fængselsstraf kun fuldbyrdes uden fællesskab efter reglerne i §§ 63 og 64.

*Stk. 6.*³ Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af fællesskab efter stk. 1 og 2, herunder om adgangen til at låse de indsatte inde, og om de indsattes adgang til at kunne aflåse eget opholdsrum.

¹⁾ *Ændret ved lov 367, 2005* (indsættelse af nyt stk. 2).

²⁾ Smh. § 21, stk. 4, nr. 2, og § 28, stk. 3, nr. 2. – Jf. § 33 a.

³⁾ Bkg. 147, 2008 om indsattes adgang til fællesskab med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner (fællesskabsbekendtgørelsen); vejl. 12, 2008. – Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen) § 10; vejl. 22, 2012.

- EMRK art. 4 og EU-charter art. 5 (forbud mod slaveri og tvangsarbejde).
- EMRK art. 5 og EU-charter art. 6 (ret til frihed).

§ 33 a¹

Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan midlertidigt begrænse eller ophæve fællesskabet i institutionen eller dele af denne, når helt ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, herunder når det under hensyn til en generelt truende stemning i institutionen er nødvendigt af hensyn til medindsattes eller personalets sikkerhed.

Stk. 2. En afgørelse om midlertidig begrænsning eller ophævelse af fællesskabet efter stk. 1 må ikke have et omfang eller en udstrækning, der er mere vidtgående, end de ekstraordinære ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn nødvendiggør. Foranstaltningen skal ophæves, når det ordens- og sikkerhedsmæssigt er forsvarligt at genetablere almindeligt fællesskab.

Stk. 3. Begrænsningen eller ophævelsen af fællesskabet skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader det.

Stk. 4. Institutionen skal dagligt overveje, om en foranstaltning efter stk. 1 kan ophæves eller begrænses. Institutionen skal løbende være opmærksom på, om der er indsatte, som, f.eks. på baggrund af personalets observationer i forbindelse med den daglige kontakt med de indsatte, bør udtages af foranstaltningen, f.eks. ved overførsel til anden institution.

Stk. 5. Institutionen skal så hurtigt som muligt underrette Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, om en afgørelse efter stk. 1. Institutionen skal endvidere dagligt underrette direktoratet, så længe en sådan afgørelse efter stk. 1 opretholdes.

Stk. 6. Justitsministeren fastsætter nærmere regler om gennemførelse af midlertidig begrænsning og ophævelse af fællesskabet efter stk. 1.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005.* – Jf. § 33.

Medindflydelse

§ 34

De indsatte skal have mulighed for at øve indflydelse på deres tilværelse i institutionen gennem valgte talsmænd.

Stk. 2. På hver afdeling eller for bestemte grupper af indsatte vælges en talsmand. Alle indsatte kan vælges som talsmand. Alle de indsatte eller talsmændene har ret til at vælge en fælles talsmand. Valg af talsmænd og fælles talsmand foregår ved skriftlig, hemmelig afstemning, der kontrolleres af institutionen og repræsentanter for de indsatte i fællesskab.

Stk. 3. De indsatte har ikke ret til at deltage i drøftelser vedrørende sager om enkeltpersoner eller sager, der vedrører institutionens sikkerhed.

Stk. 4.¹ Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes medindflydelse.

¹⁾ Bkg. 735, 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner (talsmandsbekendtgørelsen); skr. 74, 2001.

Deltagelse i gudstjenester m.v.

§ 35¹

En indsat har ret til at deltage i gudstjenester, der afholdes i institutionen. Såfremt ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet, kan institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, dog nægte bestemte indsatte adgang til at deltage i gudstjenester og begrænse antallet af deltagere. Hvis det besluttet at begrænse antallet af deltagere, skal de pågældende indsatte så vidt muligt i stedet have adgang til at overvære gudstjenesten via elektroniske medier.

Stk. 2. En indsat har ret til samtale² med en præst eller lignende fra sit trossamfund.

¹⁾ Ændret ved lov 113, 2012.

²⁾ Smh. § 51.

Egne penge og genstande

§ 36¹

En indsat har ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen, medmindre dette er uforeneligt med ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om begrænsninger i indsattes ret til at medtage, besidde og råde over egne genstande i institutionen.

Stk. 3.² Justitsministeren fastsætter regler om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne penge i institutionen.

Stk. 4. En indsat har ikke ret til at medtage, besidde og råde over mobiltelefon og lignende kommunikationsudstyr i institutionen, medmindre dette er foreneligt med ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn. Justitsministeren fastsætter regler om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over mobiltelefoner og lignende kommunikationsudstyr i institutionen.

¹⁾ *Ændret ved lov 527, 2007.*

²⁾ Bkg. 1046, 2009 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstands-bekendtgørelsen); vejl. 9856, 2009; skr. 9246, 2005 om indsattes adgang til at medtage eget batteridrevet armbåndsursur.

Udgivelse af blad

§ 37

De indsatte i institutionen har ret til at udgive blade.

Stk. 2. Fængslet yder støtte til udgivelse af ét blad.

Stk. 3. Institutionens leder har adgang til på forhånd at gennemlæse de indsattes blade. Lederen kan forbyde offentliggørelsen af bestemte artikler, såfremt sikkerhedsmæssige hensyn gør det påkrævet eller indholdet groft forulemper enkeltpersoner.

Stk. 4.¹⁾ Justitsministeren fastsætter regler til gennemførelse af bestemmelserne i stk. 2 og 3, herunder om fastsættelse af vilkår for støtte til udgivelsen og om mulighed for inddragelse af denne støtte, såfremt de fastsatte vilkår ikke overholdes.

¹⁾ Bkg. 371, 2001 om indsattes udgivelse af blad i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 76, 2001. – Smh. grl. § 77. – EMRK art. 10.

*Arbejde og uddannelse m.v.*¹⁾

¹⁾ Lov om aktiv socialpolitik (lbk.) 614, 2001 § 29, nr. 2, bkg. 559, 2000 om kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus. – Lov om social pension (lbk.) 615, 2001 § 46, stk. 1; vejl. 66, 1998 pkt. 6.9. – EMRK art. 4.

§ 38

En indsat har ret og pligt¹⁾ til at være beskæftiget ved deltagelse i arbejde, uddannelse eller anden godkendt aktivitet.

Stk. 2.²⁾ Justitsministeren kan, hvor praktiske eller andre særlige hensyn gør det nødvendigt, fastsætte regler, hvorefter bestemmelsen i stk. 1 fraviges for bestemte institutioner eller

bestemte grupper af indsatte. Indsatte skal dog så vidt muligt tilbydes beskæftigelse.

¹⁾ Smh. § 64 og § 68, jf. § 67, nr. 3. – Smh. § 6; bkg. 382, 2004 om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

²⁾ Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen); vejl. 77, 2001. – Jf. cirk. 30, 2002 om udlevering af beklædning m.v. – Forretningsorden for tilsynsrådet vedrørende beskæftigelsen af de indsatte i kriminalforsorgens institutioner; cirk. 9802, 2003.

§ 39**Valget af beskæftigelse træffes i hvert enkelt tilfælde på grundlag af en samlet vurdering af den indsatte forhold.**

Stk. 2. Ved afgørelser efter stk. 1 skal der så vidt muligt tages hensyn til den indsatte eget ønske og til den indsatte muligheder for at opnå arbejde eller uddannelse uden for fængslet. Den indsatte skal vejledes om mulighederne for ved undervisning eller anden uddannelse at afhjælpe manglende skolekundskaber eller mangel på erhvervsmæssig eller anden uddannelse.

§ 40¹**Institutionens arbejdspladser skal være indrettet således, at arbejdsforholdene for de indsatte er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.**

¹⁾ Arbejds miljølov. – Cirk. 10187, 2007 om sikkerheds- og sundhedsarbejde i kriminalforsorgen; vejl. 10188, 2007.

§ 41¹**Justitsministeren fastsætter regler om de indsatte beskæftigelse, herunder om, at beskæftigelsespligten skal tilrettelægges under hensyn til de indsatte religiøse tilhørsforhold.**

¹⁾ Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen); vejl. 77, 2001.

§ 42¹**En indsat skal have udbetalt vederlag for sin beskæftigelse. Vederlag skal også udbetales til indsatte, der ikke kan tilbydes beskæftigelse, eller som er uden beskæftigelse efter § 38, stk. 2.**

Det samme gælder indsatte, der på grund af sygdom er fraværende fra beskæftigelse.

Stk. 2. Andre indsatte skal alene have dækket deres personlige fornødenheder, jf. dog stk. 4 og § 110, stk. 1.

Stk. 3. En indsat, der ikke har pligt til beskæftigelse, jf. § 38, stk. 2, og som fremsætter ønske om beskæftigelse på et tidspunkt, hvor institutionen ikke kan tilbyde beskæftigelse, skal i en kortere periode alene have dækket sine personlige fornødenheder, hvis den pågældende indsatte tidligere under strafudståelsen har afvist tilbud om beskæftigelse.

Stk. 4.² Justitsministeren fastsætter regler om ydelser efter stk. 1 og 2 og kan i den forbindelse fastsætte regler om, at andre indsatte, der er fraværende fra beskæftigelse, skal have udbetalt vederlag for beskæftigelse. Der kan endvidere fastsættes regler om ordningen i stk. 3.

¹⁾ *Ændret ved lov 113, 2012.*

²⁾ Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen); bkg. 1110, 2009 om satser for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (vederlags-satsbekendtgørelsen); vejl. 77, 2001. – Bkg. 735, 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner (talsmandsbekendtgørelsen) §6, stk. 2; skr. 74, 2001. – Bkg. 371, 2001 om indsattes udgivelse af blad i kriminalforsorgens institutioner § 3, stk. 2; vejl. 76, 2001. – Bkg. 729, 2011 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen); cirk. 79, 2001 og vejl. 50, 2011.

Fritiden

§ 43

En indsat skal i videst muligt omfang selv varetage praktiske opgaver vedrørende sine personlige forhold, herunder madlavning¹ og rengøring.

Stk. 2. Institutionen skal tilbyde de indsatte aktiviteter i fritiden.

Stk. 3. En indsat har ret til dagligt at tilbringe mindst én time i fri luft, medmindre dette vil være uforeneligt med institutionens varetagelse af sikkerhedsmæssige hensyn eller den indsatte er anbragt i sikringscelle i medfør af § 66.

¹⁾ Cirk. 127, 2003 om forplejning af indsatte, som ikke er omfattet af selvforplejningsordningen. – Cirk. 30, 2002 om udlevering af beklædning m.v. til indsatte samt vask og reparation af indsattes private tøj.

Forsorgsmæssig bistand

§ 44¹

Institutionen skal vejlede og bistå en indsat med hensyn til den pågældendes arbejdsmæssige, uddannelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på

- 1) at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse og**
- 2) at begrænse de ulemper, som følger af frihedsberøvelsen.**

Stk. 2. Institutionen skal i forbindelse med sin virksomhed efter stk. 1 formidle kontakt til personer, institutioner og myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand.

¹⁾ Jf. § 7 samt bkg. 362, 2001 om rådgivning før straffuldbyrdelsens iværksættelse; vejl. 67, 2001.

Sundhedsmæssig bistand

§ 45¹

En indsat har ret til lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand.

Stk. 2.² Justitsministeren kan efter forhandling med sundhedsministeren fastsætte regler om tvangsbehandling i Anstalten ved Herstedvester af indsatte, der opfylder betingelserne for tvangstilbageholdelse i loven om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, og som ikke kan overføres til en almindelig psykiatrisk afdeling.

Stk. 3. Behandlingen skal ske i overensstemmelse med reglerne i den i stk. 2 nævnte lov, herunder også for så vidt angår adgang til at klage til Patientombuddet over anstaltens beslutning om tvangsbehandling. Patientrådgiver beskikkes dog kun, hvis den pågældende ikke i forvejen har en bistandsværge efter straffelovens § 71.³

Stk. 4.^{4,5} Justitsministeren fastsætter regler om sundhedsmæssig bistand til indsatte.

¹⁾ Ændret ved lov 113, 2012.

²⁾ Bkg. 852, 2002 om tvangsbehandling af visse indsatte i Anstalten ved Herstedvester; skr. 102, 2002.

³⁾ Jf. bkg. 947, 2009 om *bistandsværger*, bkg. 1341, 2010 om *patientrådgivere* § 19.

⁴⁾ Bkg. 374, 2001 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner; skr. 78, 2001. – Sundhedslov m. tilhørende administrative forskrifter.

⁵⁾ Cirk. 69, 2003 om medicinudlevering til indsatte; vejl. 73, 2003.

Behandling

§ 45 a

En indsat har ret til vederlagsfri behandling mod stofmisbrug, medmindre vedkommende ikke skønnes egnet og motiveret til behandling.

Stk. 2. Behandling mod stofmisbrug skal så vidt muligt iværksættes senest 14 dage efter, at den indsatte har fremsat begæring herom over for kriminalforsorgen.

¹⁾ *Indsat ved lov 1558, 2006, ændret ved lov 183, 2011.*

Kapitel 9

Indsattes kontakt til samfundet uden for institutionen¹

¹⁾ Jf. strl. § 124; forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

Udgang

§ 46¹

En indsat kan få tilladelse til udgang, når

- 1) udgangsformålet er rimeligt begrundet i uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige, behandlingsmæssige, familiemæssige eller andre personlige hensyn,**
- 2) der ikke er bestemte grunde til at antage, at den indsatte i forbindelse med udgang vil begå ny kriminalitet, unddrage sig fortsat straffuldbyrdelse² eller på anden måde misbruge udgangstilladelsen, og**
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udgangstilladelsen.**

Stk. 2. Ved vurderingen af risikoen for misbrug af udgangstilladelsen skal det tillægges særlig vægt, hvis den indsatte

- 1) er dømt for farlig kriminalitet og ikke har været løsladt i tiden mellem dom og strafudståelse,
- 2) under strafudståelsen er undveget eller har forsøgt herpå,
- 3) under strafudståelsen har begået strafbart forhold,
- 4) under strafudståelsen er udeblevet fra en tidligere udgang eller i øvrigt har misbrugt en tilladelse til udgang eller
- 5) under en tidligere strafudståelse har foretaget handlinger som nævnt i nr. 2-4, uden at betingelserne for uledsaget udgang senere blev fundet opfyldt, eller
- 6) ikke er mødt til afsoning i overensstemmelse med tilsigelsen.

¹⁾ Jf. § 76. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011. – Skr. 9411, 2003 om indsattes transportudgifter ved udgang.

²⁾ Jf. strl. § 124; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

§ 47

Tilladelse til udgang gives for et bestemt tidsrum, der medregnes til straffetiden.

§ 48

Tilladelse til udgang betinges af, at den indsatte under udgangen ikke begår strafbart forhold eller i øvrigt misbruger udgangstilladelsen.

Stk. 2. Tilladelsen kan endvidere betinges af andre vilkår, som findes formålstjenlige for at undgå misbrug, herunder at den indsatte under udgangen¹

- 1) ledsages af personale fra institutionen,¹
- 2) overnatter i arresthus, fængsel eller en af kriminalforsorgens pensioner,²
- 3) med mellemrum giver møde hos kriminalforsorgen eller hos politiet eller undergiver sig lignende kontrolforanstaltninger og
- 4) undergiver sig vilkår som nævnt i straffelovens § 57.

¹⁾ Jf. Cirk.skriv. 66, 2004 om retningslinier for ledsaget udgang (udgangsledsagerinstruksen).

²⁾ Smh. cirk. 90, 2010 om anvendelse af kriminalforsorgens pensioner; vejl. 91, 2010.

§ 49

En tilladelse til udgang kan tilbagekaldes, eller vilkårene for tilladelsen ændres, såfremt

- 1) den indsatte udebliver fra udgang¹ eller i øvrigt ikke overholder de vilkår, der er fastsat for udgangstilladelsen i medfør af § 48, eller**
- 2) nye oplysninger om den indsattes forhold giver bestemte grunde til at antage, at den indsatte vil misbruge den meddelte udgangstilladelse.**

¹⁾ Jf. strl. § 124. – Jf. skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

§ 50^{1,2}

Justitsministeren fastsætter regler om tilladelse til udgang. Det kan i forbindelse med sådanne regler bestemmes, at tilladelse til udgang først kan gives efter ophold i et bestemt tidsrum i institutionen og efter udståelse af en bestemt del af straffen, samt at tilladelse til udgang ikke kan gives i et tidsrum af 3 måneder fra indsættelsen, hvis den indsatte er udeblevet efter tilsigelse til afsoning. Det kan endvidere bestemmes, at den indsatte, hvis tilladelse til udgang afslås på grund af fare for misbrug, jf. § 46, stk. 1, nr. 2, eller hvis tilladelse til udgang tilbagekaldes på grund af misbrug eller fare herfor, jf. § 49, nr. 1 og 2, er afskåret fra i et bestemt tidsrum at forlange en afgørelse af spørgsmålet om tilladelse til udgang.³

¹⁾ *Ændret ved lov 304, 2006 og lov 113, 2012.*

²⁾ Bkg. 729, 2011 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen); cirk. 79, 2001 og vejl. 50, 2011, cis. 66, 2004 (udgangsledsagerinstruksen); cirk. skriv. 20, 2002 om retningslinier for gruppevise udflugter m.v.; cirk.skriv. 9243, 2005 om udflugter til svømmehaller m.v. – Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen) § 11; vejl. 22, 2012.

³⁾ Skriv. 36, 2006 om visse spørgsmål ved behandlingen af sager om udeblivelse efter tilsigelse til afsoning; cirk.skriv. 9741, 2005 om hurtig eftersøgning og anholdelse af fængselsdømte, der udebliver efter tilsigelse til afsoning.

*Besøg m.v.***§ 51¹**

En indsat har ret til mindst ét ugentligt besøg af mindst én times varighed og så vidt muligt af to timers varighed. Der kan i den enkelte institution gives tilladelse til besøg i videre omfang end nævnt i 1. pkt.

Stk. 2. En indsat har uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til at modtage besøg af den advokat, der er beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder besøg i øvrigt af advokater, der efter retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

Stk. 3. En udenlandsk indsat har uden de i stk. 1 nævnte begrænsninger ret til samtale med hjemlandets diplomatiske eller konsulære repræsentanter.

¹⁾ Smh. cirk. 128, 2003 om offentlighedens adgang til kriminalforsorgens fængsler og arresthuse.

§ 52

Institutionen kan bestemme, at de besøgende skal indhente forudgående tilladelse fra institutionen til at besøge den indsatte. Det kan gøres til et vilkår for en besøgstilladelse, at den besøgende lader sin yderbeklædning og medbragte effekter undersøge.

§ 53¹

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til besøg. Justitsministeren fastsætter endvidere regler om begrænsninger i denne ret ud fra ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, herunder om adgang for institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, til at træffe bestemmelse om forbud mod besøg af bestemte personer og om gennemførelse af besøg under overværelse af personale i institutionen. Besøg af advokat, jf. § 51, stk. 2, skal dog altid være uoverværet.

Stk. 2. Institutionens leder fastsætter i øvrigt regler om besøgenes afvikling.

¹⁾ Bkg. 545, 2011 om adgangen til besøg m.v. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen); vejl. 44, 2011.

§ 54¹

En indsat har ret til at have sit barn under 1 år hos sig i institutionen, hvis den indsatte selv er i stand til at passe barnet.

Stk. 2. En indsat har ret til at have sit barn, der er fyldt 1 år, men ikke 3 år, hos sig i institutionen, hvis den indsatte selv er i stand til at passe barnet og institutionen og de sociale myndigheder finder, at forholdene i institutionen er forenelige med hensynet til barnet.

*Stk. 3.*² Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af denne ret.

¹) *Ændret ved lov 113, 2012.*

²) Se note ad § 54.

Brevveksling

§ 55

En indsat har ret til brevveksling.

Stk. 2. Institutionen kan uden retskendelse åbne og lukke breve til og fra den indsatte. Det sker i den indsattes påsyn bortset fra de tilfælde, der er omfattet af stk. 3.

Stk. 3. Gennemlæsning af breve til og fra den indsatte kan alene ske, hvis dette af institutionen skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen.

*Stk. 4.*¹ I tilfælde, hvor gennemlæsning har fundet sted, kan et brev efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, tilbageholdes, hvis det af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen ikke bør afsendes.

Stk. 5. Et tilsendt brev, der af grunde som nævnt i stk. 4 ikke bør udleveres, skal tilbageendes. Et tilsendt brev kan dog tilbageholdes, hvis det af sikkerhedsmæssige hensyn anses for påkrævet.

Stk. 6. Afsenderen skal gøres bekendt med tilbageholdelsen af brevet. Orientering af afsenderen kan dog undlades i indtil 4 uger, i det omfang formålet med tilbageholdelsen ellers ville forspildes.

*Stk. 7.*² Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af de indsattes ret til brevveksling.

¹) Jf. § 112, nr. 2.

²⁾ Bkg. 377, 2001 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen); skr. 82, 2001.

§ 56¹

En indsat har ret til ukontrolleret brevveksling med justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen, domstolene, herunder Den Særlige Klageret, Procesbevillingsnævnet, anklagemyndigheden og politiet, Folketingets Ombudsmand, medlemmer af Folketinget, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, Den Europæiske Torturkomité, FN's Menneskerettighedskommission, FN's Torturkomité og den advokat, der har været beskikket for eller valgt af den pågældende som forsvarer i den straffesag, der har ført til indsættelse i institutionen, eller i en verserende straffesag. Det samme gælder brevveksling i øvrigt med advokater, der i medfør af retsplejelovens § 733 er antaget af justitsministeren til at beskikkes som offentlige forsvarere.

*Stk. 2.*² Justitsministeren fastsætter regler om ukontrolleret brevveksling, herunder om kontrol af afsenderens identitet. Justitsministeren kan endvidere fastsætte regler om adgang til ukontrolleret brevveksling med andre enkeltpersoner eller danske, udenlandske eller internationale offentlige myndigheder.

¹⁾ Smh. § 60, stk. 8.

²⁾ Bkg. 377, 2001 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen); skr. 82, 2001.

Telefonsamtaler

§ 57¹

En indsat har, i det omfang det er praktisk muligt, ret til at føre telefonsamtaler.

Stk. 2. Adgangen til at føre telefonsamtaler kan nægtes, hvis dette findes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen.

Stk. 3. I lukkede institutioner optages, påhøres eller aflyttes telefonsamtalen uden retskendelse, medmindre dette ikke findes nødvendigt af de i stk. 2 nævnte hensyn. Såfremt samtalen optages, påhøres eller aflyttes, skal samtaleparterne forinden

gøres bekendt hermed. Optagelser af telefonsamtaler slettes, senest 6 måneder efter at de er foretaget.

Stk. 4. Telefonsamtaler med de i § 56, stk. 1, nævnte personer og myndigheder m.v. optages, påhøres eller aflyttes ikke.

Stk. 5.² Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af de indsattes ret til at føre telefonsamtaler. Der kan endvidere fastsættes regler om optagelse af telefonsamtaler efter stk. 3 og om kontrol af optagelserne.

¹⁾ Ændret ved lov 113, 2012.

²⁾ Bkg. om adgangen til at telefonere for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, bkg. 290, 2012 (telefonbekendtgørelsen); skr. 31, 2012.

Aviser, bøger m.v.

§ 58

En indsat skal have mulighed for at holde sig orienteret ved avislæsning og gennem radio- og fjernsynsudsendelser m.v.

Stk. 2. En indsat har ret til at låne bøger og tidsskrifter gennem det offentlige biblioteksvæsen.

Stk. 3. Udenlandske indsatte bør så vidt muligt have adgang til aviser, tidsskrifter, bøger m.v. på deres eget sprog.

Kontakt til medierne

§ 59¹

En indsat har ret til i institutionen at udtale sig og i den forbindelse at lade sig fotografere til medierne.

Stk. 2. Denne ret kan dog begrænses af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, for at beskytte den forurettede ved lovovertrædelsen eller for i øvrigt at modvirke en åbenbar krænkelse af retsfølelsen.

Stk. 3.² Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af de indsattes ret efter stk. 1.

¹⁾ Smh. §§ 46, 51, 55. – Grl. § 77. – EMRK art. 10. – Cirk. 128, 2003 om offentlighedens adgang til kriminalforsorgens fængsler og arresthuse.

²⁾ Bkg. 379, 2001 om adgangen til kontakt til medierne for indsatte i kriminalforsorgens institutioner; skr. 84, 2001.

Kapitel 10

Indgreb over for den indsatte

Undersøgelse af den indsattes person og opholdsrum

§ 60¹

Direktoratet for Kriminalforsorgen og institutionen kan uden retskendelse undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person, hvis en sådan undersøgelse er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages, herunder,

- 1) når den indsatte indsættes i institutionen,
- 2) hvis den indsatte mistænkes for uretmæssig besiddelse af effekter,
- 3) før og efter besøg eller
- 4) før og efter fravær fra institutionen eller opholdsafdelingen.

Stk. 2. Endvidere kan institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn træffe bestemmelse om en nærmere undersøgelse af den indsattes person, hvis der er bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter.

Stk. 3. Undersøgelse må dog ikke gennemføres, hvis det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Undersøgelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 5. Undersøgelse, der indebærer afklædning, må kun foretages og overværes af personer af samme køn som den indsatte. Dette gælder dog ikke for sundhedspersonale.

Stk. 6. En undersøgelse som nævnt i stk. 2 må kun foretages under medvirken af en læge. Lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den indsattes tilstand er lægeligt forsvarligt.

Stk. 7. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i den indsattes besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 8. Endvidere kan institutionen gennemlæse og institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, uden retskendelse træffe bestemmelse om tilbageholdelse af breve og andre optegnelser, som findes i den indsattes besiddelse, hvis det skønnes

påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. § 56 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 9.¹ Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af undersøgelser af den indsatte person og opholdsrum.

¹⁾ Ændret ved lov 1558, 2006, lov 183, 2011 og lov 113, 2012.

²⁾ Bkg. 546, 2011 om undersøgelse af indsatte person og opholdsrum i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 43, 2011.

§ 60 a^{1,2}

Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan træffe bestemmelse om, at en indsat skal afgive urinprøve med henblik på at undersøge for eventuel indtagelse af euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning.

Stk. 2. § 60, stk. 4 og 5, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelsen af urinprøvekontrol.

¹⁾ Indsat ved lov 445, 2004.

²⁾ Jf. § 67, nr. 4 og 5; § 68, stk. 3, nr. 3. – Skr. 69, 2004.

Fotografering og optagelse af fingeraftryk

§ 61

Institutionen har ret til at fotografere og optage fingeraftryk af den indsatte med henblik på senere identifikation.

Stk. 2.¹ Justitsministeren kan fastsætte regler om gennemførelsen af fotografering og optagelse af fingeraftryk efter stk. 1, herunder om opbevaring og destruktion.

¹⁾ Bkg. 384, 2004 om fotografering og optagelse af fingeraftryk af indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring; vejl. 40, 2004.

Magtanvendelse

§ 62¹

Direktoratet for Kriminalforsorgen og institutionen kan anvende magt over for en indsat, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse,
- 2) for at hindre undvigelse eller standse undvegne eller
- 3) for at gennemtvinge en påbudt foranstaltning, når øjeblikke-

lig gennemførelse af denne er nødvendig og den indsatte afviser eller undlader at følge personalets anvisninger² herom.

Stk. 2. Magtanvendelse kan ske ved greb, skjold, stav, peberspray og tåregas.

Stk. 3. Magtanvendelse må ikke gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 4. Magtanvendelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Der skal gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 5.³ Justitsministeren fastsætter regler om anvendelse af magt over for indsatte.

¹⁾ Ændret ved lov 348, 2009 og lov 183, 2011.

²⁾ Jf. § 32.

³⁾ Bkg. 547, 2011 om anvendelse af magt over for indsatte i fængsler og arresthuse (magtanvendelsesbekendtgørelsen); skr. 87, 2001.

Udelukkelse fra fællesskab

§ 63^{1,2}

Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte, hvis det er nødvendigt

- 1) for at forebygge undvigelse,³ strafbar virksomhed eller voldssom adfærd,
- 2) for at gennemføre foranstaltninger, der er nødvendige af sikkerhedshensyn eller for at forebygge smittefare, eller
- 3) fordi den indsatte udviser en grov eller oftere gentagen⁴ utilladelig adfærd, som er åbenbart uforenelig med fortsat ophold i fællesskab med andre indsatte.⁵

Stk. 2. Institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan undtagelsesvis udelukke en indsat fra fællesskab med andre indsatte i op til 5 dage, hvis det er nødvendigt for at beskytte den indsatte mod overgreb.

Stk. 3. Såfremt der er grund til at antage, at betingelserne i stk. 1 for udelukkelse fra fællesskab er opfyldt, kan institutionen midlertidigt udelukke den indsatte fra fællesskab med andre indsatte, mens spørgsmålet om udelukkelse behandles. Er der

grund til at antage, at betingelserne i § 25 for overførsel til lukket fængsel eller i § 26 for overførsel mellem ensartede lukkede afsoningsinstitutioner eller i § 28 for overførsel til arresthus er opfyldt, kan institutionen også midlertidigt udelukke den indsatte fra fællesskab med andre indsatte, mens spørgsmålet om overførsel behandles.

Stk. 4. En indsat, der udelukkes fra fællesskab, isoleres i opholdsrum på særlig afdeling, i eget opholdsrum eller i et arresthus.

Stk. 5. Hvis en indsat afsoner straf for grov kriminalitet under anvendelse af våben eller andre personfarlige metoder og under fuldbyrdelsen af straffen eller under forudgående varetægtsfængsling er undvejet eller har forsøgt at undvige ved anvendelse af våben eller andre personfarlige metoder, kan Direktoratet for Kriminalforsorgen bestemme, at isolation skal gennemføres på skift i særligt sikrede afsnit og opholdsrum i forskellige lukkede fængsler og arresthuse, såfremt der er en særlig bestyrket mistanke om, at den indsatte på ny vil forsøge at undvige.

Stk. 6. Udelukkelse fra fællesskab må ikke foretages, hvis udelukkelsen efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 7. Udelukkelse fra fællesskab skal gennemføres så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 8. Udelukkelse fra fællesskab skal straks bringes til ophør, når betingelserne herfor ikke længere er opfyldt. Institutionen skal mindst én gang om ugen overveje spørgsmålet om helt eller delvis at bringe udelukkelsen fra fællesskab til ophør.

Stk. 9. Udelukkelse fra fællesskab må ikke overstige 3 måneder. Direktoratet for Kriminalforsorgen kan dog træffe afgørelse om udelukkelse fra fællesskab i mere end 3 måneder, såfremt der foreligger helt særlige omstændigheder. I givet fald finder stk. 8, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 10.⁴ Justitsministeren fastsætter regler om udelukkelse af indsatte fra fællesskab med andre indsatte.

¹⁾ *Ændret ved lov 113, 2012.*

²⁾ Smh. § 106, nr. 3.

³⁾ Jf. strl. § 124. – Jf. skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

⁴⁾ Jf. § 68, stk. 2, nr. 6.

⁵⁾ Bkg. 673, 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (udelukkelsesbekendtgørelsen), som ændret ved bkg. 283, 2012; vejl. 26, 2012. – Cirk. skriv. 117, 2003 om behandling af berusede indsatte i de åbne fængsler. – Forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

§ 64

Bestemmelserne i § 63 omfatter ikke institutionens afgørelse om, at

- 1) en indsat kortvarigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde skal opholde sig i eget opholdsrum eller i særlig observationscelle, eller**
- 2) en indsat, der nægter at være beskæftiget med en af institutionen godkendt aktivitet, skal opholde sig i eget opholdsrum eller på andet anvist opholdssted i arbejdstiden.**

Stk. 2.¹ Justitsministeren fastsætter regler om indsattes ophold efter stk. 1, herunder om godkendelse og anvendelse af observationsceller.

¹⁾ Bkg. 673, 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (udelukkelsesbekendtgørelsen), som ændret ved bkg. 283, 2012; vejl. 26, 2012.

Sikringsmidler

Håndjern

§ 65

Håndjern kan anvendes, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand,**
- 2) for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse eller**
- 3) for at hindre undvigelse.**

Stk. 2. Håndjern må dog ikke anvendes, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Håndjern skal anvendes så skånsomt, som omstændighederne tillader. Der skal gennemføres lægetilsyn, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte i forbindelse med anvendelsen af håndjern, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 4.¹ Justitsministeren fastsætter regler om anvendelsen af håndjern, herunder om lægetilsyn og andet tilsyn.

¹⁾ Bkg. 791, 2010 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse; cirk. 75, 2010 om godkendelse og anvendelse af håndjern; vejl. 48, 2010. – Rpl. § 775, stk. 2.

Sikringscelle

§ 66¹

Efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, kan en indsat anbringes i sikringscelle og herunder tvangsfikseres ved anvendelse af bælte, hånd- og fodremme samt handsker, hvis det er nødvendigt

- 1) for at afværge truende vold eller overvinde voldsom modstand eller
- 2) for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Stk. 2. Anbringelse i sikringscelle og tvangsfiksering må dog ikke foretages, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.

Stk. 3. Anbringelse i sikringscelle og tvangsfiksering skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Stk. 4. En indsat, der er tvangsfikseret, skal have fast vagt.

Stk. 5. Ved tvangsfiksering af en indsat i sikringscelle skal institutionen straks anmode en læge om at foretage tilsyn med den indsatte. Lægen skal tilse den pågældende, medmindre lægen skønner sådant tilsyn åbenbart unødvendigt.

Stk. 6. Ved anbringelse i sikringscelle uden tvangsfiksering skal der tilkaldes læge, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den indsatte, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.

Stk. 7.² Justitsministeren fastsætter regler om godkendelse af sikringsceller og om anvendelsen af sikringsceller og tvangsfiksering, herunder om lægetilsyn og andet tilsyn.

¹⁾ Smh. § 106, nr. 2.

²⁾ Se note ad § 65.

Kapitel 11

Disciplinærstraf, konfiskation og modregning af erstatningsbeløb¹

¹) Forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

Disciplinærstraf

§ 67¹

En indsat kan af institutionens leder eller den, der bemyndiges dertil, ikendes disciplinærstraf

- 1) ved overtrædelse af § 32,**
- 2) ved udeblivelse, undvigelse eller forsøg herpå,²**
- 3) ved tilsidesættelse af beskæftigelsespligten efter § 38, stk. 1,**
- 4) ved nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,**
- 5) ved indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,**
- 6) ved overtrædelse af straffelovgivningen, når overtrædelsen tillige indebærer en selvstændig krænkelse af orden³ eller sikkerhed i institutionen,**
- 7) ved overtrædelse af regler fastsat af justitsministeren,^{4, 5, 6} når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf, og**
- 8) ved overtrædelse af regler fastsat af institutionens leder, når det i reglerne er bestemt, at overtrædelse kan medføre disciplinærstraf.**

¹) *Ændret ved lov 445, 2004* (indsættelse af nr. 3 og 4). – Jf. § 60 a.

²) Jf. strl. § 124; forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt).

³) Smh. strl. § 121, § 244, § 267.

⁴) Bkg. 1046, 2009 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstands-bekendtgørelsen) § 21, stk. 2 og 3; vejl. 9856, 2009.

⁵) Bkg. 729, 2011 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangs bekendtgørelsen); cirk. 79, 2001 og vejl. 50, 2011.

⁶) Bkg. 384, 2004 om fotografering og optagelse af fingeraftryk af indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring § 2; vejl. 40, 2004.

§ 68

Som disciplinærstraf kan anvendes advarsel, bøde og strafcelle.

Stk. 2. Strafcelle kan dog kun anvendes for følgende forhold eller forsøg herpå:

- 1) Udeblivelse eller undvigelse,
- 2) indsmugling, besiddelse eller indtagelse af alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,¹
- 3)² nægtelse af afgivelse af urinprøve efter § 60 a,
- 4) indsmugling eller besiddelse af våben og andre personfarlige genstande,
- 5) vold eller trusler om vold mod medindsatte, personale eller andre i institutionen,
- 6) groft hærværk og
- 7) andre grove eller oftere gentagne³ forseelser.

Stk. 3. Disciplinærstraf i form af bøde og strafcelle kan ikendes i forening.

Stk. 4. Fuldbyrdselen af disciplinærstraf kan helt eller delvis undlades på betingelse af, at den indsatte i en bestemt periode ikke begår strafbart forhold eller en ny disciplinærforseelse.

¹) Se note 2 ad strl. § 191.

²) Indsat ved lov 445, 2004.

³) Jf. § 63, stk. 1, nr. 3.

§ 69¹

Ved ikendelse af bøde som disciplinærstraf fastsættes bødens størrelse under hensyn til overtrædelsens art og omfang. Bøden kan dog højst udgøre et beløb svarende til det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse, med fradrag af den del af vederlaget, som er beregnet til dækning af personlige fornødenheder.

Stk. 2. En ikendt bøde kan modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse efter § 42, stk. 1. Den indsatte skal dog mindst have udbetalt en ydelse til dækning af personlige fornødenheder.

¹) Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen) §§ 21-22 (kost- og selvforvaltningsbeløb).

§ 70

Ved ikendelse af strafcelle som disciplinærstraf fastsættes varigheden under hensyn til overtrædelsens art og omfang til et tidsrum af højst 4 uger.¹

Stk. 2. En indsat, der er ikendt strafcelle, anbringes i særlig afdeling eller eget opholdsrum eller i et arresthus. Under anbringelsen er den indsatte udelukket fra fællesskab i institutionen.

*Stk. 3.*² Justitsministeren fastsætter regler om udståelse af strafcelle.

¹⁾ Bkg. 385, 2001 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen); vejl. 30, 2012.

Forhørs-celle

§ 71¹

Hvis der er begrundet mistanke om, at en indsat har overtrådt bestemmelser, der må antages at medføre strafcelle som disciplinærstraf, kan den indsatte anbringes i forhørs-celle, hvis det er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af undersøgelser i disciplinærsagen.

Stk. 2. Anbringelse i forhørs-celle må ikke udstrækkes i længere tid, end undersøgelsen nødvendiggør, og kan højst vare i 5 dage.

Stk. 3. Den tid, som en indsat har været anbragt i forhørs-celle, fradrages i udståelsen af strafcelle.

Stk. 4. Anbringelse i forhørs-celle sker efter samme regler som udståelse af strafcelle.

¹⁾ Smh. § 106, nr. 2.

Behandling af disciplinærsager

§ 72¹

Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af disciplinærsager.

¹⁾ Bkg. 385, 2001 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen); vejl. 30, 2012.

Konfiskation§ 73¹

Institutionen kan træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge er ulovligt indført, erhvervet eller tilvirket i institutionen. Det gælder dog ikke, hvis de tilhører nogen, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold.

Stk. 2. Institutionen kan endvidere træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge søges indsmuglet til indsatte. Det gælder dog ikke, hvis de tilhører tredjemand, der ikke er ansvarlig for det ulovlige forhold. Det gælder heller ikke, hvis de tilhører den indsatte og den indsatte godtgør ikke at have haft kendskab til det ulovlige forhold.

Stk. 3. Institutionen kan desuden træffe bestemmelse om konfiskation, når genstande og penge som nævnt i stk. 1 findes på institutionens område, hvis det ikke kan fastslås, hvem de tilhører.

Stk. 4.² Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om konfiskation.

¹) Jf. § 112, nr. 4, og § 124. – Smh. strl. §§ 75-77a.

²) Bkg. 386, 2001 om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner; cirk. 92, 2001. – Bkg. 545, 2011 om adgangen til besøg m.v. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner § 7, stk. 3 (besøgsbekendtgørelsen); vejil. 44, 2011.

Modregning af erstatningsbeløb§ 74^{1,2}

Såfremt den indsatte under fuldbyrdelsen ved ansvarspådragende adfærd har forvoldt skade på ting, der tilhører en af kriminalforsorgens institutioner, kan den institution, hvor den pågældende er indsat, bestemme, at erstatningsbeløbet skal modregnes i den indsattes vederlag for beskæftigelse efter § 42, stk. 1. Den indsatte skal dog mindst have udbetalt en ydelse til dækning af personlige fornødenheder.

Stk. 2.^{2,3} Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb.

¹) *Ændret ved lov 113, 2012.*

²) Smh. § 112, nr. 5. – Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen) §§ 21-22.

³⁾ Bkg. 387, 2001 om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 30, 2012.

Kapitel 12 Strafafbrydelse

*Strafafbrydelse ved undvigelse, udeblivelse,
varetægtsfængsling m.v.*

§ 75^{1, 2}

Fuldbyrdsen af fængselsstraffen afbrydes, hvis den dømte

- 1) udebliver, undviger eller i øvrigt selvforskyldt unddrager sig straffuldbyrdsen eller
- 2) anholdes eller varetægtsfængsles i mindst 24 timer.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om strafafbrydelse efter stk. 1.

¹⁾ *Ændret ved lov 367, 2005* (dømte i stedet for indsatte i stk. 1).

²⁾ Bkg. 320, 2006 om beregning af straffetiden m.v. (strafberegningsskemaet).

Tilladelse til strafafbrydelse

§ 76¹

Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan tillade, at en straffuldbyrdselse midlertidigt afbrydes, når

- 1) ganske særlige omstændigheder af f.eks. arbejds-, uddannelses-, familie- eller helbredsmæssig karakter taler imod en umiddelbar fortsættelse af straffuldbyrdsen,
- 2) fare for misbrug ikke antages at foreligge og
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod strafafbrydelse.

Stk. 2. Tilladelse til strafafbrydelse betinges af, at den pågældende ikke begår strafbart forhold. Tilladelse kan endvidere betinges af, at den pågældende i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Stk. 3. Såfremt den pågældende ikke overholder de vilkår, der er fastsat for tilladelsen til strafafbrydelse, eller nye oplysninger tilvejebringes, hvorefter den dømte, før tilladelsen blev givet, havde begået strafbart forhold, kan tilladelsen tilbagekaldes, således at fuldbyrdsen af fængselsstraffen herefter genoptages snarest muligt.

Stk. 4.² Justitsministeren fastsætter regler om strafafbrydelse efter stk. 1.

¹⁾ Jf. § 46. – Smh. rpl. § 962, stk. 4, § 966, stk. 2, § 986.

²⁾ Bkg. 208, 2005 om tilladelse til strafafbrydelse; vejl. 48, 2005.

Genoptagelse af straffuldbyrdelsen

§ 77

Straffuldbyrdelsen genoptages, når den indsatte på ny giver møde, pågribes med henblik på fortsat straffuldbyrdelse, eller når kriminalforsorgen giver meddelelse herom til den pågældende.

Kapitel 13

Fuldbyrdelse af fængselsstraf i kriminalforsorgens pensioner og i institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen

§ 78¹

Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan bestemme, at den dømte midlertidigt eller for hele eller resten af straffetiden anbringes på hospital², i familiepleje, i egnet hjem eller institution³, når

- 1) den dømte har behov for særlig behandling eller pleje, som i væsentlig grad kan tilgodeses i den pågældende institution m.v.,
- 2) der på grund af den dømtes alder, helbredstilstand eller andre særlige omstændigheder er særlige grunde til ikke at anbringe eller beholde den dømte i fængsel eller arresthus og
- 3) afgørende hensyn til retshåndhævelsen ikke taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus.

Stk. 2.⁴ Dømte, der er under 18 år, anbringes i institution⁵ m.v. som omhandlet i stk. 1, medmindre afgørende hensyn til retshåndhævelsen taler imod anbringelse uden for fængsel og arresthus.

Stk. 3.⁶ Anbringelse betinges af, at den dømte ikke begår strafbart forhold. Anbringelse kan endvidere betinges af, at den dømte i øvrigt overholder fastsatte vilkår, herunder undergiver sig tilsyn af kriminalforsorgen.

Stk. 4. Såfremt den dømte ikke overholder de vilkår, der er fastsat for anbringelsen, eller nye oplysninger tilvejebringes,

hvorefter den dømte, før tilladelsen blev givet, havde begået strafbart forhold, kan den pågældende tilbageføres eller overføres til fængsel eller arresthus.

Stk. 5.⁷ Justitsministeren fastsætter regler om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus.

¹⁾ Jf. strl. § 124; forvaltningslov § 9, stk. 4; skr. 72, 2002 (fangeflugt og begrænsning af aktindsigt). – Lov om aktiv socialpolitik (lbk.) 614, 2001 § 29, nr. 2, bkg. 559, 2000 om kontanthjælp til personer, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning af straf i fængsel eller arresthus.

²⁾ Smh. social servicelov §§ 101 og 102 (behandlingstilbud til stofmisbrugere m.v., vejl. 10, 2011 om særlig støtte til voksne pkt. 156-157 og 162-173 samt vejl. 13, 2011 om hjælp og støtte pkt. 82-84.

³⁾ Cirk. 90, 2010 om anvendelse af kriminalforsorgens pensioner; vejl. 91, 2010. – Lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (lbk.) 170, 2010, bkg. 101, 2008; vejl. 101, 2008.

⁴⁾ Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen); vejl. 22, 2012. – FN-børnekonvention art. 37 og art. 40; bki. 6, 1992. – Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation concerning new ways of dealing with juvenile delinquency and the role of juvenile justice R (2003) 20; Recommendation on European Rules for juvenile offenders subject to sanctions or measures R (2008) 11.

⁵⁾ Social servicelov § 66 (anbringelsessteder for børn og unge), § 123 (sikrede afdelinger), bkg. 1093, 2010 om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.

⁶⁾ Smh. strl. §§ 39, 57, 63. – Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006.

⁷⁾ Bkg. 571, 2002 om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus (§ 78-bekendtgørelsen); cirk. 94, 2001 og vejl. 68, 2002.

Kapitel 13 a¹

Fuldbyrdselse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol

¹⁾ *Kapitel 13 a indsat ved lov 367, 2005.* – Jf. § 8, stk. 4, § 20, stk. 3, § 106, stk. 2. – Jf. bkg. 322, 2006 om fuldbyrdselse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (bekendtgørelse om strafudståelse på bopælen); cirk. 31, 2006; vejl. 32, 2006. – Cirk.skriv. 9491, 2005 om

underretning af Direktoratet for Kriminalforsorgen om sigtelse af eller tiltalerejsning mod personer, som udstår straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol.

Anvendelsesområde

§ 78 a¹

Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 5 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Stk. 2. Tilladelse efter stk. 1 kan ikke meddeles personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelse af anden lovgivning og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes. En ansøgning kan dog ikke tillægges opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

¹⁾ Indsat ved lov 367, 2005, ændret ved lov 304, 2006, lov 496, 2008, lov 500, 2008, lov 501, 2009 og lov 712, 2001. – Se note ad kapiteloverskrift.

Betingelser for meddelelse af tilladelse

§ 78 b¹

Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan meddeles, hvis

- 1) den dømtes boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelse på bopælen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol,**

- 2) den dømtes beskæftigelsesforhold i form af arbejde, uddannelse el.lign. er af en sådan beskaffenhed, at straffuldbyrdelsen kan gennemføres under intensiv overvågning og kontrol,
- 3) den dømte, når denne tidligere har udstået straf af fængsel efter bestemmelserne i dette kapitel, ikke i et tidsrum af 2 år forud for idømmelsen af den straf, som ansøgningen vedrører, er idømt højere straf end bøde, og
- 4) personer, der har samme bopæl som den dømte, og som er over 18 år, meddeler samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl.

Stk. 2. Tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes meddelt, hvis denne fuldbyrdsform som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen.

Stk. 3. Kriminalforsorgen foretager til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder betingelserne i stk. 1, nr. 1-4, en nærmere undersøgelse af den dømtes personlige forhold, herunder vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand. Hvis kriminalforsorgen finder det fornødent, kan denne i forbindelse med undersøgelsens foretagelse bestemme, at den dømte skal aflægge udåndingsprøver og urinprøver.

Stk. 4. Hvis den dømte ikke medvirker til den i stk. 3 nævnte undersøgelse, kan tilladelse til strafudståelse på bopælen ikke meddeles.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005, ændret ved lov 501, 2009.* – Se note ad kapitelsoverskrift.

Vilkår

§ 78 c¹

Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol meddeles på vilkår af, at den dømte i fuldbyrdsperioden

- 1) ikke begår strafbart forhold,
- 2) kun forlader sin bopæl inden for de af tilsynsmyndigheden fastsatte tidsrum,
- 3) kun forlader sin bopæl for at deltage i aktiviteter, som tilsynsmyndigheden har godkendt,

- 4) ikke indtager alkohol, euforiserende stoffer eller andre stoffer, der er forbudt efter den almindelige lovgivning,
- 5) ikke helt eller delvis udebliver fra sit arbejde, uddannelse el.lign.,
- 6) deltager i et program efter tilsynsmyndighedens nærmere bestemmelse, der har til formål at forbedre den dømtes muligheder for fremover at leve en kriminalitetsfri tilværelse,
- 7) undergiver sig kriminalforsorgens tilsyn og kontrol, herunder elektronisk kontrol m.v., og overholder de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet, samt
- 8) holder tilsynsmyndigheden underrettet om forhold af betydning for straffuldbyrdelsen på bopælen og møder op hos tilsynsmyndigheden efter dennes nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Der kan endvidere fastsættes andre vilkår, der findes hensigtsmæssige, herunder vilkår om, at den dømte i fuldbyrdesperioden underkaster sig en struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005.* – Se note ad kapiteloverskrift.

Gennemførelse af tilsyn, kontrol m.v.

§ 78 d¹

Under fuldbyrdelsen fører kriminalforsorgen tilsyn med den dømte, herunder med overholdelsen af de i § 78 c nævnte vilkår for tilladelsen. Inden fuldbyrdelsen iværksættes, skal tilsynsmyndigheden vejlede den dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og de for fuldbyrdelsen fastsatte vilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelser.

Stk. 2. Overtræder den dømte de vilkår, der gælder for straffuldbyrdelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, opfylder den dømte ikke længere betingelserne herfor, eller kan kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke gennemføres på grund af dennes adfærd, afgiver tilsynsmyndigheden indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om tilsynets gennemførelse, herunder om tilsynets iværksættelse, kontakthypighed, elektronisk overvågning, kontrolbesøg, foretagelse af udåndingsprøver og urinprøver m.v.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005.* – Se note ad kapiteloverskrift.

*Tilbagekaldelse af tilladelse***§ 78 e¹**

Tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol kan tilbagekaldes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, hvis

- 1) den dømte anmoder derom,
- 2) den dømte inden fuldbyrdelsens iværksættelse har begået strafbart forhold,
- 3) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne frihedsberøves af anden grund end til fuldbyrdelse af den fængselsstraf, tilladelsen vedrører, eller
- 4) den dømte på tidspunktet for fuldbyrdelsens iværksættelse eller under denne ikke længere opfylder de i § 78 b, stk. 1, nr. 1, 2 og 4, nævnte betingelser.

Stk. 2. En tilladelse kan endvidere tilbagekaldes, hvis den dømte under fuldbyrdelsen overtræder et eller flere af de i § 78 c, stk. 1, nr. 1-8, nævnte vilkår. Det samme gælder, hvis den dømte overtræder et vilkår fastsat i medfør af § 78 c, stk. 2, eller hvis kriminalforsorgens tilsyn og kontrol med den dømte ikke kan gennemføres på grund af dennes adfærd.

Stk. 3. Den dømte underrettes snarest muligt om tilbagekaldelsen af tilladelsen.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005.* – Se note ad kapiteloverskrift.

§ 78 f¹

Tilbagekaldes en tilladelse til strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter fuldbyrdelsens iværksættelse, skal den dømte overføres til fængsel eller arresthus til afsoning af reststraffen.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at den dømte midlertidigt skal overføres til fængsel eller arresthus, mens spørgsmålet om tilbagekaldelse behandles.

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om midlertidig overførsel af dømte til fængsel eller arresthus.

¹⁾ *Indsat ved lov 367, 2005.* – Se note ad kapiteloverskrift.

Kapitel 14

Løsladelse¹

¹ Smh. strl. §§ 38-43. – Jf. § 44. – Om underretning af forurettede ved udgang og løsladelse m.v., se rpl. § 741 g, jf. bkg. 809, 2011.

Tidspunkt for løsladelsen

§ 79

Løsladelse sker efter endt strafudståelse eller i forbindelse med prøveløsladelse, straffafbrydelse eller benådning.

Stk. 2.¹ Justitsministeren fastsætter regler om tidspunktet for løsladelsen samt om adgang til en kortere fremrykning af dette tidspunkt, herunder i tilfælde, hvor en fremrykning er begrundet i væsentlige beskæftigelsesmæssige eller andre særlige hensyn.

¹ Bkg. 318, 2006 om løsladelse af indsatte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen); cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012.

Beslutning om prøveløsladelse

§ 80¹

Såfremt den straf, der fuldbyrdes, giver mulighed for prøveløsladelse efter straffelovens § 38, stk. 1, skal afgørelsen om prøveløsladelse træffes på et sådant tidspunkt, at en eventuel prøveløsladelse kan ske straks efter udståelse af to tredjedele af straffen. Ved spørgsmål om prøveløsladelse efter straffelovens § 41 skal afgørelsen om prøveløsladelse træffes på et sådant tidspunkt, at en eventuel prøveløsladelse kan ske straks efter udståelse af 12 år af straffen af fængsel på livstid.

Stk. 2.² Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om prøveløsladelse, herunder om pligt til fornyet afgørelse af spørgsmålet om prøveløsladelse fra straf af fængsel på livstid senest 1 år efter en afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse eller genindsættelse til udståelse af sådan straf.

¹ Smh. § 112, nr. 6.

² Bkg. 318, 2006 om løsladelse af indsatte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen); cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012. – Bkg. 790, 2010 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen); cirk. 45,

2010. – Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen) § 12; vejl. 22, 2012.

Gennemførelse af tilsyn og eventuelle særvilkår ved prøveløsladelse¹

¹⁾ Council of Europe, Committee of Ministers, Recommendation concerning conditional release R (2003) 22; Recommendation on the Council of Europe Probation Rules R (2010) 1.

Almindelige bestemmelser om gennemførelse af tilsyn m.v.

§ 81¹

Tilsyn og andre vilkår (særvilkår), der er fastsat efter straffelovens § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 2-4, eller § 41, stk. 3, gennemføres af kriminalforsorgen, medmindre andet er bestemt i afgørelsen. Vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 40 a, stk. 3 eller 4, gennemføres af kriminalforsorgen. For gennemførelse af vilkår om samfundstjeneste finder reglerne i § 101, stk. 3, § 102 og § 103, stk. 1, i øvrigt tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som affattet ved lov 219, 2004.

§ 82

Tilsynsmyndigheden skal vejlede den prøveløsladte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den prøveløsladte og senest i forbindelse med tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Stk. 3.¹ Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til prøveløsladte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

¹⁾ *Indsat ved lov 445, 2004.* – Jf. bkg. 727, 2006 om begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde handleplaner efter straffuldbyrdelsesloven for indsatte, prøveløsladte og betinget dømte.

Tilsyn m.v. af kriminalforsorgen

§ 83

Vilkår om tilsyn indebærer, at den prøveløsladte skal holde sig i kontakt med kriminalforsorgen efter dennes nærmere bestemmelse, herunder møde hos kriminalforsorgen og modtage dennes besøg. Den prøveløsladte skal give kriminalforsorgen oplysning om bopæl og beskæftigelse.

Stk. 2. Den prøveløsladte skal overholde særvilkår og give kriminalforsorgen sådanne oplysninger, som gennemførelsen af særvilkåret nødvendiggør.

Stk. 3. Den prøveløsladte skal på begæring dokumentere afgivne oplysninger.

Stk. 4. Den prøveløsladte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet og eventuelle særvilkår.

§ 84

Kriminalforsorgen skal tilbyde den prøveløsladte vejledning og bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Kriminalforsorgen skal i den forbindelse formidle kontakt til personer, institutioner og myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand.

§ 85¹

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af tilsyn og eventuelle særvilkår, herunder om tilsynets iværksættelse, om kontakthypighed og om samarbejde med andre myndigheder m.v.

¹⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006. Smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

Vilkårsovertrædelse§ 86¹

Kriminalforsorgen² skal træffe foranstaltninger³ med henblik på at genetablere tilsynet og sikre overholdelsen af særvilkår, såfremt den prøveløsladte unddrager sig tilsynet eller gennemførelsen af særvilkår.

Stk. 2. Overtræder den prøveløsladte vilkår for prøveløsladelsen, skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen, såfremt vilkårsovertrædelsen må antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet. Overtræder den prøveløsladte vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat i medfør af straffelovens § 40 a, stk. 1, skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen uanset vurderingen af risikoen for ny kriminalitet.

Stk. 3. Overtræder den prøveløsladte i øvrigt forskrifter eller vilkår, kan kriminalforsorgen give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene. Er der tidligere givet pålæg i anledning af tilsvarende overtrædelse, afgives indberetning til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 4. Der skal snarest efter modtagelsen af de i stk. 2 og 3 nævnte indberetninger træffes afgørelse om eventuel reaktion som følge af vilkårsovertrædelsen, jf. straffelovens § 40, stk. 2 og 3, og § 42, stk. 2.⁴

*Stk. 5.*⁵ Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om vilkårsovertrædelse, herunder om foranstaltninger efter stk. 1, om afgivelse af indberetninger efter stk. 2 og 3 og om meddelelse af pålæg efter stk. 3.

¹) Som ændret ved lov 219, 2004 (indsættelse af stk. 2, 2. pkt.).

²) Smh. cirk. 10, 1978 (indberetning fra politiet til kriminalforsorgen).

³) Jf. § 99; cf. § 103. – Smh. rpl. § 756 og § 763.

⁴) Smh. § 112, nr. 7.

⁵) Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

Tilsyn m.v. af andre myndigheder end kriminalforsorgen

§ 87

Justitsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om gennemførelse af tilsyn m.v. af andre myndigheder end kriminalforsorgen.

*Gennemførelse af tilsyn m.v. ved betinget benådning
og ved strafafbrydelse m.v.*

§ 88

Bestemmelserne i §§ 81-87 finder tilsvarende anvendelse ved tilsyn og særvilkår, der er fastsat ved benådning i de tilfælde, der er omfattet af straffelovens § 43, ved strafafbrydelse eller i øvrigt i medfør af bestemmelser i denne lov.

Kapitel 15

Særlige spørgsmål vedrørende sagsbehandlingen ved fuldbyrdelse af fængselsstraf

§ 89

Spørgsmålene om tilladelse til udgang, løsladelse på prøve, overførsel til fortsat straffuldbyrdelse i en anden institution og andre væsentlige spørgsmål vedrørende den indsatte skal af institutionen jævnligt tages op til overvejelse, uanset om den indsatte anmoder herom.

Stk. 2.¹⁻⁵ Justitsministeren fastsætter regler om institutionernes pligt til sagsbehandling som nævnt i stk. 1.

¹⁾ Bkg. om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring, bkg. 626, 2009 (anbringelses- og overførselsbekendtgørelsen); vejl. 7, 2009.

²⁾ Bkg. 729, 2011 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen); cirk. 79, 2001 og vejl. 50, 2011.

³⁾ Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner (ungebekendtgørelsen); vejl. 22, 2012.

⁴⁾ Bkg. 318, 2006 om løsladelse af indsatte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen); cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012.

⁵⁾ Bkg. 355, 2011 om behandlingen af sager om prøveudskrivning af forvaringsdømte; vejl. 24, 2011.

Afsnit III

Bødestraffe¹

¹⁾ Om *nordisk samarbejde* vedr. straffuldbyrkelse m.v. se strl. § 7, note 7. – Om bøde fuldbyrdet ved anholdelse eller varetægtsfængsling se § 86, stk. 1, sidste pkt. – Cf. forsikringsaftalelov (lbk.) 726, 1986 § 35 (kun en lovlig interesse kan være genstand for skadesforsikring).

Kapitel 16

Fuldbyrdelse af bødestraffe^{1,2}

¹⁾ Inddrivelseslov 1333, 2008, ændret ved lov 252, 2011, bkg. 992, 2011. – Bkg. 1022, 2005 om opkrævning og inddrivelse m.v. af bøder, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger samt den administrative behandling af sager om eftergivelse af bøder og konfiskation (bødebekendtgørelsen); vejl. 49, 2006 (bødevejledningen).

²⁾ Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011. – EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestraffe L 76/16, 2005.

§ 90¹

En bøde skal betales til politiet, medmindre andet er bestemt i afgørelsen.

Stk. 2. Politiet kan på skyldnerens anmodning tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøden.

Stk. 3.² Justitsministeren fastsætter bestemmelser om opkrævning af bøder, herunder om den administrative behandling af sager om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder.

Stk. 4.³ Politiets afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder kan ikke indbringes for højere administrativ myndighed.

¹⁾ Som ændret ved lov 430, 2005.

²⁾ Se note 1 ad kapiteloverskrift.

³⁾ Bkg. 624, 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen); cirk. 39, 200 og vejl. 46, 2009.

§ 91^{1,2}

Betales en bøde ikke, inddrives den af restanceinddrivelsesmyndigheden,³ medmindre inddrivelsesmyndigheden skønner,

at inddrivelse ikke er mulig eller væsentligt vil forringe den pågældendes levevilkår.⁴

Stk. 2. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan tillade henstand med eller afdragsvis betaling af bøder.

Stk. 3.⁵ Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren bestemmelser om inddrivelse af bøder, herunder om den administrative behandling af sager om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder og om eftergivelse af bøder m.v.

Stk. 4.⁶ Justitsministeren kan fastsætte bestemmelse om, at restanceinddrivelsesmyndighedens afgørelse om henstand med eller afdragsvis betaling af bøder ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed.

¹) Som ændret ved lov 430, 2005 og lov 1336, 2008.

²) Smh. strl. § 97 a, stk. 1, og § 97 b, stk. 1. – Paslov (lbk.) 900, 2008 § 2, stk. 1, nr. 2. – Konkurslov (lbk.) 117, 2011 § 98, nr. 2 (konkursordenen). – Lov 214, 1963 om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf, senest ændret ved lov 280, 2001. – Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011.

³) Rpl. § 997, stk. 1, 2. pkt. (restanceinddrivelsesmyndigheden inddriver bøder, sagsomkostninger og konfiskationsbeløb).

⁴) Bkg. 922, 2011 om inddrivelse af gæld til det offentlige. – Jf. rpl. § 509 (aktiver, der er nødvendige til opretholdelse af et beskeden hjem og en beskeden levedod).

⁵) Bkg. 922, 2011 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

⁶) Bkg. 1023, 2005 om klageadgang i sager om inddrivelse af bøder, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger.

§ 92^{1,2}

Skatteministeren fastsætter efter forhandling med justitsministeren regler om indeholdelse af indtægter, herunder om indberetning til Det Fælles Lønindeholdelsesregister, om skyldnerens pligt til at give restanceinddrivelsesmyndigheden oplysninger til brug ved indeholdelsen, om pligter og erstatningsansvar for den indeholdelsespligtige og om udpantningsret for beløb, som den indeholdelsespligtige hæfter for.

Stk. 2. For forsætlig eller uagtsom overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af stk. 1, kan fastsættes bødestraf. Der kan tillige fastsættes bestemmelser om strafansvar for selskaber m.v. (juridiske personer) efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

¹⁾ Som ændret ved lov 430, 2005 og lov 1336, 2008.

²⁾ Bkg. 922, 2011 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

§ 93

Fuldbyrdelsen af forvandlingsstraf for en bøde sker efter kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdelse af straf og afsnit II om fuldbyrdelse af fængselsstraffe, jf. straffelovens §§ 53-55.

Afsnit IV

Betingede domme og domme med vilkår om samfundstjeneste¹

¹⁾ Lov 1434, 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, senest ændret ved lov 1375, 2011; smh. EU-rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme og afgørelser om prøvetid med tilsyn med henblik på tilsyn med tilsynsforanstaltninger og alternative sanktioner L337/102 2008. – Europarådets resolution om den praktiske gennemførelse af tilsyn og efterforsorg R (65) 1; bki. 13, 1971. – Council of Europe, Committee of Ministers, European rules on community sanctions and measures R (92) 16; Recommendation on improving the implementation of the European rules on community sanctions and measures R (2000) 22.

Kapitel 17

Gennemførelse af betingede domme

Almindelige bestemmelser om gennemførelse af tilsyn m.v.

§ 94

Tilsyn og andre vilkår (særvilkår), der er fastsat efter straffelovens § 57, gennemføres af kriminalforsorgen, medmindre andet er bestemt i afgørelsen.

§ 95

Tilsynsmyndigheden skal vejlede den betinget dømte om de rettigheder og pligter, som tilsynet og eventuelle særvilkår indebærer, herunder om virkninger af vilkårsovertrædelse.

Stk. 2. Tilsynsmyndigheden skal endvidere i samarbejde med den dømte og snarest efter tilsynets iværksættelse udarbejde en plan for tilsynsperioden og tiden derefter. Denne plan skal jævnligt sammenholdes med forholdene i tilsynsperioden og om nødvendigt søges tilpasset ændringer i disse forhold.

Stk. 3.¹ Justitsministeren kan fastsætte regler, hvorved bestemmelsen i stk. 2 kan begrænses i forhold til betinget dømte, der ikke skønnes at have behov for bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse.

¹⁾ *Indsat ved lov 445, 2004.* – Jf. bkg. 727, 2006 om begrænsning af kriminalforsorgens pligt til at udarbejde planer for strafudståelsen og tiden efter løsladelsen.

Tilsyn m.v. af kriminalforsorgen

§ 96

Vilkår om tilsyn indebærer, at den betinget dømte skal holde sig i kontakt med kriminalforsorgen efter dennes nærmere bestemmelse, herunder møde hos kriminalforsorgen og modtage dennes besøg. Den betinget dømte skal give kriminalforsorgen oplysning om bopæl og beskæftigelse.

Stk. 2. Den betinget dømte skal overholde særvilkår og give kriminalforsorgen sådanne oplysninger, som gennemførelsen af særvilkåret nødvendiggør.

Stk. 3. Den betinget dømte skal på begæring dokumentere afgivne oplysninger.

Stk. 4. Den betinget dømte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter til gennemførelsen af tilsynet og eventuelle særvilkår.

§ 97

Kriminalforsorgen skal tilbyde den betinget dømte vejledning og bistand med hensyn til den pågældendes beskæftigelsesmæssige, sociale og personlige forhold med henblik på at forbedre den pågældendes muligheder for at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Kriminalforsorgen skal i den forbindelse formidle kontakt til personer, institutioner og myndigheder, der efter anden lovgivning kan yde bistand.

§ 98¹

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af tilsyn og eventuelle særvilkår, herunder om tilsynets iværksættelse, om kontakthypighed og om samarbejde med andre myndigheder m.v.

¹⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

Vilkårsovertrædelse

§ 99

Kriminalforsorgen skal træffe foranstaltninger¹ med henblik på at genetablere tilsynet og sikre overholdelsen af særvilkår, såfremt den betinget dømte unddrager sig tilsynet eller gennemførelsen af særvilkår.

Stk. 2. Overtræder den betinget dømte vilkår for den betingede dom,² skal kriminalforsorgen afgive indberetning herom til anklagemyndigheden, såfremt vilkårsovertrædelsen må antages at medføre en nærliggende risiko for kriminalitet.

Stk. 3. Overtræder den betinget dømte i øvrigt forskrifter eller vilkår, kan kriminalforsorgen give et pålæg om at overholde forskrifterne og vilkårene. Er der tidligere givet pålæg i anledning af tilsvarende overtrædelse, afgives indberetning til anklagemyndigheden.

*Stk. 4.*³ Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om vilkårsovertrædelse, herunder om foranstaltninger efter stk. 1, om afgivelse af indberetninger efter stk. 2 og 3 og om meddelelse af pålæg efter stk. 3.

¹⁾ Jf. § 96; cf. § 103. – Smh. rpl. §§ 756 og 763 samt henv. i note 1 ad § 86.

²⁾ Jf. strl. §§ 60-61.

³⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

Tilsyn m.v. af andre myndigheder end kriminalforsorgen

§ 100

Justitsministeren kan efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om gennemførelse af tilsyn m.v. af andre myndigheder end kriminalforsorgen.

Kapitel 18

Gennemførelse af domme med vilkår om samfundstjeneste

Bestemmelser om gennemførelse af vilkår om samfundstjeneste

§ 101

Vilkår om samfundstjeneste, der er fastsat efter straffelovens § 63, gennemføres af kriminalforsorgen.

Stk. 2. Vilkår om samfundstjeneste indebærer, at den dømte skal opfylde den fastsatte arbejdspligt inden for den udmålte længstetid. Samfundstjenesten skal afvikles løbende over den udmålte længstetid og må tidligst være afviklet, når der er forløbet to tredjedele af afviklingsperioden, medmindre der foreligger særlige omstændigheder.

*Stk. 3.*¹ Tilsynsmyndigheden træffer bestemmelse om arbejdsstedet, hvor samfundstjenesten skal udføres. Den dømte skal i øvrigt overholde de forskrifter, som kriminalforsorgen fastsætter om gennemførelsen af samfundstjenesten.

¹⁾ Smh. § 81.

§ 102^{1, 2, 3}

Justitsministeren fastsætter regler om gennemførelse af vilkår om samfundstjeneste, herunder om erstatning for følger af ulykkestilfælde m.v. under udførelse af samfundstjeneste.

¹⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

²⁾ Bkg. 382, 2004 om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

³⁾ Smh. § 81.

Vilkårsovertrædelse

§ 103

Kriminalforsorgen skal føre kontrol¹ med, at den dømte opfylder den fastsatte arbejdspligt.

Stk. 2. Overtræder den dømte vilkåret om samfundstjeneste eller de forskrifter, som kriminalforsorgen har givet om udfø-

relsen af samfundstjenesten, skal kriminalforsorgen give den pågældende pålæg om at overholde vilkåret og forskrifterne. Er der tidligere givet pålæg herom, afgives indberetning til anklagemyndigheden.

Stk. 3.² Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af sager om overtrædelse af vilkår om samfundstjeneste.

¹⁾ Cf. § 96 og § 99. – Smh. § 81.

²⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006. – Smh. note 1 ad § 86.

Bestemmelser om gennemførelse af andre vilkår

§ 104

§§ 94-100 finder tilsvarende anvendelse på gennemførelse af vilkår, der er fastsat efter straffelovens § 57.

Afsnit V Forvaring

Kapitel 19 Fuldbyrdselse af forvaring

§ 105

Forvaring fuldbyrdses efter kapitel 2 om almindelige bestemmelser for fuldbyrdselse af straf og afsnit II om fuldbyrdselse af fængselsstraffe med den undtagelse, at forvaring normalt fuldbyrdses i Anstalten ved Herstedvester.

Stk. 2.¹⁻²⁷ Justitsministeren fastsætter regler om fuldbyrdselse af forvaring, herunder om behandlingen af sager vedrørende tilladelse til udgang, overførsel til anden institution og prøveudskrivning.

¹⁾ Bkg. 362, 2001 om rådgivning før straffuldbyrdselsens iværksættelse; vejl. 67, 2001.

²⁾ Bkg. 790, 2010 om iværksættelse af fængselsstraf, forvaring og forvandlingsstraf for bøde i fængsel eller arresthus (iværksættelsesbekendtgørelsen); cirk. 45, 2010.

³⁾ Bkg. om anbringelse og overførsel af personer, som skal udstå fængselsstraf eller forvaring, bkg. 626, 2009 (anbringelses- og overførselsbekendtgørelsen); vejl. 7, 2009.

⁴⁾ Bkg. 147, 2008 om indsattes adgang til fællesskab med andre indsatte i kriminalforsorgens institutioner (fællesskabsbekendtgørelsen); vejl. 12, 2008.

⁵⁾ Bkg. 735, 2007 om gennemførelsen af medindflydelse for indsatte i kriminalforsorgens institutioner (talsmandsbekendtgørelsen); skr. 74, 2001.

⁶⁾ Bkg. 1046, 2009 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande m.v. og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstandsbekendtgørelsen); vejl. 9856, 2009.

⁷⁾ Bkg. 371, 2001 om indsattes udgivelse af blad i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 76, 2001.

⁸⁾ Bkg. 372, 2001 om beskæftigelse m.v. af indsatte i kriminalforsorgens institutioner (beskæftigelsesbekendtgørelsen); bkg. 1110, 2009 om sats for vederlag m.v. til indsatte i kriminalforsorgens institutioner (vederlags-satsbekendtgørelsen); vejl. 77, 2001.

⁹⁾ Bkg. 374, 2001 om sundhedsmæssig bistand til indsatte i kriminalforsorgens institutioner 372, 2001; skr. 78, 2001.

¹⁰⁾ Bkg. 729, 2011 om udgang til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (udgangsbekendtgørelsen); cirk. 79, 2001 og vejl. 50, 2011.

¹¹⁾ Bkg. 545, 2011 om adgangen til besøg m.v. til indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (besøgsbekendtgørelsen); vejl. 44, 2011.

¹²⁾ Bkg. 377, 2001 om adgangen til brevveksling for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner (brevbekendtgørelsen); skr. 82, 2001.

¹³⁾ Bkg. om adgangen til at telefonere for indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring i kriminalforsorgens institutioner, bkg. 290, 2012 (telefonbekendtgørelsen); skr. 31, 2012.

¹⁴⁾ Bkg. 379, 2001 om adgangen til kontakt til medierne for indsatte i kriminalforsorgens institutioner; skr. 84, 2001.

¹⁵⁾ Bkg. 546, 2011 om undersøgelse af indsattes person og opholdsrum i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 43, 2011.

¹⁶⁾ Bkg. 384, 2004 om fotografering og optagelse af fingeraftryk af indsatte, der udstår fængselsstraf eller forvaring; vejl. 40, 2004.

¹⁷⁾ Bkg. 547, 2011 om anvendelse af magt over for indsatte i fængsler og arresthuse (magtanvendelsesbekendtgørelsen); skr. 87, 2001.

¹⁸⁾ Bkg. 673, 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (udelukkelsesbekendtgørelsen), som ændret ved bkg. 283, 2012; vejl. 26, 2012.

¹⁹⁾ Bkg. 791, 2010 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse; cirk. 75, 2010 om godkendelse og anvendelse af håndjern; vejl. 48, 2010.

²⁰⁾ Bkg. 385, 2001 om udståelse af strafcelle, anvendelse af forhørselle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinærstrafbekendtgørelsen); vejl. 30, 2012.

²¹⁾ Bkg. 386, 2001 om behandlingen af sager om konfiskation i kriminalforsorgens institutioner; cirk. 92, 2001.

²²⁾ Bkg. 387, 2001 om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 30, 2012.

²³⁾ Bkg. 571, 2002 om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus (§ 78-bekendtgørelsen); cirk. 94, 2001 og vejl. 68, 2002.

²⁴⁾ Bkg. 239, 2012 om behandlingen af 15-17 årige, der anbringes i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 22, 2012.

²⁵⁾ Bkg. 726, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med prøveløsladte, betinget dømte m.v. (tilsynsbekendtgørelsen); cirk. 50, 2006 og vejl. 51, 2006; smh. cirk. 52, 2006 om kriminalforsorgens tilsyn med personer, der er idømt en foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 69; vejl. 53, 2006.

²⁶⁾ Bkg. 355, 2011 om behandlingen af sager om prøvedskrivning af forvaringsdømte; vejl. 24, 2011.

²⁷⁾ Bkg. 382, 2004 om erstatning og godtgørelse til indsatte i kriminalforsorgens institutioner og til dømte under udførelse af samfundstjeneste for følger af ulykkestilfælde m.v.

Afsnit VI

Fællesregler for fuldbyrdelse af straffe m.v.

Kapitel 20

Erstatning i anledning af indgreb under fuldbyrdelse af straf m.v.

§ 106¹

En indsat har ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, såfremt den indsatte uforskyldt har

- 1) udstået fængselsstraf i for lang tid,**
- 2) været anbragt i forhørselle, strafcelle eller sikringscelle eller**
- 3) været udelukket fra fællesskab.**

Stk. 2. En dømt, der har udstået straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, har ret til erstatning efter reglerne i

retsplejelovens § 1018 a, hvis den dømte uforskyldt har udstået straf i for lang tid.

Stk. 3. En dømt, der uforskyldt har afviklet for meget samfundstjeneste, har ret til erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a.

¹⁾ Som ændret ved lov 367, 2005 og lov 113, 2012.

²⁾ Smh. § 18, stk. 3, samt kap. 6 i øvrigt. – Rpl. § 1018 d og § 1018 h.

§ 107

Der kan tillægges den, der under fuldbyrdelse af straf m.v. har været udsat for andre uforskyldte indgreb end de i § 106 nævnte, erstatning efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a.

§ 108

Krav om erstatning i medfør af § 106 eller § 107 skal fremsættes over for kriminalforsorgen inden to måneder efter, at indgrebet er ophørt. Fremsættes kravet efter udløbet af denne frist, kan det dog behandles, såfremt overskridelsen findes undskyldelig.

§ 109¹

Justitsministeren fastsætter regler om behandlingen af krav om erstatning i anledning af indgreb under fuldbyrdelse af straf m.v.

¹⁾ Bkg. 319, 2006 om behandlingen af krav fra dømte og varetægtsarrestanter om erstatning i anledning af uforskyldte indgreb (erstatningsbekendtgørelsen).

Kapitel 21

Betaling for ophold i kriminalforsorgens institutioner

§ 110

Indsatte, der har indtægtsgivende arbejde i eller uden for fængsel eller arresthus, betaler for opholdet.

Stk. 2. Tilsvarende gælder dømte, der under ophold på kriminalforsorgens pensioner har arbejdsindtægt eller modtager offentlig ydelse til underhold.

Stk. 3.¹ Justitsministeren fastsætter regler om betalingen.

¹⁾ Bkg. 396, 2001 om betaling for ophold i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 104, 2001. – Jf. cirk. 93, 1994 om afsoningsomkostninger som ændret ved bkg. 398, 2001 (§ 1, stk. 2 ophævet).

Kapitel 21 a¹ **Adgang til indkomstregistret**

§ 110 a

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, kan få terminaladgang til de nødvendige oplysninger i indkomstregisteret til brug for fuldbyrdelse af straf.

¹⁾ *Indsat ved lov 395, 2007.*

Kapitel 22 **Klageregler m.v.¹**

¹⁾ Se noter ad § 111. – Se i øvrigt cirk. 11322, 1977 samt cirk.skriv. 11332, 1977 om behandling af klager fra indsatte; cis. 11190, 1995.

Administrativ klageadgang

§ 111¹

Afgørelser, der i henhold til denne lov er truffet af de lokale kriminalforsorgsmyndigheder, politiet eller restanceinddrivelsesmyndigheden, kan påklages til justitsministeren, jf. dog § 90, stk. 4, og § 91, stk. 4.

Stk. 2. Klage til justitsministeren skal iværksættes inden for måneder efter, at afgørelsen er meddelt den dømte. Justitsministeren kan i særlige tilfælde bortse fra overskridelse af denne frist.

Stk. 3. En klage til justitsministeren har ikke opsættende virkning, medmindre den, der har truffet afgørelsen, eller justitsministeren træffer bestemmelse herom.

Stk. 4.²⁻¹⁴ Justitsministeren fastsætter regler om klagevejledning og om behandlingen af klagesager.

¹⁾ *Ændret ved lov 430, 2005 og lov 1336, 2008.*

²⁾ Bkg. 341, 2004 om behandlingen af begæring om domstolsprøvelse af visse endelige administrative afgørelser om fuldbyrdelse af straf m.v.

³⁾ Bkg. 624, 2009 om udsættelse med fuldbyrdelse af fængselsstraf og den administrative behandling af sager om benådning (udsættelses- og benådningsbekendtgørelsen); cirk. 39, 2009 og vejl. 46, 2009.

⁴⁾ Bkg. 1046, 2009 om indsattes adgang til at medtage, besidde og råde over egne genstande og penge i kriminalforsorgens institutioner (genstands-bekendtgørelsen) kap. 4; vejl. 9856, 2009.

⁵⁾ Bkg. 547, 2011 om anvendelse af magt over for indsatte i fængsler og arresthuse (magtanvendelsesbekendtgørelsen) § 7; skr. 87, 2001.

⁶⁾ Bkg. 673, 2003 om udelukkelse af indsatte fra fællesskab, herunder anbringelse i observationscelle m.v., i fængsler og arresthuse (udelukkelsesbekendtgørelsen) § 15; vejl. 26, 2012.

⁷⁾ Bkg. 791, 2010 om anvendelse af sikringsmidler i fængsler og arresthuse § 13; cirk. 75, 2010 om godkendelse og anvendelse af håndjern; vejl. 48, 2010.

⁸⁾ Bkg. 385, 2001 om udståelse af straffecelle, anvendelse af forhørs-celle og behandlingen af disciplinærsager i fængsler og arresthuse (disciplinær-strafbekendtgørelsen) §§ 4-9; vejl. 30, 2012.

⁹⁾ Bkg. 386, 2001 om behandlingen af sager om konfiskation i kriminal-forsorgens institutioner; cirk. 92, 2001.

¹⁰⁾ Bkg. 387, 2001 om behandlingen af sager om modregning af erstatningsbeløb over for indsatte i kriminalforsorgens institutioner; vejl. 30, 2012.

¹¹⁾ Bkg. 571, 2002 om anbringelse af dømte i institution m.v. uden for fængsel eller arresthus § 11 (§ 78-bekendtgørelsen); cirk. 94, 2001 og vejl. 68, 2002.

¹²⁾ Bkg. 318, 2006 om løsladelse af indsatte, der udstår fængselsstraf (løsladelsesbekendtgørelsen) §§ 5-16; cirk. 41, 2004 og vejl. 23, 2012.

¹³⁾ Bkg. 355, 2011 om behandlingen af sager om prøveudskrivning af forvaringsdømte; vejl. 24, 2011.

¹⁴⁾ Bkg. 1022, 2005 om opkrævning og inddrivelse m.v. af bøder, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger samt den administrative behandling af sager om eftergivelse af bøder og konfiskation (bødebekendtgørelsen); vejl. 49, 2006. – Bkg. 1023, 2005 om klageadgang i sager om inddrivelse af bøder, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger.

Domstolsprøvelse

§ 112^{1,2}

Endelige administrative afgørelser kan inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den dømte, af denne kræves indbragt til prøvelse for retten, hvis der er tale om

- 1) en afgørelse efter § 14 eller § 16 om straffetidsberegning, medmindre klagen er begrundet i uenighed om straffedommens fortolkning, jf. retsplejelovens § 998,
- 2) en afgørelse efter § 55, stk. 4, om tilbageholdelse af brev, såfremt afgørelsen er begrundet i hensynet til beskyttelse af den forurettede ved lovovertrædelsen,
- 3) en afgørelse efter § 70, stk. 1, jf. § 67, om disciplinærstraf i form af strafcelle i mere end 7 dage,
- 4) en afgørelse efter § 73 om konfiskation af genstande eller penge, hvis værdi overstiger det almindelige vederlag, der udbetales indsatte for en uges beskæftigelse,
- 5) en afgørelse efter § 74 om modregning af erstatningsbeløb, der overstiger størrelsen af det i nr. 4 nævnte ugentlige vederlag,
- 6) en afgørelse efter § 80 om nægtelse af prøveløsladelse i henhold til straffelovens § 38, stk. 1, eller om nægtelse af prøveløsladelse efter straffelovens § 41, når 14 år af straffen af fængsel på livstid er udstået,
- 7) en afgørelse efter § 86, stk. 4, om genindsættelse af en prøveløsladt til udståelse af reststraf i henhold til straffelovens § 40, stk. 2 eller 3, eller til udståelse af straf af fængsel på livstid i henhold til straffelovens § 42, stk. 2,
- 8) en afgørelse efter § 88, jf. § 86, stk. 4, om indsættelse af en betinget benådet til udståelse af straf eller reststraf i henhold til straffelovens § 43 eller
- 9) en afgørelse om nægtelse af erstatning efter § 106 i anledning af uforskyldt udståelse af fængselsstraf i for lang tid eller anbringelse i strafcelle i mere end 7 dage, jf. nr. 3.

¹⁾ Ændret ved lov 113, 2012.

²⁾ Smh. grl. § 63.

§ 113

Indbringelse af sagen sker for byretten i den retskreds, hvor den institution, som har truffet den oprindelige afgørelse, er beliggende. Er den indsatte senere overført til en anden institution, kan sagen i stedet indbringes for byretten i den retskreds, hvor den institution, som den dømte er anbragt i, er beliggende. Er den dømte ikke frihedsberøvet, indbringes sagen for byretten i den retskreds, hvor den dømte bor eller opholder sig. Har den dømte ikke kendt bopæl eller opholdssted, indbringes sagen for Københavns Byret.

Stk. 2. Efter anmodning fra en af sagens parter kan retten til-lade, at en indbragt sag overflyttes til en anden ret, der er lovligt værneting efter stk. 1, når dette på grund af vidners bopæl, den indsattes løsladelse eller af anden særlig grund skønnes hensigtsmæssigt til sagens fremme.

Stk. 3. Afgørelse af, om sagen skal henvises eller ikke, træffes ved kendelse. En kendelse, hvorved sagen henvises, kan ikke indbringes for højere ret.

§ 114

Sagen indbringes for retten uden unødigt ophold af justitsmi-nisteren, der fremsender sagens akter med oplysning om den påklagede afgørelse og en redegørelse for de omstændigheder, der påberåbes, samt for de beviser, der kan have betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Justitsministeren fastsætter regler om sagernes indbrin-gelse for retten.

§ 115

Som sagens parter anses den dømte, tredjemand, hvis genstande eller penge konfiskeres, jf. §§ 73 og 123, og justitsministeren.

Stk. 2. Såfremt retten finder det fornødent, beskikker den en advokat for den dømte, medmindre denne selv har antaget en sådan.

§ 116

Sagen behandles på skriftligt grundlag, medmindre retten be-stemmer andet. Retten kan stille krav om tilvejebringelse af yderligere oplysninger.

Stk. 2. Behandles sagen mundtligt, træffer retten bestemmelse om afhøring af den dømte og andre og om tilvejebringelse af beviser i øvrigt. Retten indkalder selv parter og vidner.

§ 117

Sagens indbringelse for retten har ikke opsættende virkning, medmindre justitsministeren eller retten bestemmer andet.

§ 118

Retten afgør ved kendelse, om sagen skal afvises, eller om af-gørelsen skal stadfæstes, ændres eller ophæves.

§ 119

Om salær og godtgørelse for udlæg til den beskikkede advokat gælder samme regler som i tilfælde, hvor der er meddelt fri proces. Retten kan, når der er særlig anledning til det, pålægge den dømte helt eller delvis at betale sagens omkostninger.

Stk. 2. Om sagsomkostninger i de tilfælde, hvor der ikke er beskikket advokat, gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 30.

§ 120¹

Kendelser, der er afsagt af en byret, kan kæres til landsretten af dem, der efter § 115, stk. 1, er parter i sagen.

Stk. 2. Kære til landsretten sker ved meddelelse til byretten. Meddelelse kan ske mundtligt til retsbogen. Retten sender meddelelsen og sagens akter til landsretten.

Stk. 3. Under kære behandles sagen efter samme regler, som er fastsat for byretsbehandlingen. I øvrigt gælder reglerne i retsplejelovens kapitel 37 om kære. Bestemmelsen i retsplejelovens § 398, stk. 2, 4. pkt., finder dog kun anvendelse, når den dømte ikke er frihedsberøvet.

¹⁾ Som affattet ved lov 538, 2006.

§ 121¹

Kendelser, der er afsagt af landsretten, kan ikke kæres. Procesbevillingsnævnet kan dog give tilladelse til kære, hvis sagen er af principiel karakter. Retsplejelovens § 392, stk. 2, 3.-5. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 2. Ved kære til Højesteret finder § 120 tilsvarende anvendelse.

¹⁾ Som affattet ved lov 538, 2006.

§ 122

Såfremt en afgørelse efter § 112, nr. 2 eller nr. 6, 1. led, oprettholdes, kan spørgsmålet på ny indbringes for retten, når der er forløbet 6 måneder fra kendelsens afsigelse. Såfremt en afgørelse efter § 112, nr. 6, 2. led, opretholdes, kan spørgsmålet først på ny indbringes for retten, når der er forløbet 1 år fra kendelsens afsigelse. Afgørelser efter § 112, nr. 1, 3-5 og 7-9, kan ikke på ny indbringes for retten.

Stk. 2. Er der efter straffelovens § 40 sket genindsættelse til udståelse af reststraf, kan afgørelse om nægtelse af prøveløsla-

delse først indbringes for retten, når der er forløbet 6 måneder fra afgørelsen om genindsættelse. Er der efter straffelovens § 42 sket genindsættelse til udståelse af straf af fængsel på livstid, kan afgørelse om nægtelse af prøveløsladelse først indbringes for retten, når der er forløbet 1 år fra afgørelsen om genindsættelse.

§ 123

Bestemmelserne i §§ 112-121 finder tilsvarende anvendelse ved klage fra andre end indsatte over en afgørelse efter § 73 om konfiskation hos den pågældende af genstande eller penge, hvis værdi overstiger det almindelige vederlag, der udbetales til indsatte for en uges beskæftigelse.

Kapitel 22 a¹ Kundgørelse

§ 123 a

Regler for indsatte i kriminalforsorgens institutioner, som fastsættes af institutionens leder, indføres ikke i Lovtidende.

Stk. 2. Oplysning om indholdet af reglerne fås ved henvendelse til vedkommende institution. Indsatte i kriminalforsorgens institutioner skal have adgang til at låne eller gennemse et eksemplar af reglerne.

¹⁾ *Indsat ved lov 1558, 2006.*

Kapitel 23 Ikrafttræden m.v.

§ 124

Loven træder i kraft den 1. juli 2001.

Stk. 2. §§ 112 og 123 finder anvendelse på endelige administrative afgørelser, der er truffet efter lovens ikrafttræden.

§ 125¹

¹⁾ *Bestemmelse om fremsættelse af forslag om revision af loven i folketingsåret 2011-12 ophævet ved lov 113, 2012.*

§ 126

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes helt eller delvis i kraft for Færøerne med de afvigelser, som de særlige færøske forhold tilsiger.

Sagregister til straffeloven

- Abnorme sindstilstandes indflydelse på strafansvaret § 16, §§ 68-74.
- Abort, se *svangerskabsafbrydelseslov*.
- Adoptivbarn, samleje med adoptivbarn § 223, stk. 1.
- Advarsel pga. vilkårsovertrædelse, prøveløsladelse § 40, § 40 a, stk. 7, betinget dom § 60; mod betleri § 197; mod forfølgende forulempelser § 265. Se også *påbud og pålæg*.
- Afbetalingsssvig § 278, stk. 2.
- Afdøde, påtale af forbrydelser mod § 96, meddelelser og billeder § 264 d, ærefornærmelser § 274.
- Afholdspålæg §§ 39, stk. 2, 57, stk. 1, nr. 3-5, 63, stk. 4.
- Afhængighedsforhold, strafudmåling § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6, misbrug til kønsligt forhold § 220, § 223, stk. 1, § 224, § 282.
- Aflytning, uberettiget §§ 263.
- Afpresning § 281, §§ 285-287.
- Afsoning af bøder §§ 53-55, af tvangs-bøder ikrafttr. § 17. Se også *straf-fuldbyrdelse*.
- Afstemning, se *stemmeafgivning*.
- Afvænningsbehandling § 39, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 4 og 5, § 63, stk. 3, § 68, § 69, § 74 a.
- Afværgelse gennem nødværge og nødret §§ 13-14, af strafbare handlingers følger §§ 20, 84, betydning for tilbagetræden § 22, § 24, undladelse af at afværge forbrydelse, ulykke m.v. §§ 141-143, § 185, § 253.
- Aktieselskaber, overtrædelse af lovgivning § 296, § 297, bødeansvar §§ 25-27, § 306.
- Alfonseri § 229.
- Alkoholistbehandling § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 3-5, § 63, stk. 3, § 68, § 69, § 74 a, se også *beruselse*.
- Almenfarlige forbrydelser kap. 20.
- Almenskadelige handlinger kap. 21.
- Ambulance, ugrundet påkaldelse § 135.
- Analogi § 1.
- Angiveri § 102, stk. 2, nr. 3, og stk. 3.
- Anholdelse § 13, ulovlig § 147, § 148, ulovlig befrielse af en anholdt § 124, § 149.
- Anklage, anmeldelse m.v., falsk § 164, § 164 a, § 165.
- Anmeldelsespligt, se *afværgelse*.
- Anstiftelse til forbrydelse § 23; § 136, § 266 a; til undvigelse § 124; til opløb § 120, § 133, stk. 3.
- Arbejde, vilkår om § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 1, § 63, § 68, § 69, § 74 a.
- Arbejdspligt, samfundstjenestedømte § 63.
- Arvelov, se § 79.
- Attest, urigtig § 175.
- Autorisation, fortabelse af ret til offentlig § 78, § 79; tavshedspligt § 152 b, § 152 c.
- Bagvaskelse § 268, § 274.
- Barnefødsel, uforsvarlig omgang ved § 251.
- Barnedrab § 238.
- Bedrageri § 279, § 279 a, §§ 285-287, § 300 a.
- Befaling, tilsidesættelse § 156, til ulovligheder § 151.
- Befrielse af fanger § 124.
- Behandling, se *vilkår*.
- Bekendtgørelse, borttagelse eller beskadigelse af offentlig § 126.
- Belyvning af myndighed § 129 a, stk. 2.
- Bemyndigelse, foregivelse af at have offentlig § 131.
- Benådning § 43, § 97 c.
- Berigelsesforbrydelser kap. 28.
- Beruselse, straffrihed § 16, fare for andre § 138.
- Beslaglæggelse, ulovlig § 147, § 148.

- Bestikkelse, offentlig sektor § 122, § 144; privat sektor § 299; voldgiftsdommer § 304 a.
- Besættelse, fjendtlig § 99, stk. 2, med henvisninger.
- Betalingsmidler, forfalskning §§ 166 ff.; ulovlige § 170; svindel § 301.
- Betegnelselovgivning § 132.
- Betinget dom kap. 7, forældelse § 97, stk. 4.
- Betleri § 197.
- Bevidstløs person, samleje med § 216, § 218.
- Bevisforvanskning § 125, stk. 2, § 164, stk. 2, § 178.
- Bevismidler, forbrydelser vedrørende kap. 19. Se *dokumentforbrydelser*.
- Bevæggrunde ved strafudmåling §§ 80-83. Se tillige *vinding*.
- Bigami § 208.
- Billeder, utugtige § 230, § 234, § 235.
- Billigelse af forbrydelser § 136, stk. 2.
- Biomedicinske forskningsprojekter § 242.
- Bistandsværge § 71.
- Blasfemi § 140.
- Blodskam § 210.
- Blufærdighedskrænkelser § 232, § 233, § 236.
- Bogføring, urigtig § 302.
- Bombesprængning, se *sprængning*.
- Bordelvirksomhed § 228.
- Borgerlige rettigheders fortabelse, se *rettighedstab*.
- Brandforsikring, besvigelse af § 181.
- Brandstiftelse §§ 180-182.
- Brandvæsen, ugrundet påkaldelse § 135.
- Brevhemmelighed, krænkelser af § 263, § 264 c.
- Brugstyveri § 293, § 293 a, § 305, stk. 2.
- Burkaforbud § 260, stk. 3.
- Bødeansvar for juridiske personer §§ 25-27, § 54, § 94, stk. 5, § 306.
- Bødestraf §§ 50-55, ikrafttr. § 6, i sammenstødtilfælde § 88, stk. 3-4, forældelse § 93, § 97 a.
- Børn, kriminel lavalder § 15, vanrøgt af § 213, kønsligt forhold til §§ 222-226, salg af utugtige billeder til § 234, utugtige billeder af § 230 og § 235, overladelse af våben til § 254. Se tillige *ung alder*.
- Børne- og ungdomsforsorg § 57, stk. 1, nr. 8, § 74 a.
- Børnepornografi § 223 a, § 230, § 235.
- Checkfalsk § 172, stk. 1.
- Citater af officielle meddelelser, usande § 129 a, stk. 2.
- Concursus necessarius § 23, note 2.
- Dagbøder § 51, § 54, § 88, stk. 4.
- Dansk straffemyndighed §§ 6-12.
- Databedrageri § 279 a, § 290, §§ 285-287.
- Dataforbrydelser § 163, § 193, § 263, stk. 2, § 279 a, § 290. Se tillige *informationssystemer*, beskyttelse af.
- Delvis betinget dom § 58, § 64; § 38, stk. 4, § 88, stk. 2.
- Diplomater, forbrydelser mod fremmede § 110 d.
- Diskriminering, se *forskelsbehandling*.
- Dokumentforbrydelser §§ 171-175, § 178; § 110.
- Domme, forhindring i at fuldbyrde straffedomme § 149, kundgørelse af dom vedr. falsk anklage § 164, stk. 4, ærefornærmelse § 273. – Se *udenlandske domme*.
- Domsmyndighed, forbrydelse ved udøvelse af §§ 146-148.
- Drab §§ 237-239; § 241; § 110 d, § 112, § 115.
- Dragt eller kendetegn, ulovlig benyttelse § 132.
- Drikkevand, forgiftning m.v. § 186, § 193.
- Dronningen, angreb på § 112, § 115, stk. 2.
- Dyreværn, dyrplageri, se § 196.
- Dyrlæge, urigtig attest § 175.
- Død, den forurettedes § 96, stk. 3, den skyldiges § 97 b. Se endv. *afdøde*.
- Edb-forbrydelser, se *dataforbrydelser*.

- EF domstolen, se *Europæiske Fællesskabers Domstol*.
- Eftergivelse, se *benådning*.
- Eftergørelse, se *dokumentforbrydelser, mærkeforbrydelser, pengeforbrydelser*.
- Efterretningsvæsen, fremmed § 107, § 108.
- Egnethed, samfundstjeneste § 62, stk. 1.
- Eksplodivstoffer, se *våben*.
- Elektricitet, genstand for berigelsesforbrydelse § 276, 2. pkt.
- Elektricitetsforsyning, forstyrrelse af § 193.
- Elektroniske betalingsmidler, se *forfalskning af penge m.v.*
- Elektroniske dokumenter, se *dokumentforbrydelser*.
- Embedsforsømmelse § 157.
- Embedsmisbrug § 81, nr. 7; §§ 150-151, § 155; §§ 152 ff.; §§ 144-146.
- Embedspligt, krænkelse af kap. 16; § 8.
- Energimængder, genstand for berigelsesforbrydelse § 276, 2. pkt.
- Enkedronningen, angreb på § 115, stk. 2.
- Enrum, anbringelse af indsatte i § 34, § 44.
- Erhvervshemmeligheder, beskyttelse af § 263, stk. 3, § 264, stk. 2.
- Erhvervsmæssig utugt, udlejning af værelse til § 229.
- Erhvervsmæssigt samarbejde med fjenden § 104.
- Erhvervsvirksomhed, skadelig kap. 22.
- Erklæring, urigtig §§ 161-163, § 175; i forbindelse med tvangsakkord § 300, stk. 1, nr. 3.
- Erstatning, inddragne tings anvendelse § 77, vilkår i bet. dom § 57, stk. 1, nr. 7, straffedsættelsesgrund § 84, straffrihedsgrund § 299, forældelse ikrafttrl. § 16.
- Euforiserende stoffer § 191 med lov om euforiserende stoffer, straffrihed § 16.
- Europarådet, forhånelse af dets flag § 110 e.
- Europæiske Fællesskabers Domstol, falsk forklaring for § 158, Statistiske Kontor, tavshedspligt § 152 b, stk. 2.
- EU-svig § 289 og § 289 a.
- Falsk, se *dokumentforbrydelser, anklage, erklæringer, forklaring, klagemål, pengeforbrydelser*.
- Familieforhold, forbrydelser i kap. 23.
- Fanger, forbrydelser begåede af § 83, befrielse af, flugt § 124, lader en fange undvige o.lign. § 149.
- Fangers retsstilling, se *straffuldbyrdelse*.
- Fare, fremkaldelse gennem angiveri § 102, stk. 3, i beruset tilstand § 138, ved brandstiftelse § 180, ved sprængning § 183, ved barnefødsel § 251, hensynsløs forvoldelse af § 252, som grundlag for rettighedstab § 78, § 79, konfiskation § 75 og § 77 a, se endv. *afværgelse*.
- Faresignal, misbrug § 135.
- Farlige genstande, inddragning § 77 a.
- Farlighed som grundlag for forvaring § 70, se endv. *fare*.
- Fartøj, forbrydelse om bord på dansk § 6, § 94, stk. 3, krænkelse af tjenestepligt over for dansk § 8, forstyrrelse af sikkerheden § 184. Se *luftfartøj*.
- Femtekolonnevirksomhed § 101.
- Fjenden, bistand til kap. 12.
- Fjendtlige forholdsregler, fremkaldelse af § 99, § 100.
- Fjernsynsanlægs drift, forstyrrelse af § 193.
- Flag, forhånelse af fremmed § 110 e.
- Fleres deltagelse i forbrydelser §§ 23-24, § 81, nr. 2, § 286, stk. 1.
- Flugt, hjælp til § 125.
- Flykapring § 8, stk. 1, nr. 4; § 183 a.
- FN, se *Forenede Nationer*.
- Folkeretlige regler § 12.
- Folketinget, angreb på § 113, forhindring af valg til § 116, § 117, uberegtiget meddelelse § 129, § 129 a, forstyrrelse af møde § 137, stk. 2.
- Forargelse, offentlig § 232, § 233.
- Fordærvede varer § 187, § 188.

- Forenede Nationer, krænkelse af forpligtelser § 110 c, af flag § 110 e.
- Foreningsforbud § 75, stk. 5, § 114 e og 114 f, § 132 a.
- Foreningsudøvelse, hindring af § 118, stk. 2.
- Forfalskning af penge m.v., §§ 166 ff., af dokument §§ 171-172; § 110, af mærke §§ 176-177, af levnedsmidler § 195.
- Forfølgelse, forulepende § 265.
- Forførelse, strafbar § 223, stk. 2.
- Forhånelse af fremmed stat, flag m.v. § 110 e, af offentligt ansat § 121, af religion § 140, af racegruppe § 266 b, af person § 267.
- Forklaring for retten, falsk §§ 158-160.
- Formueforbrydelser kap. 28.
- Forretningsførelse, uordentlig § 300.
- Forræderi m.v. kap. 12.
- Forsamling, hindring og forstyrrelse af § 137.
- Forsikring, se *brandforsikring*, *ulykkesforsikring*.
- Forskelsbehandling pga. race, oprindelse, tro eller seksuel orientering § 266 b med henv.
- Forsorg, prøveløsladelse § 39, § 40 a, stk. 3 og 4; betinget dom § 57; psykisk afvigende §§ 68-68 a, §§ 69-69 a; ungdomssanktion § 74 a.
- Forsvarsanlæg, ulovlig beskrivelse af § 110 a.
- Forsøg § 21, § 22, § 82, nr. 8, § 238, stk. 2, § 287, stk. 2.
- Forsørgelsespligt, forsømmelse af § 213.
- Forudbetalt vederlag, forbrug af § 298, nr. 2.
- Forulepende forfølgelse § 123, § 165.
- Forvindlingsstraf, se *afsoning*.
- Forvaring § 68, §§ 70-72, § 74.
- Forældelse af gentagelsesvirkning § 84, stk. 3, af strafskyld §§ 92-94, af andre retsfølger § 95, af privates påtaleret § 96, af idømt straf §§ 97-97 a, af erstatningskrav ikrafttr. § 16.
- Forældremyndighed, unddragelse af § 215.
- Fotografering, uberettiget § 264 a, af militære anlæg § 110 a.
- Fradrags for varetægtsfængsling § 86.
- Frakendelse af ret, se *rettighedstab*.
- Freds- og ærekrænkelser kap. 27, over for fremmed statsoverhoved eller diplomat §§ 110 d, 115, offentlig fred kap. 15.
- Fremmed lovgivning, se *udenlandsk lovgivning*.
- Fremmed magts indblanding, medvirken til § 100, stk. 2.
- Frihedsberøvelse § 261 og 262 a, som følge af angiveri § 102, stk. 3, til valgforbrydelse § 117, trusler om § 119, § 217, § 260, § 262 a, § 281.
- Frihedsberøvet person, flugt, befrielse af, medvirke til undvigelse, ulovligt kontakte § 124.
- Frihedsstraf §§ 31-43, § 90, betinget §§ 56, 62, delvis betinget §§ 58, 64, sammenstødstilfælde §§ 88-89, forældelse § 97.
- Frimærker, se *postfrimærker*.
- Fængsel § 33, §§ 38-43; som forvandlingsstraf § 54.
- Fængsling, ulovlig § 147, § 148.
- Færdselslov, se § 51, § 75, § 79; § 138, § 184, § 253.
- Færdselsvejenes sikkerhed, forstyrrelse af § 184, § 193.
- Færøernes lagting, forhindring af valg § 116, § 117, uberettiget meddelelse § 129, § 129 a, forstyrrelse af møde § 137, stk. 2.
- Fødevarer, forbrydelser vedrørende §§ 187-188, § 195.
- Følger af strafbare handlinger § 9, § 20, § 84, § 94, stk. 2.
- Gasforsyning, forstyrrelse af § 193, tyveri § 276, 2. pkt.
- Genindsættelse, frihedsstraf § 40, § 40 a; § 97, stk. 6; særforanstaltning § 72.
- Gentagelsesvirkning § 84 m. henvisninger.
- Gesandter, forbrydelser mod fremmede § 110 d.

- Gift, tilsætning af § 187.
 Gravfredens krænkelse § 139.
 Grænsemærkers forvanskning § 179.
 Gudsbespottelse § 140.
 Gudstjeneste, forstyrrelse af § 137, stk. 2.
 Gældsstiftelse til skade for kreditorer § 300.
 Hasardspil §§ 203, 204.
 Hemmeligheder, ulovlig røbelse af statshemmeligheder §§ 107-109, beskrivelse, afbildning eller offentliggørelse af militære oplysninger § 110 a, oplysninger om valg, afstemninger og forhandlinger § 129, om tjenstlige forhold §§ 152-152 f, om private forhold § 263, § 264, § 264 c, § 264 d.
 Hensynsløshed, straffens fastsættelse § 81, nr. 5; strafførhøjelse § 241, 2. pkt., § 249, 2. pkt.; fareforvoldelse § 252.
 Hittegods, ulovlig omgang med § 277, § 285, § 287.
 Hjem, se *institution*.
 Hjælp, ugrundet påkaldelse § 135.
 Hjælp, undladelse af at yde §§ 141-143, § 185, § 213, § 250, § 253.
 Hjælpeløs tilstand, hensættelse i § 250, som følge af angiveri § 102, stk. 3.
 Homoseksuelt forhold § 225, § 226.
 Hospital, se *sygehus*.
 Hotelbedrageri § 298, nr. 3.
 Husdyrs udsættelse for sundhedsfare § 190, § 192.
 Husfredskrænkelser § 264, § 264 a.
 Hvervning til fremmed krigstjeneste § 102, stk. 2, nr. 1, § 128.
 Hæleri § 290, § 300 c, uagtsomt § 303.
 Hærværk § 291.
 Hætteforbud § 134 b.
 Højesteret, angreb på § 113, stk. 2.
 Højforræderi m.v. kap. 12.
 Ihændehaverforskrivninger, ulovlige § 170.
 Ikrafttræden af strfl., ikrafttr. § 1, af nye straffelove strfl. §§ 3-5.
 Ild, ildebrand, ildsvåde § 180, § 181, § 182, § 185.
 Incest §§ 210, 223, stk. 1.
 Inddragning, se *konfiskation*.
 Inddæmning, ulovlig § 295.
 Informationssystemer, beskyttelse af § 193, § 263, stk. 2, § 263 a, § 279 a, § 291, § 293, § 301 a. Se tillige *dataforbrydelser*.
 Indsattes retsstilling, se *straffuldbyr-delse*.
 Institution, anbringelse i § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 2, §§ 68-68 a, §§ 69-69 a, § 72, § 73, § 74 a.
 Intellektuelt falsk § 163, § 175.
 Intertemporal strafferet §§ 3-5.
 In vitro-befrugtning § 242
 IT-forbrydelser, se *dataforbrydelser*.
 Jernbaneulykkes forvoldelse § 183, § 184, driftsforstyrrelse § 193.
 Jordemoder, urigtig attest § 175.
 Juridiske personers bødeansvar §§ 25-27, § 54, § 94; § 306.
 Jurisdiktion §§ 6-12.
 Justitsministerens bestemmelse §§ 38-40, § 73 a, § 74 a, stk. 4, § 110 f, § 118 a, § 236, stk. 3.
 Kapring af luftfartøj eller skib § 8, stk. 1, nr. 4; § 183 a.
 Kendetegn, ulovlig benyttelse § 132.
 Kirkelige ting, uømmelig behandling af § 139, stk. 2.
 Klagemål, falske § 165.
 Kloning af menneskelige individer § 242.
 Kollektive enheders bødeansvar §§ 25-27, § 54, § 94; § 306.
 Kombinationsdom, se *delvis betinget dom*.
 Kommuners bødeansvar §§ 25-27, § 54, § 94; § 306.
 Kommunikationsudstyr i fængsler § 124, stk. 4; sfb. § 57.
 Konfiskation §§ 75-77 a, § 95, §§ 97 a-97 c; § 203, stk. 2.

- Kongen, forbrydelser mod § 112, § 113, § 115.
- Konkurrence, se *sammenstød*.
- Konkursforbrydelser § 283, § 300, § 304.
- Kontrakt, misligholdelse ved krig eller besættelse § 103.
- Korpsvirksomhed, ulovlig § 114 e og § 114 f.
- Kredit, svigagtig opnåelse af § 298.
- Krig, forsøg på at påføre den danske stat eller en allieret stat § 99, stk. 1, bistand til fjenden §§ 101, 102, misligholdelse af kontrakt § 103. Se i øvrigt § 107, § 108, §§ 110 a-110 c, § 127, § 128, § 132, § 261, stk. 2. Se også *besættelse*.
- Krigsberedskab, offentliggørelse om § 110 a.
- Krigstjeneste, unddragelse af § 127, hvervning til fremmed § 102, stk. 2, nr. 1, § 128, frihedsberøvelse i fremmed § 261, stk.2.
- Kriminel lavalder § 15.
- Kundgørelse af domme vedr. falsk anklage § 164, stk. 4, ærefornærmelse § 273.
- Kunstig befrugtning, se § 23; § 242.
- Kvaksalveri § 189.
- Kvindelig omskæring § 245 a.
- Kønsceller, forskning på menneskelige § 242.
- Kønslig omgængelse af anden art end samleje § 210, § 224, § 226, med personer af samme køn § 225, § 226.
- Kønssygdom, se § 256.
- Kønssædeligheden, forbrydelser mod kap. 24.
- Lavalder, kriminel § 15.
- Ledere af opløb § 120, § 133, stk.3.
- Legemsangreb §§ 244-248, § 110 d, § 115, mod person i offentlig tjeneste § 119, mod vidner o.a. § 123, som led i sammensat forbrydelse § 216, § 224, § 225, § 260, § 262 a, § 288.
- Legemsbeskadigelse §§ 245-249.
- Legemskrænkelser § 244, § 247, § 248.
- Levnedsmidler, forbrydelser vedrørende §§ 187-188, § 195.
- Lig, usømmelig behandling § 139, forstyrrelse af ligfærd § 137.
- Liv og legeme, forbrydelser mod kap. 25.
- Livsfare, forvoldelse af § 180, § 183, stk. 2, §§ 250-252, undladelse af at hjælpe § 253.
- Livstid, fængsel på § 33, prøveløsladelse, §§ 41-42, forbrydelser begåede af livstidsfanger § 83, stk. 3.
- Lovgivning, anvendelse af dansk § 10, af udenlandsk § 7, § 10, stk. 2, § 10 a.
- Luftarter, spredning af skadeforvoldende § 183.
- Luftfartøj, forbrydelser mod § 8; §§ 183-184.
- Luftredningstjeneste, ugrundet forvoldelse af udrykning § 135.
- Lydhedsnægtelse § 156.
- Lægeerklæring, urigtig § 175.
- Lægemidler, uegnede § 189.
- Løsgænger § 231.
- Løsladelse §§ 38-40, § 40 a.
- Lån, svigagtig opnåelse af § 298, nr. 1.
- Majestætsforbrydelse § 112, § 113, stk. 2, § 115.
- Mandatsvig § 280 smh. §§ 285-287; under forhandling med fremmed stat § 106.
- Manddrag, se *drab*.
- Markedsføringslov § 299 a; se tillige § 264.
- Maskeringsforbud § 134 b.
- Masseødelæggelsesvåben § 114, stk. 1, nr. 8, § 114 h, § 192 a, § 192 b.
- Medieansvarslov, se § 23.
- Medvirken til forbrydelse §§ 23-24, § 81, nr. 2, § 290; under tvang § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6. Se tillige *organiseret kriminalitet*.
- Medvirken til selvmord § 240.
- Menneskehandel § 262 a.
- Menneskesmugling § 125 a.
- Mental retardering som grund til særbehandling §§ 16, 68, samleje med mentalt retarderet § 218, § 219,

- § 226, § 236, overladelse af våben eller sprængstof til mentalt retarderet § 254, uberettiget forvaring som mentalt retarderet § 261, stk. 2.
- Mentalundersøgelse, se § 16.
- Militær organisation, ulovlig § 114 d.
- Militærpersoners dragt, ulovlig benyttelse § 132.
- Militært efterretningstvæsen, fremmed § 107, § 108.
- Miljøkriminalitet, grov § 196.
- Miljølov, se § 27, § 51.
- Mindesmærkers beskadigelse § 194.
- Minister, angreb på § 113, stk. 2.
- Ministeransvar, se § 23.
- Misbrug af tjenestestilling § 81, nr. 7; § 150, § 155, af faresignal § 135, af dokument § 174, af fuldmagt m.v. § 280, § 299, mht. seksuelt forhold § 220, § 223, stk. 2, § 224, § 225, § 226, af overordningsforhold til valgforbrydelse § 117.
- Mishandling § 245, af fjendtlig magts fanger § 102, stk. 3, af dyr se henv. ved § 196.
- Mobilisering, uberettiget offentliggørelse § 110 a.
- Mobiletelefoner i fængsler § 124, stk. 4; sfbll. § 36, stk. 4.
- Momssvig § 289.
- Mortifikation af sigtelser § 273; § 96, stk. 5, § 97 b, stk. 3.
- Motiv, se *bevæggrund*.
- Motorkøretøjer, forstyrrelse af sikkerheden for deres drift § 184, se endv. *færdselslov*.
- Myndighed, forbrydelse mod den offentlige, kap. 14; § 8, uberettiget udøvelse af § 130, § 131.
- Mærkeforbrydelser § 126, § 176, § 177. Se også *kendetegn, skelsten*.
- Møde, forhindring af § 137.
- Narkotika § 191.
- Narkotikamisbrug, behandling for § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 3 og 4, § 63, stk. 3, § 68, § 69, § 74 a, se også *beruselse*.
- Nation, forhånelse af fremmed § 110 e.
- Neutralitetskrænkelser § 110 b, § 110 c.
- Nordiske statsborgere under dansk straffemyndighed § 7, stk. 2.
- Nærings- og nydelsesmidler, sundhedsfarlige § 188.
- Næringsrets fortabelse §§ 78-79.
- Nærmeste, gerningsmandens § 125, stk. 2, § 141, stk. 2, § 143, § 159, § 209, stk. 2.
- Nødret § 14, § 82, nr. 3.
- Nødværge § 13, § 82, nr. 3.
- Objektivt ansvar § 19, note 6 og §§ 25-27; § 306.
- Offentligt ansatte, se *embedspligt og tjeneste*.
- Offentliggørelse af dom, se *kundgørelse*.
- Omskæring, kvindelig § 245 a; jurisdiktion § 7, stk. 1 og stk. 3, samt § 7 a, stk. 2.
- Ophavsret, krænkelse § 299 b.
- Opholdspålæg § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 1-2, § 63, stk. 4, §§ 68-68 a, §§ 69-69 a, § 74 a, § 236.
- Ophævelse af straffebestemmelser §§ 3-4.
- Oplysningspligt, krænkelse af § 114 h, nr. 2, §§ 161-163, §§ 164-164 a, § 279, § 289, § 289 a, § 296, § 297, § 300.
- Opløb § 120, § 133, § 134.
- Oprør § 98, § 111, § 180, § 183, stk. 2.
- Orden og fred, forbrydelser mod kap. 15.
- Ordensbekendtgørelse, se § 244.
- Organiseret kriminalitet § 23; § 82, nr. 2; § 114 c, stk. 1, § 114 d, stk. 1, § 125 a, 134 a, § 196, stk. 2, § 230, § 235, stk. 1, § 263, stk. 3, § 286, § 291, stk. 2, § 293, stk. 2.
- Overfald mod tjenestemand § 119, stk. 1, med fornærmelig tiltale § 121.
- Overflytning til anden retsfølge §§ 72, 73.
- Overførsel af retsforfølgning § 8, stk. 1, nr. 5 og 6, § 10 a, stk. 1.
- Oversvømmelse, fremkaldelse af § 183.

- Panthavere, krænkelse af § 283, ved brandstiftelse § 181, § 182.
- Partnerskab, ulovlig indgåelse af registreret § 208.
- Patientrettigheder, se § 253.
- Patologisk rus § 16.
- Pengeforbrydelser kap. 18; se tillige *forfalskning af penge m.v.*
- Pengeafpresning, se *afpresning*.
- Personelt falsk § 174.
- Personoplysninger §§ 152 ff.
- Plantesygdommes udbredelse § 192.
- Pleabargaining § 82, nr. 9 og 10.
- Plejebarn, samleje med § 223, stk. 1.
- Plejehjem § 39, § 40 a, § 57, stk. 1, nr. 2, §§ 68-68 a, §§ 69-69 a.
- Pligtforhold, krænkelse af særligt § 8; § 23, stk. 2.
- Pligtforsømmelse § 157.
- Politiitilhold, se *advarsel og pålæg*.
- Politiudrykning, ugrundet fremkaldelse § 135.
- Pornografiske billeder § 230, § 234, § 235.
- Postbesørgelse, forstyrrelse af 193.
- Postfrimærker, falske § 177.
- Privatlivets fred, krænkelse af §§ 263-264 d.
- Promillekørsel, se § 138.
- Propaganda, fjendtlig, § 102, stk. 2, nr. 4-5, diskriminerende § 266 b, stk. 2.
- Prostitution, se *utugt*.
- Prøveløsladelse §§ 38-40, § 40 a.
- Prøvetid for løsladte fanger § 39, stk. 1, § 40 a, stk. 7; ved betinget dom § 56, stk. 3; ved samfundstjeneste § 62, stk. 3, § 63, stk. 2 og 3.
- Psykiatrisk behandling § 16, § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3 og 4, § 57, stk. 1, nr. 5, § 63, stk.3, §§ 68-68 a, §§ 69-69 a, § 73 a, § 74 a.
- Psykisk handicap, vidtgående, se *mental retardering*.
- Påbud til deltagere i opløb § 120, § 133, § 134.
- Pågribelsesret § 13, stk. 3.
- Påkaldelse af hjælp, ugrundet § 135.
- Pålæg, ved ungdomssanktion § 74 a, stk. 2, til straffede sædelighedsforbrydere § 236. Se *advarsel* og *vilkår*.
- Påtale, efter justitsministerens påbud § 110 f, § 118 a, se også henv. ved § 25.
- Raceforfølgelse § 81, nr. 6, § 266 b.
- Radioanlægs drift, forstyrrelse af § 193.
- Ransagning, ulovlig § 147, § 148.
- Reagensglasbefrugtning § 242.
- Redningsberedskab, ugrundet påkaldelse § 135.
- Redningsforanstaltninger, undladelse af at træffe § 253.
- Referater af officielle meddelelser, usande § 129 a, stk. 2.
- Regnskabsmateriale, uregelmæssigheder § 302.
- Restaurationsbedrageri § 298, nr. 3.
- Retorsion § 272.
- Retsforfølgning, ulovlig § 146, § 147, § 148.
- Retsfølger af strafbare handlinger kap. 9.
- Retshåndhævelse, ulovlig § 146, § 147, § 148.
- Retsplejelov, personundersøgelser, se § 16; vilkår i tiltalefradval, se *kap. 7*, overskriften.
- Retsvildfarelse § 82, nr. 4, og § 83.
- Rettighedstab § 11, §§ 78-79, § 82, nr. 12, § 95, § 131.
- Returkommission § 280, § 299.
- Rigsretten, angreb på § 113, stk. 2.
- Rufferi § 228.
- Rustilstande, se *beruselse*.
- Røde Kors, misbrug af dets kendetegn § 132.
- Rømning, se *undvigelse*.
- Røveri § 288.
- Rådighedsret, krænkelse af en andens § 293 og § 293 a.
- Sabotage § 98, stk. 2.
- Samarbejde, erhvervsmæssigt med fjendtlig magt § 104.

- Samarbejde med fjendtlig krigs- eller besættelsesmagt §§ 104, 105, § 102, stk. 2, nr. 5.
- Samfundsordenen, voldelig forstyrrelse af §§ 114 ff.; § 118.
- Samfundstjeneste kap. 8.
- Samfærdselsmidlers drift, forstyrrelse af § 193.
- Samleje, mellem beslægtede § 210, fremtvunget § 216, § 217, med person i abnorm sjælstilstand § 218, ved misbrug af stilling § 219, ved misbrug af afhængighed § 220, ved svig § 221, med barn under 15 år § 222, med adoptiv- eller plejebarn § 223, stk. 1, ved forførelse § 223, stk. 2, uagtsomhed § 226.
- Samlinger, borttagelser fra offentlige § 194.
- Sammenkomst, hindring og forstyrrelse af, se *forsamling*.
- Sammenstød af forbrydelser § 61, stk. 1, §§ 88-89 a, § 93, stk. 4.
- Sandhedsbevis §§ 269-271.
- Segl, fjernelse af offentligt § 126.
- Seksualforbrydelser kap. 24.
- Seksuel chikane § 220, § 224, § 232.
- Seksuel orientering, forfølgelse pga. § 81, nr. 6, § 266 b.
- Selskaber, urigtige angivelser vedrørende § 296, § 297.
- Selvangivelse, straffedsættelsesgrund § 84, nr. 9, falsk § 164, stk. 3.
- Selv mord, medvirken til § 240.
- Selvtægt § 294; § 179.
- Sikkerhedsforanstaltninger §§ 68-74, § 88 stk. 5, § 89 a.
- Sikkerhedspolitiske sanktioner § 110 c.
- Sindssygdom, straffrihed § 16, retsfølger §§ 68-68 a, samleje med sindssyg §§ 218, 219, overladelse af våben eller sprængstof til sindssyg § 254, uberettiget forvaring som sindssyg § 261, stk. 2.
- Sindsbevægelse § 82, nr. 7, og § 83.
- Skat, ulovlig opkrævning § 145.
- Skattekontrollov, se § 51, § 289.
- Skattesvig § 289.
- Skelsten, forvanskning af § 179.
- Skibbruds forvoldelse § 183.
- Skibskapring § 8, stk. 1, nr. 4; § 183 a.
- Skrift, se *trykt skrift*.
- Skyldnersvig § 283, §§ 285-287, § 290.
- Slagsmål § 134 a, § 248, stk. 2.
- Slavehandel, hvid § 228.
- Smitsom sygdoms udbredelse § 192, se endv. *køns sygdom*.
- Smittefare, livstruende og uhelbredelig sygdom § 252, stk. 2.
- Smugleri § 289.
- Social service, se *børne- og ungdomsforsorg*.
- Spil, til tab for kreditorer § 300. Se tilige *hasardspil*.
- Spionage § 107, § 108.
- Spirituskørsel § 138 m. noter; strafforhøjelse § 241, 2. pkt., § 249, 2. pkt.
- Sprængning, forvoldelse af § 183.
- Sprængstof, overladelse til barn, sindssyg, mentalt retarderet eller beruset person § 254.
- Statens bødeansvar §§ 25-27, § 54, § 94; § 306.
- Statens foranstaltninger, modvirkning af ved krig eller besættelse § 103.
- Statens sikkerhed, ydre kap. 12, indre kap. 13.
- Statsforbrydelser kap. 12-13; § 8.
- Statsoverhoved, angreb på § 112, § 113, stk. 2, 115, fremmed § 110 d.
- Stedbarn, samleje med § 223, stk. 1.
- Stemmeafgivning, forbrydelser vedr. afstemninger i offentlige anliggender § 116, § 117, uberettigede meddelelser herom § 129, i formueanliggender § 304.
- Stempelforbrydelser § 176, § 177.
- Stillings fortabelse, se *rettighedstab*.
- Strafarter kap. 6.
- Strafbarhedsbetingelser kap. 3.
- Strafbortfald, alm. bestemmelser § 23, stk. 3, § 83, stk. 2.
- Straffastsættelse, se *strafudmåling*.
- Straffedomme, forhindring af deres fuldbyrdelse § 149, afsagt i andet land § 10 a og § 10 b.
- Straffelov, nye §§ 3-5, ikrafttr. § 7, fremmede § 7, § 10, stk. 2.

- Straffemyndighed, dansk og fremmed §§ 6-12; ulovlige midler ved dens udøvelse § 147, § 148.
- Strafforhøjelsesgrunde § 5, ved gentagelse § 84, tillægsstraf § 89; terrorisme m.v. § 114 a.
- Straffuldbyrkelse kap. 6, løsladelse §§ 38-43; se i øvrigt straffuldbyrkelsesloven m. henvisninger.
- Strafnedsættelsesgrunde § 83, jf. § 82, ved forsøg § 21, stk. 2, ved medvirken § 23, stk. 1 og 2.
- Strafophørsgrunde § 22, § 24, §§ 92-96.
- Strafudmåling i almindelighed §§ 80-83; ved forsøg § 21, stk. 2; ved bøder § 51; ved betinget dom § 56, stk. 2, § 58, § 61; ved samfundstjeneste § 62, § 63, stk. 1.
- Sundhedsfare, fremkaldelse af §§ 186-189, § 192; for husdyr § 190, § 192, stk. 3.
- Sundhedspersoner, uautoriseret virksomhed § 131, urigtig attest § 175, forsømmelse eller skødesløshed § 157, hjælpepligt § 253.
- Surrogatmoderskab § 242.
- Svangrskabsafbrydelseslov, se § 242.
- Svig § 117, § 181, § 279, § 280, § 283, § 289, § 289 a; medvirken pga. svig § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6; se også *svigagtige formuekrænkelser*.
- Svigagtige formuekrænkelser §§ 296-300 a, se også *svig* og *bedrageri*.
- Sygehus, anbringelse som retsfølge § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 3, § 57, stk. 1, nr. 4 og 6, §§ 68-68 a, §§ 69-69 a.
- Sædelighedsforbrydelser kap. 24.
- Sørdningstjeneste, ugrundet forvoldelse af udrykning § 135.
- Særlove, citerede:
 arvelov § 36 og § 37: se § 79,
 autorisationslov, sundhedspersoner § 17 og § 42: se § 253
 dyreværnslov § 18: se § 196,
 lov om euforiserende stoffer §§ 1-3: se § 191,
 lov om forskelsbehandling pga. race m.v.: se § 266 b,
- færdselslov § 3: se § 184; § 9: se § 253; §§ 53-54, 117: se § 138; § 118 a: se § 51; §§ 125-133: se § 79; § 133 a: se § 75,
 lov om bekæmpelse af kønssygdomme § 10: se §§ 256-259,
 lov om kunstig befrugtning m.v. §§ 12, 13, 29, stk. 2, se § 23; §§ 25-28 se § 242.
 markedsføringslov § 19: se § 264,
 medieansvarslov §§ 9-24: se § 23,
 miljølov § 110, stk. 4: se § 27; § 110, stk. 6: se § 51,
 ministeransvarlighedslov §§ 3 og 4: se § 23,
 ordensbekendtgørelse § 3; se § 244.
 retsplejelov § 723: se *kap. 7* overskriften; §§ 808-811: se § 16,
 skattekontrollov § 13: se § 289; § 18: se § 19; § 20: se § 51,
 sundhedslov § 19, § 20 samt §§ 23-27: se § 253.
 svangerskabslov §§ 1-3 og §§ 14-16: se § 242,
 lov om tatovering § 1: se § 245,
 toldlov §§ 73-75: se § 289;
 § 76: se § 162.
 værnepligtslov § 37: se § 94.
- Tandlæge, urigtig attest § 175.
 Tatovering, se § 245.
 Tavhedspligt §§ 152-152 f, statens sikkerhed m.v. §§ 107-109, se også *hemmeligheder*.
 Taxabedrageri § 298, nr. 3.
 Telefonanlæg, forstyrrelse af drift § 193, tavhedspligt § 152 a.
 Telefoner i fængsler, ulovlige § 124, stk. 4, og sfb. § 36, stk. 4; lovlige sfb. § 57.
 Telefonvæsenets ansatte, tavhedspligt § 152 a.
 Terrorismen § 8, stk. 1, nr. 5; §§ 114 ff.
 Testamentfalsk § 172, stk. 1.
 Tiggeri, se *betleri*.
 Tilbageholdelsesret, krænkelse af § 283, § 293, stk. 2.
 Tilbagetræden, fra forsøg § 22, § 24, ved fuldbyrdet forbrydelse § 84.

- Tilbagevirkende kraft, nye straffeloves §§ 3-4.
- Tilhold, se *advarsel og pålæg*.
- Tillægsstraf § 50, stk. 2, § 58, stk. 2, § 61, stk. 1, § 64, § 67, § 89.
- Tilregnelighed § 16.
- Tilskyndelse, se *anstiftelse*.
- Tilståelse, strafformildelsegrund § 82, nr. 9, falsk § 164, stk. 3, fremtvingelse af § 147.
- Tilsyn med betinget dømte § 57, § 59; med samfundstjenestedømte § 63, stk. 3; løsladte § 39, stk. 2, § 40 a, stk. 2; unge dømt til socialpædagogisk behandling § 74 a; psykisk afvigende §§ 68-68 a, §§ 69-69 a, § 73, § 73 a.
- Tiltalefrafald, se *kap. 7, overskriften*.
- Tingsbeskadigelse, andres ting § 291, egne ting § 292, mindesmærker m.v. § 194, ved brandstiftelse §§ 180-182, ved sprængning § 183. Se også § 110, note 4.
- Tjeneste, forbrydelser i offentlig kap. 16; § 8.
- Tjenestebefaling, se *befaling*.
- Tjenestemænd, angreb mod §§ 119-121, bestikkelse af § 122, modtagelse af bestikkelse § 144, røbeelse af hemmeligheder §§ 152-152 f, sigtelser mod § 267, stk. 2, § 275, se også *embedspligt og tjeneste*.
- Tjenstgøring for fjendtlig magts styrker § 102.
- Togulykke, se *jernbaneulykke*.
- Toldlov, se § 162, § 289.
- Toldsvig § 289.
- Tortur § 157 a og § 157 b.
- Transportmidler, forstyrrelse af drift eller sikkerhed § 183, § 183 a, § 184, § 193.
- Tro, forfølgelse pga. § 81, nr. 6, § 266 b.
- Tro og love, urigtig erklæring på § 161.
- Tronfølgeren, angreb på § 115, stk. 2.
- Trusler § 266, § 266 a, som tvangsmiddel § 114, stk. 3, § 123, § 216, § 217, § 222, stk. 2, § 260, § 262 a, § 281, § 288.
- Trykt skrift, ærefornærmelser i § 267, stk. 3, se også medieansvarlov ved § 23.
- Tvang, ulovlig § 260, som følge af angiveri § 102, stk. 3, mod de øverste statsmyndigheder § 113, til valgforbrydelse § 117, i offentlig tjeneste § 150, menneskehandel § 262 a; medvirken under tvang § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6.
- Tvangsakkord, urigtige oplysninger ved forhandling § 300.
- Tvangsanbragte personer, ulovlig forbindelse med § 124, forhindring af rømning § 13, stk. 3.
- Tvangsbøders afsoning ikrafttrl. § 17.
- Tvangsindgreb, ulovligt §§ 146-148.
- Tyveri § 276 smh. §§ 285-287.
- Uagtsomhed § 19 m. henv.
- Uagtsomt manddrab § 241.
- Udbytte af strafbare handlinger, inddragning §§ 75-77; § 203, stk. 2, se også *konfiskation*.
- Udenlandsk domstol, falsk forklaring for § 158.
- Udenlandske straffedomme § 10 a, § 10 b, § 11, § 84, stk. 2; § 271, stk. 1.
- Udenlandsk lovgivning § 7, § 10, stk. 2, § 10 a.
- Udenrigs- og sikkerhedspolitiske sanktioner § 110 c.
- Udlægsforretning, til afbrydelse af forældelse § 97 a, stk. 3.
- Udlændinge, menneskesmugling § 125 a.
- Udnyttelse, kønssædelighed § 218, berigelse § 282, §§ 285-287, § 300 b, § 300 c.; medvirken pga. udnyttelse § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6.
- Udpantning for bøder, afbrydelse af forældelse § 97 a, stk. 1.
- Udskrivning, særforanstaltninger § 72.
- Udslettelse af forbrydelses spor § 125.
- Udståelse, strafs endelige § 40, stk. 5.
- Udvandring, forledelse til § 228 stk. 2.
- Uligeartede lovovertrædelser, samfundstjeneste § 64, straffastsættelse § 88.

- Ulovlig tvang, se *tvang*.
 Ulydighed mod tjenstlige befalinger i forsvaret, tilskyndelse til § 127.
 Underslæb § 278 smh. §§ 285-287.
 Undertrykkelse af bevis § 125, § 164 a, § 178.
 Undladelser, strafbare § 20, §§ 141-143, § 164 a, § 156, § 185, § 253.
 Undvigelse, medvirken til § 124, stk. 1, § 125, § 149; forhindring af § 13, stk. 3.
 Ung alder, straffrihed § 15, strafmaksimum § 33, stk. 3, forsorg § 57, stk. 1, nr. 8, strafudmåling § 80, og § 82, nr. 1, strafnedsættelse eller - bortfald § 83, udnyttelse § 81, nr. 8, og § 82, nr. 6.
 Ungdomskontrakt § 57.
 Ungdomssanktion § 74 a.
 Uniformsforbud § 132.
 Uredelighed § 175.
 Uretfærdighed begået i offentlig tjeneste § 146.
 Usædelighed §§ 228-231, § 233.
 Usædelig levevis § 233.
 Uterligt forhold § 232.
 Utilregnelighed § 16.
 Utugt, unge § 223 a, udnyttelse, fremme af, forledelse til § 228, § 229, opfordring til § 233.
 Utugtige billeder § 230, § 234, § 235.
 Valg, forbrydelser vedrørende § 116, § 117, uberettiget meddelelse § 129.
 Vandforsyning, forstyrrelse af § 186, § 193.
 Vandledninger, tilsætning af sundhedsfarlige stoffer § 186.
 Vanrøgt af ægtefælle, barn m.v. § 213, af dyr, se note til § 196.
 Varmeforsyning, forstyrrelse af § 193.
 Varetægt, forlader i hjælpeløs tilstand § 250.
 Varetægtsfængsels afkortning i straf § 86.
 Veksler, falske § 172.
 Videnskabsetisk komitésystem § 242.
 Videregivelse af oplysninger, uberettiget § 109, §§ 152 ff., § 232, § 263 a, § 264 d, § 301, § 301 a.
 Vidner, angreb mod § 123.
 Vidneudelukkelses- og fritagelsesgrunde § 159.
 Vidner, angreb mod § 123.
 Vidneudelukkelses- og fritagelsesgrunde § 159.
 Vildfarelse § 151, § 173, § 297, § 300 a; se tillige *retsvildfarelse*.
 Vilkår ved: prøveløsladelse § 39, § 40 a, stk. 7; benådning § 43; betinget dom § 57; samfundstjeneste § 63; særforanstaltninger §§ 68-68 a, §§ 69-69 a, § 72; ungdomssanktion § 74 a, stk. 2.
 Vinding, hensigt til at opnå § 50, stk. 2, uberettiget §§ 276-281, § 283, § 290; for vinding skyld § 145, § 228, § 252, § 261.
 Vold, se *legemsangreb*, *legemsbeskædigelse*, *legemskrænkelser*, *drab*.
 Voldtægt § 216.
 Væddemål § 203.
 Værnemageri § 104.
 Værnepligt, medvirken til unddragelse af § 127.
 Værnepligtslov, se § 94.
 Våben, straf for at bære v. mod den danske stat § 102, særdeles farlige § 192 a, overladelse til barn, sindssyg, mentalt retarderet eller beruset person § 254, medtagelse ved tyveri § 286.
 Ytringsfriheden, krænkelse af § 118, stk. 2, beskyttelse af § 152 d, stk. 2 og 3, § 152 e, nr. 2, § 269, stk. 1, § 264 c, § 264 d.
 Æg, udtagning og befrugtning af, salg af, forskning på befrugtede menneskelige æg § 242.
 Ægteskab, ulovlig indgåelse af § 208; indgåelse af ægteskab kan medføre strafbortfald § 227; tvang § 260, stk. 2.
 Ærefornærmelse §§ 267-275, af offentligt ansat § 121.

Ødelæggelse af ting, se *tingsbeskædigelse*.

Ødsel levemåde til skade for kreditorer § 300.

Øvrighedspåbud ved opløb §§ 133, stk. 2, 134.

Åger §§ 282, 285-287, 300 b, 300 c; strafudmåling ved udnyttelse § 81, nr. 8, smh. § 82, nr. 6.

Åndssvaghed som grund til særbehandling §§ 16, 68, samleje med mentalt retarderet §§ 218, 219, 226, overladelse af våben eller sprængstof til mentalt retarderet § 254, uberettiget forvaring som mentalt retarderet § 261, stk. 2.

